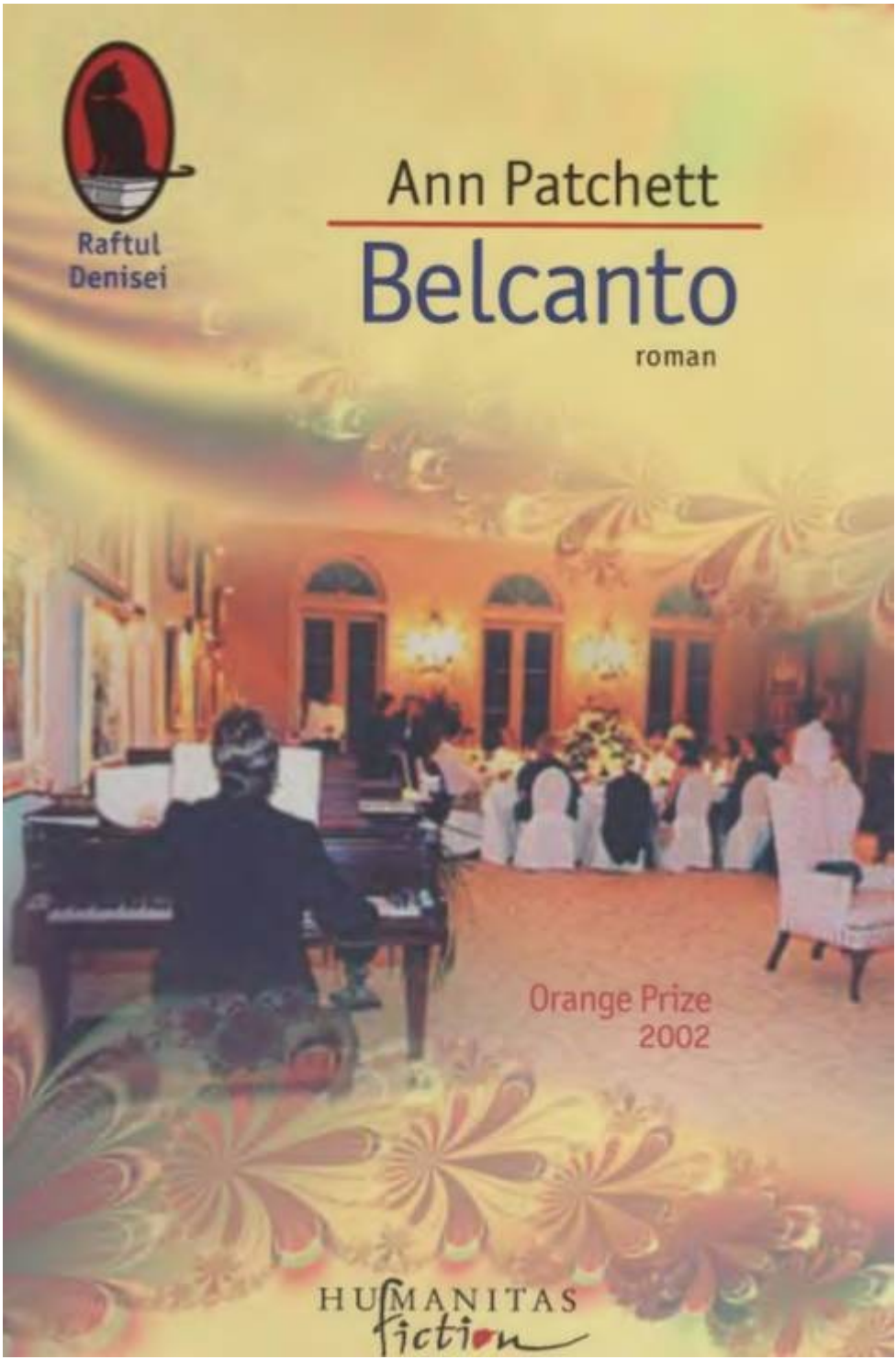
Raftul Denisei
Ann Patchett
Belcanto
roman
Orange Prize 2002
HUMANITAS fiction

Pentru Karl Vandevender

Fonti e colline chiesi agii Dei: m'udiro alfine, pago io vivro,

Ne mai quel fonte co deșir miei, ne mai quel monte trapassero.

Colnice, izvoare la zei am cerut.

Mi-au dat ascultare, am tot ce am vrut.

Apa cristalină care mi s-a dat și astă colină pe veci m-au legat.

Arieta 1 (*Malinconia, ninfa gentile)* din ciclul *Șase ariete*
VlNCENZO BELLINI

Sprecher: Ihr Fremdlinge, was sucht oder fordert ihr von uns?

Tamino: Freundschaft und Liebe.

Sprecher: Bist du bereit, es mit deinem Leben zu erkdmpfen?

Tamino: Ja!

Vorbitorul: Străinilor, ce căutați voi pe aici, ce ați dori să primiți de la noi?

Tamino: Prietenie și iubire.

Vorbitorul: Ești tu pregătit să le dobândești fie și plătindule cu prețul vieții?

Tamino: Sunt!

Flautul fermecat
WOLFGANG AMADEUS MOZART

Unu

Când se stinseră luminile, acompaniatorul a sărutat-o. Poate că tocmai se întorsese spre ea înainte de-a se fi făcut întuneric, poate că doar întindea mâinile. Ceva trebuie că fusese, vreo mișcare, vreun gest, pentru că toți cei din salon aveau să își aducă mai târziu aminte de un sărut. De văzut, nu văzuseră niciun sărut, așa ceva nu era cu putință. Brusc, fuseseră învăluiți în beznă. Nu doar că fiecare dintre cei de față rămăsese încredințat că fusese un sărut, dar aveau să pretindă chiar că știu și ce fel de sărut va fi fost acela: aprig, pasionat, care o luase pe neașteptate. În momentul stingerii, o priveau toți. Încă mai băteau din palme, cu brațele ridicate, în picioare până la unul, aclamând din răsputeri. Nu era nici pe departe vreunul care să se fi simțit obosit. Italienii și francezii strigau cât îi ținea gura *„Brava! Brava!”,* în vreme ce japonezii se țineau ceva mai la distanță. Ar fi sărutat-o el dacă încăperea rămânea luminată? Să-i fi fost sufletul atât de plin de făptura ei încât, o dată cu stingerea luminii, îi și trecuse prin minte să întindă mâinile și să o îmbrățișeze? Ori poate că, de fapt, cei adunați atunci în salon au fost cuprinși de aceeași pornire, până și femeile, nu doar bărbații, încât își închipuiseră același lucru. Atât de pătrunși trebuie să fi fost de frumusețea acelei voci, încât fiecare va fi simțit nevoia să își așeze buzele peste buzele ei ca să își potolească setea. De parcă muzica ar putea fi scursă, sorbită, însușită. Cum o fi oare să săruți gura din care ies astfel de sunete?

Unii o iubeau de ani și ani de zile. Cu vremea, își făcuseră rost de toate înregistrările ei. Țineau un jurnal în care însemnau fiecare sală unde o ascultaseră, lista pieselor cântate, distribuția, dirijorul. În seara aceea erau de față și câțiva care nici măcar nu auziseră de ea și care, dacă ar fi fost întrebați, ar fi spus că muzica de operă e o învălmășeală de miorlăituri aiurea, că, decât așa ceva, ei și-ar pierde mai degrabă trei ceasuri de-a rândul pe scaunul dentistului. Acum tocmai aceia, cei care se înșelaseră atât de crunt, nici măcar nu-și ascundeau lacrimile.

Nimeni nu se speriase când s-a stins lumina. Abia dacă băgaseră de seamă. Aplaudaseră mai departe. Cei veniți de prin alte părți își vor fi zis că pe-acolo așa s-o fi tot întâmplând.

Lumina se mai aprinde, se mai stinge... Cei de prin partea locului știau că așa și era. Mai mult, momentul întreruperii păruse dramatic și întru totul la locul lui, ca și cum lumina le-ar fi zis: „Ce nevoie e să vedeți! Ascultați!” Ceea ce însă nu își dăduse nimeni osteneala să se întrebe era de ce se stinseseră și lumânările de pe mese, iar asta poate chiar în acea clipă sau doar cu puțin mai înainte. Încăperea era plină de aroma plăcută de lumânare în care abia s-a suflat, un fum dulceag și deloc agresiv. Un miros care însemna că se făcuse târziu și că era vremea de mers la culcare.

Continuaseră să aplaude. Își vor fi zis că cei doi nici nu se opriseră din sărut.

Roxane Coss, soprana lirică, era unicul motiv al prezenței domnului Hosokawa pe aceste meleaguri. Toți ceilalți veniseră la recepție pentru domnul Hosokawa. Țara aceea săracă nu era unul dintre locurile pe care să ai chef să le vizitezi. Organizarea unei petreceri atât de costisitoare în cinstea unui străin care doar că nu fusese mituit ca să se hotărască să vină își găsea rostul în faptul că străinul acela era fondator și patron al firmei Nansei, cea mai importantă corporație de produse electronice din Japonia. Dorința fierbinte a gazdelor era ca domnul Hosokawa să le adreseze un zâmbet, să îi ajute să rezolve măcar câteva dintre nenumăratele dificultăți cu care se confruntau, pentru care cerșeau o mână de ajutor. Așa ceva s-ar fi putut întreprinde prin instruire sau prin comerț. Era posibil, de pildă, să se construiască o fabrică, un vis atât de prețios că abia cutezau să-l pună în vorbe, mâna de lucru era atât de ieftină încât toată lumea avea de profitat. Dezvoltarea industriei ar fi îndreptat economia țării spre altceva decât doar cultivarea de coca și de mac cu miez negru, ar fi creat iluzia că se renunță la prelucrarea materiei de bază pentru producerea cocainei și a heroinei, astfel încât să poată fi încurajat ajutorul extern și să nu se mai dea atenție traficului de droguri. Atâta doar că asemenea plan nu prinsese rădăcini, japonezii fiind înzestrați de la natură cu o prudență excesivă. Erau conștienți de pericolele și de zvonurile privitoare la lipsa de stabilitate a acelei țări, astfel încât faptul că nu vreun vicepreședinte sau vreun politician, ci însuși domnul Hosokawa venise și se așezase la masă era dovada că se întindea o mână. Și poate că mâna aceea trebuia să fie mângâiată și înduplecată. Poate că trebuia trasă afară din

fundul adânc al buzunarului. Însă vizita asta, cu splendidul dineu de aniversare încununat de prezența unei celebre cântărețe de operă, apoi, încă de a doua zi, cele câteva discuții puse la cale, împreună cu vizitarea unor posibile amplasamente de uzină, reprezentau infinit mai mult decât tot ce se realizase vreodată, astfel încât atmosfera era încărcată de miresmele speranței. Erau de față vreo zece-douăzeci de trimiși ai câtorva țări care se înșelaseră cu privire la intențiile domnului Hosokawa. Investitori și ambasadori care nu și-ar fi încurajat în ruptul capului guvernele să plaseze vreo lețcaie în țara gazdă, însă ar fi susținut cu siguranță orice inițiativă a firmei Nansei, se învârteau prin salon în fracuri și în rochii de seară, închinând paharul binedispuși.

În ce-l privea pe domnul Hosokawa, vizita lui nu avea legătură cu afacerile ori diplomația, nici prietenia cu președintele, așa cum avea să se spună mai târziu. Domnului Hosokawa nu-i plăcea să călătorească, iar pe președinte nici nu-l cunoștea. Își exprimase clar intențiile, mai degrabă lipsa de intenții. Nu punea la cale construirea unei fabrici. N-ar fi acceptat cu niciun preț să se ducă într-o țară străină ca să își petreacă ziua de naștere alături de persoane de care nu știa nimic. Dacă nu-l încânta peste măsură să își serbeze aniversarea printre necunoscuți, cu atât mai puțin ar fi primit să o facă pentru cea de-a cincizeci și treia, număr întru nimic remarcabil. Refuzase vreo jumătate de duzină de invitații insistente din partea acelorași persoane pentru chiar acea serată, până în momentul în care cadoul promis luase numele lui Roxane Coss. Iar dacă darul era ea, cine ar fi refuzat? Oricât de departe ar fi fost, oricât de nepotrivit, oricât de dubios, cine să fi spus nu?

Să amintim mai întâi de o altă aniversare a lui Hosokawa Katsumi, când a împlinit unsprezece ani și a ascultat pentru prima oară muzică de operă, *Rigoletto* de Verdi. Îl luase taică-său la Tokio cu trenul. Drumul până la teatru îl făcuseră pe jos, sub ropotul neîncetat al unei ploi de toamnă. Asta fusese într-o zi de 22 octombrie. Ploaia era rece, iar străzile erau acoperite cu frunze roșii. Când au ajuns la sala Bunka Kaikan erau uzi leoarcă, ploaia îi pătrunsese pe sub mantouri și pulovere. Biletele, împăturite în portofelul tatălui, erau ude și decolorate. Nu fuseseră dintre cele mai scumpe, în schimb de unde stăteau

vederea nu le era stânjenită. Altă valoare aveau banii în 1954. Să își fi îngăduit cineva și bilete de tren și de operă era greu de închipuit. Pe de altă parte, în alte vremuri decât acelea, astfel de spectacol n-ar fi fost socotit la locul lui pentru un copil. Însă toate astea se întâmplau la câțiva ani după război, pe atunci copiii erau în stare să priceapă o mulțime de lucruri care par de neînțeles pentru cei din ziua de azi.

Urcaseră șiruri lungi de trepte spre rândul unde erau plasați, cu grijă să nu le cadă privirile în hăul care li se deschidea sub pași. S-au înclinat și au cerut scuze fiecăruia dintre cei care se ridicau să-i lase să se strecoare până la locurile lor. O dată ajunși, au coborât tăbliile scaunelor și s-au lăsat să alunece pe ele în voie. Era devreme. Alții sosiseră și mai devreme, ca și cum o parte din luxul inclus în costul biletului consta în privilegiul de a aștepta tihnit în sala aceea minunată. Așteptaseră, tată și fiu, fără să scoată o vorbă, până când se făcuse în sfârșit întuneric și prima suflare a muzicii fremătase undeva, jos, în depărtare. Siluete minuscule, de-a dreptul niște insecte, au apărut din spatele cortinei, iar vocile lor au poleit pereții cu dorințe, cu tristeți și cu iubirea lor nebună și nemărginită, care avea să-i ducă la pieire.

În cursul acelei reprezentații cu *Rigoletto,* pe ecranul roz al pleoapelor lui Hosokawa Katsumi opera a înscris un mesaj pe care el îl recitea în somn. Mulți ani mai târziu, ocupat până peste cap, muncind din răsputeri, mai mult decât oricare altul într-o țară ale cărei valori sunt rânduite în jurul muncii din răsputeri, el rămăsese încredințat că viața, viața adevărată, se păstrează în muzică. Adevărata viață rămâne în partitura lui *Evgheni Oneghin* de Ceaikovski când ieși în lume să îți duci obligațiile la bun sfârșit. Știa, desigur, deși nu înțelegea prea bine din ce pricină, că opera nu-i era dată oricui, dar oricui îi dorea să găsească în operă câte ceva. Discurile îndrăgite de el, rarele ocazii de a se duce la o reprezentație, acestea erau semnele care-i dădeau măsura puterii de a iubi. Nu soția lui ori fetele lor și nici munca. Dar, dacă nu-i trecuse nicicând prin minte să fi cedat operei ceva din ceea ce trebuia să-i umple viața de zi cu zi, îi era limpede în schimb că fără operă puterea de a iubi ar fi dispărut cu desăvârșire.

Cam pe la începutul actului al doilea, când Gilda și Rigoletto își înălțau vocile împletite, el își prinsese tatăl de mână. Ce

spuneau cei doi de pe scenă nu înțelegea, n-avea idee nici măcar că jucau rolurile unui tată și al fiicei sale. Știa doar că trebuia să se agațe de ceva. Atât de puternic era atras, încât se simțea prăbușindu-se de-acolo, de departe, de sus, unde erau așezați.

O astfel de iubire dă naștere la fidelitate, iar domnul Hosokawa era un om fidel. N-avea să uite nicicând rolul de seamă jucat de Verdi în viața lui. Începuse să fie și el, ca atâția alții, atras mai cu seamă de anumiți cântăreți. Strânsese colecții remarcabile cu Schwarzkopf și cu Sutherland. Geniul Mariei Callas îl așeza deasupra tuturor. Nu găsea niciodată destul timp, oricum nu timpul pretins de o atare pasiune. După ce lua masa cu clienții și termina ce avea de așternut pe hârtie, căpătase obiceiul să rămână seara o jumătate de oră ascultând muzică și citind librete înainte să i se închidă ochii de somn. Se întâmpla extrem de rar, abia poate în vreo cinci duminici din an, să găsească trei ore la rând ca să asculte o operă de la început până la sfârșit. O dată, cu puțin înainte să fi împlinit cincizeci de ani, se intoxicase cu stridii și fusese constrâns să rămână trei zile în casă. De vremea aceea avea să își aducă aminte cu aceeași plăcere ca de orice altă vacanță, pentru că lăsase *Alcina* de Haendel să-i cânte până și în timpul somnului.

Prima înregistrare cu Roxane Coss i-a fost oferită de către fiica lui cea mare, Kiyomi, la o altă aniversare. El era unul dintre acei tați pentru care e aproape cu neputință să găsești cadoul potrivit, astfel încât, în momentul când a zărit pe un disc un nume de care nu știa nimic, fata și-a spus că merită să își încerce norocul. Însă nu atât numele necunoscut o hotărâse, cât felul în care arăta femeia aceea. Portretele sopranelor, cu ochii înălțați peste evantai sau uitându-se pe după un voal, o iritau pe Kiyomi. Cu bărbia ridicată, cu ochii larg deschiși, Roxane Coss privea fără ocolișuri. Kiyomi întinsese mâna chiar înainte să fi băgat de seamă că era *Lucia de Lammermoor.* Oare câte alte înregistrări ale *Luciei de Lammermoor* mai avea tatăl ei? N-avea de fapt nicio importanță, așa că s-a grăbit să plătească fetei de la casă..

Seara, după ce se așezase să asculte, domnul Hosokawa nu s-a mai întors la lucru. Se simțea ca băiețelul de odinioară, cocoțat sus, la cucurigu, în sala din Tokio, cu mâna mare și caldă a tatălui așezată peste a lui. Ascultase iar și iar, sărind

nerăbdător peste pasajele unde nu cânta soprana. Vocea aceea era înălțătoare, caldă și bogată, fără nicio umbră de teamă. Cum putea oare să fie totodată reținută și atât de îndrăzneață? A chemat-o pe Kiyomi, ea a venit și a rămas în prag. Încercase să răspundă – da sau poftim – dar, până să apuce să spună ceva a auzit vocea aceea, vocea femeii cu privirea fără ascunzișuri din fotografie. Fără o vorbă, tatăl ei a arătat cu palma deschisă spre un difuzor. Iar ea se simți mulțumită că făcuse o alegere atât de bună. Muzica aceea îi era lauda. Domnul Hosokawa închisese ochii. Visa.

În cei cinci ani care urmaseră, avea să asiste la optsprezece spectacole cu Roxane Coss. Prima oară fusese doar o întâmplare fericită, apoi se dusese cu tot dinadinsul în orașele unde avea să cânte, își crea obligații ca să poată fi de față. O văzuse trei seri la rând în *La Sonnambula.* N-a încercat în niciun fel s-o întâlnească, n-a pretins să fie socotit altceva decât un spectator ca oricare altul. Nici măcar nu își închipuia că el i-ar fi prețuit talentul mai mult decât ceilalți. Dar credea că numai un nătărău n-ar fi simțit întocmai ce simțea el. Tot ce-ți puteai dori era să stai și să asculți.

În orice revistă de specialitate este câte un articol în care e prezentat Hosokawa Katsumi. Nu-i plăcea să-și declare pasiunile, pasiunea fiind strict individuală, dar preocupările personale îl umanizează pe conducătorul de corporație, așa că muzica de operă e întotdeauna prezentă. Alți patroni sunt înfățișați la pescuit în vreun râu din Scoția sau pilotând propriul lor Learjet spre Helsinki. Domnul Hosokawa e fotografiat la el acasă, în fotoliul de piele unde se instalează de câte ori ascultă muzică la stația lui stereo Nansei EX-12, care face parte din decor. De fiecare dată i se pun întrebări privitoare la preferințe. Răspunsurile sunt aceleași de fiecare dată.

Pentru un preț care depășea cu mult costul tuturor celorlalte cheltuieli – meniu, transport, flori, oameni de pază, Roxane Coss se lăsase convinsă să participe la acea recepție organizată între sfârșitul stagiunii la Scala și un șir de spectacole la Teatrul Colon din Argentina. Nu mânca înainte de reprezentație, așa că la dineu n-avea să participe. Se hotărâse să își facă apariția la sfârșitul mesei și să cânte șase arii acompaniată la pian. Domnul Hosokawa fusese anunțat într-o scrisoare că putea să propună o arie dacă acceptă invitația, iar

alegerea lui avea să-i fie comunicată domnișoarei Coss, deși gazdele nu erau în măsură să promită nimic mai mult decât atât. Aria din *Rusalka,* cea care tocmai se sfârșise când s-a făcut întuneric, fusese dorința domnului Hosokawa. Era menită să încheie programul, deși cine putea să spună că n-ar fi urmat un bis sau două dacă nu se stingea lumina?!

Domnul Hosokawa alesese *Rusalka* din respect pentru domnișoara Coss. Era piesa de rezistență și nu-i cerea niciun fel de pregătire specială. Ar fi fost inclusă în recital chiar dacă n-o cerea el. Nu căutase ceva prea puțin cunoscut doar ca să își dea aere de amator luminat, ca de pildă vreo arie din *Partenope.* Nu voia decât să o audă cântând aria din *Rusalka* stând aproape. „Dacă vreun suflet de om mă visează, să își amintească de mine când se trezește!” Asta i se tradusese din cehă cu mulți ani în urmă.

Luminile rămăseseră stinse. Aplauzele începeau să se potolească. Oaspeții își mijeau ochii încercând să o vadă prin întuneric. Trecuse un minut, apoi două, dar nimeni nu dădea semne de nerăbdare. Apoi, Simon Thibault, ambasadorul Franței, căruia înainte de-a fi numit acolo i se promisese postul mult mai atrăgător din Spania, oferit altuia ca răsplată pentru un serviciu politic încurcat, chiar în momentul când Thibault și familia lui își făceau bagajele, băgase de seamă că pe sub ușa bucătăriei se vedea o dungă de lumină. El a fost primul care a priceput. Îngreunat de friptura de porc, amețit de băutură și de Dvorak, se simțise de parcă ar fi fost trezit brusc dintr-un somn adânc. Își luase soția de mână, ea încă mai aplauda, se întinsese după ea prin întuneric și o trăsese prin mulțimea de siluete întunecate pe unde se strecurau făcându-și loc cu coatele. S-au îndreptat spre ușile de sticlă despre care își amintea că sunt la capătul celălalt al salonului, căutând să se orienteze după sticlirea stelelor. Ce a văzut el de fapt a fost însă fâșia îngustă de lumină a unei lanterne, apoi a alteia, și a simțit cum i se strânge inima în gheara unui sentiment care nu s-ar putea descrie altfel decât drept tristețe.

— Ce-i, Simon? șoptise soția lui.

Plasa fusese țesută și întinsă în jurul casei pe nesimțite, iar dacă primul lui imbold, imboldul firesc, fusese să nu rămână locului, să își încerce norocul împotriva sorții, rațiunea îl oprise. E mai bine să nu atragi atenția. Să nu devii exemplu. Cum în

capătul celălalt al salonului acompaniatorul o sărută pe cântăreață, ambasadorul Thibault își luă și el soția, pe Edith, în brațe.

— Dacă cineva aduce o lumânare, o să cânt pe întuneric, a strigat Roxane Coss.

La cuvintele astea înțepeniră toți, iar ultimele aplauze au fost urmate de tăcere, toată lumea constatând că până și lumânările erau stinse. Recepția se încheiase. Gărzile personale moțăiau în limuzine ca niște dulăi ghiftuiți. De jur împrejur, bărbații se căutau prin buzunare, fără să găsească nimic altceva decât batiste călcate cu grijă și bancnote. S-au auzit glasuri puternice și zgomot de pași, apoi, ca prin farmec, s-a făcut lumină.

Petrecerea fusese superbă, cu toate că de asta n-avea să își mai aducă nimeni aminte. Se servise sparanghel alb cu sos olandez, calcan pe pat de ceapă, mici cotlete în glazură de coacăze, nu mai mult de trei-patru îmbucături fiecare. Când țările sărace intenționează să-i impresioneze pe șefii marilor corporații străine, le oferă de obicei caviar din Rusia și șampanie din Franța. Rusia și Franța, Rusia și Franța, ca și cum doar astfel s-ar putea face dovada prosperității. Pe fiecare masă, orhidee de prin partea locului, cu flori galbene cât unghia, tremurau și se legănau ca niște sculpturi mobile, căpătând la fiecare suflare a oaspeților noi forme. Efortul depus pentru reușita serii, aranjarea fiecărei tije de floare, caligrafia cursivă a numelor de pe cartoanele care indicau locul convivilor, totul fusese dat uitării. Se împrumutaseră tablouri de la Muzeul Național de Artă. Deasupra șemineului, o Madonă cu ochi negri ținea cu buricele degetelor un prunc extraordinar de matur și de atoateștiutor.

Oaspeții zăriseră grădina doar în răstimpul celor câțiva pași făcuți de la mașină la intrarea principală sau privind apoi întâmplător pe fereastră câtă vreme nu căzuse încă întunericul. Bine întreținută, era împodobită cu straturi de urechea iepurelui, de ferigă verde ca smaraldul, de strelitia și canna, cu flori învelite în cornetul frunzelor. Jungla nu e departe, iar florile se luptă chiar în grădinile cele mai îngrijite să cotropească deprimantele întinderi ale peluzelor de iarba câinelui.

Încă din zori, câțiva tineri se străduiseră să șteargă cu cârpa umedă praful de pe frunzele catifelate și să culeagă florile de bougainvillea care putrezeau sub gardul viu. Cu trei zile în

urmă, puseseră un strat de vopsea albă pe zidul înalt de stuc din jurul locuinței vicepreședintelui, atenți să nu pice vreun strop pe iarbă. Niciun amănunt nu fusese dat uitării, nici solnițele de cristal, nici crema de lămâie, nici burbonul. Fără dans și fără orchestră. Muzică au făcut după dineu Roxane Coss și acompaniatorul ei, suedez sau poate norvegian, un bărbat de vreo treizeci de ani, cu păr blond mătăsos și cu degete lungi și subțiri.

Cu două ore înainte de începutul seratei prilejuite de aniversarea domnului Hosokawa, președintele Masuda, născut în țară, dar din părinți japonezi, trimisese o scrisoare prin care își exprima regretul că din rațiuni importante, independente de voința lui, nu avea cum să participe la eveniment.

După ce totul a luat o întorsătură dramatică, aveau să se facă multe ipoteze privitoare la această hotărâre. Fusese oare norocul cel care îl călăuzise pe președinte? Ori voia Domnului? A fost un denunț, un concurs de împrejurări, un complot? De fapt, nimic nu era întâmplător. Dineul fusese programat să înceapă la opt seara și să se termine după miezul nopții. Telenovela președintelui începea la nouă.

Pentru membrii cabinetului prezidențial și pentru consilieri nu era un secret că, săptămânal, de lunea și până vinerea, o oră întreagă, începând de la două după-amiaza, iar marțea seara începând de la nouă, nu putea fi tratată nicio problemă care să ceară prezența șefului statului. Ziua de naștere a domnului Hosokawa pica anul acela într-o marți. Nu era nimic de făcut. Nu se putea concepe o petrecere care să înceapă la zece seara și niciuna care să se termine la opt și jumătate, astfel încât președintele să aibă cum să se întoarcă acasă la vreme. Se propusese înregistrarea emisiunii, însă președintele nu voia să audă de una ca asta. Îi era destul că suporta înregistrarea episoadelor transmise când era plecat din țară. El pretindea în mod categoric să fie lăsat în pace la anumite ore. Zile întregi a prelungit discuția despre aniversarea domnului Hosokawa într-un moment atât de nepotrivit. După nesfârșite negocieri, președintele cedase și făgăduise să participe. Cu câteva ore înainte de începerea seratei, dintr-un motiv deslușit, însă nedeclarat, avea să se răzgândească.

În vreme ce fidelitatea președintelui Masuda față de telenovelă era cunoscută și recunoscută în cercul său politic

intim, se găsiseră mijloace să rămână în întregime străină presei și publicului. Toată țara se dădea în vânt după telenovele, totuși neștirbita devoțiune arătată de președinte micului ecran era în principiu atât de stânjenitoare pentru membrii cabinetului, încât ar fi schimbat-o bucuros cu o amantă indiscretă. Chiar unora dintre membrii guvernului, despre care se știa că ei înșiși urmăreau anume emisiuni, le era greu să vadă în ce măsură era consumat șeful statului de asemenea obsesie. Astfel, pentru mulți dintre cei care lucrau cu președintele și erau aici de față, absența lui fusese notată cu dezamăgire, însă fără mare surpriză. Toți ceilalți puneau întrebări. Era un caz de forță majoră? Președintele Masuda se simțea rău?

— Probleme în Israel, li se răspundea confidențial.

— Aha, Israel, șopteau ei.

Erau impresionați, nici nu visaseră ei că președintele Masuda ar fi fost consultat pentru problemele Israelului.

Cei aproximativ două sute de oaspeți se împărțeau în două grupuri: cei care știau unde era președintele și cei care nu știau. Așa au și rămas lucrurile, până când toți uitară de el cu desăvârșire. Domnul Hosokawa abia dacă îi remarcase absența. Îi păsa prea puțin de întâlnirea cu președintele. Ce putea să însemne un președinte în seara când urma să o întâlnești pe Roxane Coss?

Golul lăsat de absența președintelui fusese umplut de Ruben Iglesias, vicepreședintele, care își asumase rolul de amfitrion. Cum dineul avea loc în reședința lui, așa ceva nici nu era greu de înțeles. Toată seara, de la cocteiluri și aperitive până la cină și apoi ascultând vocea catifelată a divei, el fusese cu gândul la președinte. Cât de ușor îi era lui Iglesias să și-l închipuie pe cel împreună cu care fusese ales, așa cum îl întrezărise de sute de ori, cu lumina stinsă, așezat pe marginea patului din suita prezidențială, cu vestonul împăturit aranjat pe brațul unui fotoliu, cu mâinile împreunate și strânse între genunchi. Trebuie că acum avea ochii ațintiți asupra unui televizor mic instalat pe comodă, în vreme ce soția lui urmărea același serial pe un mare ecran în salonul de jos. Imaginea unei tinere superbe legate fedeleș pe un scaun i se reflectă în sticla ochelarilor. Fata își răsucește încheieturile mâinilor înainte și-napoi până ce nodul slăbește iar ea apucă să scoată o mână. Maria e liberă! Președintele Masuda se lasă pe spate și aplaudă

fără zgomot. Când te gândești că fusese cât pe-aci să piardă momentul ăsta după o așteptare de săptămâni! Fata aruncă o privire furișă în jur, apoi se apleacă să dezlege funia aspră care îi strânge gleznele.

Într-o clipă, imaginea Mariei dispăru, iar Ruben Iglesias își ridică privirile spre lustrele care iluminau iarăși salonul. Abia dacă remarcase în treacăt că becul unei lămpi de pe o masă de serviciu se arsese, că prin toate ferestrele, prin toți pereții, se și năpustiră necunoscuți în mijlocul petrecerii. Oriunde își întorcea vicepreședintele privirile, marginile încăperii păreau că se strâng unele într-altele, urlând. Cizme grosolane și paturi de pușcă bocăneau de-a lungul coridoarelor, năvăleau prin toate ușile. Asemenea unei turme înspăimântate, oaspeții erau înghesuiți și de îndată aruncați cât colo. Casa părea să se înalțe ca o corabie prinsă sub creasta răsturnată a unui talaz și apoi întoarsă pe o parte. Argintăria zbura pe deasupra capetelor, dinții furculițelor se răsuceau peste lamele cuțitelor, vazele erau zvârlite în ziduri. Oaspeții alunecau, se prăbușeau, alergau, dar toate astea au durat numai până când s-au învățat cu lumina și au deslușit desăvârșita inutilitate a oricărei rezistențe.

Nu era greu de văzut cine erau responsabilii, cei în vârstă, cei care răcneau ordine. Nu se prezentaseră, așa că pentru o vreme fuseseră identificați după trăsăturile cele mai distinctive. Benjamin: fața plină de zona zoster. Alfredo: mustață, două degete lipsă la mâna stângă. Hector: ochelari cu ramă aurită rămași fără un braț. Pe lângă acești generali erau cincisprezece soldați între paisprezece și douăzeci de ani. Erau, așadar, optsprezece persoane în plus la petrecere. De numărat, nimeni n-a avut cum să-i numere pe loc. Se mișcau și se înmulțeau. Se făceau de două ori, de trei ori mai mulți, mișunând de colo-colo, ivindu-se pe după perdele, coborând scările, dispărând pe ușa bucătăriei. Nu puteau fi numărați pentru că păreau să fie pretutindeni, pentru că erau cu toții aidoma, era ca și cum ai încerca să numeri un roi de albine care ți se învârtesc în jurul capului. Îmbrăcămintea le era de culoare închisă dar ieșită la soare, mulți erau în verdele tern al mlaștinilor, alții în blugi ori în negru. Erau acoperiți de tot felul de arme și de cartușiere, în buzunarele de la spate aveau cuțite strălucitoare, pistoale în tocuri fixate pe pulpe sau înfipte în cureaua pantalonilor, puști-mitraliere ținute în brațe de parcă erau niște bebeluși, sau

înălțate ca niște bastoane. Purtau șepci trase pe ochi, dar nu era nimeni interesat de ochii lor, ci numai de arme, numai de cuțitele cu dinți ca de rechin. Cel care purta trei arme era perceput nu ca unul singur, ci ca trei. Altele, de asemenea, îi făceau să semene între ei: erau uscățivi, li se vedeau oasele prin haine, ori de nemâncare ori poate doar pentru că erau în creștere. Și erau murdari, asta se vedea de la o poștă. Până și în deruta acelui moment, toți băgaseră de seamă că erau plini de noroi, mânjiți pe fețe și pe brațe, de parcă ajunseseră la serată scormonind pământul de-a lungul grădinilor și apoi desfăcând parchetul.

Asaltul nu putuse dura mai mult de un minut, dar a părut să țină mai mult decât tot dineul, cu patru feluri. Fiecare oaspete avusese timp berechet să își facă un plan de bătaie, să îl revizuiască profund și să-l dea uitării. Femeile care se treziseră împinse de partea cealaltă a salonului fuseseră regăsite de bărbații lor, compatrioții se căutaseră unii pe alții și rămâneau strânși între ei, comunicând grăbit. Erau toți de acord că nu fuseseră împresurați de La Familia de Martin Suarez, grupare care luase numele unui băiat de zece ani împușcat de armata fidelă guvernului în vreme ce împărțea manifeste la o adunare politică, ci de teroriști mult mai faimoși, La Direccion Autentica, un grup revoluționar de ucigași a cărui reputație se formase de-a lungul a mai bine de cinci ani de brutalități cumplite. Credința nemărturisită a fiecăruia dintre cei care auziseră de această organizație și cunoșteau țara gazdă fusese că nu mai era nicio scăpare, cu toate că în cele din urmă teroriștii aveau să fie cei care de fapt n-au supraviețuit teribilei încercări.

În cele din urmă, cel cu două degete lipsă, îmbrăcat cu o haină care nu i se potrivea și cu pantaloni verzi mototoliți, a ridicat un pistol automat de calibrul 45 și a tras de două ori în tavan. O bucată de moloz a căzut și a mânjit câteva persoane cu praf alb. Câteva femei au țipat din pricina zgomotului sau poate pentru că le căzuse pe neașteptate ceva pe umerii goi.

— Atenție, a spus în spaniolă cel cu automatul. Sunteți prizonieri. Vă cerem completă atenție și colaborare.

Cam două treimi dintre ei păreau înspăimântați, cealaltă treime, răspândită ici-colo prin salon, avea un aer înfricoșat și buimăcit. Cei din urmă, în loc să se țină deoparte, se aplecau să-l vadă mai bine pe omul cu automatul. Aceștia erau cei care nu

vorbeau spaniola. În grabă, șoptiră ceva celor din preajmă. Cuvântul *atencion* fusese repetat în mai multe limbi. Vorba era destul de limpede.

Generalul Alfredo își închipuise că anunțul lui avea să-i facă pe toți să ciulească urechile și să aștepte urmarea în tăcere. Dar nu se făcuse liniște. Șușotelile l-au îmboldit să tragă iar, de data asta neatent, lovind o plafonieră care s-a făcut țăndări. Încăperea deveni mai întunecată, iar câteva cioburi se răspândiră pe gulere și în păr.

— *Arresto,* repetă el. *Detengase!*

La prima vedere, numărul celor care nu cunoșteau limba țării putea stârni uimire, dar nu trebuie uitat că întâlnirea fusese organizată pentru atragerea capitalului străin, iar cei doi oaspeți de onoare nu știau laolaltă nici măcar zece cuvinte în spaniolă. Era logic totuși ca Roxane Coss să priceapă ce înseamnă *arresto*, vorbă lipsită însă de sens pentru domnul Hosokawa. Își lungeau gâtul, ca și cum ar fi înțeles mai ușor dacă se apropiau cât de cât de vorbitor. Oricum, domnișoara Coss nici măcar nu putea să se ițească din pricina acompaniatorului care i se așezase în față și o proteja ca un zid, în așteptarea vreunui glonț rătăcit.

Watanabe Gen, tânărul interpret al domnului Hosokawa, se înclinase și îi spunea șefului ceva în limba lor.

Cu toate că în situația de față nu-i era de niciun folos, trebuie totuși spus că domnul Hosokawa încercase cândva să învețe italiana cu ajutorul unor înregistrări ascultate în avion. Pentru scopuri profesionale ar fi trebuit să învețe mai degrabă engleza, dar prefera să își îmbunătățească înțelegerea libretelor de operă. „*Il bigliettaio mi fece il biglietto* ” se auzea din aparat. *„Il bigliettaio mi fece il biglietto ”* își mișca el buzele fără să scoată vreun sunet, ca să nu-i deranjeze pe ceilalți pasageri. Dar efortul lui era minim, în cel mai bun caz, așa că nu progresase câtuși de puțin. Sunetul limbii vorbite îl făcea să dorească sunetul limbii cântate, așa că după puțin timp renunța și trecea la un CD cu *Madame Butterfly.*

Domnul Hosokawa își dăduse seama încă din tinerețe de marele avantaj al cunoașterii limbilor străine. O dată cu vârsta, regreta că nu se angajase pe acea cale. Interpreții! Se schimbau întruna, unii buni, alții plini de rigidități școlărești, alții stupizi fără scăpare. Unii abia dacă se descurcau în japoneza lor

maternă și întrerupeau adesea discuțiile ca să caute un cuvânt în dicționar. Erau și unii care făceau treabă destul de bună, fără să fie neapărat buni tovarăși de călătorie. Unii îl părăseau de îndată ce se rostea propoziția finală într-o reuniune, iar el rămânea încurcat și mut dacă mai erau necesare și alte negocieri. Alții se țineau ca scaiul, dorind să rămână cu el la fiecare masă ori să-l însoțească la plimbare și să-i povestească clipă de clipă copilăria lor banală. Prin câte trebuise să treacă pentru câteva vorbe în franțuzește sau pentru câteva propoziții clare în engleză! Prin câte trebuise el să treacă înainte de Gen!

Watanabe Gen fusese angajat să-i servească drept interpret în Grecia, la o întâlnire consacrată distribuției mondiale de mărfuri. De obicei, domnul Hosokawa încerca să evite surpriza provocată adesea de interpreții de la fața locului, dar secretarul său nu reușise să găsească pe cineva care să știe grecește și să se poată deplasa fără întârziere. În avionul spre Atena nu stătuse de vorbă cu cei care îl însoțeau, doi vicepreședinți, cadre cu vechime, și trei directori responsabili cu vânzările. Ținuse, în schimb, la urechi căștile aparatului său Nansei și o ascultase pe Maria Callas interpretând cântece grecești. Cu resemnare filosofică se gândea că, deși n-avea să înțeleagă o iotă din ce se va spune la acea întâlnire, putea cel puțin să viziteze țara unde ea se socotea acasă. După ce așteptase la rând să i se pună ștampila pe pașaport și să i se scotocească bagajele, domnul Hosokawa a zărit o pancartă unde era scris cu îndemânare numele lui și pe care o purta un tânăr. Tânărul era japonez, e drept că asta îl făcuse să ofteze ușurat. Una e să ai de-a face cu un conațional care se descurcă de bine, de rău, în grecește, alta cu un grec care se descurcă de bine, de rău, în japoneză.

Pentru un japonez, interpretul era înalt. Avea păr foarte des și, cu toate încercările lui de a-l da într-o parte, îi tot cădea pe frunte până la rama ochelarilor cu sticle mici și rotunde. Din pricina părului, arăta foarte tânăr. Pentru domnul Hosokawa, o astfel de înfățișare era un semn de neseriozitate, deși poate că prezența lui la Atena, iar nu la Tokio îl făcea pe tânăr să aibă un aer mai puțin serios. Domnul Hosokawa se apropiase și salutase reținut, cu o ușoară înclinare a gâtului și a umerilor, gest care însemna: „Gata, m-ai găsit!”

Tânărul se aplecase să ridice servieta domnului Hosokawa,

salutându-l astfel printr-o plecăciune până la brâu. Și în fața celor doi vicepreședinți și a celor trei directori de vânzări avea să se încline, dar nu tot atât de adânc. S-a prezentat, s-a interesat cum au călătorit, a anunțat durata drumului până la hotel și ora primei întâlniri. În aeroportul aglomerat din Atena, unde mai toți păreau să aibă mustață și să fie înarmați cu automate Uzi, printre bagajele purtate de ici-colo, în mijlocul vacarmului de voci și de anunțuri, domnul Hosokawa a simțit că vocea tânărului avea ceva, ceva ce i s-a părut cunoscut și reconfortant. Nu era o voce melodioasă, dar îl afecta de parcă ar fi ascultat muzică. Să mai fi spus el câteva cuvinte…

— De unde ești? l-a întrebat domnul Hosokawa.

— Din Nagano, domnule Hosokawa.

— Foarte frumos oraș, iar Jocurile Olimpice…

Gen a încuviințat, fără să adauge nimic despre Olimpiadă.

Domnul Hosokawa s-a străduit să găsească ceva de spus. Zborul fusese lung și i se părea că în răstimpul petrecut în avion uitase cum se poartă o conversație. Se gândea că sarcina de a-l face să continue îi revenea de fapt lui Gen.

— Și familia dumitale? E tot acolo?

Watanabe Gen se oprise o clipă de parcă încerca să își aducă aminte. Tocmai fuseseră depășiți de un grup de băieți andri australieni, fiecare încărcat cu rucsac. Strigătele și râsetele lor umpleau sala.

— Wombat! strigase o fată, iar ceilalți răspunseseră:

— Wombat! Wombat! Wombat!

Tot râzând, se împiedicau și se sprijineau unii de alții.

— Acolo sunt toți, a răspuns Gen, uitându-se suspicios în urma australienilor. Mama, tatăl meu și două surori.

— Surorile dumitale sunt căsătorite?

Puțin îi păsa domnului Hosokawa de surorile aceluia, dar era cât pe ce să situeze vocea, asemenea primelor măsuri cu care începea primul act din… din ce oare?

Gen îi răspunse cu o privire senină.

— Căsătorite, domnule.

Întrebarea, altfel banală, păruse brusc nepotrivită. Domnul Hosokawa întorsese capul, iar Gen i-a luat bagajul și a condus micul grup dincolo de ușile de sticlă în căldura cumplită de la ora prânzului în Grecia. Limuzina îi aștepta răcoroasă, cu motorul în mers, gata de plecare.

În următoarele două zile, orice ar fi pornit Gen mergea ca pe roate. A dactilografiat notițele domnului Hosokawa, s-a ocupat de programări, a găsit bilete la un spectacol cu *Orfeo ed Euridice* care de șase săptămâni era jucat cu casa închisă. La conferință vorbea grecește cu ceilalți și japoneză cu domnul Hosokawa și cu asociații lui, iar în tot ce era de făcut se dovedise inteligent, eficient și de o înaltă ținută profesională. Ce îl atrăgea însă pe domnul Hosokawa nu era o prezență, ci tocmai lipsa unei prezențe. Gen era o prelungire, o ființă nevăzută care îi presimțea trebuințele cu regularitate. Își dădu seama că Gen avea să își amintească tot ce uita el. Iar într-o după-amiază, în vreme ce purta o discuție confidențială despre condițiile de transport, pe când Gen traducea în grecește vorbele abia rostite de el, domnul Hosokawa a recunoscut în sfârșit cu ce îi semăna vocea. Atât de cunoscută, așa își spusese încă din primul moment. Semăna cu propriul lui glas.

— N-o să realizez mare lucru în Grecia, îi spusese lui Gen în seara aceea în jurul unui pahar la barul hotelului Hilton.

Erau la ultimul etaj, cu perspectivă spre Acropole. Văzută de la distanță, mică, făcută parcă din cretă, părea construită acolo doar ca să le poată oferi clienților o priveliște agreabilă.

— Chiar mă întrebam ce limbi mai știi…

Domnul Hosokawa îl auzise vorbind englezește la telefon.

Gen a făcut o listă, oprindu-se din când în când să vadă dacă nu cumva va fi lăsat ceva deoparte. Împărțise limbile pe categorii, după cum considera că le cunoaște: excelent, foarte bine, bine, suficient, doar citit. Știa mai multe limbi decât numărul diferitelor specialități de cocteiluri înscrise în lista de sub plexiglasul de pe masă. Au comandat o băutură căreia îi zicea Areopagus. Au înălțat paharul înainte să bea.

Spaniola lui era excelentă.

Ajuns tocmai la capătul pământului, într-o țară încă și mai străină pentru el, domnul Hosokawa își amintea de aeroportul acela din Atena. Toți mustăcioșii de acolo înarmați cu automate Uzi îi reveneau în minte privindu-l pe cel de acum.

În ziua aceea îl cunoscuse pe Gen, să fi fost patru ani sau poate cinci? Apoi Gen se întorsese la Tokio să lucreze numai pentru el. Când nu era nimic de tradus, Gen dădea pur și simplu impresia că se îngrijește de tot felul de lucruri înainte de-a se fi băgat de seamă că ar trebui să se îngrijească cineva de ele. Atât

de apropiată îi devenise prezența lui Gen, încât uneori domnul Hosokawa nu își mai dădea seama cine era cel care vorbea limbile acelea, că nu era vocea lui cea care rostea cuvintele înțelese de interlocutorii străini.

Chiar dacă domnul Hosokawa nu pricepuse ce spunea omul cu automatul, totul era cât se poate de limpede. În cel mai rău caz, își pierdeau viața. În cel mai bun, erau în pragul unei lungi și grele încercări. Se dusese într-un loc unde n-avea ce căuta, lăsase niște străini să își închipuie ce n-ar fi trebuit să își închipuie, toate astea numai ca s-o asculte pe o femeie cântând. O căută cu privirea pe Roxane Coss. Abia dacă putea să o zărească, ascunsă între acompaniator și pian.

— Președinte Masuda, strigă mustăciosul cu automatul.

Cum nimeni nu ținea să rupă tăcerea, o frământare stânjenită a cuprins grupul elegant al oaspeților.

— Președinte Masuda, treci în față!

Toți rămăseseră în așteptare, cu privirile goale, până ce mustăciosul coborî arma astfel încât să fie îndreptată spre grup, deși se părea că ține o blondă de vreo cincizeci de ani, numită Elise, președinte de bancă în Elveția. Aceasta clipi de câteva ori și își acoperi pieptul cu palmele suprapuse ca să-i apere inima, de parcă era locul cel mai probabil unde urma să fie atinsă. Era limpede că și-ar fi sacrificat de bunăvoie mâinile dacă ar fi fost în stare să-i ofere inimii măcar o clipă de protecție. Asta le-a smuls unora câteva icnete sugrumate, dar atâta tot. A urmat altă așteptare grea, care înlătura bănuiala oricărei intenții de bravură ori măcar de galanterie, până când vicepreședintele țării gazdă făcuse în sfârșit un mic pas înainte și se prezentase:

— Sunt vicepreședintele, Ruben Iglesias, i-a spus celui care își ținea arma întinsă. (Vicepreședintele arăta teribil de obosit. Era tare scund și pe deasupra și sfrijit, astfel încât fusese propus la alegeri în a doua poziție atât pentru statură cât și pentru vederile lui politice. Opinia unanimă în guvern era că un vicepreședinte mai impozant i-ar fi dăunat președintelui, l-ar fi diminuat și ar fi creat impresia că poate fi înlocuit.) Președintele Masuda nu a putut fi de față astă-seară. Nu e aici.

Vocea îi era gravă. Purta pe umeri prea multă răspundere.

— Minciuni! a ripostat omul cu automatul.

Ruben Iglesias a clătinat din cap cu tristețe. Nimeni nu

dorea mai mult decât el ca președintele Masuda să fi fost acolo în loc să stea în fundul patului, revăzând bucuros în minte subiectul telenovelei din seara aceea.

Generalul Alfredo întoarse rapid arma, astfel încât să o țină mai degrabă de țeavă decât de pat. O ridică și-l lovi pe vicepreședinte sub tâmplă, lângă ochiul drept. Mânerul armei atinse osul cu o bufnitură surdă, nepotrivită cu violența gestului, dar omulețul se prăbuși pe loc. Sângele nu întârzie să țâșnească dintr-o tăietură de trei centimetri între ochi și rădăcina părului. O parte se scurgea în ureche, căutând drumul înapoi, de unde pornise. Totuși, cei de față, inclusiv vicepreședintele, întins doar pe jumătate conștient pe covorul din propriul lui salon, unde cu mai puțin de zece ore în urmă se învârtise, jucându-se de-a trânta cu băiețelul lui de trei ani, erau mulțumiți și mirați că nu fusese ucis cu un glonț.

Omul cu arma îl privi pe vicepreședinte zăcând pe jos, apoi, ca și cum i-ar fi făcut plăcere să-l vadă acolo, le ordonase celorlalți să se întindă și ei. Chiar pentru cei care nu vorbeau limba țării ordinul fusese destul de clar, de vreme ce, unul după altul, ostaticii se lăsaseră în genunchi și apoi se lungiseră pe podea.

— Cu fața în sus, a adăugat.

Cei câțiva care greșiseră mișcarea s-au răsucit pe spate. Doi germani și un argentinian nu voiseră să se așeze până când soldații nu i-au lovit cu patul puștii în dosul genunchilor. Întinși, ocupau mult mai mult loc decât înainte, așa că fusese nevoie, pentru a câștiga spațiu, ca unii să stea în vestibul, alții în sufragerie. O sută nouăzeci și unu de oaspeți întinși pe jos, douăzeci de chelneri întinși pe jos, șapte bucătari cu ajutoarele lor cu tot întinși pe jos. Cei trei copii ai vicepreședintelui împreună cu guvernanta lor fuseseră aduși din dormitorul de la etaj și erau și ei întinși pe jos. Cu toate că era atât de târziu, nu apucaseră încă să se culce pentru că stătuseră în capul scării să o asculte pe Roxane Coss.

Așternuți ca niște covoare, erau acolo femei și bărbați importanți, câțiva chiar foarte importanți, ambasadori și alți diplomați, membri ai guvernului, președinți de bancă, mari patroni, un înalt prelat și o vedetă de operă, care părea mult mai mică acum că era lungită pe podea. Puțin câte puțin, acompaniatorul se așeza deasupra ei, încercând să o acopere cu

spatele lui lat. Ea abia dacă mișca.

Femeile care credeau că totul avea să se termine în puțină vreme, că pe la două noaptea puteau să fie în patul lor, își aranjaseră cu grijă rochiile sub ele ca să nu le șifoneze prea mult. Cele care credeau că vor fi grabnic împușcate lăsaseră mătăsurile să se facă ghem și să se mototolească. După ce până și ultimul se lungise pe jos, în încăpere s-a făcut liniște desăvârșită.

În cele din urmă, cei de față au fost împărțiți în două grupuri: unii în picioare, alții pe jos. Se dăduseră noi ordine. Cei de pe jos aveau să rămână tăcuți și nemișcați, cei rămași în picioare urmau să-i caute de arme și să verifice dacă nu se află printre ei însuși președintele.

S-ar crede că cel lungit la pământ e înfricoșat și mai vulnerabil. Că poate fi lovit sau călcat în picioare. Că poate fi împușcat fără să aibă măcar șansa de a încerca să scape. Totuși, toți, până la unul, se simțeau ceva mai bine așa. Nu mai puteau să pună la cale atacarea vreunui terorist, ori să plănuiască o fugă disperată spre ușă. Erau mai puține posibilități să li se pună în spinare ceva ce nu făcuseră. Păreau niște cățelandri care încearcă să ocolească înfruntarea și se oferă cu coada-ntre picioare colților ascuțiți ai celui mai puternic: *mă predau!* Până și rușii, care făcuseră pe șoptite, cu câteva minute mai înainte, un plan de evadare, au simțit ușurarea resemnării.

Nu puțini erau cei care închiseseră ochii. Era târziu. Și-apoi, fuseseră vinul, calcanul și delicioasele cotlete, astfel încât erau tot atât de înspăimântați pe cât de obosiți. Cizmele care călcau printre ei, peste ei, erau vechi și incrustate cu noroi care se fărâmița și se împrăștia peste motivele delicate ale covorului franțuzesc Savonnerie, care era din fericire gros. Cizmele aveau găuri prin care ieșeau la iveală vârfurile degetelor, degete văzute atât de aproape. Unora li se desprinsese talpa și fuseseră înfășurate cu bandă izolantă argintie, care se murdărise și începuse să se dezlipească la capete.

Cei tineri se aplecau spre ostatici. Nu zâmbeau, dar nici n-aveau expresii neapărat amenințătoare. Nu era greu de imaginat ce s-ar fi putut întâmpla dacă rămâneau toți în picioare, cum s-ar fi descurcat un băiat scund și înarmat cu câteva cuțite ca să se impună în fața unui bărbat înalt și mai în

vârstă, îmbrăcat într-un frac scump. Dar așa, mâinile băiatului se mișcau repede, trecând de la un buzunar la altul, palpând crăcii pantalonilor cu degetele desfăcute. În cazul femeilor, de-abia le atingeau fustele. În unele cazuri băiețandrul se apleca doar, ezita și se retrăgea iute. Găsiseră foarte puține lucruri demne de interesul lor, pentru că erau toți îmbrăcați ca pentru o petrecere.

Următoarele obiecte fuseseră înregistrate într-un carnețel de către generalul Hector, un om foarte potolit: șase cuțitașe de argint găsite în fundul câtorva buzunare, patru mici tăietoare de trabuc agățate de lănțișoare de ceas, iar într-o poșetică de seară, un revolver cu plăsele de sidef, abia de mărimea unui pieptene. La început crezuseră că era o brichetă, așa că au apăsat pe trăgaci să vadă flacăra, iar glonțul a lăsat un șănțuleț în lemnul mesei din sufragerie. De pe birou fusese luat un deschizător de scrisori cu mâner *cloisonne,* de la bucătărie tot felul de cuțite și de furculițe, de la șemineu vătraiul și lopățica, iar din sertarul noptierei vicepreședintelui luaseră un Smith & Wesson mititel de calibrul 38 pe care el îl declarase de bunăvoie când fusese chestionat. Toate fuseseră încuiate într-un dulap de lenjerie de la etaj. Ceasurile, portofelele și bijuteriile fuseseră lăsate. Unul dintre băieți luase o bomboană de mentă din poșeta de mătase a uneia dintre doamne, dar numai după ce i-o arătase ca să capete acordul ei. Ea mișcase capul cam un centimetru în semn de aprobare, iar el zâmbise și desfăcuse celofanul de pe bomboană.

Unul dintre băieți s-a tot uitat la Gen și la domnul Hosokawa, privindu-i cu insistență. L-a cercetat apoi îndeaproape pe domnul Hosokawa, iar când a făcut un pas înapoi a călcat pe mâna unui chelner, care a tresărit și s-a tras într-o parte.

— Generale! a strigat băiatul, cam tare pentru o încăpere unde domnea liniștea.

Gen se târâse mai aproape de patronul lui, ca și cum ar fi vrut să spună prin poziția corpului că fac parte dintr-un întreg, că trebuie socotiți laolaltă.

Generalul Benjamin a pășit peste trupurile pline de viață ale ostaticilor. S-ar fi putut spune despre el că avusese ghinionul să aibă o așa-zisă pată de vin pe față încă de la naștere, privit însă mai atent devenea clar că era carnea vie a unei teribile erupții.

O revărsare sângerie de pustule începea undeva în hățișul părului său negru, i se scurgea peste tâmpla stângă și se oprea abia lângă ochi. Ajungea o simplă privire, și începeai să-l compătimești.

Generalul Benjamin a urmat direcția indicată de degetul băiatului și l-a cercetat îndelung pe domnul Hosokawa.

— Nu, l-a liniștit pe micul terorist.

Începuse să se întoarcă, s-a oprit însă și i-a spus domnului Hosokawa pe un ton de conversație banală:

— V-a confundat cu președintele.

Gen a tradus exact fără să își piardă cumpătul, iar domnul Hosokawa a clătinat capul. De jur împrejur mai erau vreo cinci-șase japonezi cu ochelari și în jur de cincizeci de ani. Generalul Benjamin a îndreptat arma spre Gen și i-a pus țeava pe piept de parcă se ținea într-un baston. Abia puțin mai mare decât unul dintre nasturii cămășii, gura țevii producea o senzație ușoară de apăsare.

— Fără vorbă!

Gen spuse în șoaptă cuvântul *traductor.* Generalul rămase o clipă pe gânduri ca și cum i s-ar fi spus că cel căruia îi vorbise era surd sau orb. Apoi ridică arma și se întoarse. Nu e cu putință să nu se găsească vreun medicament care să-l ajute, și-a zis Gen. A inspirat adânc și a resimțit o mică durere ascuțită în locul unde se sprijinise țeava armei.

Pe aproape, lângă pian, doi dintre băieți îl împinseseră deoparte cu țevile puștilor pe acompaniator, astfel încât să n-o mai apere cu trupul lui pe Roxane Coss. Din pricina părului răsucit la spate într-un coc complicat, sopranei îi venea greu să rămână lungită pe spate, astfel încât și-a scos pe furiș acele de cap și le-a așezat într-o grămăjoară pe burtă de unde puteau să fie luate dacă i-ar fi trecut cuiva prin cap să le folosească drept arme. Părul, lung și buclat, i se răspândise în jurul capului și fiecare dintre tinerii teroriști găsea prilejul să treacă și să privească. Unii, mai îndrăzneți, puneau chiar mâna, fără să își îngăduie totuși plăcerea mângâierii, atingeau doar o buclă cu vârful degetelor. Aplecându-se, îi simțeau parfumul, diferit de al celorlalte femei pe care le percheziționaseră. Cântăreața de operă mirosea aidoma floricelelor albe printre care trecuseră în drum spre gura de aerisire. Până și în noaptea asta, frământați de apropierea morții sau de dobândirea libertății, simțiseră

mirosul clopoțeilor albi care creșteau lângă zidul înalt de stuc și, descoperindu-l iarăși după puțină vreme în părul acelei femei frumoase, găsiseră că e un semn bun, de noroc. O auziseră cântând cât se aflaseră în conducta de aerisire. Fiecare avea treaba lui de făcut, ordinele erau foarte precise. Lumina trebuia stinsă după al șaselea cântec, nimeni nu-i învățase ce înseamnă un bis. Nimeni nu-i învățase ce înseamnă opera sau să cânți, altfel decât în chip firesc, de unul singur, când cari lemnele în casă sau când scoți apă din fântână. Nimeni nu-i învățase nimic.

Până și generalii, care mai înainte fuseseră în capitală, care fuseseră școliți, își ținuseră respirația ca să o audă mai bine. Tinerii teroriști care așteptaseră în conducta de ventilație erau ființe simple și aveau vederi simple. Dacă vreo fată din sat avea voce frumoasă, se găsea câte o femeie mai în vârstă care să spună că a înghițit o pasăre. Asta își ziceau și ei privind bogăția aceea de păr răsfirată pe rochia de un verde fistic: *probabil că a înghițit o pasăre.* Dar știau că nu-i adevărat. În ciuda ignoranței, a naivității, își dădeau seama că nu există astfel de pasăre.

Printre băieții care se apropiau de ea într-o neîntreruptă scurgere, unul se așeză pe vine și o luă ușor de mână. Abia dacă îi atingea palma, astfel încât ar fi putut să și-o retragă în orice clipă. Dar nu și-o retrăsese. Roxane Coss știa: Cu cât avea să-i păstreze mai mult mâna în mâna lui, pe atât avea s-o îndrăgească, și cu cât ar fi îndrăgit-o cu atât ar fi fost mai firesc să încerce s-o apere de ceilalți ori chiar de el însuși. Băiatul părea incredibil de tânăr, cu osatura feței fragilă sub cozorocul șepcii și cu pleoape îngreunate de nenumărate gene negre și mătăsoase. Corpul îi era încovoiat sub greutatea unei cartușiere ținute în bandulieră. Dintr-o cizmă i se vedea mânerul grosolan de lemn al unui cuțit ordinar de bucătărie, iar un pistol îi atârna gata să-i cadă din buzunar. Roxanei Coss îi trecu prin minte Chicago cu nopțile lui înghețate la sfârșitul lui octombrie. Dacă ar fi trăit în altă țară, cu obiceiuri diferite, săptămâna următoare, de Haloween, băiatul ăsta ar fi umblat din casă-n casă, deși așa ceva nu mai era chiar de vârsta lui. Poate că s-ar fi costumat în terorist, și-ar fi pus niște cizme vechi găsite în magazia cu unelte de grădinărit, din fâșii de carton ondulat și-ar fi făcut o cartușieră pe care ar fi umplut-o cu tuburi de ruj șterpelite de la maică-sa. Băiatul nu se uita decât la mâna ei. O privea de parcă ar fi fost ceva separat de corpul ei. În orice altă

împrejurare, ea și-ar fi smuls-o, dar din pricina întâmplării atât de neobișnuite din acea seară, a rămas liniștită și l-a lăsat să i-o cerceteze.

Acompaniatorul și-a înălțat capul și i-a aruncat băiatului o privire furioasă. Acesta reașează mâna Roxanei Coss pe rochie și se retrase.

Două lucruri erau limpezi: nimeni nu era înarmat; niciunul nu era președintele Masuda. Grupuri de băieți cu arma scoasă fuseseră trimiși în toate colțurile casei, din pod până în pivniță, afară, pe lângă zid, să vadă dacă nu cumva profitase de agitație și găsise un ascunziș. Toți reveneau cu același răspuns: nu era de găsit nicăieri.

Prin ferestrele deschise se auzea hârșâitul ca de ferăstrău al insectelor. În salonul rezidenței vicepreședintelui era liniște. Generalul Benjamin se ghemuise lângă vicepreședinte, care umpluse de sânge șervetul cu care îi ștergea obrazul soția lui, așezată alături de el. Ochiul îi era împresurat de o oribilă dungă sângerie. Nu părea să fie nici pe departe ceva la fel de chinuitor ca umflătura de pe propria lui față.

— Unde-i președintele Masuda? a întrebat generalul, de parcă de abia acum observa că nu era de față.

— La el acasă.

— De ce n-a venit astă-seară?

Ce voia să afle de fapt generalul era dacă în organizația lui exista vreun trădător care să-l fi prevenit pe președinte că urma să aibă loc un atac. Numai că vicepreședintele era amețit de lovitura primită și pe deasupra simțea o enormă amărăciune, iar amărăciunea este, precum se știe, soră bună cu sinceritatea.

— Voia să vadă telenovela, spuse Ruben Iglesias, iar vocea lui fu auzită de toți cei din acea cameră supusă și tăcută. Voia să știe dacă Maria avea să reușească astă-seară să se elibereze.

— Nouă de ce ni s-a spus că urma să fie prezent?

Fără ezitare sau remușcări, vicepreședintele renunțase la orice stratagemă.

— Primise să vină, dar s-a răzgândit.

Trupurile de pe jos fuseseră cuprinse de o frământare stânjenită. Cei care nu știau s-au simțit tot atât de tulburați pe cât erau cei care fuseseră de la bun început la curent cu toată povestea. În clipa aceea, Ruben Iglesias punea punct carierei sale politice. Pentru a spune lucrurilor pe nume, între el și

Masuda nu fusese niciodată un mare amor, dar după cele spuse Masuda avea să-l distrugă. Un vicepreședinte muncește din greu pentru că își închipuie că într-o bună zi îi revine conducerea, ca o moștenire care trece din tată-n fiu. Până atunci, trebuise să își muște buzele și să tacă, să se înhame la sarcinile penibile, să fie prezent la ceremoniile funebre, să viziteze localitățile distruse de cutremure. Să dea din cap aprobator de-a lungul tuturor discursurilor nesfârșite ale președintelui. Dar în noaptea aceea își pierduse speranța să mai ajungă președinte. În noaptea aceea era încredințat că avea să fie împușcat o dată cu unii dintre ostatici, poate chiar cu toți, poate chiar împreună cu copiii, iar dacă așa stăteau lucrurile, ținea ca lumea întreagă să afle că Eduardo Masuda, un tip nici măcar cu un deget mai înalt decât el, stătea frumușel acasă și se uita la televizor.

Preoții catolici, fii ai misionarilor ucigași veniți din Spania, obișnuiau să le spună credincioșilor că adevărul îi face liberi, iar în cazul de față asta se potrivea de minune. Generalul Benjamin mângâia trăgaciul și se pregătea să dea un exemplu expediindu-l pe vicepreședinte pe lumea de dincolo, însă povestea cu telenovela îl oprise. După cum suferea să afle că pierduse de pomană cinci luni întregi de pregătire pentru lovitura dintr-o singură noapte în care, dacă-l prindea pe președinte, s-ar fi putut să răstoarne guvernul și că, în schimb, trebuia să se descurce cu două sute douăzeci și doi de ostatici întinși în fața lui pe podea, tot așa era convins de adevărul istoriei vicepreședintelui. Așa ceva nu putea să fie născocit. Era prea meschin, prea stupid. Generalul Benjamin nu se sfia să ucidă, n-avea mustrări de conștiință, propria experiență îl încredințase că viața nu-i decât o suferință crâncenă. Dacă vicepreședintele ar fi spus că Masuda avea gripă, l-ar fi împușcat. Dacă ar fi spus că fusese chemat de urgență pentru o chestiune de securitate națională, l-ar fi împușcat. Dacă ar fi spus că fusese un vicleșug, că președintelui nici măcar nu-i trecuse prin cap să fie prezent la petrecere, *pac-pac.* Dar chiar și în junglă, unde nu prea sunt televizoare, electricitatea e rarisimă, iar receptarea emisiunilor – inexistentă, până și acolo venise vorba despre Maria. Până și Benjamin, căruia nu-i păsa de nimic altceva decât de libertatea celor oprimați, știa câte ceva despre Maria. Serialul era în fiecare zi de lunea până vinerea în fiecare după-masă, cu un episod special marțea

seara, în care erau rezumate pentru cei care munceau în cursul zilei mai toate întâmplările petrecute timp de o săptămână. Dacă Maria urma să se elibereze, nu era nicio surpriză că asta trebuia să se petreacă într-o marți seara.

Fusese făcut un plan, iar planul acela prevedea răpirea președintelui și plecarea în mai puțin de șapte minute. Ar fi trebuit să fi fost gata ieșiți din oraș, îndepărtându-se în mare grabă pe unul dintre drumurile acelea primejdioase care duceau în junglă.

Pătrunzând prin ferestre, luminițe roșii intermitente începură să fulgere pe pereți însoțite de un soi de jelanie stridentă. Zgomotul era sâcâitor și acuzator. N-avea nimic, dar nimic de-a face cu un cântec.

Doi

Cât a fost noaptea de lungă, lumea de-afară urlase întruna. Motoare accelerau și frânau. Sirene se-apropiau, se depărtau, se opreau, porneau, iar se opreau. Se instalau baricade de lemn și dincolo de ele se îmbulzea mulțimea de gură-cască.

Era uimitor cât de multe lucruri puteau să deslușească cei dinăuntru, chiar și întinși pe jos. Aveau timp din belșug să se concentreze – da, da, e-un târșâit de picioare, ăsta-i zgomotul unui baston de cauciuc plesnit în palmă... Tavanul se înscrisese în mintea lor, bleu pal, cu ciubucuri de o complicație împinsă până la lipsa de gust, fiecare înfășurat, spiralat, cu fiecare centimetru poleit cu foiță de aur, pentru a nu mai vorbi de cele trei găuri lăsate de gloanțe, astfel încât încinseseră ochii să se cufunde în importanta activitate a ascultatului. Voci teribil de stridente, deformate din pricina megafoanelor, le dădeau instrucțiuni celor din stradă și îi somau pe cei dinăuntru. Nu voiau să știe de nimic altceva decât de predarea neîntârziată și necondiționată.

— Aruncați armele în fața ușii, urla vocea amplificată și schimbată de parcă se ridica din fundul oceanului. Deschideți ușa și ieșiți cu mâinile la ceafă înaintea ostaticilor. Pe urmă să iasă ostaticii unul câte unul. Pentru motive de siguranță, să-și țină mâinile pe creștet.

Îndată ce o voce termina de urlat, megafonul era înmânat altcuiva, care o lua de la capăt cu unele modificări subtile ale amenințărilor.

O dată cu un șir de clinchete puternice, prin ferestrele salonului se revărsase o lumină artificială, alb-albăstruie, ca laptele rece, care i-a orbit o clipă pe toți. Oare când se aflase că se întâmpla ceva aici? Cine îi chemase pe toți și cum de fusese cu putință să se adune atât de mulți și atât de repede? Stătuseră în vreun subsol de comisariat în așteptarea unei nopți ca asta? Făcuseră vreo repetiție ca să spună tot ce spuneau, urlând prin megafoane la cine s-ar fi nimerit să fie, cu glasuri din ce în ce mai ridicate? Până și ostaticii își dădeau seama că nu s-ar găsi nimeni să arunce arma și să iasă pe ușă doar pentru că i se zice să o facă. Până și ei pricepuseră că, pe măsură ce ordinul era repetat, posibilitatea unui răspuns favorabil se subția tot mai mult. Oricine visa să aibă o armă secretă, dar, dacă ar fi avut-o, cu siguranță că n-ar fi aruncat-o pe treptele de la ieșire.

După o vreme, se simțiseră atât de obosiți încât le ieșise din minte până și faptul că-și doreau să nu se fi întâmplat nicicând una ca asta, să nici nu fi venit la petrecere. Tot ce voiau era ca oamenii de-afară să se ducă la ei acasă, să lase naibii megafoanele și să le îngăduie să doarmă acolo, pe jos, răstimpul rămas din noaptea aceea.

Din când în când era câte un moment în care nu mai vorbea nimeni. În acele clipe de scurtă liniște înșelătoare, de afară pătrundeau altfel de sunete, orăcăit de broaște, țârâit de greieri ori clinchet de arme care se încarcă și li se pune piedica.

După o vreme, domnul Hosokawa avea să spună că nu închisese ochii toată noaptea, dar Gen îl auzise sforăind cam după patru dimineața. Era un sforăit ușor, asemenea vântului strecurat pe sub ușă, care pe Gen îl liniștise. Se mai auzeau și sforăiturile unora care ațipeau zece-douăzeci de minute, dar până și în somn dădeau ascultare ordinului primit și rămâneau așezați pe spate.

Cu gesturi atât de grijulii încât nici nu se băgase de seamă, acompaniatorul și-a scos haina și a împăturit-o ca să aibă pe ce să își pună Roxane Coss capul.

Cizmele înglodate trecuseră toată noaptea peste ei sau printre ei. Când li se ceruse să se întindă pe jos, întâmplările se îngrămădeau atât de impresionant încât nu mai apucau să se gândească și la urmări, dar dimineața i-a găsit cu moartea-n suflet. Se treziseră cumpănind toate posibilitățile. Niciuna nu părea favorabilă. Peste noapte bărbile crescuseră, iar fardul fusese spălat de lacrimi. Costumele și rochiile de seară se mototoliseră, pantofii îi strângeau. Siliți să rămână culcați pe podea, spatele și șoldurile îi chinuiau, cefele li se înțepeniseră. Toți, fără excepție, aveau nevoie să meargă la toaletă.

Spre deosebire de ceilalți, domnul Hosokawa purta și enorma povară a responsabilității. Pentru el se strânseseră toți acolo. Acceptând cu bună știință să participe cu un pretext mincinos la petrecere, îi pusese pe toți în pericol. Printre alții, veniseră și câțiva funcționari de la firma Nansei, inclusiv Akira Yamamoto, director al dezvoltării de proiecte, și Tetsuya Kato, unul dintre prim-vicepreședinți. Mai erau și vicepreședinții de la Banca Sumitomo și de la Banca Japoniei, Satoshi Ogawa și, respectiv, Yoshiki Aoi, cu toate că domnul Hosokawa insistase de câteva ori că nu era cazul să vină. Țara gazdă îi invitase,

explicându-le că era aniversarea celui mai important client al lor și că, desigur, n-ar fi dorit să rateze o astfel de petrecere. Îi contactase la telefon chiar ambasadorul Japoniei, care zăcea acum pe prețul de șters picioarele din pragul salonului.

Ostaticul care îl făcea pe domnul Hosokawa să sufere mai cu seamă, și cu toate că asta simțea, știa cât e de nedrept să pui pe o viață un preț mai mare decât pe alta, era însă Roxane Coss. Ea fusese adusă în jungla asta de spaimă ca să cânte pentru el. Câtă ușurătate din partea lui să socotească așa ceva drept un cadou potrivit pentru o zi de naștere! I-ar fi fost destul să-i asculte înregistrările. Fusese mai mult decât suficient să o vadă la Covent Garden, la Metropolitan… De ce-și închipuise că ar fi fost și mai bine să fie atât de aproape de ea încât să-i poată adulmeca parfumul? Nu era mai bine. Acustica salonului nu-i favoriza vocea. Pe deasupra, se simțise stingherit să-i observe mișcările atât de forțate ale buzelor, să-i vadă deslușit limba roz și umedă când își deschidea gura larg. Iar dinții de jos îi avea încălecați.

Fusese un privilegiu, însă nimic nu putea să răscumpere tot răul ce li se putea face atât ei, cât și celorlalți. Încercă să ridice capul doar de vreun centimetru ca s-o privească. Erau lungiți aproape unul lângă altul, de vreme ce el fusese în față în timpul recitalului. Ea își ținea ochii închiși, dar își închipui că nu era adormită. Privită cu detașare, culcată pe podeaua salonului, nu se putea spune că era o frumusețe. Trăsăturile îi păreau exagerate, nasul cam lung, gura cam mare. Avea, desigur, ochi mai mari și mai rotunzi decât majoritatea lumii, dar nimeni nu s-ar fi putut plânge de asta. Lui îi aminteau albastrul florilor de gențiană de pe marginea unui lac din Nagano. Zâmbi și îi veni să se întoarcă spre Gen să-i spună ce îi trecuse prin minte. Însă își întoarse iar privirea spre Roxane Coss, al cărei portret îl cercetase neobosit pe programe și pe pliantele din cutiile CD-urilor. Avea umeri căzuți. Gâtul putea să-i fie ceva mai lung. Un gât mai lung? Simți cum se înfurie pe el însuși. Ce putea oare să-i mai treacă și lui prin minte? Nimic din toate astea n-avea importanță. Oricum, nimeni n-ar fi fost în stare să se uite la ea cu detașare. Până și cei care o vedeau pentru prima oară, înainte să fi deschis gura să cânte, o găseau radioasă, de parcă nu fusese dăruită numai cu voce, de parcă bogăția înzestrării răzbătea din făptura ei ca o lumină.

În clipa aceea nu se zăreau decât pletele ei bogate, lucioase, rozul pal al obrajilor și mâinile frumoase. Acompaniatorul îi surprinse privirea, așa că domnul Hosokawa se grăbi să își reașeze capul pe covor. Teroriștii tocmai începuseră să-i atingă cu mâna pe câte unii, semn să se ridice și să-i urmeze. Domnul Hosokawa putea să pretindă pur și simplu că își înălțase capul ca să vadă ce se întâmplă.

Pe la zece dimineața începuseră să se facă auzite șoapte. Nu era chiar așa de greu să-i strecori cuiva o vorbă, două, cu hărmălaia care răbufnea de afară prin ferestre și cu forfota celor ridicați de pe jos, conduși afară din salon, apoi aduși la loc. Tocmai asta fusese și pricina șușotelilor. La început și-au zis cu toții că aveau să fie luați pe rând, în mici grupuri, și împușcați, probabil în grădina din spatele casei. Unul dintre ei, Victor Feodorov, își pipăise pachetul de țigări din buzunarul hainei, întrebându-se dacă avea să i se îngăduie un minut să fumeze înainte de-a fi omorât. Simțea sudoarea șiroindu-i printre firele de păr care se umeziseră și-i cădeau pe spate de parcă s-ar fi pieptănat. Era mare lucru să fii împușcat după ce ți se îngăduie să fumezi o țigară.

În așteptare, se așternuse o liniște chinuită, dar când cei din primul grup se înapoiaseră zâmbitori, făcând cu capul semne liniștitoare, celor din preajmă li se șoptise „toaletă, baie, closet”. Vestea s-a răspândit.

Fiecare a fost condus sub escortă; pentru fiecare, un tânăr terorist îngălat de noroi, purtând în chip demonstrativ mai multe arme. Unii nu făceau decât să-i însoțească, alții îi purtau de braț cu mai multă sau mai puțină violență. Băiatul care venise după Roxane Coss o luase mai degrabă de mână decât de braț, așa cum se țin îndrăgostiții în căutarea unui colț de plajă pustiu. Nu era la fel de frumușel ca băiatul care, ceva mai înainte, o ținuse și el de mână.

Unii dintre ostatici se temeau că vor fi uciși, își proiectau neîncetat filmul cu ei înșiși purtați afară noaptea și împușcați în ceafă, însă Roxane Coss nu gândea așa. Poate că pentru câțiva totul avea să se sfârșească rău, dar nimeni n-avea să tragă într-o soprană. Era gata să fie drăguță, să se lase ținută de mână, însă, până la urmă, ea avea să fie cea care scapă cu viață. N-avea nicio îndoială.

A zâmbit când băiatul i-a deschis ușa băii. Se aștepta întru

câtva să fi intrat după ea. Lămurită că asta nu se întâmplă, s-a încuiat pe dinăuntru, s-a așezat pe marginea closetului și a plâns cu lacrimi amare. Și-a înfășurat părul în jurul mâinilor, și-a acoperit fața. Blestemat fie agentul care o convinsese că recitalul acela merita osteneala! Avea ceafa țeapănă și se simțea de parcă era pândită de un guturai. Dar cine n-ar fi răcit dormind pe jos?! Dar nu era ea Tosca? Nu se aruncase ea seară de seară de pe terasa Castelului Sant Angelo? Tosca era ceva mai greu. După povestea asta, singurele țări unde avea să mai cânte rămâneau Italia, Anglia și America. Repetă cele trei nume iară și iară, până ce fu în stare să își potolească respirația și să se oprească din plâns.

Cesar, băiatul înarmat de pe culoar, nu ciocănise să o zorească, așa cum se făcuse cu ceilalți. S-a sprijinit de perete și și-a imaginat-o aplecându-se spre robinetul aurit să își clătească gura. Și-o închipuia cum își spală fața și mâinile cu un săpun mititel de forma unei scoici. Încă mai auzea cântecul ei și, aproape pe șoptite, ca să-i treacă timpul, a îngânat ce își aducea aminte: *„Vissi d'arte, vissi d'amore, non feci mai male ad anima viva*!"[1] Ce curios că-i rămăseseră în minte atât de clare toate sunetele alea. Nu se prea grăbea ea cu toaleta, dar ce puteai să-i ceri unei asemenea făpturi? Ea însăși era o operă de artă. Nu era o persoană pe care s-o împingi de la spate. La ieșire, mâna ei era ușor umedă și surprinzător de rece. *„Vissi d'arte",* ar fi vrut el să-i spună, dar habar n-avea ce înseamnă vorbele acelea.

Când s-a înapoiat la locul unde stătuse lungită, lângă pian, acompaniatorul nu mai era, după câteva clipe fu însă adus și el. Arăta mult mai rău decât toți ceilalți. O paloare lunară i se așternuse pe față și căpătase niște cearcăne sângerii. Îl sprijineau de o parte și de alta Gilbert și Francisco, doi dintre băieții mai mari. Fuseseră nevoiți să-l tragă cu amândouă mâinile. La prima vedere s-ar fi zis că încercase să o ia la fugă pe ușă ori să sară pe fereastră și că fusese oprit cu forța. Când au ajuns în sfârșit la locul lui, picioarele, ca două foițe de hârtie smulse dintr-un carnețel și puse să îi sprijine toată greutatea corpului, i se mototoliră, iar el se prăbuși leșinat. Teroriștii i-au

[1] Am trăit pentru artă, am trăit pentru iubire, n-am făcut niciodată rău nimănui (it.). Începutul unei arii celebre din *Tosca.* (N. ed.)

spus ceva lui Roxane Coss în spaniolă, era un sfat sau poate o informație, atâta doar că ea nu vorbea spaniola. S-a înălțat puțin, fără să știe prea bine dacă i s-ar fi îngăduit să rămână așezată, și l-a tras pe pianist de picioare. Nu era greu, era totuși un bărbat înalt, astfel încât s-a chinuit din pricina poziției nefirești pe care o căpătase corpul lui în cădere. Mai întâi își spusese că era doar o prefăcătorie. Auzise de unii ostatici care pretind că sunt orbi ca să li se dea drumul, dar nimeni n-ar fi fost în stare să pălească într-atâta cu tot dinadinsul. Când l-a mișcat, capul i s-a clătinat de pe o parte pe alta. Unul dintre chelneri, așezat chiar lângă ea, s-a ținut într-un cot și i-a tras mâinile strivite sub corp.

— Ce ți s-a întâmplat? l-a întrebat ea în șoaptă pe pianist.

Tocmai trecea pe acolo o pereche de cizme murdare. Ea s-a întins lângă el și l-a prins cu degetele de încheietura mâinii. În cele din urmă, el s-a mișcat, a respirat adânc și s-a întors cu fața spre ea clipind întruna de parcă încerca să se trezească dintr-un somn adânc și plăcut.

— N-are să vi se întâmple nimic, i-a spus lui Roxane Coss, însă chiar și cu buzele albăstrii aproape lipite de tâmpla ei, vocea părea să-i vină de departe, lipsită de putere.

— Or să ceară răscumpărare, i-a spus domnul Hosokawa lui Gen. Amândoi se uitau la Roxane Coss și la acompaniatorul ei, zicându-și în câteva rânduri că acela murise, însă de fiecare dată el făcea o mișcare sau gemea.

— Nansei plătește de regulă banii ceruți pentru răscumpărare, orice sumă ar fi. O să se plătească pentru amândoi.

Deși avea un glas atât de mic încât abia i s-ar fi zis murmur, Gen înțelegea perfect.

— Și pentru ea or să plătească. Nici nu s-ar putea altfel. Doar e aici pentru mine.

Oftând, domnul Hosokawa își spunea că acompaniatorul n-ar trebui să fie obligat să rămână, mai cu seamă dacă e bolnav. De fapt, într-un fel sau altul, toți cei din salon erau acolo din pricina lui, așa că se întreba la cât oare s-ar fi ridicat suma răscumpărării tuturor.

— Mă simt de parcă aș fi eu de vină pentru toate astea.

— Pușca n-o țineți dumneavoastră, zise Gen.

Sunetele japonezei lor natale, rostite atât de încet încât nu

s-ar fi auzit nici la zece centimetri mai încolo, îi ungeau pe suflet.

— Pe președinte aveau aseară de gând să-l răpească.

— Mai bine ar fi pus mâna pe el!

De partea cealaltă a încăperii, lângă o canapea îmbrăcată în brocart auriu, Simon și Edith Thibault se țineau de mână. Nu erau împreună cu ceilalți francezi, rămăseseră deoparte. Se vedea bine că formau o pereche, semănau de parcă ar fi fost frați, aveau amândoi păr negru și ochi albaștri. Întinși pe podeaua salonului unde fusese petrecerea, arătau atât de demni și de dezinvolți de parcă nu fuseseră forțați cu arma în mână să se așeze, ci pur și simplu s-ar fi săturat de stat în picioare. Pe când ceilalți zăceau încordați și tremurau, cei doi Thibault se sprijineau unul de altul, ea cu capul pe umărul lui, el cu obrazul lipit de creștetul ei, gândindu-se mai puțin la teroriști și mai mult la mirosul de liliac al părului soției sale.

Pe când erau la Paris, Simon Thibault își iubise soția, deși nu fusese întotdeauna credincios ori plin de mari atenții. Erau căsătoriți de douăzeci și cinci de ani. Avuseseră parte de doi copii, de câte o lună pe an petrecută la mare împreună cu prietenii, de felurite slujbe, de câini de casă, de mari petreceri de Crăciun alături de multe rude vârstnice. Edith Thibault era o femeie elegantă într-un oraș cu atâtea mii de femei elegante, încât de-a lungul anilor el o uitase adeseori. Treceau uneori zile întregi când nici nu se gândea la ea. Nu-i trecea prin cap să se întrebe ce făcea oare, sau dacă era fericită, nu neapărat persoana Edith, ci Edith, soția lui.

În cele din urmă, după toate promisiunile și retractările ministerului, fuseseră trimiși în țara asta, pe care între ei o tratau *depays maudit,* de „țară uitată de Dumnezeu”. Amândoi suportau numirea aici cu neplăcere, însă cu un pragmatism stoic, iar la câteva zile după sosire li se întâmplase ceva extraordinar: el o redescoperise, ca pe ceva de care nu îți dai seama că duci lipsă, ca pe un cântec învățat în tinerețe și apoi uitat. Dintr-odată fusese în stare să o vadă cu limpezime, așa cum o privise la douăzeci de ani, nu era vorba de înfățișare, pentru că lui i se părea în toate privințele mai frumoasă acum, ci de acea senzație de odinioară, că îi bate inima mai repede, că o dorește fără să-i mai pese de nimic altceva. Sosind acasă, o găsea tăind hârtie de așezat pe fundul sertarelor sau stând în

pat și scriindu-le fiicelor lor care erau la universitate. Lui i se tăia respirația. Fusese oare ea întotdeauna astfel, cum de nu știuse? Sau știuse și, nepăsător, uitase? În țara asta cu drumuri noroioase și cu orez gălbui, descoperise că o iubește, că se regăsea în ea. Poate că n-ar fi fost la fel dacă ajungea ambasador în Spania. Fără condițiile particulare din jur, altundeva decât în locul ăsta oribil, poate că nu și-ar fi dat seama că singura lui dragoste era soția lui.

— Nu s-ar zice că sunt grăbiți să lichideze pe cineva, îi șoptise Edith, cu buzele lipite de urechea lui.

Cât se vedea cu ochiul liber, doar nisip alb și apă albastră, lucioasă. Edith, intrând în ocean să înoate, se întoarce spre el și spune:

— Să-ți aduc un pește?

Apoi nu mai e, a dispărut sub un val.

— O să ne separe ceva mai încolo, îi spuse Simon.

— Numai să-ncerce!

Îl luă de mână din nou, îi înconjură brațul cu al ei.

Cu un an înainte, avusese loc în Elveția un seminar obligatoriu privitor la protocolul de urmat în cazul ocupării unei ambasade. Presupunea că aceleași reguli se aplicau și în cazul unor dineuri date peste cap, cum fusese acesta. Vor duce femeile în altă parte. Apoi vor… Se opri. Nu mai ținea deloc minte ce urma. Se întrebă ce se va întâmpla când îl vor separa de Edith, avea ea oare vreun lucrușor pe care să-l păstreze cu el? Poate vreun cercel? Cât de ușor ne mulțumim cu puțin, se gândi Simon Thibault.

Micile discuții în șoaptă, pe ici, pe colo, deveniseră o șopocăială generală pe măsură ce se întorceau de la baie. Faptul că se ridicaseră și își mișcau picioarele îi încuraja să nu se mai supună ca până atunci. Îndrăzneau să schimbe impresii cu glas scăzut. Se ridicase de jos mai întâi un murmur, apoi începuseră adevărate dialoguri, până ce încăperea păru din nou ocupată de un fel de petrecere la care însă toți stăteau pe jos. În cele din urmă, generalul Alfredo se simți obligat să tragă iar un glonț în tavan, asta îi făcu să înceteze. Câteva țipete ascuțite, apoi liniște. Nici măcar un minut mai târziu se auzi un ciocănit în ușa de la intrare.

Toate capetele se întoarseră. Cu toate ordinele de afară, cu tot vacarmul mișcărilor de trupe, cu tot hămăitul câinilor și cu

zgomotul de elicoptere, până atunci nu ciocănise nimeni, iar acum erau iritați, așa cum se întâmplă când ești liniștit acasă la tine și n-ai niciun chef de vizite. Tinerii teroriști s-au uitat nervoși unii la alții, au respirat adânc și au pus degetul pe trăgaci de parcă voiau să spună că acum sunt gata să ucidă. Cei trei generali s-au sfătuit, cu câteva gesturi au indicat poziția de luat, și un cordon de tineri s-a instalat de fiecare parte a ușii. Apoi generalul Benjamin a scos pistolul, a împins umărul vicepreședintelui cu vârful rotund al cizmei, i-a cerut să se ridice, să se ducă la ușă și să răspundă.

Li se părea firesc ca persoana aflată de partea cealaltă a ușii să aibă intenția să intre gata să tragă, așa că era mai potrivit să îl ofere pe Ruben Iglesias dacă făceau o asemenea greșeală. Acesta se ridică din cuibul pe care și-l făcuse lângă șemineu împreună cu nevasta și cu copiii, două fetițe cu ochi strălucitori și un băiețel cu fața plină de sudoare și roșie de la somnul adânc. Guvernanta, Esmeralda, stătuse și ea cu ei. Era de fel din nordul țării și nu se sfia să-i privească pe teroriști fără ocolișuri. Vicepreședintele se tot uita la tavan îngrijorat să nu fi atins ultimul cartuș vreo conductă. Ar fi fost al naibii de complicat să se ocupe acum de așa ceva. Obrazul lui drept, care își schimba întruna înfățișarea, devenise o umflătură galben-roșcată, iar ochiul drept îi era complet închis. Rana nu înceta să-i sângereze. De două ori își schimbase șervetul folosit drept pansament. Copil fiind, Ruben Iglesias îngenunchease ceasuri de-a rândul în biserică și-l rugase pe Dumnezeu să-i dăruiască o statură înaltă, pe care El nu se arătase însă dispus să o acorde nici unuia dintre membrii numeroasei sale familii. „O să știe Domnul ce dar să-ți facă”, spuseseră preoții fără să-i dea atenție. Și avuseseră dreptate. Pentru că era scund, devenise a doua persoană importantă în stat, iar acum probabil că tocmai asta îl ferise de o rană mai gravă, lovitura primită fiind ceva mai sus, spre partea osoasă a capului și nu în locul mai sensibil unde se îmbina maxilarul. Chipul lui servea acum să atragă atenția că seara nu se petrecuse întru totul chiar ca pe roate, un mesaj potrivit pentru cei de afară. Când vicepreședintele s-a ridicat, țeapăn și suferind, generalul Benjamin i-a înfipt între omoplați țeava subțire a automatului ca pe o coadă de mătură și l-a împins spre ușă. Pe fața generalului, din pricina stresului, începuseră să înflorească la capetele fiecărui nerv noi pustule,

iar el își dorea o compresă fierbinte peste ele cam la fel demult pe cât își dorea revoluția. Ciocănind se făcu din nou auzit.

— Îndată! spuse Ruben Iglesias, nu atât celui din fața intrării, cât celui înarmat din spatele lui. Știu unde-i ușa!

Își zicea că probabil i-a sunat ceasul, iar asta îi dădea curajul de care avea atâta nevoie.

— Încetișor! îl instrui generalul Benjamin.

— Încetișor, încetișor, da, mă rog, trebuie să-mi spui tu, că eu n-am mai deschis niciodată vreo ușă, îl îngână mormăind vicepreședintele, apoi deschise ușa în felul lui, nici mai repede, nici mai încet.

Bărbatul din prag avea un păr foarte deschis la culoare și pieptănat pe spate cu o cărare impecabilă. Cămașa albă, cravata neagră și pantalonii negri îl făceau să arate ca un reprezentant al vreunei secte religioase americane. Se putea imagina că avea și haină, numai că o scosese probabil din pricina căldurii sau ca să pună în evidență banderola cu crucea roșie de pe mânecă. Ruben Iglesias se gândea să-l lase să intre, să nu rămână în văpaia soarelui. Fruntea și pomeții i se înroșiseră. Vicepreședintele privi dincolo de el, în josul potecii din curtea din fața casei lui, mai bine zis a casei pe care o socotea a lui. De fapt, casa nu-i aparținea, nici peluza, nici personalul, nici paturile moi sau prosoapele pufoase. Totul îi revenise o dată cu postul, totul urma să fie inventariat la plecarea lui. Tot ce poseda era depozitat și fusese o vreme când sperase ca lucrurile să rămână exact acolo unde erau, în vreme ce el cu familia s-ar fi mutat în palatul prezidențial. Prin deschizătura îngustă a porții văzu o mulțime furioasă, polițiști, uniforme militare și reporteri. Dintr-un copac țâșni lumina unui aparat foto.

— Joachim Messner, spuse omul, întinzând mâna. Vin din partea Crucii Roșii.

Vorbea franțuzește, iar când vicepreședintele i-a întors o privire pieziș a reluat într-o spaniolă mediocră.

Era calm, avea aerul că nici nu remarcase haosul din jur, parcă ar fi trecut din casă în casă într-o duminică dimineața să colecteze donații. Crucea Roșie era întotdeauna prin partea locului să ajute victimele cutremurelor sau inundațiilor, aceleași victime cărora Ruben Iglesias era trimis să le ofere consolare și să le aprecieze situația.

— Crucea Roșie, repetă el pentru cei cu puștile din spatele lui.

Cei trei generali se consultară iarăși și rezultatul fu că asta se putea permite.

— Sunteți sigur că vreți să intrați în casă? întrebă vicepreședintele încet, într-o engleză imperfectă, cam la fel ca spaniola lui Messner. Nu se știe dacă vă mai lasă să ieșiți, adăugă el.

— O să mă lase, răspunse Messner, pășind înăuntru. Problema lor e că sunt prea mulți ostatici. Nu au nevoie acum de și mai mulți.

Privi peste umărul vicepreședintelui spre teroriști, apoi se întoarse la el.

— Obrazul dumneavoastră nu arată prea bine.

Ruben Iglesias dădu din umeri, cu o atitudine filosofică, fusese doar atins cu partea mai puțin primejdioasă a unei arme, dar Messner interpretă gestul drept un semn că nu-i fusese înțeleasă întrebarea.

— Vorbesc englezește, franțuzește, nemțește și italienește, spuse el în engleză. Sunt elvețian. Vorbesc și puțină spaniolă.

A ridicat două degete apropiate cam la un centimetru unul de celălalt, ca și cum ar fi vrut să arate că spaniola pe care o vorbea el ar fi intrat în spațiul acela redus.

— Nu e regiunea mea. Eram în vacanță, vă dați seama? Sunt fascinat de ruinele de aici. Eu sunt un turist, iar ei mă solicită să lucrez.

Joachim Messner părea extrem de relaxat, de parcă era un vecin venit să ceară cu împrumut câteva ouă și profita de ocazie să mai stea la taclale.

— Ar trebui să aduc cu mine un traducător dacă trebuie folosită spaniola. Am unul afară.

Vicepreședintele înclină capul a aprobare, dar nu pricepuse nici jumătate din vorbele lui Messner. Înțelegea puțină engleză, dar numai când vorbele erau rostite distinct și nu era lovit în cap cu patul vreunei arme. Parcă era un interpret înăuntru. Chiar dacă nu era, și-ar fi dorit unul oricum.

— *Traductor,* îi spuse generalului.

— *Traductor,* ceru generalul Benjamin și își plimbă privirea peste cei de pe podea, încercând să își amintească ceva ce se petrecuse cu o seară mai înainte. *Traductor?*

Săritor din fire însă fără stofă de erou, Gen rămase tăcut un moment, gândindu-se la punctul dureros pe care i-l lăsase pe piept țeava automatului. Chiar dacă tăcea chitic, tot aveau să își aducă aminte mai devreme sau mai târziu că era traducător.

— V-ar deranja? îl întrebă pe domnul Hosokawa.

— Du-te, spuse el, și îi puse o mână pe umăr.

Se lăsă o clipă de liniște, apoi Watanabe Gen ridică timid o mână.

Generalul Alfredo îi făcu semn să se ridice. Gen, la fel ca majoritatea bărbaților, își scosese pantofii, așa că se aplecă acum să se încalțe, dar generalul se răsti nerăbdător. Gen, jenat, își făcu loc să treacă în ciorapi printre cei îngrămădiți pe jos. Se gândea că n-ar fi fost politicos să calce pe cineva, își făcu drum tot scuzându-se:

— *Perdon, perdonare, pardon me.*

— Joachim Messner, se prezentă iarăși omul de la Crucea Roșie în engleză, strângându-i mâna. Engleză, franceză, ce preferați?

Gen scutură din cap.

— Atunci franceză, dacă vă e indiferent. Sunteți cu toții bine? întrebă Messner în franțuzește.

Fața lui părea să rezulte dintr-un montaj de toate culorile. Albastrul foarte intens al ochilor, albeața pielii, roșul buzelor, al arsurilor de soare pe obraji și galbenul părului de culoarea porumbului văzut de Gen cândva în America. Peste tot numai culori primare, gândi. Cu un chip ca ăsta, orice început era cu putință.

— Suntem bine.

— Ați fost maltratați?

— În spaniolă, ceru generalul Alfredo.

Gen explică și apoi, cu ochii la vicepreședinte, repetă că erau bine cu toții.

Vicepreședintele nu arăta bine deloc.

— Spuneți-le că eu voi fi omul de legătură.

Messner se gândi o clipă și repetă el însuși propoziția în spaniolă destul de corect. Apoi îi zâmbi lui Gen și spuse în franțuzește:

— N-ar trebui să încerc. O să spun cu siguranță ceva de-a-ndoaselea și dăm cu toții de bucluc.

— În spaniolă, spuse generalul Alfredo.

— Spune doar că-i vine greu în spaniolă.

Alfredo clătină din cap.

— Ce dorim noi, desigur, este eliberarea necondiționată și în bună stare a tuturor ostaticilor. O să cădem acum de acord asupra unor aspecte suplimentare.

Aruncă o privire împrejur, la covorul de oaspeți bine îmbrăcați și de chelneri în haine albe care își lungeau gâturile spre el. Tot tabloul era teribil de nefiresc.

— E prea multă lume. Probabil că vi s-au și terminat proviziile, iar dacă nu, se termină oricum astă-seară. Nu-i nicio nevoie de atâția. Ce zic eu e să lăsați să plece femeile, personalul, toți cei care sunt bolnavi, toți cei de care n-aveți nevoie. Să începem cu asta!

— Și-n schimb?

— Provizii suficiente, perne, pături, țigări. De ce aveți nevoie?

— Avem revendicări.

Messner încuviință. Era serios dar și plictisit, de parcă ar fi purtat astfel de conversații în fiecare zi de zece ori înainte de micul dejun, ca și cum orice petrecere de aniversare ar fi trebuit să se încheie cu asemenea încurcătură.

— Sunt sigur că aveți. Și sunt sigur că or să fie ascultate. Ce vă spun eu acum e că ce se vede aici, și arătă cu mâna ca să fie clar că se referea la cei de pe jos, nu poate să fie suportat de nimeni. Eliberați-i pe cei în plus, pe cei de care nu aveți nevoie, așa ceva o să fie socotit un gest de bunăvoință. Vă arătați drept oameni de-nțeles.

— Cine e în măsură să spună că suntem oameni de-nțeles sau nu? întrebă generalul Benjamin pe Gen, care transmise întrebarea.

— Ați ocupat proprietatea asta de douăsprezece ore și-n tot acest timp n-a murit nimeni. Nimeni n-a murit, nu-i așa? îl întrebă Messner pe Gen.

Gen dădu din cap și traduse prima frază.

— Pentru mine asta înseamnă că sunteți rezonabili.

— Spuneți-le să ni-l trimită pe președintele Masuda. Pentru președinte suntem noi aici, în schimb îi lăsăm pe toți să plece. Arătă încăperea cu mâna. Privește-i pe toți ăștia! Nici măcar nu știu câți sunt. Două sute? Mai mult? Se poate spune că un om pentru două sute nu e un schimb rezonabil?

— Pe președinte n-or să vi-l dea, răspunse Messner.

— Noi după el am venit!

Messner oftă și dădu cu seriozitate din cap.

— Ce să zic, eu am venit aici pentru odihnă. Se pare că nimeni n-are să capete ce dorește.

În tot timpul ăsta, Ruben Iglesias rămăsese lângă Gen, ascultând fără să intervină, de parcă rezultatul nu-l privea în niciun fel. El era persoana politică oficială cu gradul cel mai înalt din încăpere, dar nimeni nu se uita la el ca la un șef sau ca la ostaticul cel mai valoros după președinte. Întrebat cine e vicepreședintele, un cetățean oarecare din acea țară minunată, dar lipsită de mijloace de comunicare, dă din umeri și întoarce spatele. Un vicepreședinte e o carte de vizită, un lucru trimis în locul lucrului așteptat. Vicepreședinții sunt ușor de înlocuit și de schimbat. Nu se câștigă și nici nu se pierde vreun război în urma discursului înflăcărat al unui vicepreședinte. Nimeni nu putea să înțeleagă asta mai bine decât însuși vicepreședintele.

— Dați-le drumul, a spus calm Ruben generalilor. Omul ăsta are dreptate. Masuda n-o să vină niciodată aici.

Amuzant, el gândea fraza asta, *să vină aici,* exact cu sensul *aici, la mine acasă.* Masuda îl exclusese veșnic pe Ruben din cercul lui. Copiii nu i-i cunoștea. Pe soția lui Ruben n-o invitase la dans în cursul seratelor oficiale. Una e să faci campanie electorală împreună cu cineva, alta să-l și chemi la masă.

— Eu știu ce se face în situațiile astea. Eliberați femeile, lăsați-i să plece pe cei în plus, în felul ăsta le transmiteți mesajul că sunteți persoane cu care se poate colabora.

Cam cu doi ani în urmă, când fusese ocupată Banca Federală, nu lăsaseră pe nimeni să plece, nici clienți, nici casier. Pe directorul băncii îl spânzuraseră de porticul de la intrare. Pentru fotografi. Nu era unul să nu își aducă aminte cum se terminase: toți teroriștii fuseseră împușcați lângă pereții de marmură. Ce voia Ruben să le spună era că asemenea încercări nu izbuteau. Cerințele nu erau niciodată îndeplinite, promisiunile nu erau niciodată respectate până la capăt. Nimeni nu reușise vreodată să se aleagă cu banii ceruți și cu prietenii eliberați din închisorile de maximă securitate. Singura incertitudine o reprezentau timpul necesar pentru pierderea răbdării și numărul de vieți risipite din pricina asta.

Generalul Benjamin ridică un deget și împunse cu el

șervetul însângerat cu care vicepreședintele își acoperise obrazul. Ruben o încasă fără să se clintească.

— Te-am întrebat noi ceva?

— E casa mea, spuse el, cuprins de slăbiciune din pricina durerii.

— Înapoi pe podea!

Ruben chiar își dorea să se întindă la loc, astfel încât se întoarse fără să crâcnească. Aproape că i-a părut rău când Messner l-a apucat de braț și l-a reținut.

— Cineva trebuie să-i coasă tăietura asta, declară Messner. O să chem un doctor.

— Nici doctor, nici cusătură, spuse generalul Alfredo. Niciodată n-a fost el arătos.

— Nu puteți să-l lăsați să sângereze în halul ăsta!

— Iete că pot, dădu din umeri generalul.

Vicepreședintele asculta. Nu putea să își pledeze cauza de unul singur. Și, de fapt, numai la gândul unui ac, după ce-i mai trecuse suferința, în ciuda durerii de cap și a zvâcnetului din fundul ochilor, mai-mai că ar fi fost înclinat să prefere victoria teroriștilor în această dispută.

— Dacă omul ăsta sângerează până moare, nu mai primiți nimic!

Vocea lui Messner era calmă, tocmai pentru a echilibra seriozitatea celor spuse.

Până moare? se întrebă vicepreședintele.

Generalul Hector, care până atunci nu contribuise cu mai nimic la discuție, îi porunci guvernantei să se ducă la etaj și să aducă jos cutia ei de lucru. A bătut din palme de două ori ca un învățător care face liniște, iar ea s-a ridicat și a plecat șchiopătând. Îi amorțise piciorul stâng. Îndată după plecarea ei, Marco, băiatul vicepreședintelui, o mogâldeață de vreo patru ani, urlă ca din gură de șarpe, căci o socotea ca pe mama lui.

— Rezolvăm noi asta imediat, spuse cu gravitate generalul Hector.

Ruben Iglesias își întoarse obrazul umflat spre Messner. Nu la o cutie de lucru se gândise el. Doar nu era un nasture rupt sau un tiv de scurtat. Aici nu erau chiar în junglă și nici el nu era chiar un om primitiv. Mai avusese de vreo două ori nevoie să i se pună copci, dar totul fusese făcut cum se cuvine, într-un spital, cu instrumente sterilizate luate din cutiile lor plate

argintii.

— Aici e vreun doctor? îl întrebă Messner pe Gen.

Gen nu știa, dar traduse întrebarea în toate limbile cunoscute de el.

— Trebuie că am invitat cel puțin un doctor, spuse Ruben Iglesias, deși din cauza capului care-i atârna tot mai greu, nu își mai amintea de fapt nimic.

Fata, Esmeralda, tocmai cobora scările, sub braț cu o cutie pătrată din nuiele împletite. Printre atâtea femei în rochii de seară, n-ar fi avut cum s-o fi băgat cineva în seamă. Era o fată de la țară în ținută de serviciu, fustă neagră, bluză cu guleraș și cu manșete albe. La fiecare pas, i se legăna pe spate o coadă de păr negru groasă cât mâna. Acum toți se uitau la ea, la mișcările ei suple, nestânjenite, de parcă era o zi ca oricare alta din viața ei și își găsise o clipă să termine ceva de cârpit. Avea o privire inteligentă și ținea capul sus. Toți cei din încăpere își dădură pe loc seama de frumusețea ei, iar scara de marmură pe care cobora sclipi în lumina împrăștiată de făptura ei. Gen tot repeta întrebarea zicând „doctor, doctor”, în vreme ce vicepreședintele, emoționat, a rostit numele fetei, Esmeralda.

Niciunul dintre cei de pe jos nu ridicase mâna, prin urmare nu se găsea niciun doctor printre ei. Adevărul era însă altul. Doctorul Gomez se afla în fundul încăperii, lângă sufragerie, iar soția lui îl tot împungea în coaste cu două unghii lăcuite. El renunțase de multă vreme la tratarea bolnavilor ca să se ocupe de administrarea unui spital. Oare când făcuse ultima oară o sutură? De practicat, practicase pneumologia. Nu mai înțepase pielea cuiva de pe vremea când fusese stagiar. Probabil că pentru o treabă de-asta nu era mai calificat decât nevastă-sa, care cel puțin nu lăsa ghergheful din mână și făcea *petits points* cât era ziua de lungă. Știa bine ce avea să se întâmple: în mod sigur urma infecția; nu venea nimeni cu antibioticul necesar; mai târziu, rana trebuia deschisă, curățată, cusută. Și toate astea pe fața vicepreședintelui. Se cutremură la un asemenea gând. N-avea cum să se termine cu bine. Lui avea să i se reproșeze totul. Ceva mai târziu o să afle toată lumea. Un doctor, un șef de spital, implicat, cine știe, poate chiar în moartea unui om, cu toate că nimeni n-ar fi avut de ce să spună că fusese vina lui. Simțea că-i tremură mâinile. Ce soi de mâini mai erau și astea, era oare cu putință să sutureze cu ele obrazul

unui om și să-i lase o cicatrice care să-i facă celebri și pe unul și pe celălalt? Iar acum era fata asta care cobora scara cu coșul ei de lucru, o adevărată întruchipare a speranței. Un înger! El nu fusese nicicând în stare să găsească fete cu aerul atât de inteligent care să lucreze în sălile spitalului, fete atât de drăguțe care să-și păstreze uniforma atât de curată.

— Ridică-te! îi șuierase nevastă-sa. Dacă nu, îți ridic eu mâna.

Doctorul închisese ochii și clătinase din cap într-un fel care nu putea să atragă atenția nimănui. Fie ce-o fi. Punctele de sutură n-aveau să rezolve mare lucru, dar nici să-l omoare. Zarurile fuseseră aruncate, iar acum nu mai era nimic de făcut decât să aștepte ce avea să se mai întâmple.

Esmeralda îi dădu cutia lui Joachim Messner, însă rămase locului. În loc să se retragă, deschise capacul căptușit cu un material imprimat cu trandafiri, alese un ac dintr-o pernuță de forma unei roșii, luă un mosorel cu ață neagră și băgă un fir pe urechea acului. Cu dinții rupse delicat firul iar la capăt făcu un nod. Toți bărbații, până și generalii, o priveau de parcă realiza ceva miraculos, ceva fără legătură cu acele sau cu firele de ață, ceva pe care ei n-ar fi izbutit să-l facă. Din buzunarul fustei scoase o sticluță de spirt în care introduse acul și îl scutură de câteva ori la rând. Sterilizare. Și nu era decât o fătucă de la țară. Mai bine decât atât nici că se putea. În sfârșit, trase acul afară din sticlă de capătul cu nod al firului și i-l dădu lui Joachim Messner.

— Ah, exclamă el apucând nodul între arătător și degetul mare.

A avut loc un schimb de păreri. Mai întâi și-au zis să rămână amândoi în picioare, apoi, că ar fi fost mai bine pentru vicepreședinte să se așeze, în cele din urmă că cel mai bine pentru el ar fi fost să se întindă lângă o lampă unde lumina era mai bună. Cei doi trăgeau de timp, unul mai înspăimântat decât celălalt. Messner și-a frecat mâinile cu alcool de trei ori. Iglesias își zicea că ar prefera să mai fie izbit o dată cu automatul. Zăcea pe covor, departe de soție și de copii, iar Messner s-a aplecat peste el, numai că astfel înclinat stătea în dreptul luminii, așa încât s-a îndepărtat și i-a răsucit capul întâi într-o parte, apoi în cealaltă. Vicepreședintele încerca să se gândească la ceva plăcut, de ce nu chiar la Esmeralda. Era într-adevăr

nemaipomenit cum se descurca fata asta. Poate că nevastă-sa o învățase, îi explicase ce înseamnă bacteriile, de ce trebuie să păstreze curate lucrurile. Ce noroc pe el să aibă o astfel de fată-n casă care să i se ocupe de copii. Sângele nu i se mai zbătea în tâmplă, dar continua să se scurgă, iar Messner se întrerupse ca să tamponeze rana cu șervetul. Ținând seamă de tot ce se întâmpla, de urletele chemărilor din stradă, de sirenele care se tot porneau și se tot opreau, de ostaticii de pe jos, de teroriștii somnoroși înarmați cu arme de foc și cu cuțite, s-ar fi zis că nimănui n-avea cum să-i pese de obrazul lui Ruben Iglesias. Cu toate astea, oamenii își săltau capetele ca niște broaște țestoase ca să vadă urmarea, să vadă prima împunsătură de ac.

— Mai aveți doar cinci minute, declară generalul Alfredo.

Joachim Messner prinse marginile rănii între degetele mâinii stângi, iar cu dreapta împunse cu acul. Gândind el că o mișcare rapidă ar fi mai blândă, se înșelă cu privire la grosimea materialului și împinse acul până la os. Amândoi scoaseră un sunet mai slab decât un țipăt, strident însă nu puternic, iar Messner smulse acul cu oarecare greutate, ceea ce i-a întors de unde porniseră. Atâta doar că din găurica lăsată de ac izvorâse o picătură de sânge.

Fără să i se fi cerut, Esmeralda și-a dezinfectat mâinile. Pe chip îi flutura o expresie pe care vicepreședintele i-o mai văzuse când era cu copiii.

Încercaseră să facă ceva și nu reușiseră, ea lăsase lucrurile să meargă prea departe. Luă din mâna lui Joachim Messner acul cu fir și îl cufundă iar în alcool. El s-a dat la o parte cu nespusă ușurare. Nu-i păsa de intențiile ori de calificările ei, se mulțumi să se uite cum se apleacă lângă sursa de lumină.

Ruben Iglesias își zicea că fata are înfățișarea blândă a unei sfinte, chiar dacă îi lipsea surâsul. Îi era recunoscător pentru privirea deschisă a ochilor ei căprui, aplecați doar la câțiva centimetri peste ai lui. Oricât ar fi fost de înclinat să își închidă ochii, n-avea de gând s-o facă. Era încredințat că nicicând n-o să mai aibă prilejul să vadă atâta concentrare și atâta compătimire focalizate pe chipul lui, chiar dacă izbutea să supraviețuiască acelei încercări și să trăiască o sută de ani. Când acul se apropie, rămase nemișcat și respiră parfumul de ierburi al părului fetei. Se simțea ca un nasture rupt, ca un pantalonaș de copil cârpit în poala ei caldă la căderea serii. Nu s-ar fi zis că e

chiar așa de neplăcut. El era acum pur și simplu încă unul dintre lucrurile de care trebuia să se îngrijească Esmeralda, ceva de reparat. Împunsătura acului era dureroasă. Nu-i făcea plăcere să-l vadă trecând pe deasupra ochilor. Nu-i făcea plăcere zvâcnitura aței trase după fiecare împunsătură, îl făcea să se simtă ca un păstrăv în cârligul undiței. Însă apropierea de fătuca asta pe care o vedea în fiecare zi era plăcută. Stătea pe iarbă cu copiii, pe o pătură sub un copac, turnându-le ceai în ceșcuțe știrbite, Marco în poală, Roșa și Imelda ocupate cu păpușile lor. Era la ușa copiilor, ieșind pe coridor, noapte bună, noapte bună, spunea, gata cu apa, la culcare, închideți ochii, noapte bună! Era concentrată, fără o vorbă, dar numai gândul la vocea ei îl liniștea, astfel încât, în ciuda durerii, era sigur că avea să fie trist la sfârșit, când șoldul ei nu-i va mai atinge coapsa. Ea termină și făcu încă un nod. Ca pentru un sărut, se aplecă să taie cu dinții firul, buzele ei n-aveau cum să nu atingă cusătura pe care o făcuse. Auzi scrâșnetul scurt al dinților, ruperea firului care îi ținuse legați unul de altul. Ea se ridică, îl atinse cu palma pe creștet, răsplată pentru suferință. Drăguța de Esmeralda.

— Ce curaj! exclamă ea.

Cei din preajmă au zâmbit și au răsuflat ușurați. Făcuse o treabă așa de bună, de la tâmplă până la ureche îi cususe un tighel bine ordonat cu ață neagră! Nu era de mirare din partea unei fete crescute pentru așa ceva.

Marco sări în brațele Esmeraldei la înapoierea ei. Își lipi capul de pieptul fetei să îi aspire parfumul. Vicepreședintele nu se mișcase din loc, durerea și plăcerea se regăseau întru totul, așa că pe moment reuși să se destindă. Își închise ochii de parcă i s-ar fi administrat anestezicul potrivit stării în care se afla.

— Voi doi, li se adresă generalul lui Messner și lui Gen. Întindeți-vă pe jos! O să avem de vorbit.

Și cu automatul le arătă unde, nu chiar așa de aproape de locul unde erau.

Messner n-a încercat să reia negocierile.

— Eu n-o să mă întind, a replicat el, însă cu un glas așa de obosit încât s-ar fi putut crede că nu-i displăcea ideea. O să aștept afară. Mă întorc peste o oră.

Îl salută pe Gen cu o înclinare politicoasă a capului, deschise ușa pur și simplu și ieși. Gen se întrebă dacă n-ar fi putut face același lucru, să anunțe că așteaptă și el afară.

Numai că știa că el nu e Messner. Nu se știe de ce, s-ar fi zis că nu era cazul să se tragă în Messner. Arăta de parcă s-ar fi tot tras în el în fiecare zi din viața lui și că îi era lehamite de așa ceva. Pe de altă parte, cu gândul încă la cusături, Gen se simțea muritor. Muritor și fidel totodată, se duse să își reia locul alături de domnul Hosokawa.

— Ce-au zis? îl întrebă în șoaptă domnul Hosokawa.

— Cred că or să le dea drumul femeilor. Nu e încă hotărât, dar se pare că așa au de gând. Consideră că suntem prea mulți.

De jur împrejurul lui Gen era câte cineva, unii la mai puțin de șase centimetri. Parcă luase metroul din stația Tokio pe linia Yamanote la opt dimineața. Ridică o mână și își deznodă cravata.

Domnul Hosokawa închise ochii și o mare liniște îl înveli ca o pătură moale.

— Bun, exclamă.

Roxane Coss o să fie eliberată, tocmai la vreme să poată cânta în Argentina. În câteva zile avea să-i treacă spaima. Soarta celorlalți o s-o urmărească din presă, departe de primejdie. O să istorisească întâmplarea pe la vreun cocteil, iar ascultătorii or să fie siderați. Nu era însă greu să uimești pe cineva. La Buenos Aires, în prima săptămână, avea să interpreteze rolul Gildei. Lui i se păru o coincidență fericită. Ea e Gilda, iar el e un băiețel cu taică-său la Tokio. El o privește de la galerie, de atât de departe, însă vocea ei e tot atât de clară și de catifelată pe cât fusese când era atât de aproape încât putea să întindă mâna să o atingă. Machiajul de scenă și gesturile ei exagerate sunt foarte potrivite de la o așa distanță. Ea cântă alături de tatăl ei, Rigoletto, îi spune cât de mult îl iubește, în vreme ce sus, la galerie, băiatul Hosokawa Katsumi îl ia pe tatăl lui de mână. Muzica se înalță deasupra tapiseriilor, deasupra paharelor pe jumătate golite de *pisco sour,* părăsește aniversările mai aparte și planurile de construcție de fabrici, se ridică, se rostogolește deasupra acestei țări, până când, lin, coboară pe scenă și recapătă deplinul făpturii, ceva minunat și îndepărtat, întreaga orchestră o susține, se ridică o dată cu vocile, le înalță, superba voce a lui Roxane Coss cântă pentru micuțul Hosokawa Katsumi. Vocea ei face să-i vibreze oscioarele din adâncul urechii. Vocea ei îl pătrunde, devine el însuși. Ea cântă pentru el și pentru alți o mie. El e aidoma celorlalți,

anonim, iubit.

Pe jos, într-un alt colț al încăperii, erau și doi preoți ai Sfintei Biserici Romano-Catolice. Monseniorul Rolland se afla după canapeaua în fața căreia stătea cuplul Thibault. Se gândise el că era mai bine să se țină la adăpost de ferestre dacă începea să se tragă de afară. Ca orice păstor al poporului său, avea datoria să se ocrotească. Preoții catolici erau adesea vizați de mișcările politice, se menționa asta în toate jurnalele. Veșmântul îi era leoarcă de sudoare. Moartea e o taină sacră. Ceasul vine numai la voia Domnului. În ce îl privea, exista însă o rațiune profundă care îl silea să își protejeze viața. Nu era nicio îndoială că Monseniorul avea să fie ridicat la poziția episcopală dacă și când venerabilul episcop Romero își va fi împlinit misiunea prin moarte. La urma urmelor, însuși Monseniorul Rolland era cel care se îngrijea de treburile bisericii și se străduia să-i lărgească drumul. Cum în lumea asta nimic nu e prea temeinic, în jungla bântuită de sărăcie nu mai era în siguranță nici măcar catolicismul. Vezi, bunăoară, valul de mormonism care se năpustește cu misionari și cu saci de bani. Ce nerușinare să trimiți misionari într-o țară catolică! De parcă pe-aici s-ar găsi sălbatici gata să fie convertiți! Cu capul așezat pe o pernuță subtilizată discret când se dusese să se lungească pe jos, tot mai simțea ceva dureri în șale și se gândea că, după ce se vor isprăvi toate astea, avea să rămână îndelung în cada cu apă fierbinte și apoi avea să zacă pe puțin trei zile în patul lui moale. Desigur, lucrurile puteau fi privite și dintr-un punct de vedere favorabil. Presupunând că nebunia de aici avea o limită și că o să fie eliberat cu primul val de ostatici, răpirea asta putea să devină semnul de bun augur al destinului său. Publicitatea în jurul deținerii ca ostatic putea să-i acorde nimbul de sfânt martir chiar și unuia care ar scăpa fără măcar o zgârietură.

Și chiar așa ar fi fost să se întâmple dacă nu se afla acolo și un tânăr preot întins pe pardoseala rece de marmură a holului de la intrarea principală. Monseniorul Rolland îl cunoscuse cu doi ani înainte pe părintele Arguedas când acesta depusese profesiunea de credință și fusese ordonat preot. De amintit însă nu își mai aducea aminte. Prin locurile acelea nu se prea ducea lipsă de tineri gata să intre în rândurile clerului. Cu părul negru tăiat scurt, cu cămăși negre scrobite, preoțeii aceia erau tot așa

de greu de deosebit unii de alții pe cât sunt copiii în alb la prima comuniune. Monseniorul nu știa că părintele Arguedas se afla acolo, nu-l zărise în timpul seratei. Și-apoi, cum se făcea oare că un tânăr preot fusese invitat la o petrecere în casa vicepreședintelui țării?

Părintele Arguedas avea douăzeci și șase de ani și era paroh de rangul al treilea undeva în partea cealaltă a capitalei. Aprindea luminile, purta ciboriul cu ostiile sfințite și era însărcinat cu slujbe nu mai însemnate decât cele ale unui băiat de cor cu ceva vechime. În puținele momente ale zilei pe care nu și le petrecea în rugăciune sau împlinind bune acțiuni în folosul enoriașilor, se ducea la biblioteca universitară și asculta muzică de operă. Se instala la subsol, protejat de aripile de lemn ale cabinei, cu niște enorme căști negre atât de strânse la urechi încât îi dădeau dureri de cap. Universitatea era departe de a fi bogată, iar muzica de operă nu constituia o prioritate pe lista de cheltuieli, astfel încât întreaga colecție era constituită din discuri de vinil, nu din CD-uri. Deși printre ele se aflau piese care îi plăceau mai mult decât altele, părintele Arguedas asculta totul, fără discriminare, totul, de la *Die Zauberflote* până la *Trouble în Tahiti.* Închidea ochii și murmura cuvinte pe care nu le înțelegea. La început îi blestemase pe cei dinaintea lui, care lăsaseră amprente pe discuri ori le zgâriaseră, dacă nu cumva și mai rău, șterpeliseră vreun disc, cum se întâmplase cu *Lulu,* rămas fără actul al treilea. Conștiința i-a amintit însă că e preot și l-a așezat în genunchi pe cimentul subsolului bibliotecii.

Mult prea adesea, ascultând, își simțise sufletul umplut de încântare, un sentiment greu de deslușit, tulburător. De dorință? De iubire? La scurtă vreme după începerea seminarului se hotărâse să renunțe la operă așa cum alți tineri în situația lui se hotărau să uite iubirea trupească. Își spunea că o asemenea pasiune trebuie să aibă ceva întunecat, ceva de care un preot trebuie să se ferească. Neavând ce să recunoască la confesional, nici adevărate păcate cât de cât de luat în seamă, într-o după amiază de miercuri oferise imaginarul păcat al operei drept marea lui jertfă adusă Mântuitorului.

— Verdi sau Wagner? întrebă vocea de dincolo de grilaj.

— Și, și, răspunsese părintele Arguedas, dar de îndată ce se dezmetici după întrebarea neașteptată schimbă răspunsul: Verdi.

— Ești tânăr încă, replicase vocea de dincolo de zăbrele. Vino să-mi vorbești despre asta din nou peste douăzeci de ani, dacă Domnul o să binevoiască să mai fiu pe aici.

Tânărul preot se străduise să recunoască vocea. Firește că nu era niciun preot la San Pedro pe care să nu-l fi cunoscut.

— Nu e un păcat?

— Arta nu e păcat. Bună nu e întotdeauna. Dar păcat nu e.

Vocea tăcuse o clipă, iar părintele Arguedas vârâse un deget pe după banda neagră care închide gulerul cămășii ca să iasă dogoarea trupului încins.

— De fapt, unele librete… în sfârșit, încearcă să te concentrezi asupra muzicii. Muzica e adevărul operei.

Părintele Arguedas primise o penitență sumară și formală și recitase cele trei rugăciuni pe zi drept ofrandă de mulțumire. Nu i se cerea să renunțe la iubirea lui. De fapt, după acea întâmplare își schimbase cu totul punctul de vedere și hotărâse în sinea lui că o astfel de frumusețe era una cu Domnul. Muzica era laudă adusă Domnului, el era încredințat, iar dacă vorbele purtau adesea cu ele păcatele oamenilor, păi, Isus însuși nu cercetase și el chiar acest subiect? Când suferea de vreun simțământ îndoielnic, punea lucrurile la punct lăsând libretele necitite. La Seminar învățase latinește, însă nu voise să facă legătura cu italiana. În asemenea cazuri Ceaikovski era bine-venit, pentru că rusește nu știa nicio boabă. Din păcate, uneori dorința era ațâțată mai degrabă de muzică decât de cuvinte. Pentru un preot nu e destul să nu știe franțuzește ca să nu fie sedus de *Carmen. Carmen* îl făcea să viseze. Totuși în cele mai multe cazuri reușea să fie convins că fiecare bărbat și fiecare femeie din fiecare operă cântau cu atâta dulceață și atât de strălucitor pentru că își închinau cântecul Domnului, care sălășluia în inimile lor.

După ce a primit dezlegarea confesorului, părintele Arguedas n-a mai încercat să ascundă pasiunea pentru muzica de operă. Nimănui nu părea să-i pese de interesele lui atâta vreme cât nu-l împiedicau să ducă la bun sfârșit îndatoririle de zi cu zi. Despre țara și despre religia lui nu se putea spune că sunt moderne, dar el trăia totuși într-o epocă modernă. Enoriașilor le era drag acest preot tânăr pentru felul în care, fără să precupețească niciun efort, freca stranele sau îngenunchea o oră întreagă în fața lumânărilor dimineața, înainte de liturghie.

Printre cei care luaseră seama la bunele lui lucrări era o anume Ana Loya, verișoara favorită a soției vicepreședintelui. Și ea era împătimită de muzică și îi împrumuta cu generozitate discuri părintelui Arguedas. Când se zvoni că Roxane Coss vine să cânte la o petrecere, Ana îi telefonase verișoarei ei să o roage să-i îngăduie tânărului preot să fie și el de față. Nu era vorba, desigur, de o invitație la dineul de gală, putea să aștepte la bucătărie pe timpul mesei. Putea să rămână tot acolo și când Roxane Coss avea să cânte, important era doar să fie în casă, dacă nu chiar și doar în grădină, i-ar fi fost foarte recunoscătoare. Părintele Arguedas îi mărturisise cândva Anei, după o mediocră repetiție a corului bisericii, că el nu fusese niciodată la operă. Iubirea vieții lui, după Dumnezeu, exista pentru el numai pe discuri de vinil. Ana își pierduse un fiu cu vreo douăzeci de ani în urmă. Băiatul avea trei ani când se înecase într-un canal de irigație. Avusese mulți alți copii după el, pe care, nu-i vorbă, îi iubea, iar de cel pierdut nici nu mai aducea vorba. De gândit la el nu se gândea decât la vederea părintelui Arguedas. Îi repetase verișoarei ei întrebarea la telefon: „Poate să vină și părintele Arguedas s-o asculte pe soprană?”

Totul era aparte într-un fel pe care n-ar fi izbutit nicicând să-l imagineze, ca și cum vocea se oferea vederii. Nu încăpea îndoială că putea fi atinsă, până și din capătul încăperii unde se afla el. Vocea tremura printre cutele sutanei, îi mângâia obrazul. Nu-i trecuse prin minte nici măcar o singură dată că o asemenea femeie poate să exista, o făptură așezată atât de aproape de Dumnezeu încât însăși vocea Domnului se revărsa prin ea. Cât de departe trebuia să pătrundă oare înlăuntrul ființei ei ca să poarte apoi la suprafață vocea aceea! Era ca și cum vocea izvora din fundul pământului, iar ea, cu o nemărginită strădanie și sârguință, izbutea să o tragă în sus printre noroaie, printre stânci și printre scândurile dușumelei până ce ajungea să-i străbată picioarele și toată făptura până la crinul alb al gâtlejului și apoi să urce spre Dumnezeu, în Paradis. Era un miracol, iar el lăcrimă pentru îngăduința de a-i fi fost martor.

Chiar și după douăzeci de ore petrecute lungit pe pardoseala de marmură din vestibul, pătruns de frig până în măduva oaselor, vocea lui Roxane Coss continua să i se rotească în minte. Dacă nu i s-ar fi ordonat să se întindă, ar fi

fost probabil silit să ceară îngăduința să o facă. Avusese nevoie de tot timpul ăsta să se reculeagă, cu atât mai bine că fusese o pardoseală de marmură. Pardoseala îi îngăduia să nu uite de Dumnezeu. Tolănit pe un covor moale, s-ar fi pierdut cu desăvârșire pe sine. Era bucuros că petrecuse noaptea în tumultul sirenelor și al megafoanelor, că îl ținuseră treaz, în stare să gândească, bucuros că lipsise de la slujba de dimineață și de la cuminecătură, pentru asta însă cerea iertare, pentru că astfel rămăsese acolo ceva mai multă vreme. Cu cât întârzia, cu atât prelungea clipa aceea, ca și cum vocea ei ar fi răsunat încă printre pereții tapetați. Ea era încă acolo, nu vedea unde, dar oricum nu era atât de teribil de departe. Se rugă să fi petrecut o noapte confortabilă, să se fi gândit careva să-i ofere un loc pe o canapea.

Afară de interesul trezit de Roxane Coss, părintele Arguedas era îngrijorat pentru tinerii bandiți. Mulți dintre ei se sprijineau de pereți, cu picioarele îndepărtate, proptindu-se de arme ca de niște bastoane. Din când în când capul le cădea și moțăiau așa, preț de zece secunde, până când îi lăsau genunchii și se prăbușeau pe armă. Părintele Arguedas însoțise de multe ori poliția în cazuri de sinucidere, iar adesea poziția trupurilor arăta că trecuseră la acțiune chiar din atitudinea asta, ca să poată pune degetul mare de la picior pe trăgaci.

— Fiule, îi șopti el unuia dintre băieții care îi păzeau pe cei din vestibul, unde erau mai cu seamă chelneri și bucătari lungiți pe pardoseala tare, oamenii simpli. Fiind el însuși tânăr, nu-i venea întotdeauna ușor să-i zică vreunui enoriaș „fiule”, dar în cazul copilului ăstuia, chiar că putea să-i fie fiu. Arăta ca verii lui. Arăta ca oricare dintre băieții care ieșeau în goană din biserică de îndată ce luau cuminecătura, cu ostia încă albă și rotundă pe limbă. Fiule, vino încoace!

Băiatul a privit cruciș înspre tavan ca și cum ar fi auzit o voce în vis. Pe preot se prefăcea că nu-l vede.

— Fiule, repetă părintele Arguedas, vino încoace!

Băiatul își aplecă privirea abia de astă dată, iar pe față i se așternu o expresie de mare uimire. Cum să nu răspunzi oare la chemarea unui preot? E cu putință să nu te duci când ești chemat?

— Ce-i, părinte? șopti el.

— Vino-ncoa’, murmură preotul și bătu cu palma locul de

lângă el, fusese doar o fluturare discretă a degetelor. Loc era berechet pe pardoseală. Spre deosebire de podeaua salonului, acoperită cu covoare, aici era destul loc să te întinzi, iar o porțiune liberă de podea de marmură după o noapte petrecută în picioare sprijinit în pușcă putea să pară la fel de ispititoare ca un pat de puf.

Băiatul se uită îngrijorat după colț, unde stăteau de vorbă generalii.

— Nu-i voie, zise el mai mult cu buzele decât cu glasul.

Băiatul era amerindian. Vorbea limba din nord, aceeași limbă vorbită și de bunica părintelui Arguedas când discuta cu maică-sa sau cu mătușile lui.

— Eu aș zice că e voie, spuse el, nu autoritar, ci milos.

Băiatul rămase o clipă pe gânduri, apoi ridică ochii, ca și cum ar fi studiat complicatele medalioane de ciubucărie care împodobea vestibulul. Ochii i se umpluseră de lacrimi și clipea întruna ca să le stăpânească. Stătuse treaz atât de multă vreme încât degetele îi tremurau în jurul țevii reci a puștii. N-ar fi putut să spună unde i se terminau degetele și unde începea metalul gri-albăstrui.

Părintele Arguedas a oftat, lăsându-se păgubaș. Avea să-l poftească din nou mai târziu, doar cât să-i spună că se găsește un loc unde poate să își găsească odihna și să i se ierte toate păcatele.

Mulțimea de pe jos se frământa cu felurite necesități. Unii aveau nevoie să meargă din nou la baie. Erau pomenite în șoaptă diverse tratamente medicale în curs. Voiau să se ridice, să mănânce, să ia o gură de apă să li se ducă gustul coclit din gură. Agitația îi făcea mai curajoși, dar mai era ceva: trecuseră aproape optsprezece ore și nu murise nimeni. Ostaticii începuseră să spere că n-aveau să fie uciși. Când omul se luptă să scape cu viață, nu-i mai pasă de altceva. De îndată ce viața pare să nu-i mai fie amenințată, se simte liber să se plângă.

Victor Feodorov, un moscovit, cedă ispitei de a-și aprinde o țigară, deși fuseseră obligați să predea toate brichetele și chibriturile. Sufla fumul drept spre tavan. Avea patruzeci și șapte de ani și fuma cu regularitate de la doisprezece ani, iar asta chiar în momente grele, când avea de ales între țigări și mâncare.

Generalul Benjamin plesni din degete și un tinerel se și

repezi să ia țigara, însă Feodorov se mulțumi să tragă fumul în piept. Chiar așa cum stătea întins, fără nicio armă în afară de țigară, se vedea că e un om zdravăn. Părea că va ieși învingător din înfruntare.

— Doar să-ncerci, îi spuse el pe rusește băiatului.

Acela, nepricepând, nu prea știa cum să se descurce.

Încercă să își stăpânească tremurul mâinii când scoase pistolul și, fără prea multă convingere, îl îndreptă spre stomacul lui Feodorov.

— Asta-i bună! zise Egor Ledbed, alt rus, prieten cu Feodorov. O să tragi în noi pentru o țigară!

Un adevărat vis, țigara! Mult mai mare e plăcerea fumatului după o zi fără țigări. Atunci poți să apreciezi cu adevărat aroma și culoarea albăstruie a fumului care îți dă o amețeală liniștitoare, plăcută, și te transportă în copilărie. E destul să fii silit să renunți, ca să redescoperi apoi deliciile fumatului. Țigara lui Feodorov era gata să-i ardă degetele. Păcat de ea. Se înălță ușor, uimindu-l pe băiat cu statura lui impozantă și strivi țigara de talpa pantofului.

Spre marea plăcere a vicepreședintelui, Feodorov își puse chiștocul în buzunarul smochingului, iar tinerelul vârî la loc pistolul în brăcinari cu oarece stângăcie, apoi se retrase.

— Nu mai pot să suport nicio clipă în plus! strigă o femeie.

Se uitară în jur, însă nu se putea ști cine vorbise.

La două ore după plecarea lui Messner, generalul Benjamin îi făcu semn vicepreședintelui să se ridice și să deschidă ușa ca să-l poftească înapoi.

Era oare cu putință ca Messner să fi petrecut tot timpul ăsta așteptând chiar în fața ușii? Pielea gingașă a obrajilor lui părea să fie încă și mai pârlită.

— Totul e-n regulă? îl întrebă Messner pe vicepreședinte în spaniolă, de parcă în ultimele două ore făcuse exerciții de limbă prăjindu-se la soare.

— Foarte puține schimbări, răspunse vicepreședintele în englezește, încercând să fie amabil. Mai păstra câte ceva din dispoziția unei gazde.

— Obrazul dumneavoastră nu se prezintă prea rău. Fata s-a descurcat de minune cu – se chinui să găsească cuvântul – cu cusutul, reuși să spună în cele din urmă.

Vicepreședintele ridică mâna spre obraz, dar Messner îl

reținu.

— Nu trebuie atins. Se uită de jur împrejurul încăperii. Japonezul mai e pe-aici?

— Unde să se fi dus? întrebă Ruben.

Messner privi corpurile care i se întindeau la picioare, vii, respirând normal. Zău că văzuse și mai rău.

— Am să-l chem pe interpret, spuse vicepreședintele.

Generalii se uitau în altă parte, de parcă nici n-ar fi băgat de seamă că Messner era din nou acolo. În fine, unul dintre ei îl privi și ridică scurt din sprâncene, semn pe care Ruben Iglesias l-a luat drept „hai, dă-i bătaie!”.

În loc să-l strige pe Gen, s-a dus după el ocolind toată încăperea. Era o ocazie să își dezmorțească picioarele și totodată să treacă ostaticii în revistă. Mulți îl priveau cu o expresie care ezita între zâmbet și durere. În lipsa gheții, obrazul drept i se umflase oribil. Punctele de sutură abia dacă mai susțineau ața care ținea împreunate marginile rănii. Gheață. În definitiv nu cerea penicilină. În casă se găsea gheață din belșug. Erau două congelatoare, unul lângă frigiderul din bucătărie, altul în pivniță, pentru depozitarea pe termen lung. În bucătărie era și o mașină care nu făcea nimic altceva decât să răstoarne cuburi de gheață într-un recipient de plastic. Atâta doar că știa bine că el nu face parte dintre simpatiile generalilor ăstora, încât dacă ar fi cerut până și un singur cubuleț de gheață s-ar fi putut să rămână și fără celălalt ochi. Ce senzație ar fi fost să aibă cum să stea măcar lângă congelator și să lipească ușurel obrazul de ușa lui rece și albă. La drept vorbind, nici nu avea nevoie de gheață, asta i-ar fi fost de ajuns.

— Monsenior, i se adresă Monseniorului Rolland în trecere pe lângă locul unde zăcea. Îmi pare atât de rău!... Sunteți instalat confortabil? Da? Bine, bine...

Era o locuință frumoasă și un covor frumos pe care se îngrămădeau laolaltă oaspeții lui. Cui ar fi putut să-i treacă prin cap că-ntr-o bună zi avea să stea într-o astfel de casă, o casă cu două congelatoare și cu o mașină care nu folosea la nimic altceva decât la făcut cuburi de gheață? Avusese un noroc fantastic. Taică-său transportase bagaje, întâi la gară, apoi la aeroport. Maică-sa crescuse opt copii, vânduse legume, făcuse lucru de mână pentru alții. De câte ori nu fusese spusă toată povestea asta?! Ruben Iglesias croindu-și un drum spre culmi!

Primul din familie care termină școala elementară. A spălat dușumele ca să plătească taxele la liceu. A spălat dușumele și a fost conțopist în cabinetul unui judecător ca să plătească studiile de drept. Urmase o carieră reușită de avocat, apoi primii pași fermi pe treptele mișcătoare ale scării politice. Toate astea, plus statura, erau argumente interesante pentru un partener de cursă electorală. Povestea nu pomenea însă nicio vorbuliță de reușita lui căsătorie cu fata unui asociat de prestigiu pe care o lăsase grea la o masă festivă de Crăciun, nu amintea nici măcar în treacăt de ambiția soției lui și a părinților ei care îi asiguraseră spatele. Cu siguranță că partea asta a poveștii nu era tot așa de interesantă.

Un bărbat de lângă fotoliul cu rezemătoare de cap îl întrebă ceva într-o limbă care părea să fie germana. Vicepreședintele răspunse că nu știe.

Gen, interpretul, era întins foarte aproape de domnul Hosokawa. Îi șopti ceva la ureche, iar el închise ochii și înclină aproape imperceptibil capul. Ruben uitase cu desăvârșire de domnul Hosokawa. La mulți ani, stimate domnule, îi ură el în gând. Presupun că anul ăsta n-or să se construiască niciun fel de fabrici.

Roxane Coss și acompaniatorul ei nu erau prea departe de japonezi. Oricât de incredibil ar părea, Roxane arăta mai bine decât seara trecută. Își lăsase părul despletit, iar pielea îi strălucea. Parcă abia așteptase ocazia asta ca să tragă un pui de somn.

— Cum vă simțiți? murmură ea în englezește, atingându-și obrazul cu mâna ca să-i arate că rana lui o îngrijorează.

Poate că era din pricina nemâncării, poate că era extenuat și pierduse prea mult sânge sau că rana se infectase, oricum, pe moment simți că își pierde cunoștința. Mai era și felul în care ea își atinsese fața pentru că nu se putea ridica să o atingă pe-a lui, viziunea trezită de acel gest, ea în picioare cu mâna pe obrazul lui, toate astea îl făcură să cadă pe vine, legănându-se pe degetele de la picioare și, proptit în palme, să-și sprijine fruntea pe podea, până când senzația de leșin trecu și ridică încetișor fața spre ochii ei panicați.

— Merge bine, șopti el.

În aceeași clipă îl remarcă pe acompaniator, care, într-adevăr, nu arăta bine deloc. Dacă Roxane Coss dădea dovadă

de atâta compasiune, probabil își făcea griji și pentru cel de lângă ea. Acesta era livid, ținea ochii deschiși însă pieptul abia i se mișca, un soi de neclintire pe care vicepreședintele n-o socotea deloc de bun augur.

— Dar el? întrebă încetișor arătând cu degetul.

Ea privi corpul de alături de parcă îl observa pentru prima oară.

— Zice că are gripă. Cred că e foarte nervos.

Șoapta ei era abia perceptibilă, totuși emoționantă, chiar dacă el nu era sigur că pricepe chiar tot ce i se spune.

— Unde-i interpretul? strigă generalul Alfredo.

Ruben vrusese să se ridice și să-i dea mâna lui Gen, dar acesta, mai tânăr, sări în picioare înaintea lui și îi întinse mâna. Îl luă de braț, de parcă vicepreședintele orbise brusc, și îl conduse de partea cealaltă a încăperii. Cât de lesne era să te atașezi de cineva în asemenea condiții, la ce concluzii îndrăznețe se putea ajunge! Roxane Coss devine iubirea vieții lui, Watanabe Gen devine fiul lui, în casă nu mai e stăpân, viața pe care o cunoscuse, viața lui politică era sfârșită și-ngropată. Ruben Iglesias se întrebă dacă nu cumva toți ostaticii de pe lume ajungeau să simtă, mai mult sau mai puțin, același lucru.

— Gen, i se adresă Messner și-i strânse mâna cu sobrietate, ca și cum i-ar fi oferit condoleanțe. Vicepreședintele ar trebui să ia niște medicamente.

Vorbea franțuzește, iar Gen traducea.

— Pierdem prea multă vreme discutând nevoile unui zănatic, spuse generalul Benjamin.

— Poate gheață? propuse însuși Ruben, care întrezărise brusc doar deliciile gheții, ale zăpezii de pe culmile Anzilor, ale minunaților patinatori olimpici văzuți la televizor, tinere care purtau în jurul taliei lor de păpușă o eșarfă diafană. El ardea ca o torță, iar lama argintie a patinelor răspândea în evantai o pulbere alb-albăstruie. Ar fi vrut să fie îngropat în gheață.

— Ishmael, porunci nerăbdător generalul unuia dintre băieți. La bucătărie. Adă-i prosop și gheață.

Ishmael, unul dintre tinerii sprijiniți de perete, mititel, cu ghetele cele mai scâlciate, se arătă încântat. Poate era mândru să fie ales pentru treaba asta, ori voia să-l ajute pe vicepreședinte, sau avea chef să vadă bucătăria, sigur că acolo trebuie să-l aștepte o grămadă de resturi pe tăvi, sărățele sau

tartine care începuseră să se înmoaie.

— Nimeni nu le dă gheață oamenilor mei când au nevoie, mormăi cu amărăciune generalul Alfredo.

— Adevărat, aprobă Messner, ascultând cu jumătate de ureche traducerea făcută de Gen. Ați ajuns la o hotărâre?

— O să lăsăm femeile să plece, declară generalul Alfredo. Nu vrem să le facem niciun rău femeilor. Personalul poate să plece, preoții, toți bolnavii. Pe urmă revedem lista celor care rămân. Se poate să mai lăsăm câțiva să plece și mai târziu. Vrem în schimb provizii.

A scos din buzunarul de la piept o hârtie împăturită cu grijă, înfiptă între cele trei degete pe care le mai avea la mâna stângă.

— Asta-i ce ne trebuie. Pagina a doua pentru ziariști. Revendicările noastre.

Alfredo fusese atât de sigur că lucrurile aveau să se desfășoare altfel! La urma urmelor, chiar vărul lui lucrase cândva la sistemul de aer condiționat al casei și reușise să fure o copie a planurilor.

Messner luă hârtiile, se uită grăbit peste ele, apoi îl rugă pe Gen să-i citească. Gen nu își amintea să mai fi trăit vreun moment când traducerea să-l fi afectat într-atât încât să-i tremure mâinile ca acum.

— În numele poporului, La Familia de Martin Suarez a luat drept ostatici…

Messner ridică mâna oprindu-l pe Gen.

— La Familia de Martin Suarez?

Generalul încuviință.

— Nu La Direccion Autentica?

Întrebarea lui Messner păstrase un ton reținut.

— Ziceai că suntem oameni de-nțeles, replică generalul Alfredo cu vocea urcând din pricina insultei. Păi, ce ți-ai închipuit? Ți-ai închipuit cumva că La Direccion Autentica ar sta la taclale? Că ar lăsa vreo femeie să plece? Eu cunosc LDA. Cei de care n-au nevoie sunt lichidați. Am omorât noi pe cineva? Noi încercăm să facem ceva pentru popor, poți să pricepi așa ceva?

Făcu un pas spre Messner, care îi pricepu intenția, dar Gen se interpuse calm între ei.

— Noi încercăm să facem ceva pentru popor, traduse Gen, chibzuit și fără să se grăbească.

Întrebarea „Poți să pricepi așa ceva?” era fără rost, așa că renunță să o mai traducă.

Messner își ceru scuze. Fusese doar o greșeală, nu o insinuare. Ei nu erau LDA. Se străduia să nu i se ridice colțurile gurii într-un zâmbet.

— Peste câtă vreme va fi eliberat primul grup?

Generalul Alfredo nu mai era în stare să dea vreun răspuns. Scrâșnea din dinți. Până și generalul Hector, care avea prea puțin de spus, scuipă pe covorul Savonnerie. Ishmael se întoarse cu două legături improvizate din șervete, umplute cu cuburi de gheață, semn al abundenței de la bucătărie. Generalul Benjamin ridică mâna și lovi una dintre legături, iar diamantele limpezi de gheață se rostogoliră pe covor. Cei din preajmă culegeau la iuțeală cuburile și le băgau în gură. Înfricoșat, Ishmael îi dădu în graba mare cealaltă legătură vicepreședintelui și înclină ușor capul. Ruben îi răspunse la fel, gândindu-se că e mult mai bine să nu atragă atenția asupra sa mai mult decât era cazul, căci era limpede că se putea foarte bine trezi din nou cu vreo lovitură în țeastă. Lipi legătura de obraz și se strâmbă de durere, dar și de profunda plăcere iscată de răceala gheții.

Generalul Benjamin se mai potoli și își drese glasul.

— Îi împărțim chiar acum, zise.

Mai întâi ordonă trupei:

— Atenție! Drepți!

Băieții, înșirați pe lângă pereți, se îndreptară și prezentară armele.

— Toată lumea în picioare, ceru el.

— Vă rog să-mi acordați un pic de atenție, spuse Gen în japoneză. E cazul să vă ridicați în picioare.

Chiar dacă aveau ceva împotriva vorbitului, cu Gen teroriștii făceau excepție. El repetă cererea în toate limbile care-i treceau prin minte. O spuse și în limbi de care știa bine că n-avea nevoie, sârbo-croata sau cantoneza, numai și numai pentru că simțea o alinare să poată vorbi fără să-l împiedice nimeni. De fapt, nici măcar nu transmitea ceva care să aibă nevoie de traducere. În anume împrejurări, oamenii se comportă ca oile. Când încep unii să se ridice, ceilalți fac la fel.

Erau amorțiți și stângaci. Unii încercau să se încalțe, alții pur și simplu uitaseră de pantofi. Unii dădeau din picioare să le

dezmorțească. Erau nervoși. Cu toate că abia așteptaseră să se ridice de pe jos, acum se simțeau în primejdie. O schimbare pare să aducă ceva rău mai degrabă decât ceva bun, așa încât statul în picioare le sporea parcă spaima de a fi împușcați.

— Femeile trec pe partea dreaptă a camerei, bărbații pe stânga.

Gen luă iarăși la rând o mulțime de limbi fără să aibă o idee clară cu privire la țările reprezentate sau la persoanele care aveau nevoie de traducere. Vocea lui avea monotonia liniștitoare a megafoanelor din gări și din aeroporturi.

Însă nimeni nu se grăbea să se despartă. Dimpotrivă, se agățau unii de alții cu brațele de gât. Perechi care nu se mai îmbrățișaseră astfel de ani de zile, care poate că niciodată nu se lăsaseră văzuți astfel în public, se strângeau în brațe. Petrecerea durase prea mult. Muzica se oprise, dansul se oprise, însă perechile erau încă în așteptare, înlănțuite. Singura pereche nepotrivită erau Roxane Coss și acompaniatorul ei. Arăta ca un copil în brațele lui. Nu părea să țină cu tot dinadinsul să fie îmbrățișată, iar de aproape se vedea că de fapt îl sprijină să nu se prăbușească. Expresia ei chinuită arăta că nu se simțea în stare să poarte asemenea povară. Domnul Hosokawa, care își dăduse seama că ceva nu era în regulă, nu făcea decât să privească și n-avea pe cine să ia în brațe – soția lui era în siguranță, acasă, la Tokio, îl prinse pe acompaniator și îl luă în cârcă, astfel încât omul acela cu mult mai voinic decât el îi atârna acum pe umeri ca o pelerină nepotrivită cu vremea caldă. Domnul Hosokawa se clătină, oarecum nesigur pe picioare, dar asta n-avea nicio importanță în comparație cu ușurarea care i se citea ei pe față.

— Vă mulțumesc, îi spuse ea.

— Vă mulțumesc, a zis și el.

— O să-i purtați de grijă?

Chiar în acel moment, acompaniatorul și-a săltat capul și s-a sprijinit pe propriile picioare, preluând o parte din sarcina celui care-l purta.

— Vă mulțumesc, a repetat blând domnul Hosokawa.

Alți bărbați neînsoțiți, mai cu seamă chelnerii, care ar fi dorit să o descotorosească de acest *gringo* muribund, se repeziră să-l ajute pe domnul Hosokawa să-l târască de partea cealaltă a salonului pe omul acela care răspândea un miros acru

și al cărui cap blond se legăna de parcă ar fi avut gâtul rupt. Domnul Hosokawa s-a uitat în urmă, îndurerat să o știe singură. Se gândea poate că și ea îl caută cu privirea, însă ea rămăsese cu ochii la pianist, prăbușit în brațele celor care îl purtau. De îndată ce începuse să se îndepărteze, vedea parcă și mai limpede cât de bolnav putea să arate.

Acum, martor la atâtea despărțiri pline de pasiune, domnul Hosokawa fu izbit la gândul că nici măcar nu-i trecuse prin minte să vină în țara asta cu soția lui. Nici măcar nu i-a spus că fusese și ea invitată. Pretinsese că se duce la o întâlnire de afaceri, nu la petrecerea organizată în cinstea lui. Conform unei înțelegeri tacite, doamna Hosokawa rămânea întotdeauna acasă cu fetele. Nu călătoreau împreună. Acum se vedea limpede cât de înțeleaptă fusese acea hotărâre. Nevastă-sa fusese scutită de neplăceri, poate chiar de ceva mai grav. El o protejase, de fapt. Nu putea să nu se întrebe totuși cum s-ar fi simțit ei doi acum, față-n față. Ar fi simțit oare aceeași adâncă mâhnire când li s-ar fi spus că trebuie să se despartă?

O vreme, probabil nu mai mult de un minut, Edith și Simon Thibault au tăcut. Apoi ea l-a sărutat, iar el a zis:

— Mă bucur să te știu afară.

Ar fi putut spune orice, n-avea importanță. El se gândea la primii douăzeci de ani de căsătorie, când o iubise fără să priceapă nimic. Asta era acum pedeapsa pentru timpul irosit. Draga de Edith! Și-a desfăcut eșarfa de mătase de la gât. El uitase să i-o ceară. O eșarfă de un albastru minunat, albastrul acela de pe vesela regilor, albastrul pufului de pe pieptul păsărilor din jungla asta uitată de Dumnezeu. Ea a făcut-o ghem, un ghem surprinzător de mic, și a pus-o în cupa mâinilor lui în așteptare.

— Să nu faci vreo prostie, i-a spus.

Pentru că era ultimul lucru pe care i-l cerea, el promise să-i dea ascultare.

Una peste alta, despărțirea ostaticilor s-a petrecut civilizat. Nicio pereche n-a trebuit separată sub amenințarea armelor. Când au priceput că răgazul s-a terminat, bărbații și femeile s-au despărțit de parcă erau pe cale să înceapă un dans complicat, în care aveau să se reunească, apoi să se separe și să schimbe poziția trecând unii pe lângă alții, prinzându-se din nou în brațe.

Messner a scos din buzunar un teanc de cărți de vizită și i-a oferit fiecărui general câte una, apoi lui Gen, iar după un moment de gândire și vicepreședintelui. În cele din urmă depuse restul într-o farfurie de pe o măsuță.

— Aveți aici numărul meu de mobil, zise. E cartea mea de vizită. Dacă vreți să vorbiți numai cu mine, sunați la numărul acesta. Liniile telefonice ale casei au să funcționeze de acum înainte.

Au privit derutați cartea de vizită. Era ca și cum ar fi fost invitați la prânz, ca și cum nu și-ar fi dat seama de gravitatea situației.

— S-ar putea să aveți nevoie de ceva, a adăugat Messner. Poate că vreți să vorbiți cu cineva de afară.

Gen se înclină ușor. Ar fi trebuit să se încovoaie de tot pentru Messner, ca să-i arate respectul cuvenit pentru că venea în casa aia, pentru că își risca viața, însă știa că nimeni n-ar fi înțeles ce înseamnă acea plecăciune. Apoi apăru domnul Hosokawa care luă o carte de vizită de pe farfurie, îi strânse mâna lui Messner și se înclină profund, cu ochii în podea.

Generalii Benjamin, Alfredo și Hector se apropiară apoi de grupul de bărbați și separară personalul, chelneri, bucătari și oameni de serviciu, pe care îi conduseră să stea împreună cu grupul femeilor. Scopul lor ultim era să elibereze oamenii muncii prin revoluție, prin urmare nu puteau să-i țină ostatici. Au întrebat apoi dacă vreunul dintre bărbați era foarte bolnav, iar Gen repetă de mai multe ori întrebarea. Era de așteptat ca fiecare să pretindă că suferă de inimă, însă grupul a rămas extrem de tăcut. Vreo câțiva oameni foarte în vârstă păși în față, un italian chipeș le arătă că purta o brățară de identificare medicală și fu imediat condus înapoi în brațele soției sale. Doar unul dintre bărbați minți fără ca minciuna să-i fie dată în vileag. Doctorul Gomez spuse că suferea de blocaj renal de mulți ani, iar acum era în întârziere cu dializa. Rușinată, nevastă-sa îi întoarse spatele. Cel mai bolnav, pianistul acompaniator, era mult prea confuz ca să ceară el însuși să plece, așa că a fost instalat pe un scaun deoparte, ca să fie siguri că nu uită de el. Li se permise și preoților să plece. Monseniorul Rolland făcu semnul crucii spre cei care rămâneau, un gest superb, și se îndepărtă de grup, însă părintele Arguedas, care nu avea nicio treabă urgentă, ceru îngăduința să rămână.

— Rămâi? întrebă generalul Alfredo.

— O să fie nevoie de preot, spuse el.

Alfredo zâmbi subțire, i se întâmpla pentru prima oară.

— Sigur o să vrei și dumneata să pleci!

— Dacă lumea rămâne aici până duminică, o să aveți nevoie de cineva care să facă slujba.

— O să se roage fiecare cum poate.

— Cu tot respectul, domnule, insistă preotul cu privirile plecate. O să rămân.

Și cu asta discuția s-a încheiat. Monseniorul Rolland nu putea să facă altceva decât să privească fără să poată interveni. Se și afla printre femei, iar rușinea îi umplea sufletul de o mânie feroce. L-ar fi strâns de gât cu o singură mână pe preoțelul ăla tânăr, numai că era prea târziu. Se și salvase.

Vicepreședintele ar fi trebuit și el să plece din motive de sănătate, dar nici măcar nu s-a ostenit să deschidă gura. În schimb, i se ceruse, așa febril cum era și cu legătura cu gheață topită pe obraz, să iasă pe ușă și să se ducă până la poarta grea de afară să facă anunțul. Abia de stătuse o clipă cu soția lui, o femeie de bun-simț, care își pusese viața în slujba carierei lui și care nu-i făcuse niciun reproș văzând cum strică tot ce construise. Nici cu fetele lui, Imelda și Rosa, nu avusese răgaz să rămână. Ele se purtaseră așa de bine, lungite toată ziua pe o parte, jucând un joc complicat cu degetele, joc pe care el nu-l recunoscuse în ruptul capului. Esmeraldei nu-i spusese nicio vorbă, nici nu găsea cuvinte să-și exprime recunoștința. Situația ei îl îngrijora. Dacă era ucis, oare aveau să o păstreze? Spera că da. Se ținea dreaptă și avea răbdare cu copiii. Îi învățase să picteze diverse animale pe pietre micuțe, iar cu pietrele acelea construiau lumi complicate. Se găseau o mulțime la ei, la etaj. Mai devreme sau mai târziu o să poată să se strecoare și să urce să le caute. Soția lui îl strângea atât de tare pe băiețel încât copilul a țipat de durere. Se temea că ar încerca să-l ia și să-l pună laolaltă cu bărbații. Ruben i-a mângâiat degetele și a încurajat-o.

— Nu-l pune nimeni pe el la socoteală, a liniștit-o el.

L-a sărutat pe Marco pe creștet, i-a sărutat părul mătăsos, care mirosea așa de bine a băiat. Apoi s-a îndreptat spre ușă.

El era mai bun la așa ceva decât Masuda. Președintele nu era în stare să deschidă gura dacă nu avea o hârtie în fața

ochilor. Prost nu era, însă îi lipsea spontaneitatea. Mai mult, temperamentul și orgoliul prostesc nu l-ar fi lăsat în ruptul capului să i se comande să se întindă pe jos, să se ducă la ușă, să se întoarcă. Ar fi dat din gură vrute și nevrute, iar pentru asta ar fi fost împușcat, ceea ce putea să ducă la împușcarea tuturor. Pentru prima oară își zicea că era cum nu se putea mai bine că Masuda rămăsese să privească telenovela, pentru că el, Ruben, putea să fie sluga bună la toate, bătaia de joc a tuturor, să salveze astfel viețile soției și copiilor lui, a frumoasei lor guvernante și a celebrei Roxane Coss. Sarcina particulară care i se dăduse de data asta era de fapt mult mai potrivită cu atribuțiile unui vicepreședinte.

Messner îl însoți pe treptele din fața casei. Se înnorase, însă aerul proaspăt era minunat. Băieții care vegheau pe două rânduri la intrare au coborât armele și femeile au început să iasă. Ținutele de seară străluceau în lumina după-amiezii târzii. Dacă n-ar fi fost polițiștii și fotografii, un trecător oarecare putea să își închipuie că e vorba de o petrecere la care perechile s-au certat și femeile s-au hotărât să plece de capul lor și înainte de vreme. Plângeau și părul le atârna încâlcit. Fardul li se scursese și țineau poalele rochiilor cu mâna. Cele mai multe purtau și pantofii în mână ori îi lăsaseră în urmă, așa că își rupeau ciorapii pe pietrele plate dar aspre ale aleii din fața casei, cu toate că nu lua nimeni seama la asta. Drept fundal al scenei ar fi fost potrivit un vapor care se scufundă sau o casă în flăcări. Cu cât se îndepărtau, cu atât țipau mai tare. Cei câțiva bărbați, servitorii, infirmul, le urmaseră, neajutorați în fața unei asemenea triste ți, de care însă nu ei se făceau vinovați.

Trei

O precizare: toate femeile fuseseră lăsate să plece, cu o excepție.

Ea se găsea undeva, pe la mijlocul rândului. Nu privea afară, pe ușa deschisă, ci mai degrabă în urmă, asemenea celorlalte, la salonul de unde pleca, la covorul pe care dormise parcă o viață întreagă, nu doar o noapte. Îi privea pe cei care n-aveau să iasă, nu cunoștea pe nimeni. Poate doar pe domnul acela japonez în cinstea căruia se organizase petrecerea. Desigur, de cunoscut, nici pe el nu-l cunoștea, fusese însă atât de săritor și se îngrijise de acompaniatorul ei încât, ca să răspundă acelui gest mărinimos, îl căută cu privirea și îi adresă un zâmbet. La rândul lui, domnul Hosokawa îi zâmbi, reținut, demn, și se înclină în semn de mulțumire. La capătul celălalt al încăperii, unde erau îngrămădiți, bărbații se tot mișcau de pe un picior pe altul, agitați și cu priviri mohorâte. În momentele acelea, în afară de domnul Hosokawa, bărbaților nu le ardea să se gândească la Roxane Coss. Uitaseră și de ea și de superbele note înalte ale ariilor pe care le cântase. Își căutau din priviri soțiile care ieșeau unele după altele în lumina strălucitoare a după-amiezii, gândind că poate n-aveau să le mai vadă. Sentimentul ăsta îi strângea de gât ca o gheară, îi sufoca. Rând pe rând, ieșeau Edith Thibault, soția vicepreședintelui, frumoasa Esmeralda…

Roxane Coss ajunsese foarte aproape de ușă, înaintea ei nu mai erau decât vreo șase persoane, când generalul Hector făcu un pas și o prinse de braț. Gestul lui nu fusese prea brutal. Părea că încearcă să o conducă undeva, poate chiar înaintea celor care așteptau să le vină rândul să iasă.

— *Espera!* spuse el și îi arătă un loc unde nu mai era nimeni, lângă un Matisse, o natură moartă cu pere și cu piersici așezate într-un castron. Era una dintre cele două lucrări de Matisse din țara asta, fusese împrumutată de la Muzeul de Artă pentru petrecere. Nedumerită, Roxane îl căută din priviri pe interpret.

— Așteptați, traduse Gen cu o voce mică, străduindu-se să-i dea cuvântului o sonoritate cât mai optimistă. „Așteptați”, în definitiv, nu însemna că n-avea să mai plece deloc, ci doar puțin mai târziu.

Ea a luat cuvântul drept ce era, apoi însă a căzut pe

gânduri. Încă se mai îndoia că a înțeles bine, cu toate că i se vorbise pe limba ei. Când era copil tot așteptase. Elevă, așteptase la rând pentru audiții. Adevărul era însă că în ultimii câțiva ani nimeni nu-i mai ceruse să aștepte. Ea era așteptată. Nu aștepta ea. În plus, toate astea, petrecerea, țara asta caraghioasă, armele, primejdia, toată așteptarea presupusă de așa ceva erau o adevărată bătaie de joc. Își trase brațul cu un gest atât de brusc, încât generalului îi căzură ochelarii de pe nas.

— Uite ce, i se adresă ea generalului Hector, hotărâtă să nu-i mai suporte mâna pe piele, mi-a fost destul!

Gen deschise gura să traducă, dar se răzgândi. De altfel, ea continua să vorbească:

— Am venit aici pentru că am fost angajată să cânt la o petrecere, ceea ce am și făcut. Mi s-a cerut să mă culc pe jos, cu toate persoanele astea pe care veți fi având oarece motive să le rețineți. Am făcut-o și pe-asta. Acum s-a isprăvit! Arătă cu mâna spre scaunul unde acompaniatorul ei zăcea cu capul prăbușit în piept. Iar el e foarte bolnav. Trebuie să fiu alături de el, adăugă ea, din păcate cel mai puțin convingător dintre argumentele pe care putea să le aducă.

Cocârjat, cu mâinile atârnând ca niște steaguri pe o vreme lipsită de vânt, acompaniatorul părea mai degrabă mort decât bolnav. Câtă vreme vorbise ea, nici măcar nu-și ridicase bărbia din piept.

Rândul nu mai înainta. Până și femeile libere să plece se opriseră să privească, chiar dacă nu înțelegeau ce se spune. Momentul acela de incertitudine, pauza firească înainte de intervenția interpretului, fu cel pe care Roxane Coss îl socoti prielnic pentru a părăsi scena. Făcu o mișcare hotărâtă în direcția ușii care aștepta larg deschisă. La rândul lui, generalul Hector întinse mâna să o prindă însă, nesigur, în loc de braț o apucă zdravăn de păr. Asemenea podoabă capilară face dintr-o femeie o țintă ușor de atins. Parcă ar fi fost legată cu nenumărate frânghii lungi și mătăsoase.

Trei lucruri s-au petrecut atunci aproape simultan: primul, Roxane Coss, soprană lirică, scoase un sunet cristalin, o notă foarte înaltă, pricinuită de un amestec de uimire și de neprefăcută durere, provocat de smucitura care îi trăsese capul pe spate; al doilea, ostaticii, în afară de acompaniatorul ei,

făcură un pas înainte, marcând fără echivoc sosirea momentului revoltei; al treilea, teroriștii de toate vârstele, de la paisprezece la patruzeci și unu de ani, își armară puștile și automatele, astfel încât acest clinchet multiplicat le-a strâns pe toate laolaltă, ca un film decupat în imagini așezate într-un singur cadru. Întreaga încăpere înțepeni în așteptare o dată cu timpul, rămas și el nemișcat, până când Roxane Coss, fără să își aranjeze măcar părul sau faldurile rochiei, s-a întors să stea lângă tabloul acela care, la drept vorbind, era o lucrare mediocră.

Generalii începură să șopocăie între ei, iar ceilalți, până și soldații de rând, bandiții cei mici, lungiră gâturile să audă ce se vorbea. Vocile se amestecau nedeslușite. S-a auzit cuvântul „femeie”, apoi „niciodată” și „înțelegere”. Careva a propus cu voce scăzută și nu prea limpede ceva de felul „ar putea să cânte”. Cum ei stăteau cu capetele aplecate unul spre altul, era greu de spus cine vorbise. Se putea foarte bine să fi fost toți, noi toți.

Se găsesc și motive mai serioase pentru a lua un ostatic. Rețiidobicei pe cineva pentru ceea ce reprezintă, pentru ce se poate obține în schimb, bani, libertate sau o altă persoană dorită cu tot dinadinsul. Oricine poate așadar să devină monedă de schimb dacă se găsește o cale pentru a-l sechestra. Astfel încât să faci pe cineva prizonier ca să cânte, pur și simplu pentru că vrei să-i auzi vocea, nu-i același lucru? Teroriștii, lipsiți de cea mai măruntă posibilitate de a obține ce-i împinsese să vină acolo, se hotărâră să-și ofere altceva, ceva ce în viața lor nu își închipuiseră că ar fi putut să dorească până când nu rămâneseră ghemuiți în conducta strâmtă și întunecată de aer condiționat, și anume muzica de operă. S-au hotărât să-și ofere același lucru pentru care trăia domnul Hosokawa.

Roxane aștepta de una singură alături de grămada de fructe lucioase și plângea de neputință. Generalii începuseră să ridice vocea, în vreme ce femeile și oamenii de serviciu ieșeau unii după alții. Bărbații aruncau priviri furioase, iar tinerii teroriști rămâneseră în poziție de tragere. Pianistul acompaniator, care ațipise o vreme, se trezi îndeajuns cât să se ridice și să părăsească încăperea ajutat de băieții de la bucătărie, însă fără să își dea seama că partenera lui nu ieșise o dată cu ceilalți.

— Așa e mult mai bine, declară generalul Benjamin,

învârtindu-se în cerc pe covorul acoperit până atunci de ostatici. Acum poate și omul să mai respire!

Se auzeau aplauzele și uralele de întâmpinare ale foștilor ostatici. Strălucirea blițurilor aparatelor de fotografiat se înălța deasupra zidului înconjurător. Profitând de agitația de afară, pianistul acompaniator dădu buzna înapoi pe ușa de la intrare rămasă din neglijență descuiată. O împinsese cu atâta forță încât se pocni de perete, iar mânerul lăsă chiar o urmă în lemn. Dacă nu era recunoscut pe loc putea să fie chiar împușcat.

— Roxane Coss nu-i afară, strigă el în suedeză. Răgușise, iar vorbele i se rătăceau printre dinți. Nu e afară!

Era atât de greu de înțeles ce spunea, încât lui Gen îi trebui o vreme ca să recunoască limba în care vorbise. Suedeza o învățase îndeosebi din filme. Asta se petrecea pe vremea studenției. Încerca să potrivească subtitlurile filmelor lui Bergman cu ce auzea. De aceea în suedeză nu putea să abordeze decât subiecte tenebroase.

— E aici, îi comunică Gen.

Din pricina furiei, pianistul acompaniator părea să se simtă ceva mai bine, iar pe moment chipul lui cenușiu prinsese ceva culoare.

— Toate femeile au fost lăsate să plece!

Dădea din mâini de parcă se apucase să alunge ciorile dintr-un lan de grâu, iar pe buze, care începuseră să i se albăstrească, îi strălucea o urmă de spumă. Gen trecu informația în spaniolă.

— Aici sunt, Christopf! îi atrase Roxane atenția și își flutură ușurel degetele de parcă se despărțiseră doar pentru un scurt răstimp în plină petrecere.

— Luați-mă pe mine în locul ei, urlă acompaniatorul, clătinându-se primejdios pe genunchii șovăielnici, în pragul altei prăbușiri.

Sacrificiul lui demodat era admirabil, dar toți cei de față simțeau că nimeni nu-l voia pe el, o voiau numai pe ea.

— Azvârliți-l afară, ordonă generalul Alfredo.

Doi băieți înaintară, însă pianistul acompaniator, pe care nu l-ar fi bănuit nimeni capabil să se descurce de unul singur în starea de grabnică și ciudată deteriorare fizică în care se găsea, se repezi printre ei și se aruncă pe covor aproape de Roxane Coss. Unul dintre băieți își îndreptă arma spre capul lui blond.

— Vezi să n-o împuști pe ea din greșeală, zise generalul Alfredo.

— Ce-a spus? întrebă pierită Roxane Coss.

Gen traduse în silă.

Din greșeală. Așa erau împușcați oamenii în împrejurări dintr-astea. Fără intenție, doar un glonț tras ceva mai la stânga sau mai la dreapta. Cu respirația tăiată, Roxane Coss îi blestemă în gând pe toți cei de acolo. Să moară din pricina unui terorist nepriceput, care nu învățase nici măcar să ochească, nu era deloc ceea ce crezuse că o așteaptă.

Respirația acompaniatorului ei devenise extrem de slabă și rapidă. Avea ochii închiși și își sprijinea capul de piciorul ei. Ultima lui izbucnire plină de pasiune fusese prea mult pentru el. Într-o clipită ațipi din nou.

— Pentru numele Domnului, exclamă generalul Benjamin comițând cea mai gravă greșeală dintr-o acțiune care nu fusese nimic altceva decât un lung șir de greșeli, lăsați-l unde e și basta!

De îndată ce se rostiseră cuvintele astea, acompaniatorul s-a rostogolit în față și a vomat o gură de spumă gălbuie. Roxane se tot luptase să-i îndrepte iarăși picioarele, de data asta fără niciun ajutor.

— Cel puțin târâți-l iarăși afară, spuse ea fără menajamente. Nu vedeți cât îi e de rău?

Toată lumea vedea că-i era rău, chiar foarte rău. Era acoperit de o sudoare înghețată și arăta ca burta unui pește mort.

Gen îi traduse cererea, dar nu se găsise nimeni să-i dea ascultare.

— În locul președintelui, o soprană, exclamă generalul Benjamin. O chestie de tot rahatul, dacă vreți să știți!

— Ea valorează mai mult împreună cu pianistul, aprecie generalul Alfredo.

— Pe el nu dă nimeni nici două parale!

— Pe ea o păstrăm, hotărî încetișor generalul Hector.

Și cu asta, discuția despre cântăreața de operă luă sfârșit.

Deși aproape că nu deschidea gura, Hector era cel de care soldații se temeau îndeosebi. Chiar și ceilalți doi generali erau prudenți cu el.

Toți ostaticii, până și Gen, erau strânși în cealaltă parte a

salonului. După ce recitase în șoaptă o rugăciune, părintele Arguedas s-a dus lângă cei doi să le dea o mână de ajutor. Când generalul Benjamin îi ceru să treacă la loc, de partea cealaltă a salonului, el zâmbi și înclină fruntea în semn de încuviințare, ca și cum generalul făcuse doar o glumă, prin urmare atitudinea lui nu merita să fie socotită un păcat. Preotul era totuși uimit de bătăile precipitate ale inimii, de teama care îi înmuia picioarele. Nu, nu de glonț îi era lui frică, de bună seamă, nu credea că ar avea cineva de ce să-l împuște pe el, iar dac-ar fi fost să fie, asta era! Teama lui venea de la mirosul femeii, asemenea cu cel al crinilor în formă de clopoței, de la irizările calde ale părului ei blond. Demult nu mai fusese tulburat de așa ceva, de la paisprezece ani, când își dăruise inima lui Christos și uitase de toate aceste neliniști. Pentru ce oare, prins acum în vârtejul spaimei și al dezordinii, când primejdia morții plutea deasupra capetelor atâtor oameni, se simțea amețit de atâta noroc? Un noroc de neînchipuit! Că o întâlnise pe Ana Loya, verișoara soției vicepreședintelui, că ea îl ajutase făcând o cerere atât de ieșită din comun, că rugămintea ei găsise un răspuns atât de mărinimos, care i-a îngăduit să rămână în ușa salonului și să fie pentru prima oară în viața lui în prezența nemijlocită a muzicii de operă. Și nu cântată de fiștecine, ci de Roxane Coss în persoană, după părerea unanimă cea mai mare soprană a vremii! Numai faptul că ea venise în țara lui și era destul! Onoarea pe care ar fi putut să o simtă stând lungit în patul lui strâmt din subsolul casei parohiale numai și numai la gândul că ea se afla aici, în orașul unde trăia el, numai atât și ar fi fost un dar de neînchipuit. Ce să mai zică de faptul că îi fusese dat să o și vadă, că apoi, soarta, care putea să vestească întâmplări de spaimă, însă era, ca orice altceva, voință a Domnului, dorința Lui, făcuse astfel încât el să fie aici, venind spre ea să îi dea o mână de ajutor să tragă de picioarele acompaniatorului, să stea atât de aproape de ea încât să-i simtă mireasma de crin și să-i vadă pielea albă și netedă ascunzându-se în decolteul rochiei de culoarea fisticului. Putea să vadă până și cele câteva ace care-i rămăseseră înfipte în păr și care nu lăsau pletele să-i cadă în ochi. Ce dar neasemuit, nu era în stare să se gândească altfel la toate astea! Deoarece era încredințat că astfel de voce vine de la Dumnezeu, însemna că acum el se afla în prezența iubirii Domnului. Astfel încât freamătul din piept și tremurul mâinilor

lui erau tot ce se putea mai cuvenit. Cum să fie altfel inima decât umplută de iubire în preajma lui Dumnezeu?

Ea zâmbi, zâmbetul ei era amabil, însă pe de-a-ntregul în armonie cu circumstanțele.

— Știți cumva de ce m-au reținut? îl întrebă în șoaptă.

La sunetul vocii ei, simți primul val de dezamăgire. Nu, nu de ea era dezamăgit, nicidecum, ci de el însuși. Engleza. Toată lumea zice că e important să înveți englezește. Cum spun oare turiștii? *Have a nice way,* își aminti el vag o expresie căreia nu-i pricepea sensul. Dar dacă o fi ceva nepotrivit? Dacă e cumva jignitor? Poate că-i o comandă, ceva de cumpărat, film fotografic sau vreo rugăminte de orientare, dacă n-o fi vorba chiar de bani. Înălță în gând o rugăciune de ajutor. În cele din urmă, cu nesfârșită tristețe, rosti singura vorbă englezească de care era sigur.

— *English.*

— Ah! exclamă ea, dând din cap cu înțelegere, apoi se întoarse să continue ce făcea.

Când îl întinseră pe acompaniator atât măcar cât să dea impresia că e așezat într-o poziție confortabilă, părintele Arguedas și-a scos batista și i-a șters de pe față urmele albicioase de vomă. N-ar fi pretins în niciun fel că are ceva cunoștințe medicale, însă își petrecea mult timp vizitând bolnavi, iar sacramentul administrat cel mai adesea de el era sfânta împărtășanie. Aceste două experiențe îi îngăduiau să spună că omul care cântase atât de minunat la pian era mai aproape de viaticul îngăduit unui muribund decât de ungerea cu mir a bolnavilor.

— *Catolico?* a întrebat-o el pe Roxane Coss, atingând pieptul acompaniatorului.

Ea n-avea nicio idee despre ce fel de legătură cu Dumnezeu putea să aibă cel care o acompania la pian, cu atât mai puțin despre religia prin intermediul căreia ar fi avut loc acea legătură. Ridică din umeri. Cel puțin în felul ăsta putea să comunice cu preotul.

— *Catolica?* mai întrebă el din simplă curiozitate și îndreptă politicos spre ea un deget.

— Eu? întrebă ea, atingându-și pieptul rochiei. Da. Apoi încuviință cu o aplecare a capului: *Si, catolica.*

Două cuvinte simple, dar era mândră că răspunsese în

spaniolă.

El îi zâmbi. Cât despre acompaniator, era greu de spus dacă era pe moarte și dacă era catolic. Dar în materie de salvare a sufletului nemuritor e mai bine să greșești exagerând precauțiile. Dacă din eroare ar administra euharistia unui evreu credincios care între timp s-ar însănătoși, unde ar fi greșeala, în afară de o neînsemnată pierdere de timp, timpul unui ostatic inconștient?!

Părintele Arguedas îi bătu ușurel dosul mâinii cu palma. O mână ca de copil! Atât de albă și de moale, puțin dolofană. Purta un inel cu o piatră verde-închis, de mărimea unui ou de prepeliță, înconjurată de un cerc sclipitor de diamante. Când părintele vedea o femeie care purta astfel de inel, își spunea că acesta trebuie oferit pentru pomana săracilor. Acum își închipui cât de plăcut trebuie să fie să-l strecori pe degetul ei. Însă iritarea produsă de acest gând, fără îndoială nepotrivit, îi umplu fruntea de broboane de sudoare. Iar batistă curată nu mai avea. Își ceru scuze și plecă să le vorbească generalilor.

— Omul acela de acolo, le spuse încet părintele Arguedas, cred că e pe moarte.

— Nici vorbă să moară, i-o întoarse generalul Alfredo. Încearcă s-o scoată pe ea de-aici. Se preface.

— N-aș zice. Pulsul, culoarea pielii… Se uită înapoi peste umăr, dincolo de pianul cu coadă și de enormele buchete de crini și de trandafiri aranjate ici și colo pentru o petrecere care se terminase demult, către locul unde acompaniatorul era întins la marginea covorului, ca o pată mare. Astea nu pot să fie prefăcute, adăugă el.

— A vrut chiar el să rămână. L-am lăsat să plece și s-a întors. Nimeni nu face una ca asta dacă-i pe moarte.

Generalul Alfredo întoarse capul. Își frecă mâna. De zece ani nu mai avea degetele alea, însă tot îl mai dureau.

— Întoarceți-vă unde vi s-a zis să stați, îi spuse preotului generalul Benjamin.

Respira ușurat văzând că scăpase de jumătate din ostatici, de parcă o dată cu asta se rezolvase și jumătate de problemă. Știa că-i o falsă ușurare, însă avea nevoie de un pic de liniște să o poată savura. Încăperea părea acum largă.

— Aș dori puțin untdelemn de la bucătărie pentru administrarea ultimelor taine.

— Nicio bucătărie! se răsti generalul Benjamin scuturând din cap.

Își aprinse demonstrativ o țigară doar ca să fie nepoliticos cu tânărul preot. Trebuia să fi plecat când li se spusese, și preot și pianist. Nu hotărăște fiecare de capul lui dacă are chef sau nu să fie ostatic. Nu prea încercase până atunci să se poarte urât cu un preot, pentru asta avu nevoie de ajutorul unei țigări. Scutură chibritul să-l stingă și îl azvârli pe covor, îi trecuse prin cap să-i trimită și fumul în nas, dar nu se simțise în stare.

— Mă descurc și fără untdelemn, se resemnă părintele Arguedas.

— Nicio ultimă taină! hotărî generalul Alfredo. Nu-i pe moarte!

— Eu n-am făcut decât să cer untdelemn, replică respectuos preotul. Nu vorbeam despre ultimele taine.

Generalii ar fi avut chef să-l oprească, să-i tragă o palmă, să pună un soldat să-l ducă la locul lui cu pușca la spate, dar niciunul nu se simțea în stare. Era ori puterea Bisericii, ori a cântăreței de operă care tocmai se apleca deasupra celui pe care îl credeau iubitul ei.

Părintele Arguedas se întoarse la Roxane și la acompaniatorul ei. Ea îi deschisese nasturele de sus al cămășii și îi asculta inima. Cu părul răspândit pe gâtul și pe umerii lui, într-o atitudine care l-ar fi umplut de extaz pe pianist dacă ar fi fost conștient, nu era în stare să-l aducă-n simțiri. Nici preotul nu izbuti. Îngenunche lângă el și începu rugăciunea pentru cel care pleacă pe ultimul drum. E poate mai impresionantă când preotul e înveșmântat în odăjdii, când are la îndemână tot ce trebuie pentru sfânta ungere și pentru euharistie, când e înconjurat de minunăția flăcării lumânărilor, dar o rugăciune simplă pare întru câtva mai aproape de Dumnezeu. Spera din toată inima că pianistul este catolic. Spera ca sufletul lui să ajungă grabnic în brațele primitoare ale lui Christos.

— Dumnezeu, Părinte al îndurărilor, care a împăcat lumea cu Sine prin moartea și învierea Fiului Său și a trimis pe Duhul Sfânt spre iertarea păcatelor, prin puterea încredințată Bisericii, să-ți dăruiască iertare și pace.

Părintele Arguedas simți că e pătruns de o fierbinte tandrețe față de acest om, o răbufnire sufocantă de iubire. El cântase la pian pentru ea. El îi auzise vocea zi după zi și se

lăsase modelat de ea.

— *Iar eu te dezleg de păcatele tale,* îi șopti el cu mare sinceritate la urechea albă ca ceara.

Cu adevărat îl ierta pe acompaniator de tot ce putuse să facă rău.

— *În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.*

— Dezlegarea de pe urmă? întrebă Roxane Coss, luând între mâinile ei mâna umedă care lucrase neostenit pentru ea.

Limba n-o înțelegea, dar ritualul catolic putea fi lesne recunoscut. Semn bun nu era.

— *Prin miracolul sfânt al reînvierii, fie ca Domnul să te dezlege de toate pedepsele din viața aceasta și din cea care vine. Să-ți deschidă porțile Paradisului și să te întâmpine, spre veșnică bucurie.*

Roxane Coss părea uluită, de parcă un hipnotizator îșI legănase ceasul în fața ochilor ei și încă nu plesnise din degete ca să o scoată din transă.

— Era un foarte bun pianist, spuse ea.

Ar fi vrut să participe și ea la rugăciune, însă nu își mai amintea cuvintele. A adăugat numai:

— Era foarte punctual.

— *Ne rugăm Domnului să vină în întâmpinarea fratelui nostru, cu dragostea Lui iertătoare, și să-i dea odihna prin această sfântă Ungere.*

Părintele Arguedas își muie degetul în gură, îi trebuia ceva umed și nu-i trecea prin minte nimic altceva. Își puse degetul pe fruntea pianistului, rostind:

— *Prin această sfântă Ungere, fie ca Domnul, în iubirea și milostivirea Sa, să te izbăvească de păcate prin grația sfântului Duh.*

Roxane parcă le vedea pe călugărițele care o înconjurau când își învăța rugăciunile. Vedea rozariile din lemn de trandafir atârnându-le la brâu, le simțea izul de cafea din suflare și un rest de miros de sudoare fixat în materialul rochiilor, Maica Joan și Maica Mary Joseph și Maica Serena. Își amintea de fiecare dintre ele în parte, dar din rugăciuni niciun cuvânt.

— Uneori, după ce terminam repetiția, comandam sendvișuri și cafea, spuse ea, cu toate că preotul nu putea să înțeleagă, iar acompaniatorul nu-i mai auzea vocea. În asemenea ocazii se întâmpla să mai schimbăm câteva cuvinte.

El îi povestise despre copilăria lui. Era parcă din Suedia sau poate din Norvegia. Povestea despre gerul năprasnic din timpul iernii, pe care el însă nu-l simțise, fiind obișnuit. Maică-sa nu-l lăsa să participe la vreun joc cu mingea, atât de tare se temea pentru degetele lui. Oricum, nu după ce cheltuise atâția bani cu lecțiile de pian…

Părintele Arguedas îi atinse și mâinile, spunând:

— *Fie ca Domnul care dezleagă de păcate să te mântuie și să te înalțe la El.*

Roxane prinse între degete o șuviță din părul lui fin și blond. Își pierduse strălucirea. Părea să fie al cuiva pornit să părăsească lumea asta. Adevărul e că într-un fel îșI urase acompaniatorul. Luni de zile lucraseră în bună înțelegere. El îi cunoștea toate ariile. Cânta la pian cu pasiune, fără să încerce să o pună în umbră. Era tăcut și rezervat, asta îi plăcea la el. Nu încerca să-l scoată din rezervă. Nu fusese atât de preocupată de persoana lui încât să se întrebe dacă ar fi fost cazul să încerce. În sfârșit, se hotărâse să fie însoțită de el în această călătorie. Nici nu decolase bine avionul, că el i-a și prins mâna ca să dea pe față imposibila povară a dragostei pe care i-o purta. Oare nu înțelesese? Toate zilele când fusese în preajma ei, ascultând-o cântând… Ba chiar se aplecase încercând să își lipească urechea de sânul ei. Iar ea îl respinsese. Tot așa a continuat clipă de clipă călătoria de optsprezece ore. La fel și în limuzina care i-a condus la hotel. O implora plângând ca un copil. I-a făcut inventarul tuturor rochiilor purtate de ea în timpul repetițiilor. Afară defila un zid impenetrabil de frunze și de liane. Unde mergeau oare? La un moment dat, el își furișase un deget până la poala fustei ei, iar ea îi dăduse peste mână.

Roxane înclină capul, închise ochii, își împreună palmele cu șuvița de păr între ele.

„Rugăciune poate să fie pur și simplu să reciți ceva plăcut”, îi spunea Maica Joan. La Maica Joan ținea cel mai mult, era tânără și frumoasă în felul ei. În sertarul biroului obișnuia să păstreze ciocolată. „Nu trebuie să ceri mereu doar ce dorești. Poate să fie și ceva pe care doar pui preț.”

Maica Joan îi cerea adesea Roxanei să cânte pentru copii înainte de slujbă *Marie, azi o să-ți punem coroană de flori,* iar asta la Chicago, până și în inima iernii.

— Dorea mereu să audă vorbindu-se despre Chicago, acolo

am copilărit, șoptea ea. Voia să știe cum e să crești în preajma unui teatru de operă. Zicea că, o dată stabilit în Italia, nu mai putea să plece. Zicea că n-ar mai fi suportat iernile cumplite din nord.

Părintele Arguedas ridică privirea spre ea, disperat că nu înțelege nimic din ce spune. Era o confesiune? O rugăciune?

— Poate că nu i-a priit mâncarea, presupuse ea. O fi alergic la ceva. Poate că era bolnav dinainte.

Un lucru era indiscutabil, nu mai era același.

O vreme rămaseră toți trei neclintiți, pianistul acompaniator cu ochii închiși, cântăreața de operă și preotul cu capetele plecate, privind ochii aceia închiși. Apoi Roxane Coss avu o idee și fără nicio ezitare se apucă să-i scotocească buzunarele. A scos un portofel, o batistă și un tub cu pastile de mentă. Cercetă conținutul portofelului, apoi îl lăsă jos. Pașaportul îl avea acolo: Suedia. Părintele Arguedas s-a oprit din rugăciune ca să o privească tocmai când își înfunda mâna într-unul din buzunarele pantalonilor unde găsi o seringă hipodermică de plastic și un mic flacon cu capac de cauciuc, pe fundul căruia se mai vedeau vreo două picături. Insulină! Rămăsese fără insulină. Trebuia să se fi întors la hotel pe la miezul nopții, cum li se promisese. N-avea niciun rost să se încarce cu mai mult de o doză. Se ridică cu greu ținând în palmă, la vedere, dovada indispensabilă. Părintele Arguedas și-a înălțat privirea când a văzut cum o rupe la fugă spre generali.

— Diabetic! a strigat, cuvânt care trebuie că e mai mult sau mai puțin același în toate limbile.

Termenii ăștia medicali își au rădăcina în latinește, de unde se trage și limba lor. Întoarse capul spre peretele unde erau strânși la un loc bărbații, spectatori ai scenei, ca și cum ar fi fost o seară obișnuită la operă. Numai că în seara aceea se juca moartea tragică a unui acompaniator, *Il Pianoforte Triste.*

— Diabetic, îi spuse lui Gen.

Gen, care până atunci dorise să-l lase pe preot să își încerce norocul, s-a apropiat să dea explicații cu privire la ce înțeleseseră oricum generalii și fără interpret: omul intrase în comă diabetică, ceea ce însemna că afară, undeva, i se putea găsi medicamentul salvator, dacă mai trăia până atunci.

Se apropiară împreună să vadă, după ce generalul Benjamin a aruncat țigara pe care o fuma în șemineul unde

puteau să încapă trei copii zdraveni, atât era de mare. De altfel, cândva, după ce fusese scoasă cenușa și totul fusese bine frecat, cei trei copii ai vicepreședintelui se îngrămădiseră acolo ca să se joace de-a vrăjitoarele care pun copiii la fript. După terminarea ceremonialului cuvenit, părintele Arguedas rămăsese îngenuncheat lângă pianistul acompaniator, cu mâinile împreunate, cu capul plecat, rugându-se în tăcere pentru ca omul acela, acum, când nu mai era printre cei vii, să găsească alinare și bucurie în dragostea nesfârșită a Domnului.

Când părintele Arguedas deschise ochii, băgă de seamă că nu mai era singur. Zâmbi cu blândețe mulțimii strânse în jur.

— Cine ar putea să ne despartă de iubirea lui Christos? exclamă el în chip de explicație.

Fermecătoare scenă, căderea lentă pe covor a Roxanei Coss, cu rochia de muselină verde pal umflându-i-se în jurul trupului ca un umbrar plin de lăstari prins în suflarea zefirului de april! I-a luat mâna într-ale ei, mâna de care mama lui avusese atâta grijă, mâna care ceasuri de-a rândul interpretase neobosit pentru ea lieduri de Schumann. Mâna i se și răcise, iar culoarea feței, care încă de câteva ceasuri dădea de gândit, devenea clipă de clipă tot mai străină, orbitele ca ceara, buzele invadate de o albăstreală palidă de levănțică. Cravată nu mai avea, cămașa îi era descheiată la gât, rămăsese însă în frac și cu vesta albă. Tot în ținută de scenă. Nici o singură clipă n-ar fi gândit ea rău de el. Iar pianistul fusese strălucit. Atâta doar că n-ar fi trebuit să aștepte să fie închiși în avionul acela ca să-i declare ce simțea pentru ea. Iar acum, pentru că era mort, nici asta nu mai putea să-i reproșeze.

Bărbații își părăsiseră locul de la perete și trecuseră de cealaltă parte a salonului, umăr la umăr cu banda de teroriști. Toți, până la unul, avuseseră pică pe acel acompaniator, toți, până la unul, își ziseseră că prea o fi avut el noroc să ajungă să cânte așa de bine la pian, că prea se purtase insolent așezând o pavăză între ea și toți ceilalți. Acum îi simțeau lipsa. La urma urmelor, murise pentru ea! Chiar de pe partea cealaltă a încăperii, chiar dacă nu cunoșteau limba, urmăriseră toți întâmplarea fără prea mari dificultăți. El nu-i spusese că avea diabet. Preferase să stea cu ea în loc să ceară insulina care l-ar fi salvat. Bietul acompaniator, prietenul lor. Fusese doar unul dintre ei.

— Acum avem și-un mort pe cap! exclamă generalul Benjamin, ridicând mâinile în sus.

Doar gândul ăsta și fusese destul să i se înrăutățească boala, iar durerile pe care le simțea și le imagina ca fiind produse de o mulțime de ace înroșite în foc, care trăgeau de terminațiile nervoase ale obrazului ca să i le coasă unele de altele.

— Doar n-o fi primul mort de pe lume, zise cu răceală generalul Alfredo.

El însuși trecuse pe lângă moarte de atâtea ori, că nici măcar nu își mai aducea aminte. Un glonț în burtă fusese cât pe-aci să-l dea gata, după mai puțin de șase luni, două degete sfârtecate, iar anul trecut încă un glonț, care îi trecuse printr-o latură a gâtului.

— Nu suntem aici să-i omorâm pe ăștia. Suntem aici să-l ridicăm pe președinte și să ne vedem de drum.

— Doar că președintele nu-i, zise Alfredo sarcastic.

Neîncrezător, generalul Hector se aplecă și puse două degete pe carotida mortului.

— Am face poate bine să-l împușcăm și să-l zvârlim afară. Să știe cu cine au de-a face!

Părintele Arguedas se întrerupse din rugăciune, își ridică fruntea și îi aținti cu privirea pe generali. Propunerea împușcării prietenului lor abia mort îi umplu de repulsie pe cei care înțelegeau ce se spune. Cei care nu știau că Roxane Coss nu vorbește spaniola au avut prilejul să o afle. Pe când generalii puneau la cale asemenea profanare, ea rămăsese neclintită, cu capul în mâini, cu rochia larg evazată în jur.

Lothar Falken, un german care știa atâta spaniolă cât să aibă măcar o vagă idee despre ce se petrece, se fofilă spre Gen prin mulțime și îl rugă să traducă.

— Spuneți-le că n-o să meargă. Rana n-o să sângereze. Nici măcar un glonț în cap n-ar mai fi acum credibil, oricum o să-și dea seama că nu e mort de glonț.

Lothar era vicepreședinte la Hoechst, o firmă farmaceutică, și făcuse studii superioare de biologie. Fusese afectat în mod deosebit de acea moarte pentru că insulina era produsul cel mai bine vândut al firmei sale, liderul producției de insulină în Germania. Aveau din abundență mostre gratuite din toate varietățile de insulină, așteptând să fie ridicate, frigiderele erau

pline cu nenumărate fiole gata să fie oferite. Venise la petrecere gândind că dacă Nansei intenționează să construiască în țara asta o uzină și compania lor s-ar putea hotărî să facă ceva. Acum se uita la un om care murise tocmai din lipsă de insulină. Dacă nu avea cum să-l mai salveze, cel puțin să-l scutească de mârșăvia unei alte morți.

Gen transmise informația, alegând vorbe care să accentueze aspectul respingător al acelei tentative, nu să-l micșoreze. Desigur, nici el n-ar fi vrut să vadă împușcat cadavrul fostului pianist acompaniator.

Generalul Hector scosese pistolul și se uita gânditor prin cătare.

— E ridicol, comentă el opinia lui Lothar.

În momentul acela Roxane Coss înălță capul.

— Pe cine vrea să împuște? îl întrebă pe Gen.

— Pe nimeni, o asigură el.

— Păi, după cât se vede, nu curăță pistolul, observă ea. Se pregătesc să ne omoare?

Se frecă sub ochi cu latul celor două arătătoare. Vocea îi era obosită, iar tonul, neutru, ca și cum ar fi spus că avea ceva de făcut și dorea să afle cum mai stau lucrurile.

— Mai bine să-i spunem adevărul, îi șopti lui Gen în spaniolă vicepreședintele. Dacă cineva e capabil să-i oprească, după părerea mea, ea este.

Nu era datoria lui Gen să hotărască ce era mai bine pentru ea, ce să-i fi tradus și ce nu. N-o cunoștea. N-avea nicio idee despre felul în care ar fi putut să primească o astfel de știre. Însă în clipa următoare ea îl prinse de gleznă așa cum i-ar fi apucat cineva încheietura mâinii în cursul unei discuții în picioare. A aplecat privirea spre mâna aceea care îl ținea de cracul pantalonului, mâna unei femei vestite în lumea întreagă, și s-a simțit tare încurcat.

— Englezește! a cerut ea.

— Stau pe gânduri dacă să-l împuște sau nu, a trebuit el să recunoască.

— Dar e mort, a exclamat ea, de parcă vreunul dintre cei de față n-ar fi băgat încă de seamă. Cum se spune în spaniolă „mort”? Mort!

— *Difunto,* traduse Gen.

— *Difunto!*

Vocea ei începuse să alunece spre registrele de sus. S-a ridicat în picioare. La un moment dat făcuse greșeala să se descalțe, astfel încât femeia aceea mică de statură părea deosebit de scundă în încăperea plină de bărbați. Până și vicepreședintele o întrecea cu câțiva centimetri. Dar când și-a tras umerii pe spate și a ridicat capul, s-a înălțat parcă prin simpla voință. Se putea spune că, după atâția ani petrecuți pe scenă, la mare distanță de spectatori, învățase să proiecteze nu doar glasul, ci și întreaga ei făptură, iar furia o trăgea atât de sus încât dădea impresia că îi domină pe toți cei din jur.

— Înțelegeți-mă bine, îi avertiză pe generali. Orice glonț care-l atinge pe el trece întâi prin mine.

Îi părea tare rău de ce se întâmplase între ea și acompaniator. În avion, îi ceruse unui steward să caute alt loc pentru el, însă totul era ocupat. Ca să-l potolească, se purtase ca o femeie fără inimă.

Când a terminat ce avusese de spus, a întins un deget spre Gen, care de voie, de nevoie, a tradus.

Bărbații care stăteau în jur ca publicul de la balcon îi țineau partea. Ce iubire! El murise pentru ea, ea va muri pentru el!

— Ați reținut o femeie, o americancă, singura persoană aici de față de care a auzit lumea întreagă. Iar dacă mă omorâți… și nu cumva să vă-nșelați, va trebui să o faceți!… Înțelegeți tot ce spun? întrebă ea întorcându-se spre interpret. Dacă mă omorâți, mânia Domnului are să cadă pe capul vostru și al oamenilor voștri.

Chiar dacă Gen traducea, urmărind-o, cuvânt cu cuvânt, toți cei din încăpere înțeleseseră și fără ajutorul lui, la fel cum pricepuseră aria din Puccini cântată în italiană.

— Duceți-l afară. Târâți-l pe treptele de la intrare dacă e nevoie, dar lăsați-i pe cei de-acolo să-l trimită acasă așa cum e!

O sudoare fină acoperea fruntea lui Roxane Coss. Strălucea ca Ioana d’Arc printre flăcări. Când a terminat ce avusese de spus, a tras cu nesaț aer în pieptul ei voluminos, apoi s-a așezat la loc de unde se ridicase. Stătea cu spatele la generali, cu capul pe pieptul fostului ei acompaniator. Astfel sprijinită, și-a recăpătat stăpânirea de sine. A fost mirată să afle atâta liniște sufletească aplecată peste trupul neînsuflețit și s-a întrebat dacă nu cumva abia acum, când nu mai era în viață, îi devenise drag. Când fu cu desăvârșire liniștită, l-a sărutat ca să își

întărească spusele. Buzele lui erau flasce și reci peste rezistența țeapănă a dinților.

De undeva, din mulțime, domnul Hosokawa a înaintat un pas, a scos din buzunar o batistă curată, bine călcată, și i-a înmânat-o. Ciudat, gândi el, să fii redus la mai nimic, să ai atât de puțin de oferit... Totuși ea a luat-o și a strâns-o sub ochi de parcă era tot ce își dorise mai mult.

— Fiecare la locul lui! ordonă generalul Benjamin.

Refuza să mai asiste la un alt schimb înduioșător. Se duse apoi să se așeze pe unul dintre fotoliile cu spătar lat de lângă șemineu și aprinse o țigară. Nu era nimic de făcut. De dat în ea, cum ar fi trebui să facă, nu putea, cu siguranță că asta ar fi dus la răzmeriță, nici măcar pe soldații lui mai tineri nu era sigur, poate chiar ar fi folosit armele ca s-o apere. Ce îl mira mai cu seamă era tristețea resimțită de el însuși pentru acompaniator. Alfredo avea dreptate, nu era primul mort de pe lume. Mai în fiecare zi i se părea că jumătate dintre oamenii pe care îi cunoscuse cândva erau morți. Deosebirea era că aceia fuseseră asasinați, măcelăriți în felurite chipuri care nu-l lăsau să doarmă, în vreme ce omul ăsta, acompaniatorul ăsta, își închisese ochii și gata. Puse față-n față, cele două feluri de morți nu păreau să fie deloc asemenea. Se gândea la fratele lui din pușcărie, propriul lui frate, care zăcea zi de zi, ca și mort, într-o gaură neagră și rece. Se întrebă dacă fratele lui avea să mai reziste încă puțin, poate doar o zi, două, până când or să li se garanteze cererile și avea să fie eliberat. Moartea acompaniatorului îl umplea de neliniște. Oamenii mureau pur și simplu dacă nu se ocupa nimeni de ei la vreme. Își desprinse privirea de la jarul țigării.

— Hai, plecați de-acolo, comandă el, iar la vorbele astea se retraseră toți.

Chiar și Roxane se ridică și părăsi trupul neînsuflețit, așa cum i se ceruse. Arăta obosită.

Generalul Benjamin ordonă trupei să își reia pozițiile. Ostaticii trebuiau să se așeze la locul indicat și să aștepte.

Alfredo se duse la telefon și ridică receptorul cu șovăială, parcă nu știa prea bine ce ar avea de făcut cu el. Telefonul celular n-ar trebui să fie îngăduit la vreme de război, toate capătă din pricina lui un aspect neserios. Își vârî mâna într-un buzunar al salopetei verzi, scoase o carte de vizită, apoi formă

numărul lui Messner. Îi spuse că aveau un caz de boală gravă, ba nu, un deces, și că era nevoie să se discute condițiile ridicării corpului.

Fără acompaniator, nimic nu mai era ca înainte. S-ar fi putut spune și „fără cei o sută șaptesprezece ostatici, nimic nu mai era ca înainte” sau „acum, pentru că teroriștii spuseseră că nu erau acolo ca să-i omoare, nimic nu mai părea să fie ca înainte”. N-ar fi fost însă adevărat. Pe toți îi afecta pierderea acompaniatorului. Până și cei care abia se despărțiseră de soții sau de iubite și le priviseră dispărând pe ușă în splendidele lor rochii de seară se gândeau acum la cel mort. Mulți presupuneau că fusese american. De cunoscut, nu-l cunoscuseră. Își spuneau că fiecare dintre ei produce insulina de care are nevoie fără întrerupere, în chipul cel mai natural cu putință, în vreme ce omul acela murise lipsit de așa ceva numai și numai ca să mai rămână o clipă alături de femeia iubită. Fiecare se întreba dacă ar fi făcut la fel, fiecare ajungea la concluzia că era posibil să n-o fi făcut. Acompaniatorul întruchipase o anume nechibzuință a iubirii pe care ei n-o mai simțiseră încă din tinerețe. Habar n-aveau însă că Roxane Coss, care tocmai se așezase pe colțul uneia dintre marile sofale din salon și plângea tăcut în batista domnului Hosokawa, nu avusese nicio legătură de iubire cu acompaniatorul ei, ba chiar că nu-l cunoscuse aproape deloc în afara relațiilor profesionale și că încercarea lui de a-și da sentimentele pe față eșuase lamentabil. Iubirea dăruită cu atâta ușurință, cu atâta nerozie, e întotdeauna iubire neîmpărtășită. Simon Thibault n-ar fi fost gata să își piardă viața făcând pentru Edith un asemenea gest nebunesc. Dimpotrivă, ar fi acceptat orice lașitate care să le îngăduie să rămână împreună cât mai multă vreme. În absența faptelor, n-aveau cum să priceapă, toți se gândeau numai că acompaniatorul fusese un om mai bun, mai curajos, că iubise mai profund decât erau ei în stare.

Un soi de lâncezeală generală domnea în salon. Marile aranjamente florale începuseră să se ofilească, petalele trandafirilor albi erau tivite de o minusculă margine maronie. Șampania din paharele pe jumătate golite de pe măsuțele joase era răsuflată și călâie. Tinerii soldați erau frânți de oboseală, unii adormiseră în picioare sprijiniți de perete și alunecau pe podea fără să se trezească. Ostaticii rămăseseră în salon, șopteau din vreme-n vreme o vorbă, mai nimic altceva. Se

încovrigau pe vreun fotoliu și adormeau. Nu le trecea prin minte să pună la încercare răbdarea paznicilor.

Luau pernuțe de pe canapele și se lungeau pe covor într-un fel care ducea cu gândul la noaptea trecută, numai că acum era mult mai bine. Li se ordonase să rămână în salon, să fie cât se poate de liniștiți, să evite orice mișcare nelalocul ei. Nici unuia nu-i trecuse cumva prin minte să se strecoare afară pe fereastra de la toaletă când se dusese acolo neînsoțit, s-ar fi spus că toți respectau un acord tacit. I se arătase oarece respect acompaniatorului decedat, acompaniatorului lor, acum trebuiau să fie și ei la înălțimea acestui gest.

După ce a intrat pe ușă, Messner a cerut mai înainte de orice să o vadă pe Roxane Coss. Își ținea buzele parcă mai strânse, asta îi dădea un aer sever. În mod spontan vorbise în germană. Gen se ridică greoi de pe scaun și se apropie să traducă. Generalii îi arătară femeia de pe canapea, cu fața tot înfundată în batistă.

— Are să iasă și ea acum de aici, spuse Messner, fără nicio intonație interogativă.

— Vine încoace președintele? se grăbi generalul Alfredo.

— Ar fi normal să o lăsați să se înapoieze acasă împreună cu trupul celui decedat.

Nu mai era Messner cel dinainte. Imaginea încăperii pline de ostatici siliți să stea pe jos, vicepreședintele lovit, băieții cu armele lor, toate astea nu făcuseră decât să-l obosească. Acum era furios. Furios și cu un mic „plus” roșu pe braț care să-l protejeze de o încăpere plină de arme.

Furia lui părea să le inspire generalilor o remarcabilă răbdare.

— Habar n-au morții cine stă lângă ei, explică Hector.

— Ați promis că ies toate femeile.

— Noi ne-am strecurat prin conductele de aer condiționat, zise generalul Benjamin. Iar după o pauză adăugă și o comparație: Ca niște cârtițe.

— Trebuie să fiu sigur că pot să am încredere, spuse Messner. Gen ar fi dorit să fie în stare să-i imite vocea gravă, felul în care izbea fiecare vorbă ca un bastonaș care lovește toba. Când spuneți ceva, cum să vă cred?

— Am lăsat oamenii de serviciu să plece. Apoi bolnavii și toate femeile, cu o singură excepție. Poate că aceasta

reprezintă ceva ce vă interesează. Poate că dacă opream pe altcineva n-ar fi contat atâta.

— Cum să vă cred?

Generalul Benjamin rămase o clipă pe gânduri. Ridică mâna ca și cum îi venea să își tragă o palmă însă găsi altceva mai bun de făcut.

— Nu suntem de aceeași parte.

— Elveția nu ia niciodată partea cuiva, răspunse Messner. Noi suntem doar de partea elvețiană.

Niciunul dintre cei trei generali nu mai avea ce să-i spună lui Messner, care, la rândul lui, nu avea nevoie de nicio confirmare că acompaniatorul care zăcea la picioarele lui e într-adevăr mort. Preotul acoperise cadavrul cu o față de masă, iar fața de masă stătea nemișcată. Messner ieși pe ușă fără nicio vorbă de spirit și după o oră reveni cu un ajutor. Aduseseră cu ei o targă pe rotile, de felul celor care se găsesc în ambulanțe. Era acoperită de cutii și de pungi, iar când toate astea au fost descărcate Messner și cel care îl ajuta au lăsat-o în jos și au încercat să așeze pe ea trupul acela masiv, în cele din urmă a fost necesar să fie ajutați de mai mulți dintre tinerii teroriști. Moartea îi îngreunase trupul, de parcă în acele clipe ale sfârșitului fiecare recital și fiecare zi de interminabile repetiții veniseră după el și i se așezaseră pe piept ca niște lingouri de plumb. După ce l-au instalat și asigurat bine cu chingi, l-au transportat afară din salon, cu mâinile sale fine atârnând pe dedesubtul feței de masă cu broderie spartă. Roxane Coss întorsese capul de parcă tocmai atunci trebuia să cerceteze pernele canapelei. Domnul Hosokawa se întrebă dacă nu cumva se gândea la Brunhilde, dacă nu își dorea un armăsar care să o poarte în foc pe urmele iubitului mort.

— Eu nu cred că trebuia să aducă alimentele în felul ăsta, își dădu cu părerea vicepreședintele unui străin care ședea lângă el. Era totuși înfometat și murea de curiozitate să știe ce se găsea în pungi. Măcar din respect pentru mort ar fi trebuit să facă două curse, a mai adăugat.

Lumina sfârșitului de amiază se strecura oblic prin ferestrele înalte ale salonului și lăsa dungi aurii groase pe covor. O încăpere minunată, își spunea Ruben, și ora cea mai minunată de zăbovit în salon. El nu era decât rareori acasă înaintea de căderea serii. Adeseori nu se întorcea deloc, plecat să-l

reprezinte pe președinte într-un loc sau într-altul. Gheața din prosop se topise aproape de tot, iar cămașa lui scrobită, de mare ținută, avea o mânecă udă leoarcă de la apa care se tot scursese. Chiar și așa, prosopul ud, răcoros, îi alina obrazul tumefiat. Se întreba unde aveau să-i doarmă soția și copiii în seara aceea, dacă nu cumva președintele și soția lui aveau să-i invite la ei ca să își facă publicitate, ori dacă nu cumva erau obligați să meargă într-o cameră de hotel bine păzită. El spera că se vor duce la Ana, verișoara ei. Ana putea să-i ofere ei puțină mângâiere sufletească, iar copiilor un pic de amuzament și să le asculte pe fete povestind cum fuseseră sechestrate. Trebuiau să se culce doi câte doi pe paturi improvizate sau pe canapele, ar fi însă foarte bine așa. Cu mult mai bine decât în apartamentul rece pentru oaspeți din casa lui Masuda, unde cu siguranță că Esmeralda ar fi trimisă să doarmă cu servitorii.

Domnul Hosokawa stătea împreună cu Gen la oarece distanță de compatrioții lor, lângă un lung șir de ferestre. Din pricina unei complicate forme de politețe, ceilalți nu li s-ar fi alăturat decât dacă erau invitați. Chiar și în aceste circumstanțe deosebite, ordinea socială era strict respectată. Domnul Hosokawa nu prea era dispus să suporte niciun fel de companie.

— A fost un acompaniator formidabil, îi spuse el lui Gen. Și am auzit destui.

Dintre toți bărbații din încăpere, domnul Hosokawa era singurul care continua să poarte haina și cravata. Surprinzător, costumul nu-i era șifonat.

— Ați dori să-i spun și ei?

— Ce?

— Despre acompaniator, precizează Gen.

Domnul Hosokawa o privi pe Roxane Coss, a cărei față era încă ascunsă de perdeaua părului. Chiar dacă stăteau și alții pe canapea, era singură. Preotul era pe aproape, dar nu cu ea. Își ținea ochii închiși și buzele lui formau în tăcere cuvintele unei rugăciuni.

— O, sunt convins că știe. Sunt convins că toți i-au spus același lucru, a mai adăugat el cu oarecare șovăială.

Gen n-a insistat. Aștepta. Nu era rolul lui să-i dea sfaturi domnului Hosokawa. Știa că era mai bine să-l lase să tragă singur concluziile de care avea nevoie.

— Dacă nu dă semn că ar fi deranjată, zise el după o

vreme, ai putea să-i transmiți condoleanțele mele. Să-i spui că acompaniatorul ei a fost un om curajos și foarte talentat. Brusc, îl fixă pe Gen cu privirea, lucru neobișnuit între ei. Și dacă sunt chiar eu responsabil de moartea lui? se întrebă.

— Cum așa?

— Era aniversarea mea. Pentru mine au venit aici.

— Au venit să-și facă meseria, replică Gen. Pe dumneavoastră nici nu vă cunoșteau.

La numai o zi după ce împlinise cincizeci și trei de ani, domnul Hosokawa părea că îmbătrânise. Fusese o greșeală să primească un astfel de dar, acum parcă îi scurta viața cu câțiva ani buni.

— Spune-i totuși că sunt extrem de afectat.

Gen încuviință, se ridică și traversă enorma încăpere. Și fără a pune la socoteală marele hol de la un capăt și sufrageria de la celălalt, salonul era nesfârșit, avea trei zone separate de canapele și de scaune, parcă erau trei saloane într-unul. Mobilele fuseseră date la o parte pentru recital, apoi trase la loc cam la întâmplare, în configurații nepotrivite, când cei rămași încercaseră să se instaleze cât de cât confortabil. Dacă ar fi avut și un birou de recepție, putea să pară un uriaș hol de hotel. Iar dacă ar fi fost și un pianist, se lansă Gen, însă renunță. Roxane Coss era singură, dar nu departe în spatele ei stătea un tânăr terorist cu pușca în brațe. Gen îl mai văzuse. Era chiar cel care luase mâna lui Roxane Coss într-a lui când cântăreața era lungită pe covor. De ce oare își amintea tocmai de el, în vreme ce toți ceilalți se amestecau într-o imagine tulbure? Era poate chipul lui, delicat, cumva inteligent, care îi dădea un aer mai aparte. Gen fu tulburat de această constatare. Apoi băiatul își îndreptă capul și surprinse privirea lui Gen. S-au uitat intens unul la altul nu mai mult decât o clipă, apoi au întors amândoi privirea într-o parte. Gen simți o senzație ciudată în capul pieptului. Astfel îi veni mai lesne să-i vorbească Roxanei Coss. Ea nu îl intimida, așa cum o făcuse băiatul ăla.

— Vă rog să mă iertați, i se adresă el cântăreței.

Băiatul îi ieșise din minte. Gen n-ar fi abordat-o din proprie inițiativă. N-ar fi avut destulă îndrăzneală să îi exprime simpatia sau regretele, tot așa cum nici domnul Hosokawa n-ar fi cutezat să o abordeze nici dacă ar fi vorbit bine englezește. Împreună străbăteau însă lumea fără dificultăți, erau două jumătăți de

curaj alcătuind un întreg temerar.

— Gen, îi rosti ea numele.

Zâmbi trist, cu ochi încă roșii și umezi. Îi întinse mâna. Dintre toți cei care se aflau în salon, numai lui îi cunoștea numele și îi făcea bine să îl rostească.

— Gen, îți mulțumesc pentru ce ai făcut adineauri, îți mulțumesc că i-ai oprit.

— Nu eu i-am oprit.

Clătină din cap. Se simți surprins să își audă numele din gura ei. Surprins de felul în care suna. Surprins de atingerea mâinii ei.

— N-ar fi contat dacă nu erai acolo să le spui ce ziceam. Pentru ei n-aș fi fost nimic mai mult decât o femeie care s-a pus pe țipat.

— A fost foarte limpede ce-ați făcut.

— Când te gândești că voiau să-l împuște!

Îi lăsă mâna.

— Sunt bucuros, spuse Gen și se întrerupse ca să găsească un motiv de bucurie. Sunt bucuros că prietenul dumneavoastră a fost lăsat în pace. Sunt convins că va fi în curând transportat acasă.

— Da, răspunse ea.

Atât Gen cât și Roxane își imaginară, fiecare în felul lui, scena plecării acompaniatorului, în avion, pe scaunul de lângă hublou, uitându-se la norii adunați peste țara pe care o părăsea.

— Șeful meu, domnul Hosokawa, mi-a cerut să vă transmit condoleanțele sale. Dorește să știți cât de mult a apreciat talentul acompaniatorului dumneavoastră. A fost o onoare pentru noi să-l ascultăm.

Ea încuviință din cap.

— Are dreptate, așa e, zise ea. Christopf era foarte bun. Presupun că publicul nu-i prea remarcă pe acompaniatori. E foarte drăguț din partea dumnealui să spună asta. Șeful dumitale… Ridică ochii spre Gen. E cel care mi-a dat batista. (Era ca un steguleț alb mototolit în palma ei.) Mi-e teamă că nu mai e bună de nimic, adăugă. Nu cred c-o mai vrea înapoi.

— Desigur că ar dori s-o păstrați.

— Mai spune-mi o dată numele lui.

— Ho-so-ka-wa.

— Hosokawa, repetă ea dând din cap. A lui a fost

aniversarea.

— Da. Iar asta e pentru el un motiv de frământare. Simte că e responsabil...

— Pentru că era aniversarea lui?

— Pentru că dumneavoastră împreună cu prietenul dumneavoastră ați venit aici să cântați pentru el. Consideră că din pricina lui ați fost prinși aici în capcană. Poate că prietenul...

Gen se opri din nou. N-avea niciun rost să dea atâtea explicații. De aproape, chipul ei părea foarte tânăr, ca al unei fetișcane, cu ochi deschiși la culoare, cu părul lung... Știa însă că avea cu cel puțin zece ani mai mult decât el, se apropia de patruzeci.

— Spune-i din partea mea domnului Hosokawa, zise ea și se întrerupse să își prindă cu ace părul care îi cădea peste ochi. La naiba! Doar nu sunt atât de ocupată încât să nu pot să-i vorbesc și singură. Nu știe englezește? Bun, atunci ai să fii bun să traduci dumneata. Printre toți cei de aici, ești singurul cu slujbă. Mai e vreo limbă pe care n-o cunoști?

Ideea îl amuză pe Gen. Lista limbilor pe care nu le cunoștea era nesfârșită.

— Pe cele mai multe nici măcar nu le-am auzit vreodată, răspunse.

S-au ridicat și au străbătut încăperea, iar Roxane Coss s-a sprijinit de mâna lui, gata parcă să leșine. N-ar fi fost cu neputință. Ziua fusese foarte grea. De jur împrejur, discuțiile încetară, capetele s-au ridicat să-l privească pe lunganul interpret japonez navigând pe întinderea nesfârșită a salonului cu soprana la braț. Ce frumusețe stranie avea spectacolul mâinii așezate pe mâneca lui, cu degetele ei albe atingând ușor încheietura mâinii lui!

Când își dădu seama că Gen o aduce pe Roxane Coss spre el, domnul Hosokawa, care până atunci încercase să se uite în altă parte, a simțit că roșește de la guler în sus și s-a ridicat în întâmpinare.

— Domnule Hosokawa, i se adresă Roxane și îi dădu mâna.

— Domnișoară Coss, spuse el și se înclină.

Roxane luă loc pe un scaun, domnul Hosokawa pe celălalt. Gen trase aproape altul mai mic și așteptă.

— Gen mi-a spus că vă simțiți într-o oarecare măsură responsabil de ce se întâmplă, spuse ea.

Domnul Hosokawa aprobă. A vorbit foarte deschis, așa cum ar vorbi cuiva pe care îl cunoaște de-o viață întreagă. Oare ce putea să însemne o viață întreagă? După-amiaza trecută? Seara asta? Cei care îi sechestrau potriviseră ceasurile în felul lor și nimeni nu se mai regăsea în scurgerea vremii. Era mai bine să se comporte într-un fel poate nepotrivit, însă cinstit, căci povara vinovăției îl strângea ca o funie de gât. Așa că a mărturisit că refuzase multe invitații primite din partea conducerii acestei țări și că până la urmă acceptase, dar abia când i s-a spus că avea să fie și ea acolo. A recunoscut că n-avusese nicio intenție să ajute economia acestei țări. I-a declarat că admira nespus arta ei și a numit toate orașele unde o ascultase. I-a spus că se simțea într-un fel responsabil de moartea acompaniatorului ei.

— Nu, protestă ea. Nu, nu, eu cânt în atât de multe locuri… Se întâmplă rar să cânt la petreceri particulare, așa cum a fost asta. Ca să fiu sinceră, cei mai mulți nici nu pot să acopere cheltuielile, totuși mi s-a mai întâmplat. Eu n-am venit aici pentru aniversarea dumneavoastră. Fără să vreau să vă jignesc, nici măcar nu-mi aminteam a cui aniversare era. Mai mult decât atât, oamenii ăștia, după câte am înțeles, nu vă voiau pe dumneavoastră, ci pe președintele țării.

— Atâta doar că totul s-a pus în mișcare din pricina mea, spuse domnul Hosokawa.

— Și de ce nu dintr-a mea!? exclamă ea. M-am gândit să refuz. Am și refuzat de mai multe ori, până când au propus o sumă mai importantă. Spunând vorbele astea își plecă fruntea, la care domnul Hosokawa și Gen se înclinară la rândul lor. Să nu mă înțelegeți greșit, insistă ea. Nu mi-e deloc greu să acuz pe cineva. Întâmplarea asta îmi pare ocazia ideală pentru a da vina pe unii sau pe alții. Pe dumneavoastră însă chiar că nu vă găsesc vinovat.

Dacă teroriștii din grupul LFDMS ar fi deschis în clipa aceea ușile, dacă ar fi aruncat armele și dacă le-ar fi spus tuturor celor de-acolo să-și vadă de treabă, domnul Hosokawa nu s-ar fi simțit mai ușurat decât se simțea aflând că Roxane Coss nu-i purta pică în niciun fel.

Vreo câțiva dintre soldați au trecut printre ostatici cu pungile aduse de Messner pe targa pentru acompaniator și au distribuit sendvișuri și doze de suc, felii maronii de prăjitură înfășurate în celofan și sticle cu apă. Dacă nu altceva, mâncare

părea să se găsească din belșug, iar când ei își luară un sendviș, băiatul care le adusese a scuturat punga îndemnându-i să mai ia. Însă poate că le oferea lor mai multe doar pentru că erau alături de Roxane Coss.

— Se pare că sunt invitată la cină, spuse ea desfăcând pachețelul de parcă ar fi fost un cadou surpriză. Înăuntru, între felii groase de pâine, era o bucată de carne portocalie din pricina sosului sau a ardeilor copți. Zeama picura pe hârtia pe care o pusese pe genunchi. Cei doi bărbați așteptau să înceapă însă n-au avut prea mult de așteptat. Înfuleca de parcă era moartă de foame.

— Unii ar fi încântați să-mi facă acum o fotografie, spuse ea, ducând sendvișul la gură. De obicei sunt foarte mofturoasă.

— Facem excepții în momente ieșite din comun, comentă domnul Hosokawa, iar Gen traduse.

Era încântat s-o vadă mâncând, încântat că suferința n-o afectase într-atât încât să-i pună sănătatea în primejdie.

Cât despre Gen, bucata uleioasă de carne – ce putea să fie oare? dintre feliile de pâine îngălate cu sos îl făcu să stea pe gânduri și să se întrebe dacă îi era cu adevărat foame, îi era. Întoarse capul de la Roxane Coss și de la domnul Hosokawa de teama sosului portocaliu de pe buze. Dar înainte să fi înghițit măcar jumătate de sendviș unul dintre băieți, purtând o caschetă verde de baseball, veni după el. Începeau treptat să se remarce unele deosebiri între băieții ăștia. Acela avea o caschetă cu o insignă reprezentându-l pe Che Guevara, altuia îi atârna un cuțit pe piept, era și unul care avea un mic medalion de tinichea cu Sfânta Inimă a lui Isus pe o panglicuță pusă la gât. Unii erau mai corpolenți, alții mai subțirei, câtorva le dăduseră tuleiele, alții erau plini de coșuri. Cel pe care îl remarcase Gen în spatele Roxanei avea o înfățișare de madonă. Băiatul care venise după el îi spuse într-o spaniolă necultivată, aproape de neînțeles, că generalii voiau să-l vadă.

— Vă rog să mă scuzați, le spuse celor doi în engleză și în japoneză, împachetând ce rămânea de mâncat și depunând discret pachețelul sub scaun, cu speranța că avea să-l regăsească acolo la întoarcere. La prăjitură poftise el mai cu seamă.

Generalul Hector lua notițe cu un creion pe un carnet galben. Era extrem de grijuliu.

— Numele? îi ceru generalul Alfredo unui bărbat care stătea pe o otomană roșie lângă șemineu.

— Oscar Mendoza.

Omul își scoase batista din buzunar și se șterse la gură. Tocmai termina de mâncat o bucată de prăjitură.

— Aveți vreun act de identitate?

Domnul Mendoza își scoase portofelul, găsi acolo carnetul de conducere, o carte de credit și fotografiile celor cinci fete ale sale. Generalul Hector copie informația. Notă adresa. Generalul Benjamin îi luă fotografiile și se uită îndelung la ele.

— Ocupația? întrebă el.

— Antreprenor.

Domnului Mendoza nu-i făcea nicio plăcere că i se notase adresa. Locuia la numai vreo șapte kilometri distanță. Avusese de gând să facă o ofertă de construcție a fabricii pentru care i se spusese că a venit domnul Hosokawa în țara lor. Dar ajunsese să doarmă pe jos, își luase rămas-bun de la soție și de la șirul lui de fete pe cine știe câtă vreme și nu era exclus să fie împușcat.

— Cum stați cu sănătatea?

Domnul Mendoza dădu din umeri.

— Destul de bine, cred. Doar sunt aici.

— Știți precis? întrebă generalul Benjamin, încercând să își amintească tonul cu care îi vorbise doctorul cu câțiva ani mai înainte, când se dusese la oraș din pricina erupției de pe față. Nu suferiți de nimic?

Domnul Mendoza se uită la el de parcă îl întrebase cum se învârtesc rotițele ceasului.

— N-am idee.

Gen apăru în spatele lor și așteptă câtă vreme se mai puseră ceva întrebări, remarcabile numai prin faptul că răspunsurile erau de prea puțin folos. Încercau să mai scape de câțiva ostatici. Încercau să vadă dacă nu mai era careva pe cale să moară. Moartea acompaniatorului îi făcuse nervoși. Mulțimea de afară, care se liniștise o bucată de vreme, începuse iar să urle la vederea corpului acoperit cu fața albă de masă. „U-ci-gași, u-ci-gași”, se scanda. Din stradă pătrundea de asemenea urletul permanent al mesajelor și al pretențiilor la megafon. Telefonul suna în neștire, cu tot felul de oferte de intermediere. În curând toți teroriștii aveau să pice de somn. Generalii se ciondăneau într-un limbaj pe care Gen nu era în stare să-l

urmărească. Generalul Hector puse capăt discuției cu un cartuș tras în pendula de pe placa șemineului. Erau prea mulți de supravegheat, chiar dacă fuseseră înjumătățiți. Mergeau din om în om punând întrebări, notând răspunsuri. Gen îi ajuta în cazul în care cel chestionat nu vorbea spaniola. Oricum, nădejdea și-o puneau acum în aceștia, în străini. În guvernele care acceptă să plătească răscumpărarea. Generalii erau nevoiți să regândească misiunea eșuată. Dacă nu fuseseră în stare să pună mâna pe președinte, poate că ieșea totuși ceva din acțiunea asta pentru care riscaseră atât de mult. Plănuiau să vorbească fiecărui ostatic, să prețuiască valoarea fiecăruia, să-i așeze în funcție de rangul lor social, să-i descopere pe cei care ar putea servi drept monedă de schimb cu camarazii lor din închisorile de la mare altitudine, sau pur și simplu să adune bani pentru cauză. N-aveau însă metodă în alcătuirea listei. Oaspeții, întrebați fiind, își micșorau cât puteau importanța.

— Nu, nu sunt eu cel care conduce compania, nu chiar eu.

— Eu sunt doar un membru al unui comitet format din mulți alții.

— Postul diplomatic nu e chiar ce pare. Mi-a fost aranjat de un cumnat.

Nimeni nu mințea de-a dreptul, însă fiecare trăgea pe cât cu putință de marginile adevărului. Luarea de note era enervantă.

— Toate informațiile or să fie verificate de oamenii noștri de afară, nu înceta să repete Alfredo, iar Gen traducea în franceză ori în germană, în greacă și în portugheză, grijuliu să pomenească de fiecare dată de oamenii *lor* de afară. Ceva ce un interpret n-ar trebui să facă.

În mijlocul unei discuții cu un danez despre care se credea că e un adept al inexistentului proiect Nansei, generalul Benjamin, chinuit de arsurile de pe partea dreaptă a feței, se întoarse spre Gen:

— Cine te-a făcut, mă, pe tine așa deștept? îl întrebă pe un ton acuzator, de parcă undeva, prin casă, ar fi fost vreun izvor al deșteptăciunii de la care nu-și potolea decât el setea de înțelepciune.

Gen se simțea obosit, nu deștept. Și, pe deasupra, îi mai era și foame. Iar somnul îi îngâna la ureche cântece de leagăn. Poftea la ce mai rămăsese din sendviș.

— Poftim? întrebă.

De unde era, îi zărea pe domnul Hosokawa și pe Roxane Coss așezați unul lângă altul în liniște, incapabili să comunice între ei pentru că interpretul lor era ocupat să-i slujească pe teroriști.

— Unde ai învățat atâtea limbi?

Gen n-avea niciun chef să își povestească viața. Oare sendvișul lui mai era sub scaun, unde-l pusese? Dar prăjitura? Se întrebă dacă ei doi aveau să fie propuși pentru eliberare și cu o tristă resemnare pricepu că nu era cazul.

— La facultate, răspunse simplu și se întoarse spre cel luat la întrebări.

Când listele cu cei de reținut și cu cei de trimis la plimbare aveau să fie completate, Gen ar fi trebuit să fie în fruntea listei celor eliberați. Nu avea nicio valoare, nu era susținut de nimeni. Era la fel ca oricare alt angajat, un om al muncii, la fel cu cei care tăiaseră fin ceapa pentru dineu. Dar când listele au fost încheiate, numele lui nu apărea nicăieri. El se afla cu totul în afara preocupărilor lor. Firește, n-ar fi plecat fără domnul Hosokawa. Ar fi ales să rămână, ca acel preot tânăr. Dar fiecăruia îi place să aleagă singur.

Când discuțiile au fost încheiate și fuseseră luate hotărârile definitive, se făcuse destul de târziu. În salon, lămpile erau aprinse. Gen primi sarcina să copieze listele. Devenise, într-un fel sau altul, secretarul acelei istorii.

În cele din urmă, socotindu-l și pe interpret, chiar el își adăugase numele pe listă, s-a hotărât să fie reținuți treizeci și nouă de ostatici. La socoteala finală au fost însă patruzeci, pentru că părintele Arguedas refuză iarăși să plece. Cu cincisprezece soldați și cu trei generali, asta făcea cam doi ostatici pe cap de terorist. Fezabil. Planul inițial prevăzuse capturarea unui președinte cu o armată de optsprezece teroriști, iar noul calcul arăta că păstrarea mai multor ostatici n-ar fi fost un lucru înțelept. Ce doreau ei, ce i-ar fi aranjat, era să poată negocia eliberarea grupului ales, să-i rețină pe toți ceilalți încă vreo săptămână, apoi să le dea drumul cu țârâita pe măsură ce li se îndeplineau cererile. Doar că teroriștii erau obosiți. Ostaticii exprimau tot felul de nevoi și se plângeau ba de una, ba de alta. Dădeau din ce în ce mai mult impresia că ar fi niște copii neastâmpărați care au nevoie să fie alintați, mângâiați și

distrați. Cât își doreau să-i vadă plecați până la unul!

Vicepreședintele nu se mai putu abține. Luă o tavă mare despre care știa că stă de obicei într-un dulap din sufragerie și puse pe ea paharele de pe mese. Când le-a dus la bucătărie, se ținuse după el un băiat, care însă nu l-a oprit din ce făcea, așa că profitase să își lipească vreme de-un minut obrazul de ușa înghețată a congelatorului. S-a înapoiat cu un sac verde pentru gunoi și a început să strângă ambalajele sendvișurilor. Nu rămăsese în ele nici măcar o firimitură de pâine, doar urme de ulei portocaliu. Tuturor le fusese foame. A cules cutiile de aluminiu de pe mese și de pe covorul lui, deși, la drept vorbind, nici mesele și nici covoarele nu-i aparțineau. Fusese însă fericit acolo. Când se întorcea acasă era întâmpinat de atâta strălucire, copiii zburdau râzând prin hol împreună cu prietenii lor, drăguțele femei de serviciu indiene ceruiau parchetul în genunchi, cu mâna, deși pentru asta era în debara un aparat electric, iar sus regăsea parfumul soției lui așezată în fața oglinzii periindu-și părul. Acum simțea nevoia să pună lucrurile la locul lor, așa cum le știa, pentru ca atmosfera să devină suportabilă.

— Cum vă simțiți? își întreba oaspeții adunând în palmă niște firimituri proaspete. Nu vă e prea greu?

Voia să le împingă pantofii sub canapea, să tragă fotoliul tapisat cu mătase albastră către celălalt capăt al încăperii, unde era locul lui, dar politețea nu-i îngăduia. Se mai duse încă o dată la bucătărie după o cârpă udă, sperând să poată curăța ceva ce semăna a urmă de suc de struguri printre nodurile strânse ale covorului Savonnerie. Ceva mai departe era cântăreața de operă alături de japonezul a cărui aniversare fusese ieri. Ciudat lucru, din pricina durerii nu mai era în stare să își amintească nici măcar cum îi cheamă. Cei doi se aplecau unul spre altul, la răstimpuri ea râdea, el aproba fericit din cap. Oare mortul nu fusese bărbatul ei? Japonezul fredona, ea asculta, aproba, apoi cânta și ea nu prea tare aceeași melodie. Ce voce minunată! Cu hărmălaia megafoanelor de afară, nu era ușor de ghicit ce cânta. Auzea doar câte un sunet, rezonanța limpede a glasului, era ca în copilărie, când cobora în fuga mare dealul de lângă mănăstire și deslușea frânturi din cântecul călugărițelor. Lui îi plăcea mai mult să treacă în goană, decât să se oprească și să asculte. Din fugă, muzica îl pătrundea, se schimba în boarea de

vânt care-i dădea părul pe spate, era ritmată de zgomotul pașilor lui pe pavaj. Ascultând-o pe femeia aceea cum cânta, aplecat să șteargă pata de pe covor, se simțea ca odinioară. Așa cum se aude o pasăre care răspunde alteia, fără să se mai deslușească din depărtare chemarea tristă a celei dintâi.

Când Messner a fost iarăși chemat, a venit în grabă. Ruben Iglesias, vicepreședintele țării și om bun la toate, fu trimis la ușă să-i dea drumul. Bietul Messner arăta din ce în ce mai obosit și mai ars de soare pe măsură ce trecea timpul. Cât de lungi erau zilele astea? Oare astăzi murise acompaniatorul? Oare ieri fuseseră îmbrăcați de petrecere și mâncaseră cotlete delicioase și ascultaseră aria din opera lui Dvorak? Sau Dvorak era băutura fină pe care o savuraseră la sfârșitul mesei? Nu fusese oare, cu puțină vreme în urmă, salonul plin de femei, cu rochii elegante, cu bijuterii și piepteni decorativi în păr, cu poșete minuscule asemenea florilor de bujor? Oare nu se făcuse abia ieri curățenie în casa asta, nu se spălaseră geamurile, tocăria, perdelele transparente și draperiile? Nu fusese totul spălat și apoi pus la loc, totul imaculat, pentru că erau așteptați președintele țării și domnul acela celebru, domnul Hosokawa, care ar fi putut să construiască o uzină și în țara asta? De-abia acum își dădu seama vicepreședintele pentru ce îi ceruse Masuda să organizeze petrecerea la el acasă. Dacă sărbătorirea acelei aniversări era atât de importantă, pentru ce nu fusese ales însuși palatul prezidențial? Pentru ce altceva, dacă nu pentru că Masuda știuse încă de la început că nu avea să participe?

— Mă tem că faceți o infecție, aprecie Messner și atinse cu vârfurile degetelor fruntea lui Ruben. Era fierbinte. A deschis pe loc telefonul portabil și a cerut antibiotice vorbind ba în engleză, ba în spaniolă: Nu știu ce fel de antibiotic. Ce se dă de obicei pentru un obraz făcut zob de o lovitură. Acoperi microfonul și îl întrebă pe Ruben: Aveți vreo… Se întrerupse ca să-l întrebe pe Gen: Cum se zice „alergie”?

— *Alergia.*

Ruben răspunse afirmativ cu o clătinare a capului și zise:

— La arahide.

— De ce dă telefon? îl întrebă generalul Benjamin pe Gen.

Gen răspunse că cerea medicamente pentru vicepreședinte.

— Niciun medicament! Eu nu l-am autorizat să ceară

medicamente, strigă Alfredo. Ce știe și vicepreședintele ăsta despre infecții? Un glonț în burtă, uite colea o infecție despre care s-ar putea discuta!

— Cu siguranță nu insulină, adăugă Messner și închise telefonul.

Alfredo s-a făcut că n-aude. Umbla cu hârtiile.

— Iată aici listele. Pe ăștia îi ținem cu noi. Pe ăștia îi lăsăm să plece. Puse paginile galbene pe masă, în fața lui Messner. Astea sunt condițiile noastre. Le-am schimbat. Nu mai lăsăm pe nimeni să plece până când nu sunt îndeplinite în întregime. Am fost, așa cum ai zis, oameni de-nțeles.

— O să le comunic, zise Messner.

Luă hârtiile și le băgă în buzunar.

— Am fost foarte conștiincioși cu problemele de sănătate, spuse Alfredo.

Gen, brusc obosit, ridică mâna ca să întrerupă discuția pentru că uitase traducerea cuvântului *concienzudo*, dar și-a adus aminte.

— Oricine are nevoie de îngrijiri medicale o să fie eliberat.

— Asta îl privește și pe el? îl arătă Messner cu capul pe vicepreședinte.

Pierdut în lumea creată de febră, Ruben nu mai dădea nicio atenție celor spuse.

— Pe el îl păstrăm, răspunse scurt generalul Alfredo. Nu l-am avut pe președinte. Ceva trebuie să avem.

În afara listei de cereri – bani, eliberare de deținuți, un avion, transport până la avion etc., mai era una care temporiza, lista de nevoi urgente. Amănuntele nu erau interesante, era nevoie de o seamă de lucruri înainte de eliberarea celor indicați: perne (58), pături (58), periuțe de dinți (58), fructe (mango, banane), țigări (20 de cartușe cu filtru, 20 fără filtru), pungi cu bomboane (de orice fel, cu excepția celor negre de lemn dulce), ciocolată, unt, ziare, o pernă electrică, și lista o ținea tot așa. Unii își închipuiau că afară se organizează echipe de adevărați căutători de comori care să facă rost de toate astea în miez de noapte. Parcă îi și vedeau bocănind la intrările magazinelor să-i trezească pe negustori și să-i oblige să aprindă toate luminile. Cine-ar fi putut să aștepte până-n zori și să riște astfel să se răzgândească cei dinăuntru?

Când toți ostaticii s-au adunat în sufragerie să li se citească

lista celor care rămân și cea a celor care pleacă, s-a creat un moment de extremă agitație. Era ca un dans la o petrecere de sâmbătă seara, ca un joc de scaune muzicale care răsplătește sau pedepsește oarecum la întâmplare, însă fiecare era bucuros să răsucească roata norocului, așa încât până și cei ca domnul Hosokawa sau ca Simon Thibault, siguri că n-au norocul să plece acasă, stăteau lângă ceilalți, cu inimile bătând nebunește. Nu se îndoiau că de data asta Roxane Coss va fi eliberată. Ideea de a păstra o singură femeie nu putea să ducă decât la o situație incomodă și jenantă. Aveau să-i simtă lipsa, o și simțeau, însă doreau să o vadă plecând.

Lista de nume fu citită și li se ceru să se treacă, după cum era cazul, la stânga, ori la dreapta. Cu toate că nu se precizase care grup urma să plece și care să rămână, nu prea era loc de îndoială. Cei care rămâneau s-ar fi putut recunoaște chiar și numai după croiala smochingului. Cei nevoiți să se împace cu soarta se înconjuraseră de un zid sumbru care îi separa de veselia norocoșilor. De-o parte, cei socotiți de mai mică importanță se întorceau la nevestele lor, se duceau să se culce în paturile lor, pe cearșafurile cu care erau obișnuiți, aveau să fie întâmpinați de copiii lor, de câinii lor și de afecțiunea băloasă și nepăsătoare a iubirii lor necondiționate. Însă treizeci și nouă de bărbați și o femeie, rămași de cealaltă parte a salonului, începeau să priceapă că se instalează acolo, că aceea era casa în care aveau să trăiască de-acum înainte, că își pierduseră libertatea.

Patru

Părintele Arguedas îl lămuri pe Gen, care la rândul lui îl lămuri pe domnul Hosokawa, că ceea ce vedeau pe fereastra unde aveau obiceiul să zăbovească ceasuri de-a rândul se cheamă *garua.* Ceva între negură și burniță, un caier de lână cenușie atârnat peste orașul în care fuseseră siliți să rămână. Nu doar orașul nu se vedea, nu se vedea nimic. Puteau foarte bine să fie la Londra, la Paris, la New York, ori la Tokio. Puteau foarte bine să fie în fața unui lan de iarbă verde-albăstruie ori lângă o șosea cu traficul blocat. Nu se vedea nimic. Nimic care să trimită în vreun fel la cultura sau la culoarea locală. Puteau foarte bine să fie în oricare alt colț de lume unde stăruie zile de-a rândul vremea mohorâtă. Din când în când, de dincolo de zidul împrejmuitor se transmiteau prin megafon instrucțiuni, dar și ele păreau să se fi împuținat, de parcă nici vocile nu mai reușeau să străpungă la fiecare încercare pâcla groasă. Acea nesuferită *garua* se abătea cu intermitențe din aprilie până spre sfârșitul lui noiembrie. Părintele Arguedas îi îndemnă pe cei doi să nu se piardă cu firea, pentru că octombrie era pe sfârșite și soarele n-avea să mai întârzie să apară. Tânărul preot zâmbi. Câtă vreme nu zâmbea, nu arăta rău deloc, dar zâmbetul îi dezgolea dinții strâmbi, încălecați, și căpăta dintr-odată un aer tembel. În pofida împrejurărilor, părintele Arguedas era încrezător și găsea întruna motive să zâmbească. Nu părea să facă parte dintre ostatici, dădea impresia că e angajat să-i facă pe toți ceilalți să se simtă bine. Iar treaba și-o făcea cu ardoare. Își întinse brațele, îi luă pe domnul Hosokawa și pe Gen pe după umeri, înclină capul și închise ochii. Probabil că se ruga, asta nu însemna însă că i-ar fi silit și pe ei să facă la fel.

— Sus inimile! îi îndemnă din nou și își continuă pelerinajul.

— Un băiat cumsecade, comentă domnul Hosokawa.

Gen fu de aceeași părere. Apoi se întoarseră amândoi cu fața la fereastră.

Preotul n-avea de ce să se îngrijoreze de simțămintele trezite celor doi de starea timpului. Mult le păsa lor de vremea bună! *Garua* li se potrivea ca o mănușă, pentru ei cerul senin n-ar fi avut niciun rost. De la fereastră nu se vedea mai departe de zidul care separa grădina de stradă. Siluetele pomilor abia se întrezăreau, copacul nu se deosebea de arbust. *Garua* împuțina lumina zilei, așa cum reflectoarele de dincolo de zid făceau din

noapte zi, o zi falsă, ziua electrică a unui meci de baseball jucat în nocturnă. Altfel spus, ce se vede pe fereastră la vreme de *garua* e *garua,* nimic altceva, nici zi, nici noapte, nici anotimp, nici loc. Ziua nu se mai scurge în linie dreaptă pe făgașul ei firesc, ora se întoarce de unde a plecat, clipă e trăită la nesfârșit. Timpul, așa cum îl știau ei, se isprăvise.

Astfel, reluarea povestirii la o săptămână după seara petrecerii de aniversare a domnului Hosokawa pare un moment la fel de potrivit ca oricare altul. Oricum, acea primă săptămână fusese alcătuită doar din mărunțișuri, o tărăgăneală impusă de nevoia de a crea obiceiurile unui altfel de trai. La început totul fusese foarte strict. Armele amenințau, ordinele erau pe loc executate, se dormea pe covorul din salon în șiruri ordonate, iar pentru cea mai măruntă necesitate trebuia să fie cerută încuviințarea. Apoi, treptat, mofturile începuseră să fie lăsate deoparte. Se descurca fiecare după cum era-n stare. Se spălau pe dinți fără să mai ceară voie, stăteau de vorbă fără să mai fie întrerupți. Dacă li se făcea foame, se duceau la bucătărie să-și facă un sendviș, dar cum cuțitele fuseseră confiscate ungeau untul pe pâine cu o coadă de lingură.

Generalii îl plăceau în mod deosebit pe Joachim Messner, chiar dacă nu i-o arătau. Susțineau nu doar că el e singur responsabil cu negocierile, dar și că numai el poate să vină cu toate cele necesare traiului de zi cu zi, să care lăzile pe nesfârșita alee de la poartă până la intrare. Astfel încât Messner aducea pâinea și untul până la ușă, cu toate că vacanța i se terminase de ceva vreme.

Timpul se opintea din greu trăgând de limbile ceasului, totuși câte și câte nu fuseseră făcute, se poate să fi trecut doar o săptămână? De la armele care amenințau până la armele încuiate mai toate în dulapul cu mături e de străbătut drum lung, nu mai puțin de un an de zile, dar teroriștii înțeleseseră că ostaticilor nu le prea trecea prin cap să se răzvrătească, iar ostaticii înțeleseseră la rândul lor, mai mult sau mai puțin, că teroriștii n-aveau de gând să-i împuște. Desigur, se patrula în continuare. Doi își făceau rondul prin grădină, alți trei prin casă, ținând puștile de parcă erau niște orbi care își caută drumul cu bastonul. Generalii nu pridideau să dea ordine. Se mai găsea careva să împungă vreun ostatic în spate cu țeava puștii ca să se mute dintr-un loc într-altul, era însă mai degrabă pentru

plăcerea de a sâcâi. Noaptea se făcea de gardă, dar după miezul nopții mai toți adormeau. Nici măcar zgomotul armei căzute din mână nu ajungea să trezească santinela.

În ce-i privește, invitații la petrecerea oferită cu ocazia aniversării domnului Hosokawa își iroseau ziua trecând de la o fereastră la alta, jucând cărți sau răsfoind vreo revistă, de parcă lumea devenise o gară în care toate trenurile erau amânate până la noi dispoziții. Tocmai această absență a timpului îi deconcerta. Generalul Benjamin făcuse rost de un creion albastru gros de-al lui Marco, fiul cel mic al vicepreședintelui, și în fiecare zi trăgea o linie groasă pe peretele sufrageriei, iar când ajungea la șapte le tăia cu una mai lungă pentru a însemna trecerea unei săptămâni. Și-l imagina pe fratele lui, Luis, singur într-o celulă, nevoit să zgârie cărămida cu unghia ca să poată ține socoteala. În casă existau, firește, mijloace mai obișnuite de orientare în timp. Erau câteva calendare, o agendă și un planificator în bucătărie, lângă telefon. Mulți aveau ceasuri care indicau și data, nu doar ora. Iar dacă niciunul dintre mijloacele astea n-ar fi dat rezultate, se putea foarte lesne deschide aparatul de radio sau televizorul să se afle în ce zi sunt ascultând informații despre ei înșiși. Generalul Benjamin socotea totuși că metoda lui demodată e cea mai bună. Își ascuțea creionul cu un cuțit de curățat pește și mai adăuga o liniuță la colecția de pe perete. Asta îl umplea de furie pe Ruben Iglesias. Pe copiii lui i-ar fi pedepsit fără milă pentru asemenea vandalism.

Cei de acolo erau fără excepție persoane pentru care ideea de timp liber nu însemna mare lucru. Cei foarte bogați rămâneau în birourile lor până seara târziu. Nici pe bancheta din spate a mașinii care îi transporta spre casă nu pierdeau vremea și dictau corespondența. Cât despre cei tineri și foarte săraci, ei munceau de asemenea foarte mult, dar altfel. Tăiau lemne sau scormoneau pământul după cartofi dulci. Se instruiau în mânuirea armelor, alergau până ce își dădeau sufletul, învățau să se ascundă la repezeală. Acum însă căzuse peste toți o lene pe care n-o mai cunoscuseră. Stăteau și se holbau unii la alții bătând darabana cu degetele pe brațele fotoliilor.

În acest vast ocean de vreme, domnul Hosokawa nu dădea niciun semn că ar fi îngrijorat de soarta companiei sale. Tot căscând gura la burnița de dincolo de geam, nu se gândea la

efectele răpirii lui asupra bursei. Nu-i păsa cine era cel care lua acum hotărâri, cine se așeza la biroul lui. Nu-i mai păsa de Nansei, care fusese viața lui, odrasla lui, așa cum nu își bate nimeni capul cu vreun bănuț scăpat pe jos.

Domnul Hosokawa își scoase un carnețel cu spirală din buzunarul smochingului, îi ceru lui Gen transcrierea cuvântul *gama* și îl adăugă la listă. Motivația era totul. De câte ori nu ascultase acasă la el benzile în italiană și nu mai ținea minte nimic! Abia dacă auzea frumoasele cuvinte *dimora, patrono*[2]*,* că i se și ștergeau din minte. Și câte vorbe spaniole nu învățase el după doar o săptămână de captivitate! *Ahora* – acum; *sentarse* – *așază-te*; *ponerse de pie* – ridică-te în picioare; *sueno* – somn. *Requetebueno* ar fi fost un fel de „foarte bine”, dar era mai tot timpul rostit cu anume asprime și cu un ton condescendent care nu voiau atât să spună că treaba fusese bine făcută, cât că respectivul era prea neghiob ca să se fi așteptat cineva la mai mult din partea lui. Și nu numai barajul limbii trebuia depășit, erau tot felul de nume de învățat, ale ostaticilor, ale teroriștilor, asta în cazul în care vreunul catadicsea să îl spună. Veneau din locuri atât de felurite, încât nu era lesne să fie găsită puntea pe care să se pună primul pas în întâmpinarea celorlalți. Cu toate că își zâmbeau și se salutau, încăperea era plină de persoane necunoscute pe care ar fi trebuit să le cunoască. Era necesar să facă un mai mare efort să se prezinte. La Nansei, reținerea numelui cât mai multor salariați era pentru el o adevărată îndatorire. Își amintea numele oamenilor de afaceri cu care se întâlnea, ba chiar și al soțiilor lor, de care întreba, deși nu se ivea mai niciodată ocazia să le și cunoască.

Domnul Hosokawa dusese o viață activă, care îi cerea să se schimbe necontenit. Pe măsură ce compania lui creștea, el învăța. Acum însă avea de-a face cu altfel de învățătură. Tot ce-și însușea era ca odinioară, în copilărie. „Pot să mă așez? Pot să mă ridic? Mulțumesc. Vă rog. Cum se zice măr, dar pâine?” Iar acum își amintea ce i se spunea, pentru că în condițiile date, spre deosebire de benzile lui în italiană, era important să țină minte. Acum își dădea seama cât de mult se bizuise pe Gen în trecut, cât de mult se sprijinea pe el și acum, cu toate că în momentul de față trebuia uneori să amâne întrebarea până când Gen termina ce avea de tradus pentru generali. Cu două

[2] Casă, ocrotitor (it.). (N. Ed.)

zile în urmă, vicepreședintele Iglesias fusese foarte amabil să-i ofere acest carnețel împreună cu un stilou găsit într-un sertar la bucătărie.

— Poftiți, îi spusese el. Considerați că e un cadou tardiv de aniversare!

Domnul Hosokawa scrisese alfabetul cu litere mari de tipar în carnețel și îi ceruse lui Gen să-i noteze și numerele de la unu la zece. Acolo plănuia să adauge zilnic noi cuvinte spaniole. Le scria de mai multe ori, cu litere foarte mărunte. Deși avea hârtie din belșug, își zicea că era posibil să vină un moment când va trebui să fie atent cu așa ceva. De când nu mai pusese un rând pe hârtie? Gândurile îi erau introduse în computer, înregistrate, transmise. Își găsea acum o mângâiere în această simplă repetiție, în redescoperirea scrisului de mână. Reîncepuse chiar să se gândească la limba italiană, voia să-l roage pe Gen să includă în fiecare zi în vocabular și câte un cuvânt-două în italiană. Printre ei erau și doi italieni, iar când îi auzea vorbind descoperea că dacă ciulește bine urechea poate să priceapă câte ceva, oarecum ca în cazul unei proaste legături telefonice. Italiana era atât de aproape de inima lui! Și engleza. I-ar fi plăcut să poată sta de vorbă cu domnișoara Coss.

Se așeză și înțepă iritat foaia cu vârful creionului. Ce ambiție exagerată! Dacă nota prea multe cuvinte, n-avea să rămână cu mai nimic. Zece vorbe spaniole pe zi, zece substantive învățate bine, plus un verb cu toată conjugarea lui, cam asta trebuia să fie limita dacă voia cu adevărat să și le amintească de la o zi la alta.

Garua. Adesea, așezat la fereastră, domnul Hosokawa se gândea la cei de dincolo de zid, la polițiști, la militarii care începuseră să prefere telefonul în dauna megafonului. Oare hainele lor sunt îmbibate de umezeală? Sau stau închiși în mașinile lor și beau cafele? Generalii rămân în mașini, își zicea el, dar băieții cu puștile sunt afară, în poziție de luptă, sub burnița rece care le pătrunde pe sub gulerele uniformelor. Soldații aceia nu sunt cu siguranță foarte deosebiți de băieții andrii care patrulează prin salonul vicepreședintelui, deși armata impune probabil o limită de vârstă la recrutare. Cam câți ani aveau de fapt acești puștani? Cei cu un aer mai copt, văzuți de aproape în lumina unui bec puternic se dovedesc doar mai corpolenți, nu neapărat mai vârstnici decât ceilalți. Se tot învârt

prin vasta încăpere împiedicându-se de lucrurile din jur, încă neobișnuiți cu noua lor statură. Cel puțin la aceia se văd atât mărul lui Adam, cât și câteva firișoare de barbă amestecate cu coșurile de pe față. Ceilalți însă sunt teribil de tineri. Au părut des și strălucitor ca al copiilor, pielea netedă și umerii înguști. Își strâng pumnișorii în jurul țevii armei și se străduiesc să păstreze o expresie impasibilă.

Ostaticii se tot uitau la acești teroriști și, cu cât îi priveau mai îndelung, cu atât păreau mai tineri. Puteau ei să fie cei care năvăliseră în timpul petrecerii, animalele acelea sălbatice? Acum dormeau pe covor, niște grămăjoare fragede, cu gura întredeschisă, cu brațele răsucite cum se nimerește. Somn de adolescenți. Dormeau cu un fel de concentrare încăpățânată pe care adulții de acolo o uitaseră demult. Unora le plăcea într-adevăr să fie soldați. Continuau să care pușca după ei. Îi amenințau din când în când pe ostatici, îi împungeau cu armele în coaste și le aruncau priviri pline de ură. În asemenea clipe s-ar fi zis că și mai primejdioși decât adulții înarmați sunt copiii înarmați, plini de toane, descreierați, gata să sară pentru nimica toată la bătaie. Cei mai măricei își petreceau timpul cercetând casa în amănunțime. Săreau prin paturi, probau hainele din dulapuri. Trăgeau lanțul la closet iarăși și iarăși, doar să vadă vârtejul apei care se scurge. La început li se dăduse ordin să nu stea de vorbă cu prizonierii, însă chiar și pe-asta o lăsaseră unii baltă, în ultima vreme începuseră să le adreseze câte-o vorbă, mai cu seamă când generalii erau ocupați. „De unde sunteți?” era întrebarea preferată, deși răspunsurile nu păreau să fie întotdeauna pe înțelesul lor. În cele din urmă, Ruben Iglesias s-a dus în biroul lui și a adus un atlas mare, ca să li se poată arăta locul pe hartă. Când nici asta nu a părut îndeajuns pentru a limpezi lucrurile, a trimis pe unul dintre ei să aducă din camera copiilor un glob fixat pe picior, o planetă verde-albăstruie frumușică care se rotea ușurel în jurul axei.

— Paris, a spus Simon Thibault arătând poziția orașului. Franța.

Lothar Falken le arătase Germania, Rasmus Nilson își pusese degetul pe Danemarca. Akira Yamamoto, neinteresat de acel joc, le-a întors spatele, așa că Japonia o arătase Gen. Roxane Coss a acoperit cu palma întreaga porțiune ocupată de Statele Unite și a bătut cu unghia locul unde era însemnat

Chicago. Băieții duseră globul la următorul grup de ostatici, care oricum înțeleseseră jocul, chiar dacă nu pricepeau întotdeauna și cuvintele întrebării.

— Asta-i Rusia.

— Asta e Italia.

— Asta-i Argentina.

— Asta este Grecia.

— Tu de unde ești? l-a întrebat pe vicepreședinte băiatul numit Ishmael.

Îl considera ostaticul lui personal, pentru că el îi adusese lui Ruben gheață de la bucătărie. Îi mai aducea și acum, uneori de trei-patru ori pe zi, chiar fără să fie rugat. Vicepreședintelui îi făcea bine, căci obrazul i se infectase și era tumefiat.

— De-aici, i-a răspuns vicepreședintele, arătând camera.

— Să văd!

Ishmael ridică globul spre el.

— Aici! Ruben bătu cu piciorul în covor. Asta e casa mea. Eu trăiesc în orașul ăsta. Suntem amândoi din același loc.

Ishmael ridică ochii spre prietenul lui. Fusese parcă mai ușor să se joace cu rușii.

— Arată-mi unde!

Astfel încât Ruben se așeză pe covor lângă băiatul cu globul în brațe și îi arătă țara lor, reprezentată de o pată roz.

— Uite, aici suntem noi.

Ishmael era cel mai mic dintre toți, un puști cu dinți mici și albi. Lui Ruben îi venea să-l ia în brațe și să nu-l mai dea nimănui.

— Tu trăiești acolo.

— Nu, nu numai eu, explică Ruben. Unde erau copiii lui acum? Unde dormeau ei oare? Noi amândoi trăim aici, insistă el.

Ishmael oftă dezamăgit de prostia prietenului său.

— Nu știi să te joci! îi spuse el necăjit.

— Nu știu să mă joc, așa e! recunoscu Ruben cu ochii la ghetele băiatului, care erau într-o stare jalnică. Talpa de la dreptul stătea să-i cadă dintr-o clipă-ntr-alta. Ascultă! Te duci sus, în dormitorul cel mare și deschizi toate dulapurile până dai de unul plin cu rochii. Acolo ai să găsești peste o sută de perechi de pantofi, iar dacă te uiți bine o să dai și peste niște tenișii care să ți se potrivească. S-ar putea să fie și ghete.

— Nu pot să port pantofi de femeie.

Rubin scuturã din cap.

— Tenișii și ghetele alea nu sunt de damă. Doar cã îi ținem acolo. Știu cã e cam curios, dar poți sã ai încredere!

— E o prostie sã stãm cu brațele încrucișate! exclamã Franz von Schuller.

Gen traduse în franceză pentru Simon Thibault și pentru Jacques Maitessier, apoi în japoneză pentru domnul Hosokawa. Mai erau încã doi germani. Stãteau în jurul șemineului și sorbeau suc de grepfrut. Era delicios. Mai bun decât un scotch de bunã calitate. Gustul acrișor le amintea cã sunt în viațã. Abia în ziua aceea îl primiserã.

— Sunt toți niște amatori. Și cei de-aici și cei de-afarã.

— Și ce propui? întrebã Simon Thibault.

Purta în jurul gâtului eșarfa nevestei. O lãsa sã-i atârne pe spate. Din pricina eșarfei, nu-l prea luau în seamã când era vorba de treburi serioase.

Pietro Genovese trecu pe lângã ei și îi ceru lui Gen sã-i traducã și lui conversația. Știa destul de bine franțuzește, dar nu vorbea germana.

— Nici mãcar n-au ascuns de noi armele, adãugã von Schuller coborând vocea, deși se pãrea cã nu înțelege nimeni nicio boabã de germanã. L-au așteptat pe Gen cu tãlmãcirea.

— Vasãzicã ne croim drum cu gloanțe. Ca la televizor, zise Pietro Genovese. Asta-i suc de grepfrut?

Pãrea plictisit de conversație deși de-abia se așezase lângã ceilalți. El construia aeroporturi. Pe mãsurã ce industria unei țãri se dezvoltã, se dezvoltã și aeroporturile.

Gen ridicã o mânã.

— Un moment, vã rog.

Nu terminase încã traducerea din germanã în japonezã.

— Ne-ar trebui o duzinã de interpreți și arbitrajul Națiunilor Unite înainte sã ne hotãrâm sã atacãm un bãiețel înarmat cu un cuțit, zise Jacques Maitessier.

Vorbea mai mult pentru sine. Știa el ce știa, fusese cândva ambasadorul Franței la ONU.

— N-am zis cã trebuie sã fie toți de acord, preciză von Schuller.

— Ai încerca de unul singur? îl întrebã Thibault.

— Domnilor, rãbdare, vã rog!

Gen încerca să țină pasul în japoneză. Era prima lui datorie. Nu era acolo la dispoziția tuturor, deși nu mai ținea nimeni cont de asta. El era în serviciul domnului Hosokawa. Traducerea unei conversații purtate în mai mult de două limbi era stângace și aproximativă, i se părea că vorbește cu gura plină de vată după o injecție cu novocainã. Dădeau pe gură prima idee care le trecea prin cap tăind vorba celorlalți. Nu erau dintre cei care obișnuiesc să aștepte și să își cântărească gândul. Preferau să dea lecții și să peroreze.

Pietro Genovese ieși să vadă dacă mai era ceva suc la bucătărie. Simon Thibault își netezi eșarfa cu latul palmei și-l întrebă pe Jacques Maitessier dacă l-ar interesa o partidă de cărți.

— M-ar strânge de gât nevastă-mea dacă ar ști că mă amestec într-o rebeliune, îi spuse în franceză.

Cei trei nemți își continuară discuția într-un ritm alert, însă Gen nu s-a mai străduit să urmărească.

— Nu mă mai satur de spectacolul vremii, îi spuse domnul Hosokawa pe când reveneau la fereastră.

Au rămas unul lângă altul, alungând din minte toate vorbele acelea străine.

— V-ați gândit la ce e de făcut? întrebă Gen.

Stăteau unul lângă altul, aproape lipiți de fereastră.

Geamul le răsfrângea înfățișarea. Doi japonezi, amândoi cu ochelari, unul mai înalt și cu douăzeci și cinci de ani mai tânăr, dar abia în casa asta, unde oamenii aveau prea puține trăsături comune, descoperi cât de mult semănau unul cu celălalt.

Domnul Hosokawa privea imaginea din geam sau poate *garua.*

— Până la urmă, ceva tot are să fie făcut. Iar atunci n-o să avem nicio putere să-i mai oprim, răspunse el cu voce gravă.

Soldații își petreceau ziua cotrobăind prin toate colțurile casei, mâncând fisticul din cămară, mirosind crema de mâini cu aromă de levănțică din baie. Casa oferea nesfârșite curiozități: debarale mari cât casele știute de ei, dormitoare unde nu dormea nimeni, dulapuri unde nu se găseau decât suluri de hârtie colorată și gheme de panglicuțe. Unul dintre locurile lor preferate era biroul vicepreședintelui, aflat la capătul unui culoar lung. Pe după draperii grele, ferestrele coborau până la două banchete tapițate, un loc ideal unde se poate sta ghemuit

cu ochii pierduți în verdeața grădinii. În birou mai erau două canapele și două fotolii de piele, iar cărțile erau și ele legate în piele. Până și serviciul de scris de pe masă, paharul pentru creioane ori colțurile sugativei erau din piele. Camera avea mirosul agreabil și familiar al vacilor păscând la soare.

Tot acolo era și un televizor. Unii dintre ei mai văzuseră televizoare, niște cutii de lemn cu un geam rotunjit pe o parte care te înfățișează strâmb. Erau întotdeauna, absolut întotdeauna, stricate. Așa o fi felul televizorului. Fuseseră unele vorbe, niște povești nemaipomenite despre ce făcuse cândva un televizor, dar nimeni nu putea să creadă asemenea scorneli pentru că nimeni dintre cei cunoscuți nu fusese de față.

Băiatul pe care îl chema Cesar se apropie de ecran și trase de colțurile gurii cu degetele. Rezultatul îl mulțumi. Ceilalți priveau. Apoi, își dădu ochii peste cap și scoase limba. Puse apoi mâinile pe piept și începu să cânte una dintre ariile interpretate de Roxane Coss în acea primă noapte, când toată banda aștepta în conducta de aer condiționat. Nu prea nimerea cuvintele, însă melodia era aproape corectă și tonalitatea exactă. De fapt nu maimuțărea, cânta, ba chiar cânta foarte bine. Când nu își mai aminti urmarea, se opri brusc și se înclină adânc. Apoi se întoarse să se strâmbe iarăși în fața ecranului.

Simon Thibault a fost cel care a aprins televizorul. Nu se dusese acolo pentru așa ceva. Intrase doar pentru că auzise cântecul. Își închipuise că cineva ascultă o înregistrare veche, o voce stranie, însă plăcută, care îi trezise curiozitatea. Când a intrat, nebăgat în seamă, și a dat peste băiatul acela atât de amuzant în plină reprezentație, s-a gândit la surpriza produsă de transformarea imaginii reflectate pe ecran într-una mișcătoare. Așa încât a luat telecomanda de pe brațul fotoliului unde era așezată în echilibru și a apăsat butonul de aprindere.

Au zbierat. Au urlat ca niște câini la lună. I-au chemat pe ceilalți, „Gilbert! Francisco! Jesus!”, cu glasuri care parcă avertizau un incendiu, un omor, intrarea poliției peste ei. A urmat o teribilă zăngăneală produsă de ridicarea piedicilor și de armarea puștilor, apoi au năvălit ceilalți soldați împreună cu cei trei generali care l-au lipit pe Simon de perete și i-au crăpat o buză.

„Să nu faci vreo prostie”, spusese Edith, atingându-i urechea cu gura ei. Dar ce putea să însemne o prostie? Să

aprinzi un televizor?

Unul dintre băieții care năvăliseră în cameră, Gilbert, un băiat înalt, îl împunse cu țeava puștii în moalele gâtului acoperit de eșarfa albastră de mătase, care părea un fluture prins cu acul într-o tăblie de plută.

— E televizorul, articulase cu greu Thibault.

De bună seamă că mulțimea adunată în birou își mută pe loc atenția de la el. Pe cât de grabnic fusese considerat o amenințare, o vedetă, pe atât îl și părăsiră, aplecară țevile armelor și-l lăsară să se prăbușească lângă perete tremurând de spaimă ca o frunză. Se uitau la televizor. O brunetă atrăgătoare prezenta niște rufe murdare în fața obiectivului, își scutura capul dezgustată și le băga într-o mașină de spălat. Roșul buzelor ei sclipea, iar peretele din spate era vopsit într-un galben intens.

— Asta da ispravă! declara ea în spaniolă.

Gilbert s-a lăsat pe vine să aibă o vedere mai bună. Simon Thibault a tușit și și-a masat gâtul.

Desigur, generalii se mai uitaseră la televizor, dar nu și în ultimii ani, de când se întorseseră în junglă. Stăteau în fața ecranului, un televizor în culori, de toată frumusețea, cu diagonala de optzeci și patru de centimetri. Telecomanda căzuse, iar generalul Alfredo a cules-o și a început să apese pe butoane, trecând de la un canal la altul: un meci de fotbal, un bărbat în costum și cravată care citea ceva așezat la o masă; o cântăreață cu pantaloni argintii; o duzină de cățeluși într-un coș. Fiecare nouă imagine provoca o explozie de încântare, un „ah” colectiv.

Simon Thibault părăsi camera fără să-i dea nimeni vreo atenție. Cântecul lui Cesar îi ieșise cu totul din minte.

Mai în fiecare zi, ostaticii își doreau să se termine o dată pentru totdeauna cu toată povestea asta. Le era dor de țară, de nevastă, de intimitate. Alteori nu-și mai doreau decât să scape de toți plozii ăia, ba posomorâți, ba adormiți, de fugărelile lor, de pofta lor de mâncare. Ce vârstă puteau să aibă? Întrebați, mințeau, ziceau douăzeci și cinci. Dacă nu, dădeau din umeri de parcă n-ar fi înțeles. Domnul Hosokawa era conștient de incapacitatea lui de a înțelege copiii. În Japonia i se întâmpla adesea să vadă la volanul mașinilor tineri care păreau să nu aibă mai mult de zece ani. Propriile lui fiice îl puneau în mod constant în fața unei imposibilități matematice. Doar ce alergau

prin casă în pijamale imprimate cu pisicuța Hello Kitty, că în clipa următoare îl și anunțau că vine un băiat să le caute la ora șapte. Își spunea că fetele lui nu erau încă la vârsta la care să iasă cu un băiat, dar după standardele din țara asta aveau vârsta potrivită să facă parte dintr-o organizație teroristă. Încerca să și le închipuie, în șosete albe, cu agrafe de plastic în formă de margarete, scrijelind ușorul porții de la intrare cu vârful ascuțit al unui pumnal.

Domnul Hosokawa nu putea să își imagineze fetele decât ghemuite în patul mamei lor, plângând la emisiunea de știri în așteptarea întoarcerii lui. Cu toate astea, spre marea surpriză a tuturor, se dovedi că printre soldați erau și două fete. Una dintre ele se dăduse de gol fără fasoane: după vreo două săptămâni își scosese cascheta să se scarpine-n cap și îi alunecase pe spate o coadă împletită. Când a terminat cu scărpinatul, nu s-a mai ostenit să o strângă la loc. Nu dădea impresia că încearcă să ascundă faptul că e fată. O chema Beatriz. Era încântată să își spună numele oricui ar fi întrebat-o. Nu era nici dăruită cu frumusețe, nici purtarea n-o avea prea aleasă, astfel încât trecuse cu mare ușurință drept băiat. Ținea arma pregătită pentru tragere asemenea oricăruia dintre băieți și păstrase o înfățișare lipsită de expresie chiar și după ce nu mai era necesar. În ciuda înfățișării ei oarecare, era privită drept ceva nemaipomenit de rar, un fluture-lună strălucind verde pe un câmp acoperit de zăpadă. Cum se putea oare să fie o fată printre ei? Cum de nu își dăduse nimeni seama?

Pe cealaltă o descoperiră fără prea multă bătaie de cap. Era logic că pot fi mai multe fete dacă era una, astfel încât se întorseseră spre tinerelul tăcut care nu răspundea la nicio întrebare și care păruse încă de la început cu totul nefiresc, mult prea frumos, prea nervos. Părul îi încadra chipul formând un unghi pe frunte și crea conturul perfect al unei inimi. Avea o gură rotundă și moale. Ochii îi ținea aproape închiși, ca și cum genele grele ar fi fost o povară. Avea un gât lung, pielea mată și mirosea altfel decât ceilalți, un parfum cald și dulce. Părea să o îndrăgească pe Roxane Coss. Noaptea dormea pe jos în fața camerei ei ca să împiedice curentul de aer strecurat pe sub ușă. Gen privi chipul acela stânjenitor de frumos, iar tulburarea care îl inunda se retrase asemenea unui prelung reflux calm.

— Ascultă, Beatriz, se interesă Simon Thibault, băiatul ăla

de colo nu-i cumva soră-ta?

Beatriz pufni disprețuitoare și scuturǎ din cap:

— Cine, Carmen? Sor-mea? Tre' să fii într-o ureche!

În celălalt capăt al salonului, la auzul numelui ei, Carmen întoarse capul. Beatriz îi rostise numele. Nu-i pe lumea asta secret să fie păstrat! Carmen aruncă revista pe care o răsfoia. O găsise în sertarul noptierei de lângă patul soției vicepreședintelui. Era scrisă în italiană, dar avea foarte multe poze lucioase de stele de cinema și de membri ai familiilor regale. Textul conținea desigur informații importante despre viața lor. Ea însă nu putea să le citească. Plecă la bucătărie cu revolverul în mână și închise ușa după ea. Nimeni nu o urmase, era atât de fățiș furioasă, o adolescentă furioasă cu o armă de foc în mână. De dus, n-avea unde să se ducă, așa că mai toți și-au zis că la un moment dat avea să iasă de bunăvoie. Voiau să o privească din nou, să o vadă fără caschetă, să aibă răgazul să o contemple ca fată. Însă acceptau să aștepte. Dacă asta trebuia să fie drama după-amiezii, o teroristă care se ia pe sine însăși ostatică timp de câteva ore, intriga părea să fie mai interesantă decât contemplarea încăpățânată a burniței.

— Trebuia să-mi dau seama că e fată, îi spuse Ruben lui Oscar Mendoza, antreprenorul a cărui locuință era la numai câțiva kilometri de-acolo.

Oscar dădu din umeri.

— Eu am cinci fete acasă. În camera asta n-am văzut nicio fată. Se întrerupse ca să mai cugete puțintel la ce spusese, apoi se aplecă spre vicepreședinte. Eu n-am văzut aici decât o fată, mă înțelegi dumneata? O femeie. Nu poate să fie decât o singură femeie în casa asta.

Și Mendoza își înclină capul cu înțeles spre latura îndepărtată a salonului unde se afla Roxane Coss.

Ruben încuviință.

— Bineînțeles, fu el de acord, bineînțeles!

— Cred că n-o să mai am un prilej așa bun să-i spun că o iubesc. Oscar își frecă bărbia cu palma. Nu vreau să spun că aș face-o chiar acum. Nu-i neapărată nevoie să fie chiar azi, cu toate că s-ar putea și așa. Zilele astea sunt atât de lungi, încât diseară ar fi poate momentul cel mai potrivit. N-ai cum să știi până când nu se întâmplă, nu-i așa? Până când ajungi exact în locul potrivit. (Mendoza era un om zdravăn, peste un metru

optzeci, cu umeri lați. Își păstrase toată forța, pentru că, deși ajunsese antreprenor, era gata oricând să pună umărul să care scânduri sau să fixeze panourile de gips. În felul ăsta rămânea un exemplu pentru cei care lucrau pentru el. Trebuia să se aplece mult ca să-i poată vorbi încetișor la ureche vicepreședintelui.) Dar o s-o fac cât mai stăm aici, insistă el. Să știi dumneata minte vorbele mele!

Ruben încuviință. Roxane renunțase de câteva zile la rochia ei de seară. Purta acum o pereche de pantaloni cafenii care aparțineau soției lui, precum și cardiganul ei favorit, un pulover bleumarin dintr-o lână fină de alpaca pe care i-l cumpărase când sărbătoriseră doi ani de la căsătorie. Ceruse să fie însoțit până la etaj, îl căutase în dulap și îl adusese pentru soprană.

— Nu vă e frig? o întrebase, apoi îi așezase ușurel cardiganul pe umeri.

Era oare o infidelitate să-i dea puloverul la care ținea soția lui? Dar veșmântul aduna laolaltă cele două femei într-un fel extrem de plăcut, invitata cea frumoasă purtând hainele soției lui, căreia îi simțea atât de mult lipsa, al cărei parfum persista în împletitura puloverului. Când trecea pe lângă soprană, le mirosea pe amândouă. Și pe deasupra Roxane purta o pereche de papuci pe care-i cunoștea bine, care aparținuseră Esmeraldei, căci pantofii soției lui îi erau prea mici. Cât de încântat fusese să-și bage capul în dulapul Esmeraldei, minuscul și meticulos aranjat!

— Dar dumneata ai să-i spui că o iubești? întrebă antreprenorul. Doar e casa dumitale. Eu, unul, desigur, m-aș mulțumi să fiu al doilea.

Ruben cântări invitația plină de atenție a oaspetelui.

— E o posibilitate, răspunse.

Încerca să n-o privească fix pe Roxane. Dar nu reușea. Se imagina luându-i mâna, propunându-i să-i arate cerul înstelat de pe veranda de piatră din spatele casei. Adică așa ar fi făcut dacă li s-ar fi dat voie să iasă. Era totuși vicepreședintele, poate că ar fi impresionată. Cel puțin nu era înaltă. Era mititică, o Venus de buzunar. Pentru asta îi era recunoscător.

— S-ar putea să fie cam nepotrivit, dată fiind poziția mea aici, adăugă el.

— Ce-i aia, potrivit? se miră Oscar. Avea glasul senin, lipsit de orice îngrijorare. Oricum o să ne omoare până la urmă. Ori

cei dinăuntru, ori cei de afară. O să se tragă. O să se facă o teribilă greșeală, sunt sigur de asta. Cei de afară nu pot să îngăduie să se știe că n-am fost prost tratați. Pentru ei e mai important să ne curețe. Altfel ce-ar zice poporul, masele?! Nu se poate să-i lași să-și facă idei greșite. Dumneata faci parte din conducerea țării. Știi mai multe decât mine despre toate astea.

— Se mai întâmplă.

— Atunci de ce nu i-ai spune? Eu, unul, vreau să știu că în ultimele zile de viață am făcut și eu ceva serios. O să vorbesc cu tânărul japonez. Când o fi momentul potrivit, când o să știu bine ce vreau să-i spun. Nu poți să te adresezi unei asemenea femei așa, la repezeală.

Lui Ruben îi plăcea antreprenorul. Deși nu se cunoscuseră până atunci, faptul că trăiau în același oraș îi făcea să se simtă mai întâi vecini, apoi vechi prieteni și la sfârșit de-a dreptul frați.

— Dar ce știi dumneata despre femei ca asta?

Oscar chicoti și îi puse fratelui său o mână pe umăr.

— Micuțul meu vicepreședinte, îi zise. Sunt atât de multe lucruri pe care le știu eu!

Făcea pe grozavul, dar aici părea potrivit s-o faci pe grozavul. O dată ce își pierduse libertatea cu care era obișnuit, un nou ansamblu de mici libertăți începuse să se profileze în conștiința lui ca o lumină estompată: libertatea de a se gândi obsesiv la ceva, dreptul de a-și aminti amănunte. Despărțit de soția lui și de cele cinci fete ale lor, nu mai era contrazis ori corectat de nimeni și, fără povara asta, era în stare să viseze fără veșnice rectificări. Își dusese viața ca un bun tată de familie, însă acum Oscar Mendoza se vedea din nou tânăr. O fiică înseamnă o bătălie între tați și băieți, în care tații se luptă vitejește, însă pierd întotdeauna. Știa că o să își piardă și el pe rând fetele, onorabil, prin ceremonia căsătoriei, ori realist, într-o mașină cu botul spre ocean, după căderea nopții. La vremea lui, însuși Oscar, mușcându-le cu tandră insistență de ceafă, exact unde începe părul mătăsos, făcuse destule fete să uite ce le dictează instinctele cele bune și învățătura de la mame. Fetele se transformau în pisoiași dacă le apuca așa cum se cuvine, chiar de ceafă, pe loc se lăsau moale. Apoi el își șoptea propunerile, tot ce era cu putință să îndeplinească împreună în căutarea minunatei poteci umbroase pentru a cărei descoperire putea să le slujească el drept ghid. Vocea lui acționa ca o licoare

vrăjită, turnată picătură cu picătură în tunelul urechii, până ce fetele uitau de orice, până ce își uitau și numele, până ce se întorceau și îi ofereau trupurile lor dulci și fragede ca marțipanul.

Oscar se cutremură la gândurile astea. Chiar în vreme ce se pregătea să joace iarăși rolul de tinerel sturlubatic, putea să vadă cum se alcătuia rândul băieților în jurul casei, băieți gata să le dea o mână de ajutor fetelor lui să își aline durerea pricinuită de reținerea tatălui lor de către teroriști. „Pilar, ce groaznică trebuie să fie încercarea asta pentru tine. Isabelle, n-ar trebui să rămâi închisă în casă. Tereza, tatăl tău n-ar vrea să suferi atâta pentru el. Uite, ți-am adus niște flori” (sau o pasăre, sau un scul de lână, sau un creion colorat. NU CONTA). Oare nevastă-sa avea atâta minte încât să țină ușile încuiate? N-o să aibă niciodată atâta, încât să priceapă ce primejdie reprezintă băieții pentru ele. Credea minciunile lor așa cum îl crezuse și pe el când era fată, iar el venise în vizită tocmai când taică-său murea de cancer.

Ce naiba o fi având el în cap să umble după o cântăreață de operă? Iar fetele astea, Carmen și Beatriz, ele cine sunt de fapt? Ce fac aici? Unde le sunt tații? Probabil au fost împușcați în cursul unei revolte, undeva la țară. Ce puteau să facă fetele de felul ăsta fără un tată care să le protejeze, să-i țină la distanță pe băieți? În casa asta sunt peste tot băieți, băieții ăștia îngrozitori, mohorâți, cu păr slinos și cu unghiile roase, abia așteptând să bage mâna în sânul unei fete.

— N-arăți bine deloc, îi spuse vicepreședintele. Se vede că discuția asta despre amor nu ți-a priit.

— Când naiba scăpăm noi de-aici? întrebă Oscar.

Se așeză pe canapea și își prinse capul între genunchi ca și cum ar fi fost ametit.

— Când scăpăm de-aici? Păi chiar tu ești ăla care zicea că o să fim împușcați.

— M-am răzgândit. Pe mine nu mă-mpușcă nimeni! Poate să omor eu pe careva, dar pe mine nu mă omoară nimeni!

Ruben se dădu și mai aproape și își sprijini obrazul sănătos de umărul lat și prietenesc.

— N-o să mă plâng de contradicțiile tale. Oricum, îmi place tare mult o discuție ca asta. Hai să zicem că nu ne omoară nimeni! Ruben se ridică din nou. Știi ceva, îi spuse, rămâi puțin

aici! Mă duc doar până la bucătărie să aduc niște gheață. Nici nu știi cât de bine poate să facă niște gheață.

— Dumneata știi să cânți la pian? îl întrebă Roxane Coss pe Gen.

N-o văzuse apropiindu-se. Stătea cu spatele, privea *garua* de la fereastra panoramică. Învățase să se destindă privind, să nu își obosească ochii. Tot uitându-se, i se părea că începe să deslușească tot felul de lucruri. Domnul Hosokawa întoarse capul spre Gen așteptând. Era vizibil nerăbdător să afle ce spusese, dar Gen stătea încă pe gânduri dacă trebuie să răspundă sau mai întâi să traducă întrebarea. Se hotărî să traducă, apoi zise că din păcate nu, că îi părea rău că trebuie să răspundă că nu.

— Mă gândeam că poate știi, spuse ea. Dai impresia că știi să faci atât de multe lucruri! Își întoarse privirea spre celălalt. Dar domnul Hosokawa?

Domnul Hosokawa clătină capul cu tristețe. Înainte de a fi fost sechestrat își gândea viața prin prisma împlinirilor, a succeselor. Acum descoperea un lung lanț de nerealizări: engleza n-o vorbea, nici italiana, nici spaniola. La pian nu cânta. Nici măcar nu încercase să învețe. Nu luaseră niciodată vreo lecție, nici el, nici Gen.

Roxane Coss își roti privirile prin toată încăperea, de parcă își căuta acompaniatorul, numai că el era de pe acum la capătul lumii, iar mormântul îi și fusese acoperit de o chiciură suedeză timpurie.

— Îmi tot spun că povestea asta o să se termine în curând, că sunt pentru o bucată de vreme în vacanță. Ridică privirea spre Gen. Asta însă nu înseamnă că aș lua ce se întâmplă cu noi drept o vacanță.

— Bineînțeles!

— Suntem în locul ăsta nenorocit cam de două săptămâni. Nu mi s-a mai întâmplat să stau fără să cânt mai mult de-o săptămână, decât dacă eram bolnavă. Va trebui să reîncep cât mai grabnic să lucrez. Își lungi gâtul spre cei doi, iar ei se apropiară instinctiv. În niciun fel nu vreau să mai cânt aici. Nu vreau să le ofer această satisfacție. Credeți c-ar fi mai bine să aștept încă vreo câteva zile? Credeți că or să ne dea drumul așa curând?

Se uită iarăși de jur împrejur încercând să zărească vreo persoană cu mâini deosebit de frumoase și ținute cu eleganță pe genunchi.

— Trebuie să fie cineva printre cei de aici care să cânte la pian, își dădu Gen cu părerea, încercând să evite cealaltă chestiune.

— Pianul e foarte bun. Eu cânt binișor, dar nu pot să mă și acompaniez. Și am oarece îndoieli că oamenii ăștia s-ar duce să răpească un acompaniator pentru mine, spuse ea înainte de a i se adresa direct domnului Hosokawa. Dacă nu cânt, nu știu ce altceva să fac. N-am nicio tragere de inimă pentru vacanțe.

— Cam la fel mă simt și eu dacă nu ascult muzică de operă, reluă el, cu o voce care se stinse treptat pe măsura pronunțării fiecărui cuvânt.

La asta Roxane a răspuns cu un zâmbet. Un om atât de respectabil! La ceilalți întrezărea chipuri înfricoșate, bruște momente de spaimă. N-ar fi fost nimic ciudat să te simți cuprins de panică, date fiind împrejurările, ea însăși adormea adesea plângând. Dar domnul Hosokawa părea să nu fie atins de așa ceva, sau poate că știa să se stăpânească. Iar dacă era în apropierea lui, parcă nici ei nu-i mai era teamă, fără să poată spune din ce pricină. Lângă el i se părea că lasă în urmă o lumină orbitoare ca să pășească într-un loc liniștit și întunecos, ca și cum s-ar înfășură în cortina de catifea grea a scenei astfel încât să nu mai poată nimeni să o zărească.

— Ar trebui să mă ajutați să-mi găsesc un acompaniator, îi rugă ea, și problemele noastre ar fi rezolvate.

Nu se mai machia. În primele zile făcuse totuși efortul de a merge în baie să folosească rujul pe care îl purta cu ea în gentuța de seară. Apoi și-a strâns părul la spate cu un elastic rezistent și a început să poarte haine străine care nici nu i se prea potriveau. Domnul Hosokawa o găsea pe zi ce trece tot mai fermecătoare. De câte ori nu voise el să o roage să cânte! Se stăpânea însă de fiecare dată, pentru că tocmai recitalul pentru el fusese sursa tuturor mizeriilor pe care era acum silită să le îndure. Nu era în stare să o invite nici măcar la o partidă de cărți sau să o întrebe ce crede despre *gama.* Nu căuta cu tot dinadinsul să se afle în apropierea ei. Și nici Gen. De fapt, amândoi remarcaseră că toți bărbații, cu excepția preotului, cu care oricum nu putea comunica, în ciuda dorinței fiecăruia de a-i

vorbi, se hotărâseră să o lase în pace, parcă dintr-un fel de respect. Astfel încât ceasuri de-a rândul rămânea singură-singurică. Uneori plângea, alteori frunzărea o revistă sau se culca pe canapea. Era o adevărată plăcere s-o vezi dormind. Printre ostatici, Roxane era singura care se bucura de privilegiul unui dormitor și de propria ei santinelă care își făcea culcuș în fața ușii. Nimeni nu era însă lămurit pe de-a-ntregul dacă scopul era să o împiedice pe ea să iasă din dormitor sau să-i împiedice pe ceilalți să intre după ea în dormitor. După ce se aflase că soldatul cu pricina era Carmen, se întrebau dacă nu cumva, dimpotrivă, fata căutase pentru ea însăși o protecție lângă o persoană atât de importantă.

— Poate că vicepreședintele se pricepe puțin, sugeră domnul Hosokawa. Doar are un pian minunat.

Gen se duse să-l caute pe vicepreședinte. Acesta dormea pe un scaun, cu obrazul sănătos căzut pe umăr. Cel rănit avea o culoare roșie-albăstruie și încă mai purta cusăturile Esmeraldei. Pielea începea să se refacă în jurul lor. Era vremea să fie scoase.

— Domnule! șopti Gen.

— Hmm? mormăi Ruben cu ochii închiși.

— Dumneavoastră cântați la pian?

— La pian?

— Da, la cel din salon. Știți să cântați la pian, domnule?

— L-au adus aici pentru petrecere, răspunse Ruben încercând să nu se lase scos din visul cu Esmeralda care curăța un cartof la chiuvetă. Era și înainte unul aici, dar l-au luat, a explicat el somnoros. Nu era destul de bun. Adică era, fiică-mea lua lecții, dar nu destul de bun pentru recital. Pianul ăsta nu-i al meu. Mai bine zis, nici pianul nu-i al meu.

— Dar știți să cântați?

— La pian?

În sfârșit, Ruben îl privi și cu ocazia asta își îndreptă gâtul.

— Da.

— Nu, spuse el și zâmbi. Nu-i păcat?

Gen încuviință.

— Ar trebui să vi se scoată firele alea, cred.

Ruben își atinse fața.

— Credeți că-i gata?

— Așa aș zice.

Ruben zâmbi satisfăcut, de parcă refacerea țesutului în

jurul punctelor de sutură era rezultatul unui efort personal. Plecă după Ishmael să-l roage să-i aducă din baia de la etaj trusa de manichiură. Forfecuța de unghii nu fusese, din fericire, socotită armă și nu se confiscase.

Gen continuă de unul singur să caute alt acompaniator. Nu era o dificultate lingvistică de prea mare finețe, doar în majoritatea limbilor pian se zice tot pian! Firește, Roxane Coss ar fi reușit să se facă înțeleasă și de una singură cu numai câteva gesturi. Însă ea rămăsese la fereastră împreună cu domnul Hosokawa. Contemplau întinderea de nimic.

— Cântați la pian? întreba Gen, începând cu rușii care fumau în sufragerie.

Se uitară chiorâș la el prin fumul albăstrui și clătinară din cap.

— Doamne Dumnezeule! exclamase Victor Feodorov cu mâna pe inimă. Ce n-aș da să știu! Spuneți-le ălora de la Crucea Roșie să ne trimită un profesor și pentru ea aș fi în stare să-nvăț!

Ceilalți doi ruși se puseră pe râs și își etalară cărțile de joc.

— Pian? întrebase Gen în grupul următor.

Își continuă drumul prin toată casa și le puse tuturor oaspeților aceeași întrebare. Îi lăsă deoparte doar pe cei care îi țineau în captivitate, presupunând că nu era cu putință să fie luate lecții de pian în junglă. Gen imagina șopârle târându-se pe pedale, clape coșcovite de umezeală, liane răsucite pe picioarele de lemn masiv. Un spaniol, Manuel Flores, un francez, Etienne Boyer și un argentinian, Alejandro Rivas, au recunoscut că pianotau, dar nu după note. Andreas Epictetus zise că în copilărie cânta excelent, dar că nu mai atinsese pianul de-o veșnicie.

— Mama mă silea să exersez în fiecare zi, istorisi el. Când am părăsit casa părintească, am îngrămădit toate partiturile în curtea din spatele casei și le-am dat foc sub ochii maică-mii. De-atunci nu m-am mai atins de vreun pian.

Ceilalți au răspuns simplu că nu, nu știau să cânte la pian. Povesteau cum încercaseră să ia lecții, sau cum învățau copiii lor. Vocile se amestecau, peste tot se auzea „pian, pian, pian”. Gen socotea, și se punea pe sine însuși la socoteală, că trebuie să fi fost grupul cel mai necultivat de ostatici din istorie. Ce făcuseră oare ei ani și ani de-a rândul încât niciunul să nu se fi

străduit să învețe un instrument atât de important? Voiau toți să fie în stare să cânte, măcar acum, dacă nu se învredniciseră până acum. Să fie în stare să cânte pentru Roxane Coss.

Tetsuya Kato, unul dintre vicepreședinții grupului Nansei, pe care Gen îl cunoștea de ani de zile, i-a zâmbit și s-a îndreptat fără vorbă spre pianul Steinway. Subțirel, de vreo cincizeci și ceva de ani, cu părul grizonat, era mai degrabă un om tăcut, din câte știa Gen. Avea reputația unuia care jonglează doar cu numerele. În cămașă, cu mânecile suflecate până deasupra coatelor, s-a așezat cu gesturi ceremonioase pe bancheta pianului. A ridicat capacul și a mângâiat clapele, liniștindu-le. Unii priveau, alții nu încetau să vorbească despre pian. Din sufragerie se auzeau vocile rușilor. Apoi, fără să pretindă atenția cuiva, Tetsuya Kato începu să cânte. Mai întâi *Nocturna opus 9 în mi bemol major numărul* 2 de Chopin. O auzea adesea în minte de când sosise în țara asta, o pianota pe marginea mesei din sufragerie când nu-l privea nimeni. Acasă urmărea partitura și întorcea paginile. Acum era încredințat că o știe demult pe dinafară. Notele îi treceau prin fața ochilor și le urmărea cu neștirbită fidelitate. Niciodată nu se simțise mai aproape de Chopin. Îl iubea ca pe un părinte. Pianul nu-l mai atinsese de mai bine de două săptămâni. Își simțea degetele acoperite de un strat nou de piele și auzea ciocănitul mărunt al unghiilor netăiate pe clape. Ciocănelele acoperite cu pâslă au lovit mai întâi încetișor coardele, iar melodia, până și pentru cei care nu ascultaseră vreodată piesa, a sunat de parcă era o amintire. Oriunde s-ar fi aflat, teroriștii și ostaticii s-au oprit să asculte. Era ca și cum li s-ar fi ridicat o mare greutate de pe piept. Mâinile delicate ale lui Tetsuya Kato dădeau impresia că se odihnesc ba într-o parte a claviaturii, ba că își caută culcuș în altă parte. Apoi, mâna lui dreaptă a prelungit scurgerea unor note asemenea stropilor de apă; limpezi și înalte, parcă tremurau niște clopoței ascunși în spatele capacului deschis al pianului. Kato închisese ochii și se vedea acasă, în fața pianului său. Soția lui adormise. Cei doi fii ai lor, încă necăsătoriți, dormeau și ei. Pentru familia lui Kato, muzica lui era ca aerul, indispensabil, însă nebăgat în seamă. Aplecat deasupra pianului, și-i imagină pe toți ai lui în somn și puse în acea nocturnă respirația liniștită a băieților, perna strânsă în brațele femeii lui. Toată tandrețea de care era în stare era purtată pe clape. Le

atingea cât mai blând ca să nu-i trezească. Dădea glas iubirii și singurătății resimțite în tăcere de toți cei de acolo. Acompaniatorul cântase la fel de bine? N-avea cum să-și amintească, priceperea lui era să se facă nevăzut, să o susțină pe soprană. Acum cei din salonul vilei vicepreședintelui îl ascultau înfometați pe Kato și nimic nu îi hrănise mai bine.

Mulți nu-l cunoșteau. Puțini își aminteau să-l fi văzut, multora li se părea că abia sosise din lumea de afară să cânte pentru ei. Nimeni nu știa că luase lecții de pian și că rămânea în fiecare dimineață câte o oră întreagă la pian înainte să ia trenul spre slujbă. Pentru Kato fusese important să aibă altă viață, o viață tainică. Acum păstrarea tainei nu i se mai părea deloc însemnată.

Se adunaseră toți lângă pian, Roxane Coss și domnul Hosokawa și Gen și Simon Thibault și preotul și vicepreședintele și Oscar Mendoza și micul Ishmael și Beatriz, până și Carmen, care lăsase pușca în bucătărie și venise alături de ceilalți. Erau toți rușii acolo, și nemții care pălăvrăgiseră despre revoltă, și italienii, cu fața scăldată de lacrimi, și cei doi greci, persoanele cele mai vârstnice de acolo. Și băieții erau acolo, Paco, Ranato, Humberto, Bernardo și toți ceilalți, o grămadă amenințătoare de trupuri tinerești, care părea că se îmblânzește treptat, o dată cu fiecare sunet al clapelor. Chiar și generalii se deplasaseră. Au venit toți, pe rând, până la unul, până când în salon s-au adunat cincizeci și opt de persoane. După ultima notă, Tetsuya Kato s-a înclinat, iar ei au izbucnit în aplauze. Dacă n-ar fi fost nevoie de un acompaniator, Kato nu s-ar fi așezat, probabil, la pian în acea după-amiază, deși până atunci nu încetase o clipă să se uite la el, așa cum ceilalți priveau ușa de ieșire. Prefera să treacă neobservat, iar dacă nu cânta, această istorisire nu l-ar fi luat în seamă. Dar așa, a fost necesar, o cerință aparte, iar el a făcut un pas înainte.

— Bun, bun, aprecie Benjamin, mulțumit la gândul că acompaniatorul pierdut își găsise înlocuitor.

— Excelent, rosti domnul Hosokawa, mândru că tocmai o persoană de la Nansei se prezenta pentru post. Îl cunoștea pe Kato de douăzeci de ani. Îi cunoștea și soția, ba știa chiar și numele băieților. Cum de era cu putință să nu fi știut nimic despre pian?

O clipă încăperea rămase cufundată în liniște, apoi Carmen,

care tocmai devenise fată, i-a spus preotului ceva într-o limbă pe care nici măcar Gen n-o pricepea.

— Bis, îi spuse preotul.

— Bis, ceru Carmen.

Kato își plecă ușor capul, iar ea îi răspunse cu un zâmbet. Cum de fusese luată drept băiat? Până și cu șapcă, tot fermecătoare era. Știa că era privită și închise ochii, incapabilă să se refugieze iarăși la bucătărie cum ar fi vrut, incapabilă să lase cuibul pe care îl aflase în curbura pianului. Lipit de lemn, șoldul îi simțea vibrația corzilor. Nicicând nu mai înclinase cineva capul în fața ei. Nicicând nu-i mai îndeplinise cineva vreo dorință. Desigur, nicicând nu mai cântase cineva pentru ea.

Kato cântă încă una, apoi încă una, până când uitară toți că doreau cu disperare să fie oriunde, numai acolo nu. Când trebui în cele din urmă să se oprească, să nu mai răspundă cererilor din pricina tremurului de oboseală al mâinilor, Roxane Coss i le prinse într-ale sale și se înclină, stabilind astfel pactul potrivit căruia pe viitor ea avea să cânte, el să o acompanieze.

Cinci

Gen era un om ocupat. Avea nevoie de el domnul Hosokawa, care voia încă zece cuvinte cu pronunția lor cu tot ca să le treacă în carnețel. Aveau nevoie de el ceilalți ostatici, care doreau să știe cum se zice „Ai terminat de citit ziarul ăsta?” în limba greacă, în limba germană sau în limba franceză, ori care doreau să le citească acel ziar dacă nu știau spaniola. Avea în fiecare zi nevoie de el Messner, ca să traducă negocierile. Aveau nevoie de el îndeosebi generalii, care credeau că e secretarul și nu doar interpretul domnului Hosokawa, lucru care îi aranja de minune de când era în serviciul lor. Ideea de a avea un secretar îi încânta. După puțină vreme începuseră să-l trezească în miez de noapte cerându-i să ia hârtie, creion și să noteze după dictare ultimele liste de pretenții adresate guvernului.

Lui Gen i se părea prea puțin limpede ce vor ei. Dacă planul constase în răpirea președintelui pentru a provoca răsturnarea guvernului, nu se mai obosiseră să se gândească mai departe. Acum se pierdeau în generalități despre ajutorarea bănească a săracilor. Își scormoneau mintea să găsească numele tuturor persoanelor cunoscute de ei care ajunseseră la închisoare, o listă fără de sfârșit, își zicea Gen. Târziu, în noapte, în plin delir al puterii și al generozității, cereau să fie eliberați până la unul. Și nu se mulțumeau doar cu deținuții politici. Își aminteau de câțiva hoți de mașini, vechi cunoștințe de tinerețe, de niște găinari jalnici, precum și de niște traficanți de droguri, care nici nu mai păreau așa de ticăloși dacă îi cunoșteai bine.

— Să nu uiți cumva de ăsta, îi zicea Alfredo lui Gen și îi dădea un ghiont nesuferit în umăr. Habar n-ai tu cât s-a chinuit ăsta la viața lui!

Le plăcea nemaipomenit caligrafia lui Gen, iar după descoperirea unei mașini de scris în dormitorul fiicei celei mari a vicepreședintelui aveau să rămână impresionați de repeziciunea cu care lovea clapele. Uneori în mijlocul unei transcrieri, Hector îi striga:

— În engleză!

Apoi Alfredo:

— În portugheză!

Era uimitor să-l privești pe după umăr când scria în felurite limbi! Era ca și cum ar fi avut între mâini o jucărie fascinantă! Uneori, când se făcea foarte târziu, Gen se apuca să bată la

mașină totul în suedeză, fără umlaut-uri. Încerca să se distreze. Dar nu-l mai distra. După cum înțelesese, erau numai doi ostatici care nu posedau nici avere enormă și nici putere, el și preotul. Iar ei erau singurii puși la treabă. E adevărat, și vicepreședintele muncea, dar nu pentru că i s-ar fi cerut. Își închipuia probabil că mai era responsabil de bunăstarea oaspeților. Servea sendvișuri și strângea cești le folosite. Spăla vasele și mătura, iar de două ori pe zi freca pe jos toaletele. Cu șervetul de vase la brâu, era un simpatic om de serviciu într-un mic hotel. Întreba: „N-ați vrea un ceai?” Sau: „V-ar deranja prea tare dacă dau cu aspiratorul sub scaunul pe care stați?” Toată lumea îl îndrăgea pe Ruben. Uitaseră cu desăvârșire că era vicepreședintele țării.

Ruben Iglesias venise să transmită un mesaj pentru Gen în vreme ce acesta îi aștepta pe generali să hotărască ce să mai pună la cale. Era însă nevoie de el în jurul pianului. Roxane Coss și Kato aveau multe de vorbit. Ar fi fost oare cu putință să se lipsească dumnealor de Gen pe moment?

Ei căzuseră de acord să facă în așa fel încât soprana să nu fie nefericită, ba chiar să o audă din nou cântând. Astfel încât îl lăsară să plece. Gen avea senzația că e un școlar căruia i se cere să iasă din clasă. Își amintea de penarul lui aranjat așa cum se cuvine, de caietul îngrijit, de norocul care îi îngăduise să fie așezat într-o bancă la fereastră. Fusese un elev silitor, totuși nu uita cu câtă disperare își dorea să plece cât mai repede din clasă. Ruben Iglesias l-a luat de braț.

— Au vreme berechet să pună țara la cale, i-a șoptit și a râs astfel încât nimeni altcineva n-ar fi putut să-l audă.

Domnul Hosokawa era în preajma pianului alături de Kato și de Roxane. Îi făcea mare plăcere să afle atât de multe lucruri privitoare la muzica de operă, firește, traduse în japoneză, și să audă vorbele Roxanei rostite în limba lui. Una era să o asculte când discutau împreună, alta când se întreținea cu altcineva, când se vorbea despre muzică. Învățarea firească se face trăgând cu urechea. Atât de multe lucruri sunt prinse din zbor, la întâmplare, uneori nu mai mult decât o frântură de vorbă surprinsă când dai buzna pe ușă. De când fuseseră luați ostatici, domnul Hosokawa înțelesese bine în ce consta frustrarea surzilor. Chiar dacă depunea mari eforturi să învețe spaniola, rareori dădea peste un cuvânt cunoscut. Toată viața își dorise să

aibă mai mult timp la dispoziție ca să stea să asculte, iar acum, când avea timp din belșug, nu era mai nimic de ascultat în afară de murmurul vocilor neînțelese din jur și de strigătele stridente de dincolo de zid ale poliției. Vicepreședintele avea o combină muzicală, dar gustul i se oprise din câte se părea la muzica locală. Discurile lui se rezumau la cântecelele unor formații acompaniate de fluiere stridente și de tobe grosolane. Muzica asta îi dădea domnului Hosokawa dureri de cap. Dimpotrivă, generalii o găseau plină de însuflețire și nu primeau și altfel de înregistrări.

Domnul Hosokawa își adusese scaunul lângă pian și trăgea cu urechea. Rămăseseră mai toți în salon, ostatici și teroriști, în speranța că l-ar convinge pe Kato să mai cânte, dacă nu chiar și pe Roxane Coss. Cu ochii la Roxane, Carmen părea cea mai hotărâtă să aștepte. Se socotea garda de corp a lui Roxane, singura responsabilă de paza ei. Stătea într-un colț și, concentrată, nu scăpa nimic din ochi.

O vreme, Beatriz și-a băgat vârful cozii lungi în gură și s-a apucat să-l mestece, discutând cu cei de vârsta ei. Când s au dumirit că nu mai era rost de muzică, ea și încă alți câțiva s-au fofilat spre televizor. Numai domnul Hosokawa și Gen fuseseră invitați să se așeze lângă actorii principali.

— Îmi place să fac vocalize de îndată ce mă scol, spunea Roxane. Imediat după micul dejun. Aș dori să încerc niște cântece, Bellini, Tosti, Schubert... Dacă poți să cânți Chopin, o să meargă și astea.

Roxane își puse mâinile pe clape și cântă primele note din *Păstrăvul* lui Schubert.

— Asta doar dacă putem să facem rost de partituri, răspunse Kato cu îndoială.

— Dacă ni se aduce de mâncare, o să ne aducă și partituri. O să-i cer managerului meu să-mi facă un pachet și să-l trimită aici. Cineva ar putea să-l transporte cu avionul. Spuneți-mi ce ați dori.

Roxane se uită în jur după o foaie de hârtie, iar domnul Hosokawa găsi ocazia să scoată carnețelul și creionul din buzunarul smochingului. Îl deschise la o foaie nescrisă de pe la sfârșit și i-l dădu.

— Ah, domnule Hosokawa, exclamă Roxane, închisoarea asta ar fi teribilă dacă n-ai fi dumneata pe aproape!

— Ați primit în dar, fără îndoială, lucruri mai de preț decât un biet carnețel ori un creionaș, replică modest domnul Hosokawa.

— Calitatea obiectului primit depinde de sinceritatea celui care oferă. Contează și dacă lucrul e dorit de primitor. Până acum mi-ați oferit batista dumneavoastră, carnetul, creionul. Și de toate trei aveam nevoie.

— Puținul pe care îl am cu mine vă aparține, adăugă el cu o naivitate care nu se prea potrivea cu dispoziția ei glumeață. V-aș oferi și pantofii, și ceasul…

— Mai trebuie să păstrați câte ceva, ca să-mi rezervați și alte surprize! Roxane rupse o foaie și îi înapoie carnetul. Continuați cu studiul, adăugă ea. Dacă mai rămânem mult pe aici o să-l scutim pe Gen de atâta lucru.

Gen traduse, apoi adăugă:

— O să mă dau singur afară din slujbă.

— Dumneata ai putea oricând să pleci cu ei în junglă, spuse Roxane privind peste umăr la generali, care își petreceau timpul liber observând-o. Se pare că vor să te angajeze.

— N-o să renunț niciodată la el, declară domnul Hosokawa.

— Uneori, comentă Roxane atingându-i ușor încheietura mâinii, e greu să fii stăpân pe situație.

Domnul Hosokawa zâmbi. Se simțea amețit de firescul discuției, de nepăsarea cu care își petreceau timpul. Dar dacă n-ar fi fost Kato cel care știa să cânte la pian? Dacă era vreunul dintre greci sau vreun rus? S-ar fi trezit dat din nou la o parte și ar fi fost nevoit să asculte traduceri din engleză în greacă și din greacă în engleză, știind că Gen, propriul lui interpret, n-ar fi avut timp să repete chiar fiecare frază și în japoneză.

Kato spuse că i-ar plăcea Faure, dacă n-ar fi fost un prea mare deranj. Roxane a râs și a răspuns că în situația dată nimic nu mai putea să deranjeze. Ce om minunat era Kato! Părea că pe ea nici n-o remarcă. Avea ochi doar pentru pian. Fusese întotdeauna un muncitor neobosit, acum devenise eroul zilei. Urma să aibă o mărire substanțială de salariu când povestea asta avea să se termine.

Messner sosi ca de obicei la unsprezece dimineața. Doi băieți îl percheziționară la ușă. L-au pus să își scoată pantofii în căutarea vreunei arme minuscule. I-au pipăit subsuorile, crăcii pantalonilor, l-au scotocit peste tot. Era un obicei ridicol, care

apăruse nu din suspiciune, ci din plictiseală. Generalii se străduiau să păstreze moralul de luptă al trupei. Tot mai des, adolescenții se instalau confortabil pe canapeaua de piele din biroul vicepreședintelui ca să se uite la televizor. Se bălăceau îndelung sub duș și își aranjau reciproc părul cu o elegantă foarfecă de argint găsită într-un sertar al biroului. Dinspre partea lor, generalii dublau garda de noapte și supravegherea. Îi puneau să patruleze prin casă câte doi și mai trimiteau încă doi în patrulă prin curte, sub burnița deasă. Ieșeau cu puștile încărcate și le țineau de parcă ar fi plecat la vânătoare de iepuri.

Messner suporta răbdător manevrele tinerilor. Își deschidea servieta, rămânea în ciorapi, își întindea mâinile într-o parte și-ntr-alta, desfăcea picioarele ca să îngăduie acelor mânuțe nepricepute să-l pipăie din cap până-n picioare dacă așa aveau chef. O dată se găsise unul care să-l gâdile sub coaste. Atunci Messner și-a lăsat pe loc brațele în jos.

— *Basta!* a exclamat.

Nu i se mai întâmplase să aibă de-a face cu un grup de teroriști atât de nepricepuți. Pentru el rămânea un mister până și faptul că izbutiseră să pună mâna pe casă.

Generalul Benjamin i-a tras o scatoalcă lui Ranato, cel care-l gâdilase pe Messner, și i-a luat arma. Tot ce sperase de la ei fusese să dea măcar impresia că se supun unei ordini militare.

— Nu ți-a cerut nimeni să faci una ca asta, s-a răstit el.

Messner se așează pe un scaun și își înnodă șireturile pantofilor. Banda asta îl scotea din fire. La data aceea călătoria lui trebuia să fi aparținut trecutului, filmele developate, oferite, aranjate în album. Iar el trebuia să se afle în costisitorul lui apartament genevez, deschis spre o priveliște încântătoare și încărcat cu mobilă daneză obținută cu multă bătaie de cap. Ar fi trebuit să preia din mâinile sigure ale secretarei pachetul cu poșta de dimineață. Și, când colo, el se ducea să-i întrebe pe ăștia dacă le merge bine! Își perfecționa spaniola și era de pe acum în stare să poarte o conversație neoficială fără ajutor, dar îl păstra pe Gen lângă el atât ca să se simtă în siguranță, cât și ca să facă apel la cunoștințele lui dacă i se întâmpla să uite vreun cuvânt.

— Starea asta de lucruri devine tot mai obositoare, se plânse generalul și își trecu mâinile prin păr. Am vrea și noi să știm care-i motivul pentru care oamenii dumitale nu sunt în

stare să găsească o soluție. E nevoie oare să trecem la omorârea ostaticilor ca să ne dați atenție?

— Păi, mai întâi că nu sunt oamenii mei. Messner își strângea bine șireturile. Nu de atenția mea aveți nevoie. Nu e cazul să omorâți pe nimeni pentru mine. Din partea mea aveți toată atenția. Eu, unul, trebuia să plec acasă încă de-acum o săptămână.

— Ar fi trebuit să plecăm toți acasă de-acum o săptămână, oftă generalul Benjamin. Dar avem datoria să ne vedem frații în libertate.

Fără îndoială că pentru generalul Benjamin asta însemna în egală măsură tovarășii de idei și fratele de mamă, Luis. Luis, care făptuise crima distribuirii de manifeste la o mișcare politică de protest și era îngropat de viu într-o închisoare din creierii munților. Înainte ca fratele lui să fie arestat, Benjamin nu era general. Era învățător. Trăia în sud, la marginea oceanului. Iar până atunci nervii lui erau în perfectă stare, ca și fața. Nu ca acum.

— Tocmai asta-i problema, comentă Messner și se uită de jur împrejur ca să facă la repezeală un calcul al celor de față.

— E cumva ceva nou?

— Azi n-am auzit să fie ceva, a răspuns, și a scos un teanc de hârtii din servietă. V-am adus toate astea. Sunt pretențiile lor. Dacă aveți ceva nou de cerut...

— Señorita Coss, zise generalul Benjamin cu degetul mare îndreptat spre ea. Are nevoie de nu știu ce.

— Aha, bun!

— Pentru señorita Coss e întotdeauna nevoie de câte ceva, mormăi generalul. Să răpești femei e cu totul altă treabă decât să răpești bărbați. Uite că la una ca asta eu nu mă gândisem. Pentru popor, libertate. Pentru ea, altceva, se vede că niscaiva rochii.

— Mă ocup, zise Messner cu un deget la frunte în semn de salut. Dar nu se ridică să plece. Pentru dumneata pot să fac ceva?

Nu se referea la ceva deosebit, dar se întreba ce se întâmplă cu erupția aceea care zi de zi își întindea bubițele roșcate cu încă un milimetru pe fața generalului, amenințând să-i ajungă în curând până la apa limpede a ochiului stâng.

— Eu nu am nimic de cerut pentru mine!

Messner se înclină și își ceru scuze. Îl prefera pe Benjamin celorlalți doi. Îl considera un om de înțeles, poate chiar inteligent. Cu toate astea își interzicea să creeze vreo legătură afectivă, fie cu el, fie cu oricare dintre cei de-acolo, teroriști sau ostatici. Simpatia e adesea o piedică în calea înfăptuirii a ceea ce îți propui. Pe de altă parte, Messner știa cum se termină mai întotdeauna poveștile astea. E mai bine să fie lăsată deoparte orice implicare personală.

Însă niciuna dintre regulile dictate de bunul simț elementar nu puteau să-i fie aplicate Roxanei Coss. Mai în fiecare zi își dorea câte ceva, iar dacă generalilor prea puțin le păsa de cerințele celorlalți, în fața ei cedau fără greș. De fiecare dată când pretindea vreun lucru, lui Messner îi bătea inima să i se spargă, de parcă pe el în persoană ar fi dorit ea să-l vadă. O dată fusese vorba de fir de curățat dinții, altădată de un fular, apoi de niște pastile pentru gât cu extract de plante din Elveția, după cum notase el cu mândrie. Unii luaseră obiceiul să facă apel la Roxane când simțeau vreo nevoie. Când comanda șosete bărbătești sau reviste nautice, diva nici nu clipea.

— Ați auzit vestea cea bună? îl întrebă ea.

— Avem și vești bune acuma?

Messner încerca să-și păstreze mintea limpede. Încerca să-i deslușească sursa farmecului. Așezat lângă ea, putea să-i vadă cărarea din păr. Era femeie ca toate femeile, nu? Cu excepția culorii ochilor, poate.

— Domnul Kato ne cântă la pian.

La auzul numelui, Kato se ridică de pe taburet și se înclină. Cei doi nu fuseseră încă prezentați. Toți ostaticii îl admirau pe Messner, atât pentru purtarea lui calmă, cât și pentru virtutea de-a dreptul magică de a intra și de a ieși pe ușă după pofta inimii.

— Cel puțin o să pot acum repeta din nou, declară Roxane mulțumită. Dacă avem noroc și reușim să scăpăm de aici, vreau să fiu iar în stare să cânt.

Messner spuse că speră să aibă ocazia să fie și el de față la repetiții. Timp de o clipă tulbure, Messner fu surprins de un sentiment care nu diferea de gelozie. Ostaticii erau mereu acolo, așa că dacă ea se hotăra să cânte la sculare sau la miezul nopții, aveau cum să o asculte. El își cumpărase un CD-player portabil și tot ce reușise să găsească dintre înregistrările ei.

Seara stătea în camera lui într-un hotel de mâna a doua plătit de Crucea Roșie Internațională și o asculta cântând *Norma* și *La Somnambula.* El rămâne de unul singur lungit în patul lui inconfortabil uitându-se la plasa de crăpături de pe tavan, ei sunt în salonul cel mare al vilei vicepreședintelui ascultând aria *Casta diva.* Ajunge, își zise Messner.

— Repetițiile le-am făcut întotdeauna cu ușile închise, îi explică Roxane. Nu cred că ar fi cineva îndreptățit să-mi audă greșelile. Dar nici nu cred că aici ar avea vreun rost să încerc să fac același lucru. Nu prea văd cum aș putea să le cer să se urce în pod.

— Chiar și de-acolo se poate auzi!

— Le-aș cere să-și pună vată în urechi.

Râsul Roxanei îl emoționă pe Messner. Totul părea mai acceptabil în casa asta de când ieșise la iveală un nou acompaniator.

— Ce aș putea să fac pentru dumneavoastră?

Dacă Gen fusese transformat în secretar, Messner devenise comisionar. În Elveția era membru al unui prestigios grup de negociatori. La patruzeci și doi de ani, făcuse o strălucită carieră în cadrul Crucii Roșii. De aproape douăzeci de ani nu mai încărca lădițe cu alimente și nu mai transporta pături pentru cei sinistrați de inundații. Acum răscolea un oraș întreg să găsească ciocolată cu aromă de portocală, dacă nu cumva trebuia să cheme la telefon un amic din Paris ca să-i trimită la repezeală o cremă de ochi scumpă, vândută într-un tubuleț negru.

— Am nevoie de partituri, spuse ea și îi înmână lista. Chemați-l la telefon pe managerul meu și rugați-l să le trimită imediat. Spuneți-i să ia chiar el avionul dacă își imaginează ceva suspect. Le vreau pentru mâine.

— Mă gândesc că ar trebui să fiți puțin mai îngăduitoare. Poate că nu chiar mâine, observă Messner. Acum e noapte în Italia.

Messner și Roxane vorbeau englezește. Gen traducea discret în japoneză. Părintele Arguedas era prin preajmă. Nu voia să se amestece, însă dorea din tot sufletul să afle ce se spune.

— Gen, șopti el, ce-i trebuie?

— Partituri, răspunse Gen, apoi își aminti că întrebarea fusese în spaniolă. *Partitura.*

— Dar Messner o fi știind cu cine să vorbească? O fi știind unde să le caute?

Lui Gen îi era simpatic preotul și nu voia să-i arate că-l stânjenea, dar domnul Hosokawa și Kato țineau cu tot dinadinsul să urmărească ce se spune, iar el rămăsese în urmă cu conversația.

— O să fie contactați oamenii ei din Italia.

Gen îi întoarse spatele părintelui Arguedas și reveni la ce avea de făcut. Preotul îl trase de mânecă. Gen ridică o mână făcându-i semn să aștepte.

— Dar eu știu unde se găsesc partituri, insistă părintele Arguedas. La nici trei kilometri de aici. Cunosc eu pe cineva, un profesor de muzică, e diacon în parohia noastră. De la el iau și eu discuri. Are toate partiturile care vă trebuie.

Vorbea din ce în ce mai tare. Părintele Arguedas, care își dedicase viața faptelor bune, suferea cumplit că în captivitate n-avea niciun prilej să facă vreuna. Îl ajuta pe Ruben la spălatul rufelor, iar dimineața împăturea cuverturile și le așeza în teancuri lângă perete împreună cu pernele.

Tânjea totuși să ofere ajutor și îndrumare de o natură mai profundă. Nu putea să nu își dea seama că mai degrabă îi scotea din sărite pe cei din jur decât să-i îmbărbăteze, când tot ce își dorea el, când singurul lucru care avea vreo însemnătate pentru el era să întindă o mână de ajutor.

— Ce spune? întrebă Roxane.

— Ce spuneți? îl întrebă Gen pe preot.

— Se găsesc și aici partituri. Doar să telefonați. Manuel le va aduce, are tot ce trebuie. Dacă nu le are cumva, deși mi-e greu să-mi închipui una ca asta, poate să facă rost. N-aveți decât să spuneți că partiturile sunt pentru señorita Coss. De fapt, nici măcar de asta nu-i nevoie. E un bun creștin. Dacă vorbiți cu el, vă ajută indiferent pentru cine sunt, vă încredințez eu că vă ajută!

Privirea îi strălucea din pricina agitației. Își strânse amândouă mâinile la piept, parcă își dăruia inima.

— Are și Bellini? întrebă Roxane după ce i se traduse. Am nevoie de cântece. Am nevoie de partituri întregi de operă, Rossini, Verdi, Mozart… Se aplecă spre preot și pronunță fără să clipească un nume imposibil. Offenbach.

— Offenbach! *Les Contes d'Hoffmann!*

Franceza preotului era oarecum inteligibilă, chiar dacă nu era neapărat și corectă. Avusese prilejul să vadă titlul scris pe coperta discului.

— Ar avea și asta?

Gen repetă întrebarea, iar preotul răspunse:

— I-am văzut toate partiturile. Telefonați-i, îl cheamă Manuel. V-aș fi recunoscător să mă lăsați chiar pe mine să-i vorbesc, dacă se îngăduie.

Dat fiind că generalul Benjamin era încuiat într-o cameră la etaj cu o cataplasmă fierbinte pe fața inflamată și nu putea fi deranjat, Messner le ceru generalilor Hector și Alfredo permisiunea, care fu pe loc acordată cu indiferență.

— Pentru señorita Coss, explicase Messner.

Generalul Hector dădu din cap fără să se întoarcă și îi făcu un semn cu mâna să își vadă de treabă. Când Messner ajunse în prag, generalul Alfredo strigă după el:

— Un singur apel telefonic!

Socotea că nu se arătaseră suficient de autoritari și acceptaseră prea repede cererea.

Cei doi erau în birou. Se uitau la telenovela favorită a președintelui țării. Eroina, Maria, îi declara iubitului că nu-l mai iubește, sperând să-l împingă să părăsească din disperare orașul și astfel să scape de propriul lui frate, care, la rândul lui îndrăgostit de Maria, căuta să pună mâna pe el și să-i facă felul. Messner a rămas în ușă să contemple hohotele de plâns ale eroinei. Îi venea greu să se desprindă și să părăsească încăperea datorită fetei din televizor care-și exprima durerea cu desăvârșită fervoare.

— Sunați-l pe Manuel, spuse el o dată întors în salon.

Ruben se duse la bucătărie să aducă anuarul telefonic, iar Messner îi dădu preotului celularul și îi arătă cum să formeze numărul. După trei sonerii o voce răspunse: Alo!

— Manuel? întrebă preotul. Manuel, alo?

Vocea i se sugrumase de emoție. Cineva din afara casei! Parcă ar fi zărit o fantomă, o umbră argintie care străbătea nava bisericii printre strane îndreptându-se spre altar. Manuel. Nu trecuseră bine două săptămâni de când era în captivitate, dar când auzi vocea aceea preotul se simți de parcă ar fi fost mort pentru restul omenirii.

— Cine-i la telefon?

Vocea era neîncrezătoare.

— Sunt prietenul tău, părintele Arguedas.

Ochii preotului se umplură de lacrimi, ridică o mână să ceară îngăduința să se retragă din mijlocul celor care îl înconjurau și se duse într-un colț, printre faldurile lucioase ale unor draperii.

La capătul firului a domnit mai întâi tăcerea.

— E o glumă?

— Nu, Manuel, sunt chiar eu.

— Dumneata ești, părinte?

— Sunt în… începu el, apoi continuă cu o voce nesigură. Am fost reținut.

— Știm totul despre asta. Cum vă merge, părinte? Cum se poartă cu voi? Vă dau voie să vorbiți la telefon?

— Eu sunt bine. Chiar foarte bine. În privința telefonului, nu-i chiar așa. E acum o situație specială…

— Se face liturghie pentru dumneata în fiecare zi. Acum era rândul prietenului să aibă o voce sugrumată. Tocmai venisem acasă pentru dejun. Doar ce-am intrat pe ușă. Dacă ați fi sunat cu cinci minute mai devreme nu mă găseați. Nu sunteți în primejdie? Noi auzim lucruri înspăimântătoare.

— Se face liturghie pentru mine?

Părintele Arguedas înfășură o mână în faldurile draperiei și își culcă obrazul pe stofa moale. După câte știa, fusese pomenit doar o dată la liturghie, împreună cu ceilalți douăzeci și trei care fuseseră ordonați, în duminica dinaintea consacrării. Când te gândești că toți oamenii ăștia, toți cei pentru care se ruga, se rugau și ei pentru el! Când te gândești că Domnul îi auzea numele rostit de atâtea voci!

— Ar trebui să vă rugați pentru toți cei de-aici, atât pentru ostatici cât și pentru cei care ne-au sechestrat, adăugă el.

— Așa și facem, spuse Manuel. Dar liturghia se celebrează în numele dumitale.

— Nu-mi vine să cred, șopti el.

— Are partiturile? interveni Roxane, iar Gen îi traduse preotului întrebarea.

Părintele Arguedas își aduse aminte.

— Manuel. Tuși încercând să își alunge emoția din glas. Te-am sunat ca să te rog ceva.

— Orice, dragul meu prieten. Vor bani?

Preotul zâmbi la gândul că toți oamenii ăștia bogați din jur ar fi ajuns să ceară bani de la un profesor de muzică.

— Nici vorbă! Am nevoie de partituri. E cu noi aici o cântăreață…

— Roxane Coss.

— Văd că știi tot, spuse el, simțindu-se îmbărbătat de interesul pe care i-l purta prietenul lui. Are nevoie de partituri ca să poată repeta.

— Am auzit că acompaniatorul ei e mort. Asasinat de teroriști. Se zice că i-au tăiat mâinile.

Părintele Arguedas fu cuprins de un val de indignare. Oare ce altceva se mai bârfea în lipsa lor!?

— N-a fost deloc așa. A murit de boală. Omul avea diabet, spuse el. Trebuia oare să-i apere pe cei care îi țineau prizonieri? Dar nici să lase să fie acuzați pe nedrept că i-ar fi tăiat mâinile pianistului. Nu-i chiar așa de rău aici, a continuat el. De fapt, puțin îmi pasă. S-a găsit un alt acompaniator. O persoană care cântă foarte bine la pian, după părerea mea, adăugă el cu vocea coborâtă până la șoaptă. E poate chiar mai bun decât cel dintâi. Iar ea vrea partituri de toate felurile, operă, cântece de Bellini, ceva Chopin pentru acompaniator. Am o listă.

— Am tot ce-și pot dori, zise Manuel cu o voce sigură.

Preotul putea să-l audă pe prietenul lui cum căuta hârtie și creion.

— I-am și spus asta.

— I-ai vorbit despre mine lui Roxane Coss?

— Desigur. De-aia telefonez.

— A auzit numele meu?

— Vrea să cânte după partiturile tale, îl încredință preotul.

— Chiar și luat ostatic faci lucruri bune, oftă Manuel. Ce onoare pentru mine! Aduc partiturile fără întârziere. Las deoparte dejunul și vin neîntârziat.

Cei doi oameni au consultat în continuare lista, iar părintele Arguedas a făcut o ultimă verificare împreună cu Gen. Când totul a fost gata, preotul i-a cerut prietenului său să rămână încă o clipă la telefon. Nehotărât mai întâi, i-a întins telefonul lui Roxane.

— Rugați-o să-i spună o vorbă, două, i-a zis lui Gen.

— Ce să-i spună?

— Orice. Nu asta contează. Rugați-o, de pildă, să pronunțe

numele operelor. Credeți c-o să primească?

Gen transmise rugămintea, iar Roxane Coss luă micul telefon din mâna preotului și-l duse la ureche.

— Alo! rosti ea.

— Alo! repetă Manuel.

Îl privi pe preot zâmbind. Se uita la el, recitând numele operelor.

— *La Boheme,* spuse. *Cosi fan tutte.*

— Doamne Dumnezeule, șopti Manuel.

— *La Gioconda, I Capuleti e i Montecchi, Madama Butterfly.*

Era de parcă un val de lumină albă s-ar fi strecurat în pieptul preotului, o strălucire fierbinte care îi umezea privirea în vreme ce inima lui bătea așa cum ar bate în toiul nopții la ușa bisericii un om părăsit de nădejde. Să fi fost el în stare să ridice mâinile și să o atingă, mai mult ca sigur că n-ar fi izbutit să se stăpânească. Era însă cu neputință. Vocea ei îl paraliza, muzica acelui glas, volutele ritmice ale numelor rostite de buzele ei, preluate de telefon și purtate până la urechea lui Manuel, vreo trei kilometri mai încolo. Preotul pricepu atunci că avea fără nicio îndoială să supraviețuiască. Pricepu că avea să vină o zi când va sta împreună cu Manuel la măsuța lui din bucătărie, în apartamentul acela burdușit cu partituri, și că vor evoca plăcerea acelei clipe fără să aibă de ce să le fie rușine. Trebuia să supraviețuiască fie și numai pentru ceașca aceea de cafea pe care avea să o bea împreună cu prietenul lui. Iar când își vor răscoli amintirile și vor încerca să așeze în ordine numele rostite de ea, părintele Arguedas nu va avea nicio îndoială că el fusese cel mai norocos, pentru că pe el îl privise ea tot timpul cât vorbise la telefon.

— Lasă-mi și mie telefonul, îi ceru Simon Thibault lui Messner când se termină conversația.

— A zis un singur apel.

— Puțin îmi pasă ce-a zis! Dă-mi naibii telefonul ăla!

— Simon!

— Ei stau cu ochii în televizor. Dă-mi telefonul!

Teroriștii tăiaseră cablul rețelei telefonice din casă.

Messner suspină și îi înmână telefonul.

— Un minut.

— Jur, zise Simon. Începuse deja să formeze numărul. Telefonul a sunat de cinci ori la rând, apoi a intrat în funcție

robotul. Era înregistrată chiar vocea lui, care spunea întâi în spaniolă, apoi în franceză, că nu erau acasă, că aveau să răspundă celor care sunau. De ce oare nu era înregistrată vocea lui Edith? Ce-i trecuse oare lui prin cap!? Își acoperi ochii cu mâna să nu i se vadă lacrimile. Sunetul propriului său glas îi era de nesuportat. Când se încheie înregistrarea, urmă tonul surd, prelung.

— *Je t'adore,* spuse el. *Je t'aime, je t'adore.*

Se răspândiseră în cele din urmă, își căutase fiecare un loc unde să facă o siestă sau o pasiență. După plecarea lui Roxane și după retragerea lui Kato, întors să continue o scrisoare începută pentru fiii lui (cât de multe avea acum să le spună!), Gen avea să o remarce pe Carmen rămasă de cealaltă parte a salonului, doar că ea nu-i mai urmărea nici pe divă, și nici pe acompaniatorul ei. La el se uita. Gen simți aceeași greutate în capul pieptului ca mai înainte, când îi surprinsese prima oară privirea. Fata nu mai purta șapcă. Chipul ei, nepotrivit de frumos pentru un băiat, nu clipea, nu se mișca. S-ar fi zis că își ține respirația. Se uita insistent la Gen cu ochi mari, întunecați, ca și cum dacă schimba direcția privirii ar fi recunoscut prin asta că și până atunci nu făcuse altceva decât să-l caute din priviri.

Gen, cu toată ușurința extraordinară pentru vorbirea limbilor străine, nu se simțea deloc în largul lui dacă era constrâns de împrejurări să folosească propriile sale vorbe. Dacă domnul Hosokawa ar fi fost lângă el și i-ar fi cerut să se ducă să vadă ce e cu fata aia, s-ar fi dus fără cea mai neînsemnată ezitare. I se mai întâmplase uneori să se întrebe dacă nu cumva în loc de suflet avea un mecanism pus în mișcare doar dacă cineva, altcineva, răsucește o cheiță. Era admirabil înzestrat să muncească și admirabil înzestrat să rămână de unul singur. Singur în apartamentul lui, înconjurat de cărți și de benzi magnetice, își oferea o altă limbă așa cum alții își oferă altă femeie, vorbind întâi cu dulceață, apoi cu pasiune. Împrăștia cărțile pe jos, apoi lua una la întâmplare. Pe Czeslaw Milosz îl citea în polonă, pe Flaubert în franceză, pe Cehov în rusă, pe Nabokov în engleză, pe Mann în germană. Apoi schimba: Milosz în franceză, Flaubert în rusă, Mann în engleză... Era un joc, o scamatorie de salon pentru propria lui plăcere, un joc în care permanenta schimbare a limbilor îi ținea mintea trează fără să influențeze în vreun fel capacitatea lui de a se apropia de

persoana care îl privea insistent de pe partea opusă a încăperii. Poate că generalii aveau de fapt dreptate cu privire la el.

Carmen își încinsese talia subțire cu o centură lată de piele pe partea dreaptă a căreia înfipsese un pistol. Salopeta ei militară verde nu era la fel de murdară ca a camarazilor ei, iar ruptura de la genunchi o cârpise foarte îngrijit cu același ac cu care Esmeralda cususe obrazul vicepreședintelui. După ce a terminat, Esmeralda a lăsat pe o măsuță mosorelul de ață cu acul înfipt în el, iar la prima ocazie Carmen l-a și strecurat într-un buzunar. Din clipa în care înțelesese că Gen era interpret, tot încerca să-i vorbească, dar nu găsise nicio cale care să-i permită să nu se dea de gol. A urmat gafa săvârșită de Beatriz, prin urmare nu mai era niciun secret, niciun motiv să nu treacă la acțiune, decât că simțea că nu e în stare să se mai dezlipească de lângă zid. El o văzuse. Și, cu toate că se uita la ea, nimic nu se urnea din loc. Nu era în stare nici să plece de unde se afla, nici să se ducă spre el. La urma urmelor, viața putea să fie foarte bine trăită și în colțul acela ca oriunde în altă parte. Încerca să își aducă aminte cum se trece la atac, să pună în aplicare ce învățase de la generali la antrenamente, dar una e să faci ceva pentru binele poporului, cu totul alta să ceri pentru tine însuți. Habar n-avea cum se cere.

— Dragă Gen, îi spuse Messner, bătându-l amical pe umăr. Nu te-am văzut niciodată stând de unul singur. Trebuie că simți uneori că fiecare are ceva de spus și că nimeni nu știe cum.

— Uneori, da, răspunse Gen absent.

Avea impresia că dacă ar sufla spre ea, s-ar înălța și ar zbura ca un fulg.

— Noi doi suntem slugile împrejurărilor spuse Messner franțuzește, limba pe care o vorbea acasă, în Elveția. Care ar fi echivalentul masculin al slugii?

— Esclave, spuse Gen.

— Ah, da, sclav, sigur, dar nu sună tot așa de bine. Cred că prefer slujitoare. Nu mă deranjează deloc.

Messner se așează alături de Gen pe taburetul pianului și urmări privirea fixă a lui Gen.

— Ei, Doamne, exclamă ușurel. Nu-i o fată acolo?

Gen răspunse afirmativ.

— De unde a răsărit? Parcă nu era nicio fată pe-aici. Să nu-mi spui că s-au descurcat să mai aducă după ei pe cineva!

— A fost aici de la început, îi explică Gen. Sunt două fete. Însă nu ne-am dat nici noi seama. Ea e Carmen. Beatriz, cealaltă, se uită la televizor.

— Nu ne-am dat seama?

— Așa se pare, răspunse Gen, având însă certitudinea că în ce-l privește nu era tocmai așa.

— Tocmai vin din birou și n-am văzut nimic.

— Atunci iar ați scăpat-o din vedere pe Beatriz.

— Aha, Beatriz. Iar cea de aici e Carmen. Bine, zise Messner și se ridică. Asta înseamnă că ceva nu-i în regulă cu noi toți. Fii interpretul meu. Vreau să-i vorbesc.

— Spaniola dumitale e foarte corectă.

— Spaniola mea e bâlbâită și nu sunt în stare să conjug verbele ca lumea. Hai, sus! Uită-te la ea, Gen! Te privește cu insistență.

Ăsta era adevărul. Carmen s-a simțit atât de înfricoșată când a remarcat că Messner vrea să vină spre ea, încât nu mai era în stare nici măcar să clipească. Avea privirea nemișcată, de parcă ar fi fost un personaj într-un tablou. Se ruga în gând Sfintei Roșa de Lima să-i ofere cel mai de preț dar, cel de a deveni nevăzut.

— Ori i s-o fi dat ordin să nu te scape din ochi sub pedeapsa cu moartea, ori o fi având ceva de spus.

Gen se ridică. Era interpret. Avea să se ducă să își facă meseria la cererea lui Messner. Simțea totuși un freamăt neobișnuit în coșul pieptului, ceva nu prea deosebit de mâncărimea pielii, dar mult mai profund, sub coaste.

— Un lucru atât de extraordinar, și nimeni nu mi-a spus nimic, se miră Messner.

— Eram toți cu mintea la noul acompaniator, explică Gen. Se simțea tot mai nesigur pe picioare, femurul, rotula, tibia... Fetele astea ne ieșiseră din minte, adăugă el.

— Cred că-i teribil de sexist din partea mea să-mi închipui că teroriștii sunt doar bărbați. La urma urmelor, trăim într-o lume modernă. E de presupus că o fată poate deveni terorist la fel de lesne ca un băiat.

— Eu, unul, nu pot să-mi imaginez așa ceva, declară Gen.

Când ajunseră la un metru de ea, Carmen găsi destulă forță ca să pună mâna pe armă. Gestul îi opri în loc pe cei doi.

— Te gândești să tragi în noi? o întrebă Messner în

franțuzește.

Era o propoziție simplă pe care însă nu era capabil să o rostească în spaniolă pentru că nu cunoștea cuvântul *a trage.* Își imagină că trebuie să-l învețe. Gen traduse cu voce nesigură. Carmen n-a dat niciun răspuns. Avea fruntea plină de broboane de transpirație și ochii larg deschiși.

— E sigur că fata asta vorbește spaniola? Sau măcar că vorbește? se miră Messner.

Gen o întrebă dacă vorbea spaniolă.

— *Poquito,* murmură ea.

— Nu trage, îi spuse Messner binevoitor și arătă spre armă.

Carmen luă mâna de pe pistol și își încrucișa brațele pe piept.

— Nu trag, răspunse ea.

— Câți ani ai?

Zise că are șaptesprezece. Ei presupuseră că spune adevărul.

— Care-i limba ta maternă? întrebă Messner.

Gen o întrebă ce limbă vorbea acasă la ea.

— Quechua, răspunse. Vorbim toți quechua, dar știm și spaniolă.

Apoi, într-o primă încercare de a comunica ceea ce dorea, spuse cu un fel de mormăit monoton:

— Trebuie să știu spaniola mai bine.

— Vorbești bine spaniola, spuse Gen.

Lauda îi schimbă expresia. Nimeni n-ar fi exagerat într-atât încât să spună că era un zâmbet, dar își săltă sprâncenele și întreaga față i se înălță ușor spre ei ca atrasă de lumina soarelui.

— Încerc să învăț mai bine.

— Cum se face că o fată ca tine s-a atașat de asemenea grup? o întrebă Messner.

Gen găsea că întrebarea era mult prea directă, dar Messner cunoștea cu siguranță atâta spaniolă încât să-l prindă dacă făcea vreo schimbare.

— Lupt pentru eliberarea poporului, spuse ea.

Messner își scărpină ceafa.

— Iar eliberarea poporului! N-am să știu niciodată prea bine cine-i poporul ăsta, sau din ce ar trebui să fie el eliberat. Firește că văd și eu câte greutăți există, dar e atât de tulbure eliberarea

poporului! E mult mai lesne să negociezi cu jefuitorii de bancă. Ei nu vor decât parale. Vor să ia banii, să se elibereze, iar poporul poate să se ducă la naiba. E mult mai simplu, nu-i așa?

— Mă întrebați pe mine sau pe ea?

Messner o privi pe Carmen și îi ceru scuze în spaniolă.

— Am fost cam brutal, îi spuse lui Gen. Spaniola mea e tare săracă, adăugă el la adresa fetei, dar și eu încerc să mai învăț.

— *Si,* spuse ea.

N-ar fi trebuit să stea de vorbă cu ei. Generalii puteau oricând să își facă apariția. Oricine putea s-o vadă. Era prea la vedere.

— Ești bine tratată? Stai bine cu sănătatea?

— *Si,* răspunse iar, deși nu prea înțelesese întrebarea.

— E o fată foarte drăguță, îi spuse lui Gen în franceză. Are un chip remarcabil. O inimă aproape perfectă. Să nu-i spui totuși nimic despre asta. Cred că ar muri de rușine. Se întoarse apoi spre Carmen: Dacă ai nevoie de ceva, îi spui unuia sau altuia dintre noi.

— *Si,* răspunse ea, forțându-se să scoată și sunetul corespunzător cu întredeschiderea buzelor.

— Nu prea știu să fie mulți teroriști timizi, spuse Messner în franceză.

Stăteau ca și cum ar fi trecut printr-un moment penibil la o serată lungă și plicticoasă.

— Am văzut că îți place muzica, îi spuse Gen fetei.

— Foarte frumoasă, șopti ea.

— Era Chopin.

— Kato a cântat Chopin? întrebă Messner. *Nocturnele*? Ce păcat că am pierdut asemenea ocazie!

— Chopin a cântat, spuse Carmen.

— Nu, o corectă Gen. Omul care a cântat e señor Kato. Señor Chopin a compus muzica.

— Foarte frumoasă, repetă ea.

Ochii i se umplură dintr-odată de lacrimi, iar buzele i se întredeschiseră, de astă dată nu pentru vreo vorbă, ci doar să tragă aer în piept cu nesaț.

— Ce se întâmplă? întrebă Messner. Vru să-i pună o mână pe umăr, dar se răzgândi.

Tocmai atunci se auzi dinspre intrare strigătul lui Gilbert, un zdrahon de băiat, care o chema. La auzul numelui ei, fata își

recăpătă parcă forțele, își șterse ochii cu o mișcare grăbită și se răsuci fără urmă de salut. Cei doi întoarseră capetele și o văzură țâșnind ca o săgeată de-a lungul întinderii salonului și dispărând în hol împreună cu băiatul acela.

— E probabil efectul muzicii, își dădu cu părerea Messner.

Gen întoarse privirea la locul de unde plecase Carmen.

— Trebuie să fie greu pentru o fată, spuse. Toate astea laolaltă…

Iar când Messner se pregătea să spună că era greu pentru toți, pricepu gândul lui Gen și îl aprobă din toată inima.

Ori de câte ori pleca Messner, în casă se așternea o tristețe care se prelungea ore de-a rândul. Mai nimeni nu vorbea și, oricum, nimeni nu stătea să asculte plictisitoarele anunțuri ale poliției transmise de dincolo de zid. „Predați-vă”, „Nicio speranță”, „Fără negocieri”. Repetate neîncetat, vorbele acelea deveneau un bâzâit monoton, ca hârșâitul furios al viespilor mișunând în cuib. Puteau să își imagineze ce simte un pușcăriaș în celulă după terminarea vizitei, când nu-i rămâne nimic altceva de făcut decât să se întrebe dacă dincolo de ziduri a căzut întunericul.

Zăceau cufundați în amărăciunea acelei după-amiezi cu gândul la rubedeniile vârstnice pe care nu apucau să le viziteze, când Messner ciocăni din nou la ușă. Simon Thibault își ridică fața din eșarfa albastră care-i atârna în jurul gâtului, iar generalul Benjamin îi făcu semn vicepreședintelui să deschidă. Ruben întârzie cât să scoată prosopul legat în jurul taliei. Băieții înarmați îl împingeau să se grăbească. Fără îndoială că era Messner. Doar Messner venea la ușă.

— Ce surpriză plăcută, zise vicepreședintele.

Pe trepte, Messner se căznea să nu scape din brațe o cutie.

Generalii crezuseră că ciocănitul ăsta neprogramat anunța o schimbare, ivirea unei posibilități de încheiere a întregii povești, atât erau de deznădăjduiți și tot pe-atât de plini de nădejde. Când s-au dumirit că se livra pur și simplu alt pachet, au fost pur și simplu zdrobiți de dezamăgire. Nu voiau nici măcar să audă de așa ceva.

— Nu e ora, îi spuse generalul Alfredo lui Gen. Știe doar la ce oră i se permite să vină!

Generalul Alfredo adormise pe un fotoliu. Suferea de teribile insomnii încă de la venirea lor în locuința

vicepreședintelui, așa că, dacă reușea să adoarmă, oricine l-ar fi trezit avea de ce să regrete pe viață. Visa întruna gloanțe care-i șuieră pe la urechi. Când se trezea, cămașa îi era udă leoarcă, inima îi bătea nebunește, iar el se simțea și mai frânt de oboseală decât înainte să adoarmă.

— Mi s-a părut că e o ocazie aparte, zise Messner. Au sosit partiturile.

— Aici e armată, se răsti Alfredo. Nu conservator. Vino mâine la ora știută și o să discutăm atunci dacă primim partiturile sau nu!

Roxane Coss îl întrebă pe Gen dacă erau partiturile ei, iar la răspunsul lui afirmativ sări în picioare. Preotul se apropie și el de ușă.

— Sunt de la Manuel?

— L-am lăsat dincolo de zid, îi răspunse Messner. A trimis toate astea pentru dumneavoastră.

Părintele Arguedas își duse mâinile împreunate la buze. „Dumnezeule milostiv și atotputernic, îngăduie-ne să facem numai binele pretutindeni și în toate clipele vieții noastre spre veșnica Ta slăvire.”

— Treceți amândoi pe scaunele voastre! ordonă Alfredo.

— Las asta înăuntru, lângă ușă, spuse Messner și începu să se aplece. E surprinzător ce greu pot să atârne partiturile.

— Nu, se încăpățână Alfredo.

Îl durea capul. Era sătul de atâtea cedări. Era nevoie de un pic de ordine în afacerea asta, de un pic de respect pentru deținătorul autorității. Nu el ținea arma în mână? Sau poate că n-avea importanță!? Dacă el zice că nu intră cutia în casă, cutia nu intră în casă! Generalul Benjamin îi șopti ceva la ureche, însă el se mulțumi să repete ce mai spusese.

— Nu e nu!

Roxane îl trase de mânecă pe Gen.

— Nu-i pentru mine? Spune-le asta!

Gen întrebă dacă nu cumva cutia îi aparține domnișoarei Coss.

— Señorita Coss nu are nimic aici! E prizonieră ca voi toți. Nu-i casa ei. N-are un serviciu poștal personal! Nu primește pachete!

Tonul lui Alfredo îi mobiliză pe tinerii teroriști. Își îndreptară spinările, priviră amenințător, mulți puseră mâna pe arme.

Messner oftă și cumpăni greutatea din brațe.

— În cazul ăsta, mă-ntorc mâine!

Vorbise englezește, i se adresase lui Roxane, lăsându-l pe Gen să le traducă generalilor.

Tocmai când se întorcea să plece, Roxane Coss a închis ochii și a deschis gura. Privind în urmă la ce se întâmplase atunci, trebuie spus că fusese extrem de riscant, atât din pricina generalului Alfredo, care putea să considere așa ceva drept un semn de rebeliune, cât și din pricina daunelor pe care le-ar fi putut aduce instrumentului vocal. De două săptămâni nu mai cântase și nu făcuse nici măcar o gamă pentru încălzire. Roxane Coss, așezată în mijlocul vastului salon, îmbrăcată într-o cămașă albă, elegantă de-a vicepreședintelui și cu pantalonii doamnei Iglesias, începu să cânte O, *mio babbino caro* din opera *Gianni Schicchi* a lui Puccini. Ar fi trebuit să fie o orchestră în spatele ei, dar n-a dat nimeni atenție la asta. Nimeni n-ar fi spus că vocea i-ar fi sunat mai bine acompaniată sau că fusese mai plăcut când încăperea strălucea de curățenie și lumânările erau aprinse. Nimeni n-a luat în seamă absența florilor sau a șampaniei, de fapt, știau acum că florile și șampania sunt adaosuri inutile. Oare chiar nu mai cântase de-atunci? Sunetul nu îi fusese neapărat mai frumos când avea vocea pregătită, încălzită. Ochii li se împăienjeniră din atâtea cauze încât n-ar fi fost cu putință să se scrie pe-o listă. Frumusețea muzicii îi făcea să plângă, desigur, dar și risipirea atâtor și-atâtor proiecte. Păstrau în minte ultimul ei recital și li se rupea inima de dorul celor care le fuseseră alături. Toată iubirea și toată nostalgia pe care le poate simți o ființă se împleteau în mai puțin de două minute și jumătate de cântec, iar când notele cele mai înalte au fost atinse, li se păru că tot ce căpătaseră de la viață și tot ce pierduseră alcătuiau împreună o povară aproape cu neputință de suportat. Când isprăvi, au rămas tăcuți, buimăciți, tremurând de emoție. Messner se rezemase de perete, inert. El nu participase ca ceilalți la petrecere. Spre deosebire de ei, nu fusese niciodată de față când cântase ea.

Roxane respiră adânc și dădu din umeri.

— Spune-i că asta a fost tot. Ori îmi dă chiar acum cutia aceea, ori n-o să mai auziți nici pianul și nici pe mine până la încheierea acestei experiențe sociale eșuate.

— Chiar așa? întrebă Gen.

— Nu glumesc, răspunse soprana.

Așa că Gen transmise mesajul și toate privirile se întoarseră spre generalul Alfredo. El își masă rădăcina nasului cu două degete încercând în zadar să scape de durerea de cap. Muzica îl tulburase într-atât, încât parcă își pierduse mințile. Nu mai era în stare să-și pună de acord comportamentul și convingerile. Își aminti de sora lui, moartă de scarlatină pe când el era un băiețel. Ostaticii ăștia se purtau ca niște copii mofturoși, doreau întruna câte ceva. Nici nu le trecea prin minte ce poate să însemne adevărata suferință. Ar fi fost bucuros să iasă de îndată din casa aia și să accepte orice fel de soartă l-ar fi așteptat de partea cealaltă a zidului, restul vieții în închisoare sau un glonț în cap. Cu atât de puțin somn, nu mai era în stare să ia vreo hotărâre. Orice concluzie părea nebunească. Alfredo le întoarse spatele tuturor și ieși din cameră de-a lungul coridorului care ducea la biroul vicepreședintelui. După un moment, s-au auzit nu prea tare vocile prezentatorilor jurnalului televizat. Generalul Benjamin i-a spus lui Messner să aștepte și a ordonat soldaților să verifice scrupulos conținutul cutiei în căutarea a orice n-ar fi fost partitură muzicală. Încerca să dea impresia că era hotărârea lui, că el era comandantul. Își dădea totuși seama că nu mai era adevărat.

Soldații au luat cutia din brațele lui Messner și i-au deșertat conținutul pe podea. Erau foi desprinse și partituri legate, sute de pagini acoperite cu scrisul muzicii. Le-au cercetat atent, au separat foile și au scuturat teancurile de parcă era cu putință să fie strecurați bani printre pagini.

— Uimitor, exclamă Messner. M-am tot uitat la polițiștii care au făcut același lucru afară. Acum trebuie să trecem prin toate astea încă o dată!

Kato s-a apropiat și s-a așezat în genunchi lângă băieții soldați. Imediat ce verificau o foaie, le-o lua din mâini. L-a separat cu grijă pe Rossini de Verdi, a așezat Chopin alături de Chopin. Uneori se oprea și citea o pagină de parcă era o scrisoare de acasă. Capul și-l mișca marcând tempoul muzicii. Când găsea ceva mai aparte, lua foaia și i-o dădea Roxanei, înclinându-se adânc. Nu-i ceruse lui Gen să traducă nimic. Tot ce era de aflat și de știut se găsea acolo.

— Manuel vă trimite cele mai calde salutări, îi spuse Messner părintelui Arguedas. Zice că dacă aveți nevoie de

absolut orice altceva, are să-l găsească pentru dumneavoastră.

Preotul căzuse în păcatul trufiei, o știa bine, totuși bucuria lui era nemărginită pentru că fusese în stare să joace un rol în procurarea acelor partituri. Era încă prea ameţit de vocea lui Roxane ca să se exprime cum trebuie. Se uită să vadă dacă ferestrele erau deschise. Era încrezător că, din stradă, Manuel fusese în stare să audă fie și un singur vers, o notă măcar. Ce fericire dăduse peste el în captivitate! Misterele iubirii lui Christos nu i se păruseră niciodată mai deslușite, nici când oficia, nici când primea cuminecătura, nici chiar în ziua în care primise consacrarea. Își dădea seama că de-abia acum începe să întrezărească felul în care soarta îl punea să urmeze ori să dea orbește peste sorţile de nepătruns ale celorlalți. Soarta îi promitea răsplată, inima oferită

Domnului îi deschidea calea spre o splendoare dincolo de orice posibilă descriere. Cât de mult se câștigă când îți închipui că totul e pierdut!

Roxane Coss n-a mai cântat în ziua aceea. Ceruse prea mult de la voce. S-a mulţumit să se uite prin partituri stând pe o banchetă lângă fereastră alături de domnul Hosokawa. Când aveau ceva să își spună, făceau apel la serviciile lui Gen. Era însă uimitor cât de rar aveau nevoie de el. Roxane se simțea atât de bine cu domnul Hosokawa! În absența limbii, era încredințată că el o aproba întru totul. Ea fredona puțin după vreo partitură astfel încât să își dea și el seama la ce se uită, apoi priveau paginile împreună. Domnul Hosokawa nu știa să citească notele, însă accepta ritualul. Nu vorbea limba libretului, nici a cântăreței, nici a gazdei. Începuse totuși să nu mai fie atât de stingherit de tot ce pierduse, de tot ce nu cunoștea. Dimpotrivă, era uimit de ce căpătase: norocul de a sta într-o după-amiază târzie lângă femeia asta care citea partituri. Ea îi atingea mâna când așeza între ei, pe canapea, paginile privite. Apoi o lăsa peste a lui și continua să citească.

După o vreme, se apropie de ei Kato. Se înclină spre Roxane, apoi spre domnul Hosokawa.

— V-ar deranja să cânt? își întrebă patronul.

— Eu cred că ar fi minunat, îi răspunse domnul Hosokawa.

Roxane privi cum domnul Hosokawa mima cântatul la pian arătând spre Kato.

— Da, spuse ea, dând din cap.

Întinse mâna după partitură. Kato i-o dădu.

— Satie, spuse el.

— Satie, zâmbi ea și aprobă din nou.

Kato se duse la pian și începu să cânte. Nu era ca prima oară când cântase și nimănui nu-i venea să creadă că, fără să știe, avuseseră printre ei, în aceeași încăpere, un asemenea talent. Nu era nici pe departe ca aria lui Roxane, când inima fiecăruia dintre cei de față parcă stătuse în loc până la ultima notă. Satie nu era decât muzică. Puteau să asculte frumusețea fără să încremenească. Puteau să continue să citească sau să se uite pe fereastră în vreme ce Kato cânta la pian. Roxane continua să frunzărească partiturile, deși din când în când se oprea și închidea ochii. Doar domnul Hosokawa și preotul înțelegeau pe deplin rostul muzicii. Fiecare notă se deslușea alături de toate celelalte. Era măsura timpului care le scăpa printre degete. Era interpretarea vieții lor pe însăși durata trăirii.

Mai era acolo o persoană care înțelegea muzica, numai că nu făcea parte dintre ostatici. Privind din hol pe după colț, era Carmen, iar Carmen, deși îi lipseau cuvintele trebuincioase, înțelegea totul. Era perioada cea mai fericită din viața ei și totul se datora muzicii. Copil, noaptea în pătucul ei, nu visase asemenea delicii. Nimeni din familia ei, din munți, unde îi lăsase, n-ar fi priceput ce poate să fie aceea o casă de cărămidă cu ferestre etanșe, în care nu e niciodată prea cald ori prea frig. N-ar fi crezut că există pe lume un asemenea covor nesfârșit, ca o pajiște cu flori, sau tavane aurite ale unor camere unde femei de marmură palidă stau de o parte și de alta ale unui cămin a cărui poliță se sprijină pe capetele lor. Toate astea – muzica și tablourile și grădina prin care ea patrula cu pușca-n mână – ajungeau cu vârf și-ndesat, mai era și mâncarea adusă în fiecare zi, atât de multă încât o parte era întotdeauna aruncată, oricât s-ar fi străduit ei să mănânce. Mai erau și căzi de baie albe și adânci, iar apa caldă, curgând din robinete cu țevi argintii curbate, nu se isprăvea. Mai erau și teancuri de prosoape albe și perne și pături tivite cu mătase, iar în casă era atât de mult loc, încât puteau să rătăcească de colo-colo fără să le dea nimeni de urmă. Așa e, generalii voiau să-i ofere ceva mai bun poporului. Dar nu făceau oare și ei parte din popor? Ar fi fost oare cel mai rău lucru de pe lume dacă nu s-ar mai fi petrecut nimic altceva, dacă ar fi rămas toți aici, în casa asta primitoare? Carmen se

ruga din toată inima. Când era în apropierea preotului, se ruga sperând că ruga ei avea să fie mai bine primită. Se ruga să nu se mai întâmple nimic. Se ruga la bunul Dumnezeu să coboare privirea spre ei, să vadă cât de frumoasă le era viața și să-i lase în pace.

În noaptea aceea Carmen era de pază. Dura mult până când adormeau toți. Unii citeau la lumina lanternelor, alții se tot răsuceau și se întindeau în încăperea aceea mare unde dormeau pe jos laolaltă. Erau ca niște copii, ba se ridicau după apă, ba se duceau la closet. Însă de îndată ce adormiră toți, ea le dădu ocol și se duse să-l privească pe Gen. Era la locul lui obișnuit, culcat pe spate, pe covor, lângă canapeaua unde dormea patronul lui. Gen își scosese ochelarii și îi ținea în mână. Avea un chip atrăgător, chipul cuiva care înmagazinase o mulțime uluitoare de cunoștințe! Vedea cum globii ochilor i se zbat sub pleoapele cu piele netedă, subțire. Tot restul trupului era liniștit. Respira calm, regulat. Carmen ar fi dorit să i se strecoare în minte. Să vadă dacă nu era cumva burdușită de cuvinte, aranjate cu grijă în rafturi stivuite unele peste altele, câte o limbă pentru fiecare. În comparație cu a lui, mintea ei e un dulap gol. Putea să o refuze, ce rău ar fi fost în asta? Ea n-avea cum să rămână cu mai puțin decât cu nimic. N-avea de făcut altceva decât să întrebe. N-avea de făcut altceva decât să rostească vorbele acelea, dar numai la gândul ăsta i se punea un nod în gât. Ce știa ea despre muzică sau despre icoanele Fecioarei? Ce știa ea cum se cere ceva? Carmen își ținu răsuflarea și se întinse lângă Gen. Nu făcea mai mult zgomot decât lumina căzută pe frunzele copacilor. Se așeză pe o parte, cu gura lângă urechea lui adormită. Dacă nu avea talent să ceară, nu-i lipsea geniul mișcării fără zgomot. În timpul instrucției în pădure, numai Carmen fusese în stare să alerge mai mult de un kilometru fără să clintească nici măcar o rămurică. Știa să se apropie pe la spatele cuiva ca o umbră și să-l bată pe umăr când se aștepta mai puțin. Ea fusese prima trimisă cu sarcina de a deșuruba capacele conductelor de aerisire, pentru că pe ea nimeni n-ar fi putut s-o observe. Nici acum n-avea să audă nimeni nimic. A mai rostit o rugăciune către Sfânta Roșa de Lima. S-a rugat pentru un strop de curaj. După atâtea rugăciuni înălțate pentru harul tăcerii, acum se ruga să i se dăruiască îndrăzneala vorbirii.

— Gen, șopti ea.

Gen era pe o plajă în Grecia. Privea întinderea de apă. În spate, dinspre dunele de nisip, cineva îl strigase pe nume.

Inima ei o luase razna. Sângele îi vuia în urechi. Ce ajunse la ea, încordând auzul, fu un sfat al sfintei. „Acum sau niciodată”, spunea Sfânta Roșa. „Sunt cu tine doar în clipa asta.”

— Gen!

Iar acum vocea aceea se îndepărtează, iar Gen părăsește plaja să o urmeze, urmează vocea dinspre somn spre trezie, întotdeauna era tulburat la trezire în casa vicepreședintelui. Ce fel de hotel mai era și ăsta? De ce era întins pe jos? Apoi își aminti și în clipa aceea deschise ochii gândind că domnul Hosokawa avea nevoie de el. Privi în sus, spre canapea, dar simți o mână pe umăr. Când întoarse capul, băiatul acela frumos era lângă el. Nu, nu băiatul. Carmen. Nasul ei era gata să-l atingă pe al lui. A tresărit, fără să-i fie teamă. Ce ciudat că-i întinsă pe jos, e tot ce-i trecu prin minte.

De puțină vreme, armata renunțase să mai scalde casa în lumina proiectoarelor care se năpustiseră prea îndelung prin ferestre, iar noaptea era din nou noapte.

— Carmen? rosti el.

Acum ar trebui să o vadă Messner, în lumina lunii. Nu se înșelase cu privire la chipul ei, un chip de forma inimii.

— Stai liniștit, îi șopti ea în ureche. Ascultă!

Unde erau oare cuvintele? Era atât de mulțumită acolo, pe jos. Nu mai suporta galopul inimii. Oare îi vedea tremurul prin întuneric? Oare îi simțea tremurul prin lemnul podelei? Oare auzea cum i se freacă hainele de piele? „Închide ochii”, îi spuse Sfânta Rosa. „Spune-mi mie ruga!”

Dintr-odată avu aer din belșug.

— Învață-mă să citesc, îi spuse ea rapid. Învață-mă să scriu în spaniolă!

Gen o privi. Avea ochii închiși. Parcă el venise să se întindă lângă ea, nu invers. Avea gene grele și întunecate și obrajii ca focul. Dormea oare? Vorbea în somn? Ar fi putut să o sărute fără măcar să se miște, dar își scoase de îndată gândul ăsta din minte.

— Vrei să citești în spaniolă, repetă Gen, cu vocea la fel de scăzută ca a ei.

Slavă Domnului, își zise ea. Știe să nu facă zgomot. Știe, ca și mine, să vorbească fără glas. Respiră adânc și deschise ochii clipind.

— Și englezește, șopti ea.

Apoi zâmbi. Nu se putea stăpâni. Reușise să-l roage tot ce voia.

Cine își închipuia că timida Carmen, veșnic ascunsă în spatele celorlalți, poate să zâmbească? Doar la vederea acelui zâmbet i-ar fi promis orice. Era între somn și trezie. Sau poate că nici nu era deloc treaz. O dorea oare atât de mult fără să știe? O dorea oare atât de mult încât visa că e întinsă lângă el? Lucruri pe care mintea le păzește de noi, își zise Gen. Taine pe care le păzim de noi înșine!

— Da, spuse el. Englezește.

Nu-i mai păsa de nimic, devenise curajoasă de atâta bucurie. Ridică mâna și i-o puse pe ochi. Îi închise ochii cu un gest blând. Mâna ei era răcoroasă și moale. Mirosea a metal.

— Culcă-te la loc, îi spuse. Culcă-te la loc!

Șase

După scurgerea anilor, când cei care fuseseră acolo își aminteau de acel timp de detenție, îl împărțeau în două perioade distincte: înainte de cutie și după cutie.

Înainte de sosirea cutiei, teroriștii aveau controlul reședinței vicepreședintelui. Ostaticii erau frământați de inevitabilitatea morții, cu toate că nu erau direct amenințați. Chiar dacă, printr-un noroc inimaginabil, nu-i asasina nimeni în somn, își dădeau prea bine seama ce pica în cărți, înainte de eliberare, ori după. Aveau să moară toți, până la unul. O știuseră, desigur, și înainte, dar acum moartea venea noaptea și li se așeza pe piept, îi privea în ochi înghețată și flămândă. Lumea era un loc plin de primejdii, noțiunile de siguranță personală, povești de spus copiilor la culcare! Doar să treci pe unde nu trebuie și totul e pierdut! Se gândeau la moartea fără sens a primului acompaniator. Le lipsea, dar uite ce simplu, ce strălucit, fusese înlocuit! Le era dor de fiice și soții. Erau în viață aici, dar ce importanță avea asta? Moartea le sorbea aerul din plămâni. Îi lăsa fără vlagă, neputincioși. Directori atotputernici de pe la felurite corporații se prăbușeau pe câte un scaun lângă fereastră și rămâneau acolo privind în gol, diplomații se uitau în reviste fără să vadă măcar fotografiile. În unele zile nu se simțeau nici măcar în stare să întoarcă paginile.

După ce Messner adusese cutia în casă, totul se schimbase. Teroriștii continuau să baricadeze ușile și să umble înarmați, dar acum Roxane Coss comanda. Își începea programul la șase dimineața, pentru că se trezea de îndată ce intra lumina pe fereastră și dorea să se apuce neîntârziat de lucru. Se îmbăia, apoi lua un mic dejun compus din două felii de pâine prăjită cu o ceașcă de ceai pe care le pregătea Carmen și i le aducea pe o tavă galbenă de lemn pe care însuși vicepreședintele o alesese în acest scop. Acum, după ce aflase că nu e băiat, Roxane o lăsa pe Carmen să se așeze pe pat alături de ea și îi dădea să bea ceai din cana ei. Îi făcea plăcere să-i împletească părul lucios și negru ca tițeiul. În unele dimineți, numai părul ei greu ținut între degete părea să aibă un pic de realitate. Își găsea alinare în ideea că fusese reținută aici să împletească părul acestei tinere. Ea era Susanna lui Mozart. Iar Carmen era Contesa Rosina. Șuvițele negre și grele ale părului ei se lăsau împletite într-o perfectă ordine. N-aveau cum să-și vorbească. Când Roxane

termina, Carmen se ridica, trecea în spatele ei și îi peria părul până ce strălucea, apoi îl împletea într-o coadă identică. Astfel, în scurtul răstimp al dimineții când rămâneau împreună, erau surori, prietene, erau asemenea una celeilalte. Erau fericite când se aflau împreună în singurătate. Nu se gândeau deloc la Beatriz, care juca zaruri cu băieții în bucătărie lângă ușa de la cămară.

La ora șapte, Kato o aștepta pe Roxane la pian, mișcând degetele pe clape fără zgomot. Ea învățase să spună bună dimineața, *Ohayo Gozaimasu,* în japoneză, iar Kato știa câteva fraze, printre care *good morning, thank you* și *byebye.* Aici se oprea priceperea fiecăruia de a comunica în limba celuilalt, așa că își spuneau din nou bună dimineața când venea vremea să facă o pauză sau când se încrucișau pe culoare la ora culcării. Comunicau trecând de la unul la altul teancuri de partituri. Relația lor era fără îndoială democratică. Totuși Kato, întins pe o grămadă de haine care-i alcătuiau noaptea culcușul, citea partiturile aduse de prietenul preotului și selecta uneori piesele pe care dorea el să le audă sau care i se păreau lui potrivite cu vocea lui Roxane. Să aleagă pentru ea era o îndrăzneală inimaginabilă, dar ce mai conta? Era vicepreședinte într-o corporație gigantică, un om al cifrelor ridicat brusc la rangul de acompaniator. Nu mai era el însuși. Nu se imaginase niciodată într-o astfel de postură.

La șapte și un sfert începeau gamele. În prima dimineață unii nu se treziseră încă. Pietro Genovese dormea chiar sub pian, iar când au fost lovite primele corzi crezuse că aude clopotele de la San Pietro. Nimic din toate astea nu avea importanță. Era ora începerii lucrului. Pierduse prea mult timp cu plânsul pe canapea sau cu privitul pe fereastră. Acum erau și partituri și un acompaniator. Roxane Coss riscase să își piardă vocea cu aria din *Gianni Schicchi,* dar o redescoperi la locul ei.

— Putrezim aici, îi spusese doar cu o zi mai înainte domnului Hosokawa cu ajutorul lui Gen. Cu toții. Eu m-am săturat. Dacă o să tragă cineva în mine, o să fie obligat să tragă în timp ce cânt.

În felul ăsta domnul Hosokawa știu că ea e în siguranță: nimeni n-ar fi putut să o împuște când cânta. Generalizând, erau astfel toți în siguranță, așa că se apropiau toți de pian să asculte.

— Înapoi, le spusese Roxane izgonindu-i cu amândouă mâinile, o să am nevoie de aerul ăsta!

Prima arie din dimineața aceea fu cea din *Rusalka.* Își amintea că fusese piesa cerută de domnul Hosokawa pentru aniversarea lui, înainte să-l fi cunoscut, înainte de toate astea. Ce mult îi plăcea povestea aceea, nimfa apelor care tânjește să devină femeie ca să își cuprindă iubitul în brațe, nu în valuri răcoroase. Cânta aria cam la toate recitalurile, deși niciodată nu pusese în ea atâta compasiune și înțelegere ca atunci. Domnul Hosokawa sesiză deosebirea și i se umplură ochii de lacrimi.

— Cântă în cehă de parcă ar fi limba ei maternă, îi șopti el lui Gen.

Gen înclină fruntea în semn de încuviințare. Nu avea să pună la îndoială frumusețea interpretării, vocea caldă și fluidă care se potrivea atât de bine cu Rusalka, zâna apelor, dar n-avea rost să-i spună domnului Hosokawa că Roxane nu înțelegea nicio boabă din limba cehă. Cânta cu pasiune, dar silabele, adăugate unele celorlalte, nu formau cuvinte de înțeles. Era limpede ca apa de izvor că memorizase fonetic textul, că aria o cânta din dragoste pentru Dvorak și pentru poveste, dar că limba cehă era pentru ea o străină cu care se încrucișează fără să știe nimic una de alta. Desigur, nu era o crimă. Cine să își fi dat seama în afara lui? Nu era niciun ceh printre ei.

Roxane Coss cânta neabătută timp de trei ore dimineața, uneori și pe la sfârșitul după-amiezii, înainte de masa de seară, dacă i se părea că e în voce, iar de-a lungul acelor ore nu se mai gândea nimeni la moarte. Aveau în minte ariile și interpretarea lor, superba limpezime a notelor înalte. În curând zilele au fost împărțite în trei etape: așteptarea cântecului, deliciile cântecului și ecourile cântecului.

Generalilor nu părea să le pese că nu mai erau ei cei care comandau. Soarta fără speranță a misiunii lor li se părea acum mai puțin împovărătoare, în unele nopți ajungeau chiar să doarmă liniștiți. Generalul Benjamin continua să însemne trecerea zilelor pe peretele din salon. Aveau ceva mai mult timp să se concentreze asupra negocierilor. Discutau între ei de parcă muzica făcuse parte din plan. Îi liniștea pe ostatici. Îi ținea concentrați pe soldați. Muzica avea și remarcabilul efect de a opri vacarmul de dincolo de zid. Se vede treaba că, dacă

ferestrele erau deschise, cântecul putea fi auzit și din stradă, deoarece urletele megafoanelor încetau de îndată ce deschidea ea gura, iar după o vreme fuseseră oprite cu desăvârșire. Își imaginau strada. Mulțimea se aduna, nimeni nu ronțăia chipsuri, nimeni nu tușea, ciuleau urechile să asculte vocea pe care o auziseră doar pe discuri sau în vise. Generalii organizaseră un concert zilnic, sau cel puțin așa începuseră să creadă. Un dar făcut poporului, o deturnare a acțiunii militare. Sechestrarea ei avea un rost, la urma urmelor.

— O să-i cerem să cânte mai mult, fu de părere generalul Hector în apartamentul pentru musafiri de la parter, transformat în cartier general.

Era tolănit de-a curmezișul pe patul cu baldachin și ținea cizmele pe cuvertura brodată. Benjamin și Alfredo stăteau pe scaune îmbrăcate într-o pânză pe care erau imprimați enormi bujori roz.

— Nu văd motivul pentru care n-ar cânta ceva mai multe ore pe zi. Iar noi o să aranjăm orarele în așa fel încât să fie luați prin surprindere.

— O să-i spunem și ce să cânte, propuse Alfredo. Mai întâi că ar trebui să cânte în spaniolă. Toată italiana asta nu ne reprezintă. În plus, nu știm dacă nu cumva le transmite ceva mesaje în felul ăsta.

Dar generalul Benjamin, deși contribuia și el câteodată la făurirea acelor fantasme, știa că trebuiau să fie recunoscători pentru tot ce căpătau de la Roxane Coss.

— Nu cred că e cazul să-i cerem ceva.

— N-o să-i cerem nimic, replică Hector, întinzând o mână să aranjeze perna de sub cap. O să-i spunem ce are de făcut.

Avea o voce egală și rece.

Generalul Benjamin nu răspunse pe loc. Ea tocmai cânta, așa că lăsă sunetul vocii să-l străbată în vreme ce căuta o cale să-i dumirească. Nu e limpede? ar fi vrut să le spună amicilor lui. Se poate să nu auziți?

— Muzica, zic eu, e altceva. Așa înțeleg eu. Noi am stabilit totul cu precizie, dar dacă împingem lucrurile prea departe… Benjamin dădu din umeri. Ridică o mână să se pipăie pe față, dar se răzgândi…S-ar putea să ne trezim fără nimic.

— Dacă-i punem pistolul la tâmplă o să cânte toată ziua.

— Încearcă mai întâi cu o pasăre, îi spuse blând generalul

Benjamin lui Alfredo. Ca și soprana noastră, păsările n-au cum să înțeleagă ce-i aia un ordin. Nu de ordin se sperie pasărea, iar cine o amenință cu pistolul sfârșește ca orice lunatic.

Când Roxane termină de cântat, domnul Hosokawa se duse chiar el să-i aducă paharul cu apă, rece dar fără gheață, așa cum îi plăcea ei. Ruben Iglesias tocmai terminase de spălat și de ceruit pardoseala bucătăriei. Încăperea sclipea ca razele soarelui pe suprafața liniștită a unui lac. Domnul Hosokawa luă ceainicul cu apa pe care o pusese încă din zori la fiert și o lăsase apoi să se răcească. Ar fi putut el să pretindă că acela era momentul cel mai fericit din întreaga lui viață? Firește că nu. Era reținut cu forța într-o țară pe care n-o cunoștea și rămânea în fiecare zi cu ochii la țeava unei arme ținute în mâinile unui copilandru. Era ținut la un regim de sendvișuri cu carne ațoasă și de băuturi acidulate cu aromă de fructe, era ținut să doarmă în aceeași încăpere cu alți cincizeci de bărbați și se tot gândea să-l roage respectuos pe vicepreședinte să-i împrumute încă o pereche de chiloți din șifonierul lui, cu toate că la intervale mai mult sau mai puțin regulate i se acorda privilegiul folosirii mașinii de spălat rufe. Atunci de unde această bruscă senzație de ușurință, de unde această profundă tandrețe pentru cei din jur? Rămase cu privirea ațintită la vremea posomorâtă de dincolo de fereastra largă aflată deasupra chiuvetei. De sărăcie nu suferise, dar avusese o copilărie zbuciumată: la zece ani moartea mamei; tatăl lui, zdrobit de durere, și-a ținut fruntea sus până îi venise și lui ceasul, când Hosokawa Katsumi avea nouăsprezece ani; îi rămâneau cele două surori, dar se pierduseră și ele în orizontul îndepărtat al vieții lor de familie. Nu, familia părintească nu fusese un loc scăldat în fericire. De primii ani de activitate, când construia firma Nansei, își amintea ca de o furtună, ca de un uragan impetuos care luase cu el tot ce nu era ancorat cum se cuvine. Cele mai multe nopți și le petrecea dormind cu capul pe birou, ratase vacanțe, aniversări, anotimpuri. Din munca lui neobosită se născuse o mare industrie, multă avere. Dar fericire? Vorba asta îl nedumerea, era neputincios să-i priceapă rostul, chiar dacă înțelesul era limpede.

Mai era propria lui familie, soția și cele două fete. Aici era întrebarea. Dacă nu găsise fericirea în preajma lor, a lui era vina. Se căsătorise cu fiica unui prieten de-al unchiului său.

Căsătoriile aranjate țineau de o epocă revolută, lui i se găsise o soție pentru că îi lipsea timpul să caute singur. Câtă vreme îi făcuse curte, se întâlneau în salonul părinților ei, mâncau bomboane, vorbeau puțin. Pe vremea aceea era întruna frânt de oboseală, muncea fără încetare. Chiar și după căsătorie i se întâmpla uneori să uite că avea o soție. Ajungea acasă pe la patru dimineața și se mira că o găsește în pat, cu părul ei lung, negru, răspândit pe perne. Vasăzică asta e nevastă-mea, își zicea și se prăbușea în somn. Nu înseamnă că lucrurile rămăseseră astfel. Cu vremea, ajunseseră să depindă mult unul de altul. Formau o familie. Fusese întotdeauna o soție bună, o mamă admirabilă. În felul lui o iubea, fără îndoială. Însă fericire? Nu era vorba care să-i treacă prin minte când se gândea la soția lui. Până și când își imagina cum îl așteaptă, cu paharul pregătit, cu corespondența deschisă și sortată, nu atât fericire vedea el în asta, a lui ori a ei, cât un fel de eficiență care le îngăduia să alunece împreună peste asperitățile vieții. Era o femeie onorabilă, o soție credincioasă. O văzuse citind romane polițiste, dar nu-i vorbea despre ele. Scria cărți poștale minunate. Știa cum să se poarte cu fetele. Se întrebă dintr-odată cât de bine o cunoștea. Se întrebă dacă o făcuse fericită. El își găsea fericirea de unul singur, întors de la reuniuni de afaceri, când rămânea o vreme să își asculte discurile. Fericire, dacă era cuvântul potrivit, găsise până acuma doar în ascultarea muzicii. Asta era și acum. Deosebirea era doar că acum muzica se întrupa într-o persoană. O persoană citind lângă el pe canapea. Îl ruga să rămână alături de ea pe bancheta pianului. Din când în când îi lua mâna, un gest atât de surprinzător și de minunat, încât abia mai reușea să tragă aer în piept. Îl întreba: vă place piesa asta? îl întreba: ce ați vrea să vă cânt? Nu îi trecuse nicicând prin minte că așa ceva putea să existe: tandrețea împletită cu muzica.

Desigur, vocea impresiona mai înainte de orice, erau însă și mâinile fine, coada luminoasă căzută pe umăr, pielea cefei, albă, delicată. Apoi imensa ei forță. Cunoscuse oare el vreodată un om de afaceri care să inspire atâta respect? Mai mult însă decât toate astea la un loc era misterul alegerii lui drept însoțitor. Era oare cu putință să fi existat dintotdeauna pe lume asemenea fericire, iar el să nu fi aflat asta niciodată?

Domnul Hosokawa își aminti ce căuta acolo. Umplu paharul.

Când se întoarse, Roxane stătea la pian cu Gen.

— V-am făcut să așteptați prea mult, spuse el.

Ea luă paharul și ascultă traducerea.

— Asta pentru că apa e perfectă, spuse ea. Perfecțiunea pretinde timp.

Gen trecea vorbele lor de la unul la altul ca un casier care împinge teancuri de bancnote încoace și-ncolo pe suprafața netedă de marmură a unui ghișeu de bancă. Asculta doar cu o ureche ce spuneau. Încerca în continuare să deslușească ce se întâmplase peste noapte. Vis nu fusese. Nu avea asemenea vise. Fata pe care o urmărise din priviri, fata numită Carmen, îl rugase ceva, iar el fusese de acord. Dar unde era ea acum? N-o văzuse toată dimineața. Încercase să tragă cu ochiul de-a lungul coridoarelor, dar băieții înarmați îl împingeau înapoi în salon. În unele zile coridoarele le erau îngăduite pentru plimbare, în altele, băieții dădeau impresia că nu găsesc satisfacție mai mare decât în împunsul cu arma în coaste ca să-i întoarcă la locurile lor. Unde ar fi trebuit s-o întâlnească și când? El nu pusese nicio întrebare. În ciuda sfatului ei limpede, nu fusese în stare să mai adoarmă noaptea trecută. Nu înceta să se întrebe cum de se strecurase o fată ca asta prin conductele de aerisire împreună cu niște criminali. Ce știa el? Poate că era o ucigașă. Poate că jefuia băncile sau azvârlea cocteiluri Molotov pe ferestrele ambasadelor. Poate că Messner avea dreptate, trăiau într-o epocă modernă.

Beatriz se apropie pe la spate și îi atrase atenția cu două zdravene lovituri pe umăr, întrerupând atât conversația domnului Hosokawa cu Roxane, cât și gândurile lui Gen.

— S-a făcut ora pentru Maria? se interesă ea îngrijorată că ar putea să piardă începutul telenovelei.

Nu terminase bine de pus întrebarea, că a și strecurat în gură vârful umed al cozii și a reluat serioasa ocupație a mestecatului. Gen își imagina cum îi crește în stomac un ghem de păr ca o tumoare.

— Peste cincisprezece minute, a răspuns cu ochii la ceas.

Ca atâtea alte și alte lucruri, anunțarea orei de începere a telenovelei îi revenea tot lui.

— Să vii să-mi spui!

— E vorba de programul pe care-l urmărește? întrebă Roxane.

Gen încuviință din cap și-i spuse lui Beatriz în spaniolă:

— Am să-ți arăt pe ceas.

— Puțin îmi pasă mie de ceas! se burzului ea.

— Mă întrebi în fiecare zi. M-ai întrebat a cincea oară...

— I-am întrebat și pe alții, replică ea tăios. Nu doar pe tine.

Își îngustă ochii micuți străduindu-se să afle dacă nu cumva era insultată.

Gen își scoase ceasul de la mână.

— Întinde mâna.

— Ai de gând să i-l dai? se miră domnul Hosokawa.

— De ce? întrebă Beatriz bănuitoare.

Gen răspunse în japoneză:

— O să mă simt mai bine fără ceas.

Apoi îi spuse lui Beatriz:

— O să-ți fac un cadou.

Îi plăcea ideea de cadou, cu toate că nu i se mai întâmplase să primească ceva în dar. În film, prietenul Mariei îi făcea un cadou: un medalion de forma unei inimi cu portretul lui înăuntru. I-l punea în jurul gâtului înainte să-i fi cerut ea să plece. Dar îndată după plecarea lui ea ducea medalionul la buze și se punea pe plâns. Un cadou părea să fie un gest minunat. Beatriz întinse mâna și Gen îi puse ceasul la încheietură.

— Te uiți la acul ăsta mai mare, îi spuse el bătând geamul cu unghia. Când ajunge la douăsprezece, aici sus, atunci știi că a sosit timpul.

Ea privea insistent ceasul. Era frumos, zău, cu gemulețul ăla rotund, cu curelușa moale de piele castanie, cu acul nu mai gros decât un fir de păr, care se tot răsucea în pas egal pe tot cercul. Dacă-i vorba de cadouri, ăsta era cel mai frumos, mai frumos chiar decât medalionul, pentru că ceasul nu stă degeaba.

— Și ăsta? întrebă ea arătând unul dintre cele trei ace.

— Acul mai lung trebuie să se așeze pe doisprezece, ăsta mic, ăsta care arată orele, pe unu. E destul de ușor.

Nu era chiar așa de ușor, iar lui Beatriz îi era teamă să nu uite. Îi era teamă că va citi ora greșit și că în felul ăsta își pierde programul. Îi era teamă să nu priceapă anapoda și să fie silită să întrebe iar, caz în care Gen cu siguranță avea să își bată joc de ea. Mai bine să-i spună el când vine vremea. Era treaba lui. Ea avea prea multe de făcut, iar ostaticii ăștia sunt niște leneși.

— Nu mă interesează, spuse ea, și încercă să desprindă catarama.

— Ce s-a întâmplat? întrebă domnul Hosokawa. Nu-i place?

— Crede că-i prea complicat.

— Ce prostie! Domnul Hosokawa puse mâna pe încheietura ei să o oprească. Privește, e foarte simplu!

Întinse mâna și îi arătă ceasul lui, o piesă strălucitoare de aur roșiatic, incomparabil cu al lui Gen.

— Două ace, zise el. E foarte simplu.

— Trei, îl contrazise Beatriz, arătându-l pe singurul care se mișca.

— Astea sunt secundele. Șaizeci într-un minut. Un minut, un cerc, asta împinge acul mai lung înainte cu un minut.

Domnul Hosokawa îi explică fetei cum se măsoară timpul, cum se transformă secundele în minute și minutele în ore. Nu își mai amintea când se uitase ultima oară la ceas sau când se întrebase ce oră era.

Beatriz dădu din cap în semn de aprobare. Își plimbă degetul pe ceasul lui Gen.

— E aproape ora, zise ea.

— Mai sunt șapte minute, precizează Gen.

— Mă duc s-aștept.

Se gândi să mulțumească, dar nu știa prea bine dacă e cazul. Dacă ar fi avut ea chef, putea să i-l fi confiscat. Sau, pur și simplu, să i-l ceară.

— Carmen urmărește programul? întrebă Gen.

— Uneori, spuse Beatriz. Da' mai și uită. Nu se ține ea așa cum mă țin eu. Azi e de gardă afară, așa că n-o să se uite, doar dacă se uită pe fereastră. Eu mă uit pe fereastră când sunt de gardă afară.

Gen privi spre ușa de sticlă din capătul dinspre grădină al salonului. Nu se vedea nimic. Doar florile care începeau să crească dincolo de straturi și apoi *garua.*

Beatriz știa de ce se uită și era furioasă. Îl cam plăcea pe Gen și ar fi trebuit să o placă și el pe ea, doar îi făcuse un cadou.

— Ai face mai bine să stai la rând, îi spuse ea cu amărăciune. Băieții toți așteaptă pe la ferestre. Și ei se uită după ea. Poate c-ar trebui să te duci și tu să stai cu ei.

Nu era adevărat, de bună seamă. Între cei din trupă întâlnirile nu erau permise. Era o regulă pe care n-o încălcase

nimeni.

— M-a întrebat ceva, începu Gen să se explice, dar vocea nu-i suna firesc, astfel încât se hotărî s-o lase baltă. Doar nu-i era dator nicio explicație.

— Am să-i spun că mi-ai dat ceasul.

Se uită la încheietura mâinii.

— Încă patru minute.

— Ar trebui să fugi, îi spuse Gen. O să-ți pierzi locul pe canapea.

Beatriz plecă, dar fără să fugă. Mergea ca o fată care știe exact cât timp are la dispoziție.

— Ce-a spus? îl întrebă pe Gen domnul Hosokawa. A fost mulțumită de ceas?

Gen traduse întrebarea în engleză pentru Roxane, apoi le răspunse că n-avea cum să știe dacă fusese mulțumită sau nu.

— Cred că a fost foarte înțelept din partea dumitale să i-l dai, aprecie Roxane. E mai puțin probabil să-l împuște pe cel care i-a făcut un cadou așa de frumos.

Dar cine să știe ce poate opri pe cineva să tragă?

— Vă rog să mă scuzați!

Domnul Hosokawa îl lăsă pe Gen să plece. De obicei voia să fie însoțit de Gen în eventualitatea că ar fi avut ceva de spus. Dar se învăța să găsească mulțumirea sufletească în liniște. Roxane își puse mâinile pe clape și atacă primele note din *Sonata lunii.* Apoi luă o mână de-a domnului Hosokawa și lovi cu ea clapele, foarte lent, frumos și trist. El o imită iarăși și iarăși, până ce fu în stare să cânte de unul singur. Și nu prea rău.

Gen se duse la fereastră. Ploaia măruntă se oprise, dar aerul încă mai era greu și cenușiu, parcă se lăsa seara. Gen aruncă un ochi spre ceas, știind că nu era încă vremea să cadă noaptea. Constată că nu-l mai avea. Oare de ce o aștepta? Pentru că voia să o învețe să citească? Avea el destule de făcut și fără să se mai ocupe de asta. Fiecare persoană de acolo avea un gând care se cerea tradus. Era un mare noroc să poată rămâne singur un minut, un minut să privească pe fereastră. Nevoie de încă o treabă nu mai avea.

— Am privit și eu ore întregi pe fereastra asta, rosti cineva în rusește. Nu se vede nimic niciodată. Poți să fii sigur!

— Uneori ajunge să privești, spuse Gen cu ochii ațintiți la grădină.

Rareori avea ocazia să vorbească rușește. Era o limbă pe care o folosea mai ales pentru Pușkin și pentru Turgheniev.

Îi făcea plăcere să se audă descurcându-se cu atâtea sunete aspre, cu toate că accentul nu-i era prea bun. Trebuia să exerseze. S-ar fi putut spune că era o ocazie nesperată să se găsească în aceeași încăpere cu atâtea persoane care vorbeau limbi materne diferite. Victor Feodorov era un om înalt, cu mâini mari, cu un piept ca un zid. Cei trei ruși, Feodorov, Ledbed și Berezovski, stăteau mai mult între ei, jucau cărți și fumau dintr-o rezervă de țigări care părea să fie inepuizabilă și rămăsese practic necunoscută. Francezii ajungeau să mai spună câteva cuvinte în spaniolă, italienii își aminteau franceza învățată la școală, dar limba rusă, ca și japoneza, era o insulă. Nici măcar cele mai simple expresii nu produceau vreo reacție pe fețele celorlalți.

— Dumneata ești ocupat mai tot timpul, aprecie Feodorov. Uneori te invidiez. Te privim, când colo, când dincolo, toată lumea are nevoie de atenție din partea dumitale. Fără îndoială că ne invidiezi pe noi, care nu facem nimic. Nu-ți dorești ceva mai mult timp pentru dumneata? Măcar cât să poți privi pe fereastră.

Ceea ce voia să spună de fapt rusul era că îi pare rău că vine și el să-l bată la cap cu vorbe care abia așteptau să fie traduse și că n-ar fi făcut-o în ruptul capului dacă nu era așa de important.

Gen zâmbi. Feodorov renunțase la capriciul de a se rade zilnic, așa că în ceva mai mult de două săptămâni îi crescuse o barbă impresionantă. Când urma să iasă de acolo, avea să arate ca Tolstoi.

— Timp am din belșug, chiar dacă sunt ocupat. Știți la fel de bine ca ceilalți că astea sunt zilele cele mai lungi din istorie. Vedeți, eu am renunțat la ceasul de la mână. M-am gândit c-o să mă simt mai bine dacă nu știu cât e ceasul.

— Te admir, spuse rusul uitându-se la încheietura mâinii lui Gen. I-o ciocăni cu arătătorul. Asta da gândire corectă, își dădu el cu părerea.

— Așa că nu e cazul să considerați că mi s-ar răpi timpul.

Cu un gest de solidaritate, Feodorov își scoase ceasul de la mână și îi dădu drumul într-un buzunar. Apoi își frecă satisfăcut încheietura, arătând că se bucură de noua libertate.

— Acum putem să vorbim. Pentru că am lichidat timpul.

— Chiar așa, îl aprobă Gen, dar nici nu rostise bine vorbele astea, că pe lângă zidul grădinii apărură două siluete înarmate. Aveau jachete și caschete făcute ciuciulete de la ploaia care abia căzuse și mergeau cu capul în jos, în loc să ia seama de jur împrejur, așa cum își închipuia Gen că trebuie făcut când încerci să observi dacă se întâmplă ceva. Era greu de spus care dintre cei doi putea fi Carmen. În ploaie și de la distanța asta, era din nou băiat. Spera să ridice ochii, să îl vadă și să își spună că pe ea o căuta el din priviri, dar era o tâmpenie să își închipuie una ca asta. Totuși așteptase acolo să o zărească, așa că se și simțea mai bine, presupunând mai înainte de orice că fusese ea și nu vreun alt băiețandru supărat pe lumea toată.

Feodorov urmări privirea lui Gen și se uită și el la cele două siluete care treceau prin grădină.

— Văd că stai cu ochii pe ei, zise cu voce scăzută până la șoaptă. Foarte bine gândit. Eu, unul, cam lenevesc. La început încercam să nu-i pierd din ochi, dar sunt peste tot. Ca iepurii. Cred că în fiecare noapte sosesc alții.

Gen ar fi vrut să arate cu degetul și să spună „Ea e Carmen”, dar nu știa ce ar fi explicat cu asta. Așa că făcu doar un semn de aprobare cu capul.

— Dar să nu ne pierdem timpul cu ei. Îți propun ceva mai interesant pentru pierdut timpul. Fumezi? întrebă el scoțând un pachet albastru de țigări franțuzești. Nu? Dar nu te deranjează?

Nici nu scăpărase bine chibritul, că vicepreședintele apăru cu o scrumieră pe care o plasă pe măsuța joasă din fața lor.

— Salut, Gen, spuse el înclinând capul politicos. Salut, Victor.

Se înclină adânc în fața lor, un amuzament cules de la japonezi, apoi dispăru. Se vede că nu voia să întrerupă o conversație din care, oricum, nu înțelegea nicio vorbă.

— Ce om minunat, acest Ruben Iglesias. Mai că mi-aș dori să devin cetățean al țării ăsteia nenorocite, doar ca să-l votez președinte.

Feodorov trase un fum și îl suflă încetișor. Încerca să găsească o cale potrivită pentru introducerea cererii lui.

— S-ar zice că mai toți stăm și ne gândim fără încetare la muzica de operă, începu el.

— Fără îndoială, răspunse Gen.

— Cui i-ar fi trecut prin minte că viața poate să ia o întorsătură atât de neașteptată? Credeam că o să fim morți demult, iar dacă nu morți, cel puțin în genunchi, cerșind îndurare pentru viețile noastre. Și-n loc de asta stau și mă gândesc la operă.

— Nimeni n-ar fi putut să prevadă așa ceva.

Gen se aplecă aproape imperceptibil să o mai zărească o clipă pe Carmen înainte să fi dispărut pe de-a-ntregul din câmpul lui vizual, dar era prea târziu.

— Pe mine m-a interesat dintotdeauna muzica. În Rusia opera joacă un rol foarte însemnat. Trebuie că știi asta. Pentru noi e de-a dreptul ceva sfânt.

— Pot să-mi închipui!

Acum își dorea să fi avut ceasul la mână. Ar fi putut să calculeze cât timp îi lua să treacă iar pe lângă fereastră. Ea însăși putea să devină un fel de ceas. Se gândi să-l întrebe pe Feodorov, dar era limpede că acesta era cu mintea la cu totul altceva.

— În Rusia opera a ajuns târziu. În Italia limba însăși se preta la genul acesta de muzică. La noi a durat multă vreme. Știi bine că e o limbă tare complicată. Cântăreții pe care-i avem acum în Rusia sunt celebri. N-am a mă plânge de talentele din țara mea, dar acum suntem aici, iar aici nu e decât un geniu muzical. Multe cântărețe, voci strălucite, dar numai una e genială. N-a venit niciodată în Rusia, cel puțin eu nu știu să fi venit. Nu ți se pare și dumitale că probabilitatea de a cădea în capcană împreună cu un geniu e extraordinar de mică?

— Ba da, răspunse Gen.

— Să fiu aici împreună cu ea, dar să nu fiu în stare să-i spun cea mai neînsemnată vorbă este, cum să zic, regretabil. Zău, cinstit vorbind, mă simt frustrat. Ce s-ar întâmpla dacă am fi eliberați mâine? Doar pentru asta mă rog în fiecare zi. Totuși, nu mi-aș reproșa oare toată viața că nu i-am vorbit? Să fie în aceeași cameră și să nu te descurci să-i spui măcar o vorbuliță? Cum s-ar putea să trăiesc copleșit de asemenea regret? Cred că înainte de-a fi reînceput să cânte nu eram atât de necăjit. Mă preocupau propriile gânduri, starea de față, dar acum, când avem întruna dreptul la muzică, totul s-a schimbat. Nu crezi că am dreptate?

Gen nu putea decât să fie de acord. Nu se gândise la toate

astea în aceiași termeni, dar era adevărat. Erau unele deosebiri.

— Și cam care ar fi probabilitatea, dat fiind că sunt ostatic într-o țară pe care n-o cunosc, să fie acolo o femeie pe care o admir sincer și să fie prezent și un om ca dumneata, cu inimă bună și care vorbește atât limba mea cât și pe-a ei? Spune, cam cât de mare e această probabilitate? Una la câteva milioane! Iată de ce am venit să-ți vorbesc. M-ar interesa serviciile dumitale ca interpret.

— Nu trebuie să vă formalizați atâta, spuse Gen. Sunt fericit când vorbesc cu domnișoara Coss. Putem să mergem fără întârziere. O să-i comunic tot ce doriți să-i spuneți.

La această replică, uriașul rus păli și trase nervos de trei ori din țigară. Avea plămâni atât de încăpători încât o țigară mititică fu aproape consumată după brusca atenție care i se acordase.

— Nu-i nicio grabă, dragă prietene.

— Doar dacă nu cumva începând de mâine devenim liberi.

El aprobă din cap și zâmbi.

— Nu-mi lași nicio portiță de scăpare. Își îndreptă chiștocul spre Gen. Dumneata hotărăști. Îmi spui când e momentul propice să-mi fac declarația.

Gen se gândi că interpretase greșit verbul „a declara”. Ar fi putut să aibă și alte sensuri. Vorbea el rusește, dar nu-i erau accesibile toate nuanțele.

— Tot ce pot să vă spun e că domnișoara Coss e aici oricând dacă doriți să-i vorbiți.

— Hai să zicem mai bine mâine, de acord? O să-i vorbesc mâine de dimineață în cazul în care avem norocul să ni se dea drumul. Îl bătu pe umăr și adăugă: Mâine-dimineață îți convine?

— Aici o să fiu.

— Când termină repetiția, precizează el. Apoi nuanță: Dar fără să ne grăbim.

Gen spuse că i se părea în regulă.

— Foarte bine, foarte bine! Asta o să-mi lase timp să-mi pun ordine în idei. O să stau treaz toată noaptea. Ești un om admirabil. Rusa dumitale e și ea admirabilă.

Gen îi mulțumi. Sperase să schimbe câteva cuvinte împreună despre Pușkin. Erau câteva lucruri pe care ar fi dorit să le afle despre *Evgheni Oneghin* și despre *Dama de pică,* numai că Feodorov se și îndreptase spre colțul lui, ca un boxer gata pentru a doua rundă. Ceilalți doi ruși îl așteptau fumând.

Vicepreședintele era în bucătărie cu nasul într-o lădiță unde erau legume: dovleci lungi, pătlăgele vinete, roșii și ceapă. Semn bun nu era: cei care înconjurau vila trebuie că începuseră să se plictisească de toată povestea asta. Oare câtă vreme lua rezolvarea acestui fel de crize? Șase ore? Două zile? După care se aruncau pe fereastră bombe cu gaz lacrimogen și toată lumea se preda. Dar nu se știe cum se face că acești teroriști de doi bani jumate izbuteau să împiedice orice tentativă de salvare. Cauza era poate numărul mare de ostatici. Ori poate zidul din jurul vilei, dacă nu cumva frica de a o omorî din greșeală pe Roxane Coss. Oricare ar fi fost motivul, trecuse și a doua săptămână de detenție. Era cât se poate de normal ca povestea lor să nu se mai fi aflat pe prima pagină a ziarelor, iar seara, la buletinul de știri, să vină vorba despre ei doar în al doilea sau în al treilea rând. Oamenii își vedeau de viața lor. Se vede că fusese adoptată o atitudine mai pragmatică, asta se vedea chiar din legumele din fața lui. Vicepreședintele își imagina invitații drept supraviețuitori ai unui naufragiu privind neputincioși la elicopterul trimis în căutarea lor, care dispărea fără să-i descopere și vira spre nord, spre continent. O dovadă erau alimentele astea. La început totul fusese preparat. Primeau sendvișuri sau tăvițe cu pui și orez. Apoi fusese nevoie de unele mici amenajări, alimentele soseau pe tăvi diferite, pâinea, mezelurile, brânzeturile erau puse separat. Acum era cu totul altceva. Cincisprezece pui cruzi, rozalii, reci, care lăsau dâre grase pe masa din bucătărie, lădițe cu legume, pungi cu fasole boabe, cutii cu untură pentru frăgezirea aluatului. Erau suficiente produse alimentare, puii păreau să fie de calitate, întrebarea era cum avea să se procedeze la transformarea acestora în mâncare? Cum devenea ce era acolo o cină? Ruben socotea că era sarcina lui să găsească răspunsul, dar nu știa nimic despre bucătăria din casa lui. Nu știa unde e strecurătoarea. Nu deosebea cimbrul de măghiran. Se întreba dacă măcar nevastă-sa avea habar de toate astea. De prea multă vreme se ocupase altcineva de ei. Își dăduse seama de asta în cele trei săptămâni de când se ocupa de măturat și de strâns așternuturi. Poate fusese de oarece folos societății înainte de toată povestea asta, dar în privința gospodăriei devenise un fel de cățeluș de lux. Copil, nu-l învățase nimeni nimic despre așa ceva. Nu i s-a cerut niciodată să pună o masă

ori să curețe un morcov. Surorile lui îi așterneau patul și îi aranjau hainele. Fusese nevoie de starea de captivitate ca să învețe cum funcționează o mașină de spălat rufe și una de uscat. În fiecare zi era o listă nesfârșită de lucruri de rezolvat. Dacă muncea fără răgaz de la sculare până când se prăbușea frânt de oboseală pe teancul lui de pături, tot nu izbutea să țină casa așa cum fusese obișnuit până atunci să o vadă. Și ce viață mai fusese în casa aia! Nu se putea ști câte fete mișunau pe-acolo, ștergând praful, lustruind, călcând cămăși și batiste, înlăturând până și ultima rămășiță de pânză de păianjen din colțurile tavanului. Lustruiau barele de alamă din josul ușii de la intrare. Țineau cămara aprovizionată cu prăjiturele și cu tot felul de murături. Lăsau în urma lor o adiere parfumată de prafuri de baie cumpărate de soția lui de ziua aniversării lor, pentru fiecare dintre ele câte un bocal pântecos, rotund, cu un puf gros pe capac, așa că peste tot mirosea ca un buchet de iasomie presărat cu talc. Nimic din casă nu-i solicita atenția, niciun obiect n-avea nevoie de intervenția lui. Copiii erau îmbăiați, aveau părul periat și erau așezați în pătucurile lor de mâinile minunate ale acelor fete. Totul era fără cusur, întotdeauna și în întregime fără cel mai neînsemnat cusur.

Dar oaspeții! Cine erau oamenii ăștia care nu își duceau niciodată farfuria folosită la chiuvetă? Pe teroriști putea să-i ierte. Cei mai mulți erau copii crescuți în junglă. Gândul ăsta îi aducea în urechi strigătul maică-sii când uita să tragă după el ușa la plecare: „O să te trimit să trăiești în junglă, unde n-o să mai ai ușă de-nchis!” Ostaticii fuseseră învățați cu valeți și cu secretare, probabil că nu dădeau niciodată cu ochii de bucătari ori de femeile de serviciu. Nu numai că aveau case unde se făcea totul pentru ei, dar totul se făcea în tăcere, cu atâta îndemânare încât nu li se întâmpla să mai asiste și la desfășurarea operațiunilor.

Desigur că Ruben ar fi putut lăsa totul la voia întâmplării. La urma urmelor, nu era chiar casa lui. Ar fi putut să stea cu mâinile-n sân în vreme ce covoarele începeau să putrezească de la băuturile vărsate pe jos, ar fi putut să ocolească gunoaiele care veșnic dădeau pe-afară din coșuri. Dar, înainte de orice, el era amfitrionul. Simțea că are datoria să creeze iluzia că petrecerea continuă. Ceea ce descoperise însă foarte repede era faptul că-i și plăcea această îndatorire.

Și nu doar că-i plăcea, dar cu deplină modestie credea chiar că deține înzestrarea indispensabilă. Când îngenunchea și freca pardoseala, pardoseala strălucea răspunzând atenției primite. Dintre toate treburile, cel mai mult îi plăcea să calce. I se părea uimitor, de pildă, că nu confiscaseră fierul de călcat. Mânuit cu pricepere, putea fi la fel de teribil ca orice armă, atât de greu era și teribil de fierbinte. Când se căznea să calce lenjeria celor care, fără cămașă, așteptau să termine, își imagina prăpădul pe care l-ar fi putut face în jur. Cu siguranță că n-ar fi reușit să-i lichideze pe toți, dar doi-trei tot ar fi culcat la pământ înainte să fie împușcat. Se întreba dacă fierul de călcat putea fi folosit și drept pavăză împotriva gloanțelor. Cu fierul în mână, Ruben s-ar fi putut lupta cu ei, iar gândul ăsta îl îmbărbăta, îl făcea să se simtă mai puțin pasiv. Introducea vârful ascuțit, argintiu, al mașinii de călcat într-un buzunar al cămășii, apoi îl făcea să alunece pe o mânecă. Fierul scotea norișori de abur care-l făceau să transpire. Gulerul, își dăduse el seama, era lucrul cel mai important.

Călcatul lenjeriei era una. Călcatul nu-l depășea. Dar în privința preparării bucatelor nu știa nimic, stătea și se uita la tot ce avea în față. Se hotărî să pună puii în frigider. Trebuia evitată căldura când era vorba de carne, atâta lucru mai știa și el. Apoi se duse să caute ajutor.

— Gen, Gen, trebuie să vorbesc cu señorita Coss.

— Și dumneavoastră? întrebă Gen.

— Da, și eu, spuse vicepreședintele. Ce-i, se stă la coadă? Trebuie să iau un număr de ordine?

Gen scuturâ din cap și se îndreptară împreună spre Roxane.

— Gen, i se adresă ea și-i întinse amândouă mâinile de parcă nu se văzuseră de nu știu câte zile. Domnule vicepreședinte!

De când sosiseră partiturile se schimbase, sau poate că redevenise cea dinainte. Acum semăna din nou cu celebra soprană care fusese adusă pe bani grei la o petrecere ca să cânte șase arii. Avea iarăși nimbul care îi înconjoară pe cei faimoși. Ruben simțea că i se înmoaie picioarele de fiecare dată când se apropia prea mult de ea. Purta puloverul soției lui și, înfășurat în jurul gâtului, fularul ei negru de mătase imprimat cu păsări multicolore asemenea unor bijuterii. Ce mult ținea soția lui la acel fular adus de la Paris! Nu-l purta mai mult de o dată

sau de două ori pe an și îl păstra în cutia lui de origine. Și ce grabnic îi oferise Roxanei această comoară! Se simți dintr-odată copleșit de nevoia de a da totul pe față. Cât de mult însemna pentru el cântecul ei. Se controlă însă la gândul puilor jumuliți din frigider.

— Vă rog să mă iertați, bâigui vicepreședintele cu vocea sugrumată de emoție. Faceți atât de mult pentru noi. Repetițiile astea sunt pentru noi toți un dar ceresc, cu toate că eu nu prea pricep de ce le ziceți repetiții. Asta ar însemna că se poate cânta și mai minunat! Își duse mâna la ochi și scutură din cap. Era obosit. Dar nu pentru asta am venit să vă văd. Mă întreb dacă aș putea să vă cer o favoare.

— Doriți să cânt ceva anume? întrebă Roxane mângâind fularul.

— N-am să pretind că m-aș pricepe la așa ceva. Orice ați alege ar fi cântecul pe care mi-aș dori să-l ascult.

— Foarte impresionant, comentă Gen în spaniolă.

Privirea lui Ruben spunea limpede că nu-l interesează niciun fel de opinie.

— Aș avea nevoie de un sfat culinar. Un mic ajutor. Să nu mă înțelegeți greșit, nu v-aș cere nicicând să faceți vreo treabă, dar v-aș rămâne foarte îndatorat dacă ați binevoi să-mi dați fie și cea mai măruntă îndrumare la pregătirea mesei.

Roxane îl privi pe Gen nedumerită.

— Cred că n-ai înțeles bine.

— Mă îndoiesc.

— Mai încearcă.

Gen își zise că pentru un poliglot spaniola e ca șotronul pentru un specialist în triatlon. Stăpânea el rusa și greaca, era puțin probabil să nu fi înțeles ceva în spaniolă. Ceva simplu, privitor la prepararea alimentelor, nu la cine știe ce complicată stare de suflet. La urma urmelor, spaniola devenise limba lui de toate zilele. Se apropia cel mai mult de limbajul comun.

— Ați vrea să repetați? îl întrebă pe Ruben.

— Spune-i că aș avea nevoie de un sfat pentru pregătirea mesei.

— Pentru gătit? se interesă Roxane.

Ruben rămase puțin pe gânduri, zicându-și că, dacă nu cerea ajutor nici pentru servit, nici pentru mâncat, păi, da, doar gătitul mai rămânea.

— Da, pentru gătit!

— Oare ce-l face să creadă că știu să gătesc? îl întrebă ea pe Gen.

Ruben, a cărui engleză era rudimentară, nu chiar nulă, preciză că e o treabă de femeie.

— Cât despre cele două fete, nu-mi închipui că știu să gătească, poate doar niște mâncăruri autohtone, nu tocmai pe gustul celorlalți.

— Asta o fi ceva care ține de lumea latină, nu crezi? îl consultă ea pe Gen. N-am niciun motiv să mă supăr. E bine să nu uiți diferențele culturale!

Îi adresă lui Ruben un zâmbet blând care însă nu spunea nimic.

— Asta e un lucru înțelept, aprecie Gen și îi comunică lui Ruben că Roxane nu știe să gătească

— Ceva tot trebuie să știe, își dădu Ruben cu părerea.

— Aș zice că nu știe absolut nimic, zise Gen scuturând din cap.

— Doar nu s-a născut cântăreață de operă, exclamă vicepreședintele. Trebuie c-o fi avut și ea o copilărie!

Până și soția lui, născută într-o familie bogată, răsfățată cu tot luxul imaginabil, învățase să gătească.

— Așa e, dar îmi închipui că nu își pregătea singură masa.

Roxane, scutită de volutele dialogului, rezemată iarăși pe pernele de mătase ale canapelei, înălță mâinile de parcă se preda și ridică din umeri. Un gest cuceritor. Mâinile ei fine nu spălaseră nicicând vreo farfurie și nici nu dezghiocaseră păstăile de mazăre.

— Spune-i că cicatricea lui arată mult mai bine, îi ceru lui Gen. Vreau să fiu drăguță. Slavă Domnului că era aici camerista când s-a întâmplat totul. Altfel probabil că mi-ar fi cerut mie să-i cos rana.

— Să-i spun că nici la cusut nu vă pricepeți? întrebă Gen.

— Mai bine s-o afle și pe-asta tot acum!

Soprana îi zâmbi din nou vicepreședintelui și îi făcu un semn cu mâna drept rămas-bun.

— Dar dumneata știi să gătești? îl întrebă Ruben pe Gen.

Gen trecu peste întrebare.

— L-am auzit adesea pe Simon Thibault plângându-se de mâncare. Se pare că se pricepe. Oricum, e francez. Francezii

știu să gătească.

— Acum două minute gândeam același lucru despre femei, spuse Ruben.

Numai că Simon Thibault se dovedi o alegere mai bună. Îi sclipiră ochii când auzi de pui proaspeți.

— Dar legume? se interesă el. Slavă Domnului, ceva care n-a căzut pe mâini nepricepute!

— Ăsta-i omul care vă trebuie, conchise Gen.

Se îndreptară toți trei spre bucătărie, străbătând cu greu labirintul de teroriști și de ostatici care pierdeau vremea învârtindu-se prin marele hol al salonului. Thibault a căutat mai întâi legumele. A luat o vânătă din lădiță și a rostogolit-o în mâini. Chipul părea să i se oglindească tulbure în suprafața strălucitoare. A dus la nas pielea aceea lăcuită de un vinețiu întunecat. Nu mirosea a ceva aparte, poate doar o vagă aromă de pământ reavăn care îl îndemna să își înfigă dinții.

— Asta-i o bucătărie așa cum se cuvine, a apreciat el. Ia să vedem noi și vasele.

Ruben deschise sertarele și dulapurile, iar Simon Thibault începu un inventar sistematic, telurile și castroanele, storcătorul de lămâi, hârtia de pergament, oala de fiert la abur. Toate vasele imaginabile în toate mărimile imaginabile, era până și un oloi de vreo cincisprezece kilograme în care ar fi încăput și un copilaș de doi ani. Era o bucătărie pregătită să facă față la petreceri cu cinci sute de oaspeți. O bucătărie capabilă să hrănească masele.

— Cuțitele unde sunt? se interesă Thibault.

— Sunt la brâul derbedeilor, spuse vicepreședintele. Pun la cale cum să ne hăcuiască cu satârul și cum să ne facă felii-felii cu cuțitul de pâine.

Thibault bătu darabana pe suprafața de inox. Nu arăta rău, el și Edith aveau marmură în bucătăria lor de la Paris. Ce aluat strașnic se poate face pe marmură!

— Nu-i o idee rea, spuse el. Prefer să țină ei cuțitele. Gen, du-te și spune-le generalilor că trebuie să gătim sau să mâncăm puii cruzi, deși ei nu s-ar da poate în lături de la o ciozvârtă crudă de pui. Spune-le că din punct de vedere moral nu suntem demni să mânuim cuțitele, așa că avem nevoie de câțiva paznici, vreo doi-trei, care să vină să se ocupe cu tăiatul. Spune-le să trimită fetele și poate că și pe băiatul acela micuț.

— Ishmael, precizează Ruben.

— Ăsta da băiat care să-și asume o asemenea responsabilitate! spuse Thibault.

Se schimba patrula, cel puțin așa își închipui Gen, văzând alți doi băieți trăgând gluga pe cap și ieșind în grădină. Dar pe Carmen n-o zări. Dacă intrase, era probabil într-unul din locurile interzise ostaticilor. O căutase discret pe unde era îngăduit să umble, dar nu avusese noroc.

— Domnule general, i se adresă el lui Benjamin, pe care îl întâlni în sufragerie ocupat cu ziarul și cu o foarfecă.

Decupa articolele care se ocupau de ei, de parcă cenzura lui ar fi putut să-i țină neinformați. Televizorul era tot timpul aprins, însă ostaticii erau dați afară din birou când se anunțau știrile. Se auzea totuși câte ceva și din hol.

— S-a produs o schimbare în privința hranei, domnule.

Deși Thibault era diplomatul, Gen considera că el avea mai multe șanse să obțină ce doreau. Aparțineau unor culturi diferite. Un francez nu manifestă același tip de deferență ca un oriental.

— Ce schimbare? întrebă generalul, fără să ridice ochii de la treaba lui.

— Alimentele nu sunt pregătite, domnule. S-au trimis lăzi cu legume și niște pui.

Puii erau tăiați. Ba chiar și jumuliți. Probabil că nu mai era mult de așteptat până când cina avea să se prezinte la ușă pe propriile ei picioare, iar laptele să li se servească încălzit gata în țâța caprei.

— Păi, gătiți!

Generalul tăia ceva chiar în mijlocul paginii a treia.

— Vicepreședintele Iglesias și ambasadorul Thibault se ocupă de organizare, dar sunt nevoiți să vă ceară respectuos niște cuțite.

— Fără cuțite! zise generalul fără să-i dea atenție.

Gen așteptă un moment. Generalul Benjamin mototoli articolele decupate și făcu o grămăjoară de mingi albe.

— Din nefericire, tocmai asta e problema. Eu nu mă prea pricep la gătit, dar am înțeles că nu se poate face nimic fără cuțite.

— Fără cuțite!

— În cazul acesta, poate că trimiteți pe cineva cu cuțitele.

Dacă ați ordona câtorva soldați să se ocupe de tăiat, folosirea cuțitelor ar fi controlată. E multă mâncare de făcut. Suntem cincizeci și opt de persoane.

Generalul Benjamin oftă.

— Știu și eu câți suntem. Aș prefera să n-aud asta de la tine. Netezi ce mai rămăsese din jurnal și-l împături din nou. Spune-mi, Gen. Tu joci șah?

— Șah, domnule? Știu cum se joacă. Dar n-aș zice că joc prea bine.

Generalul își duse la buze degetele reunite.

— O să trimit fetele să vă ajute la bucătărie, spuse el.

Erupția de pe față începuse să-i invadeze ochiul. Era clar, chiar în acest stadiu timpuriu, că rezultatul urma să fie dezastruos.

— Dacă s-ar putea să mai fie încă cineva. Poate Ishmael. E un băiat foarte bun.

— Doi ajung.

— Domnul Hosokawa joacă șah, spuse Gen.

Poate că n-ar fi trebuit să își ofere patronul în schimbul serviciilor unui băiețel în plus la tocat de legume, dar nu era mai puțin adevărat că domnul Hosokawa era un strălucit jucător de șah. Îl poftea mereu pe Gen să joace când făceau călătorii lungi cu avionul și era dezamăgit că Gen nu rezista mai mult de douăzeci de mișcări. Se gândi că domnul Hosokawa s-ar putea să fie la fel de bucuros să joace pe cât era și generalul Benjamin.

Benjamin îl privi, iar fața lui sângerie și tumefiată exprima oarece satisfacție.

— Am găsit un joc de șah în camera băiatului. E bine că-l învață de mic să joace șah. Cred că-i o unealtă formidabilă pentru formarea caracterului. Eu mi-am învățat toți copiii să joace șah.

Iată ceva care nu îi trecuse prin minte, că generalul Benjamin ar avea copii, casă, nevastă sau orice altfel de viață în afara grupului de aici. Nu stătuse să se gândească la locul unde trăiau, dar n-ar fi fost mai degrabă vreun cort, sau hamace întinse între ramuri groase de copaci? Sau poate că un revoluționar era un meseriaș ca oricare altul? Își săruta nevasta când pleca dimineața la treaba lui și o lăsa în halat și papuci la masa din bucătărie, în fața unei cești cu infuzie de frunze de

coca? Seara se întorcea acasă, punea tabla de șah pe masă și își întindea picioarele fumând o țigară?

— Aș dori să joc ceva mai bine.

— Păi, de putut, aș putea și eu să te învăț. Dar nu-mi dau seama ce aș avea să te învăț.

Generalul Benjamin, ca toți soldații, avea un deosebit respect față de talentul lui Gen pentru limbi. Își ziceau că de vreme ce știe și rusește și englezește și franțuzește, putea probabil să facă orice.

— Mi-ar face plăcere, spuse Gen.

Benjamin aprobă din cap.

— Întreabă-l, te rog, pe domnul Hosokawa ăsta al tău dacă vrea să vină. Desigur, când îi convine. De traducere n-o să fie nevoie. Uite, scrie aici cuvintele care înseamnă „șah” și „șah mat” în japoneză. Mi-aș da osteneala să învăț măcar cuvintele astea dacă ar veni să facem o partidă.

Generalul Benjamin apucă unul dintre cocoloașele de hârtie și îl netezi. Îi dădu un creion, iar Gen scrise deasupra titlurilor două cuvinte. Titlul era *Poco Esperanza.* Slabe speranțe.

— O să trimit ceva ajutoare pentru cină, spuse generalul. Or să vină direct la bucătărie.

Gen salută înclinând capul. Poate că se purta mai respectuos decât era necesar, dar nu se găsea nimeni pe aproape să-l vadă.

După toate aparențele, nu mai aveau de ales, erau închiși într-o casă unde era rezemat de fiecare ușă câte un adolescent plictisit, cu o armă în mână. Nici libertate, nici încredere, nici măcar atâta libertate sau încredere încât să aibă dreptul de a se servi de un cuțit cu care să tranșeze puii. Cele mai simple lucruri în care crezuseră – că au dreptul să deschidă o ușă, că sunt liberi să facă un pas afară – nu mai erau adevărate. Nu mai puțin adevărat e faptul că Gen nu se duse de îndată după domnul Hosokawa. Nu se duse să-i vorbească despre șah. Ce importanță avea dacă aștepta până seara? Domnul Hosokawa n-avea cum să afle de întârziere. Nu era nimeni în jur care să vorbească totodată spaniola și japoneza ca să-i spună. La depărtare, în capătul salonului, domnul Hosokawa stătea cu Roxane Coss pe bancheta din lemn de trandafir de la pian. Să stea acolo! Era fericit să fie cu ea. Ea îl învăța ceva la pian, mâinile ei atingeau niște clape, apoi ale lui refăceau același

parcurs. Notele acelea izolate, repetitive, constituiau un fel de muzică de fond pentru salon. Era prea devreme să se pronunțe, dar parcă era mai talentat la muzică decât la învățatul spaniolei. Era mai bine să-l lase în pace. Chiar de la distanță, Gen o vedea cum se rezema de el când voia să atingă notele grave. Domnul Hosokawa era fericit, Gen nu avea nevoie să-l vadă ca să știe. Își cunoștea patronul, era un om inteligent, motivat, rezonabil, niciodată Gen nu-l considerase nefericit, dar nici nu se gândise că i-ar fi plăcut în mod deosebit felul în care își trăiește viața. Atunci de ce să nu-i lase plăcerea netulburată? Gen putea pur și simplu să hotărască de unul singur, iar domnul Hosokawa să facă exerciții la pian fără să fie întrerupt, în timp ce el se întorcea la bucătărie unde vicepreședintele și ambasadorul Thibault discutau despre sosuri.

„O să trimit fetele să vă ajute la bucătărie”, spusese generalul Benjamin. Cuvintele astea îi reveneau neîncetat, ca motivul din *Sonata lânii* care se auzea de la pian. Se duse la bucătărie și, când împinse ușa pivotantă, ridică brațele ca un boxer care și-a dat gata adversarul fără niciun efort.

— Ah, ia te uită! strigă vicepreședintele. Băiatul genial se întoarce victorios!

— Îl facem să-și piardă timpul cu ajutoarele de bucătar și cu cuțitele, spuse Thibault într-o spaniolă foarte bună, pe care o învățase încă de pe când crezuse că avea să meargă ambasador în Spania.

— Ar trebui să-l trimitem pe acest tânăr în Irlanda de Nord. Ar trebui să-l trimitem în Fâșia Gaza.

— Ar trebui să-i încredințăm rolul lui Messner. Poate că așa am ieși de-aici.

— N-a fost vorba decât de niște cuțite, spuse Gen modest.

— Ai vorbit cu Benjamin? întrebă Ruben.

— Bineînțeles c-a vorbit. (Thibault frunzărea o carte de bucate dintr-un teanc. Din felul cum mișca rapid degetul, trecându-l în sus și-n jos peste rânduri, dădea impresia că citește textele în diagonală.) A reușit, nu-i așa? Dacă vorbea cu Alfredo sau cu Hector, i-ar fi răspuns că putem mânca și pui cruzi. Bărbații trebuie să se călească. Dar ce-a spus exact bunul tovarăș?

— Că trimite fetele. Pentru Ishmael n-a fost de acord, însă nu m-ar surprinde să apară și el.

Gen luă un morcov din cutie și-l spălă la chiuvetă.

— Pe mine m-au izbit cu arma în obraz, spuse vicepreședintele. Dumitale ți-au dat o echipă.

— Ce-ați zice de un simplu *coq au vin*? propuse Thibault.

— Au confiscat tot ce e *vin,* răspunse Ruben. Putem să-l trimitem iar pe Gen cu altă rugăminte. E probabil încuiat pe-aici, asta dacă nu cumva l-au băut ei pe tot.

— Fără *vin,* spuse trist Thibault. De parcă ar fi fost ceva primejdios, de parcă ar fi fost un cuțit.

Ce chestie imposibilă! La Paris puteai să-ți permiți să fii neglijent, să ți se termine rezerva, pentru că găseai tot ce-ți trebuia la colțul străzii, o ladă întreagă, o sticlă, un pahar. Un pahar de vin de Bourgogne toamna la o masă din fundul braseriei Lipp, unde erau lumini calde, gălbui, reflectate de barele de alamă din jurul tejghelei. Edith, în puloverul ei marinăresc, cu părul pieptănat pe spate și legat neglijent, cu mâinile în jurul paharului. Ce clar vedea totul, lumina, puloverul, roșul închis al vinului sub degetele lui Edith. De când se mutaseră în țara nimănui, comandau câte un transport de douăzeci și patru de lăzi deodată, suficient vin să sature setea unui oraș întreg pe vreme de secetă. Thibault încercase chiar să transforme într-o adevărată pivniță subsolul umed de argilă. Vinul franțuzesc era piatra de boltă a diplomației franceze. El îl distribuia de parcă era vorba de bomboane de mentă. Musafirii rămâneau târziu la petrecerile lor. Rămâneau o veșnicie în picioare la capătul aleii care ducea la poartă tot spunând noapte bună, noapte bună, dar parcă nu se îndurau să plece. Edith intra în casă până la urmă și le aducea câte o sticlă fiecăruia, le-o punea cu forța în brațe. Atunci se împrăștiau în noapte, fiecare se ducea la mașina lui, purtând în mână premiul câștigat.

— Acesta este sângele meu. Thibault ridica paharul înspre soția lui când musafirii erau în fine plecați. Care se varsă pentru tine și pentru nimeni altcineva.

Parcurgeau împreună salonul culegând șervețele mototolite, punând farfuriile una peste alta. Menajera era demult trimisă acasă. Ce făceau era un act de pură intimitate, o expresie a iubirii. Erau din nou singuri. Își puneau casa la punct.

— Dar un *coq sans vin* nu există? spuse Ruben aplecându-se și el peste carte.

Toate cărțile astea din casa lui pe care nu le văzuse până

atunci! Se întreba dacă îi aparțineau sau dacă făceau și ele parte din inventarul casei.

Thibault își dădu eșarfa lui Edith peste umăr. Zise ceva despre fript și se întoarse iar la citit. Nici nu se uitase bine la pagină că se și deschise ușa și intrară cei trei, Beatriz, cea înaltă, drăgălașa Carmen, și apoi Ishmael, fiecare cu două-trei cuțite.

— Pe noi ne-ai cerut, nu-i așa? îl întrebă Beatriz pe Gen. Eu nu eram de serviciu. Mă pregăteam să mă uit la televizor.

Gen privi pendula de pe perete.

— Ora serialului a trecut, zise el încercând să n-o scape din ochi.

— Mai sunt și alte chestii, protestă ea. O mulțime de programe bune. „Trimiteți fetele!” Așa se întâmplă mereu!

— Nu le-au trimis doar pe fete, protestă Ishmael.

— Ba cam așa, continuă Beatriz.

Ishmael se înroși ca racul și începu să răsucească mânerul unui cuțit.

— Generalul a spus să venim să vă ajutăm la prepararea cinei, spuse Carmen.

Îi vorbea vicepreședintelui. N-a întors capul spre Gen, care nu se uita la ea, dar cum se făcea oare că parcă stăteau cu ochii fixați unul pe altul?

— Vă mulțumim din inimă, spuse Simon Thibault. Noi habar n-avem cum se mânuiesc cuțitele. Dacă ni s-ar încredința ceva atât de primejdios, în câteva minute ar fi aici o baie de sânge. Nu că ne-am transforma în asasini, nici pomeneală! Ne-am tăia degetele și am sângera până ce ne-am da duhul întinși aici pe pardoseală.

— Gata, zise Ishmael și îl pufni râsul. Fusese proaspăt tuns de mâna unei amator, o tunsoare care începuse să se generalizeze. De unde înainte avea capul plin de cârlionți grei, acum părul îi era forfecat la întâmplare. Ori stătea țeapăn ca iarba, ori era lins. Pe alocuri fusese tuns la piele și acele petice roz străluceau ca un șoricel nou-născut. I se spusese că așa avea să pară mai matur, adevărul e că părea bolnav.

— Știe careva dintre voi să gătească? întrebă Ruben.

— Puțin, răspunse Carmen în vreme ce își studia poziția picioarelor pe pardoseala din dale pătrate albe și negre.

— Sigur că știm, răspunse răstit Beatriz. Cine vă-nchipuiți

că stă să gătească pentru noi?

— Părinții, de exemplu, propuse vicepreședintele.

— Suntem mari. Ne purtăm singuri de grijă. N-avem părinți să se țină după noi cu biberonul.

Beatriz era de fapt nemulțumită că nu se uita la televizor. În definitiv, își terminase toate treburile, patrulase la etaj, stătuse de gardă la fereastră timp de două ore. Curățase și unsese armele, ale generalilor, cât și pe a ei. Nu se cădea s-o trimită la bucătărie. Pe la sfârșitul după-amiezii urma un program minunat cu o fată îmbrăcată cu o vestuță acoperită de steluțe și cu o fustă amplă, care cânta cântece de cowboy și dansa în cizme cu tocuri înalte.

Ishmael oftă și depuse cele trei cuțite pe suprafața de inox. Părinții lui erau morți. Tatăl lui fusese ridicat într-o noapte de acasă de un grup de bărbați și nu-l mai văzuse nimeni de atunci. Maică-sa se stinsese din cauza unei simple gripe cu unsprezece luni în urmă. Ishmael avea aproape cincisprezece ani, deși corpul lui nu o arăta. Nu mai era copil, dacă prin copil se înțelege persoana căreia i se pregătește cina de către părinți.

— Vasăzică știi ce-i o ceapă, zise Thibault, ținând o ceapă în mână.

— Mai bine decât tine, spuse Beatriz.

— Atunci ia cuțitul ăla primejdios și taie niște ceapă.

Thibault le-a dat funduri de lemn și castroane. De ce nu erau și acestea socotite arme? Dacă apuci un fund de lemn cu amândouă mâinile, e limpede că e numai bun să lovești pe cineva cu el în cap. Dar castroanele? Ceramica grea, într-o nuanță pastelată ca menta, nu părea primejdioasă când erau în ea banane, dar dacă o spărgeai cu ce se deosebea de cuțite? Oare nu se poate înfige un ciob de ceramică în inimă, ca un cuțit? Thibault o puse pe Carmen să mărunțească cățel de usturoi și ardei grași. Lui Ishmael îi întinse o vânătă.

— Îi scoți pielea, semințele, și o tai mărunt.

Ishmael avea cuțitul cel mai lung și mai greu. Care dintre ei își însușise drept armă de apărare acest cuțit de tranșat carne? Cine luase cuțitașul de grepfrut? Încercând să cojească vânăta, intră vreo patru centimetri cu cuțitul în carnea ei spongioasă și gălbuie. Thibault se uită nițel la el, apoi întinse mâinile.

— Nu se face așa, spuse el. N-o să rămână nimic de mâncat din ea. Hai, dă-o încoace.

Ishmael se opri, examină ce făcuse, apoi îi întinse leguma măcelărită și cuțitul. Îl ținea de mâner și cu lama spre Thibault. De unde să aibă habar de protocolul unei bucătării? În clipa următoare Thibault avea atât cuțitul cât și vânătă, fiecare într-o mână. Cu pricepere și iuțeală începu să-i scoată pielița.

— Lasă-l jos! țipă Beatriz. O dată cu țipătul căzu și cuțitul ei, cu lama lucind de sucul cepelor tăiate, iar pe podea se împrăștie puzderie de ceapă măruntă, ca niște fulgi de zăpadă grei și apoși. Își scoase arma și o îndreptă spre ambasador.

— Isuse, exclamă Ruben.

Thibault nu înțelegea ce se întâmplă. Mai întâi își zise că a înfuriat-o observația făcută băiatului. Crezu că vânătă fusese pricina, așa că întâi lăsă pe masă vânătă, apoi cuțitul.

— Nu ridica vocea, îi spuse Carmen lui Beatriz în quechua. O să dăm toți de bucluc.

— A luat cuțitul!

Thibault ridică mâinile, cu palmele îndreptate spre arma ei.

— Eu i-am dat cuțitul, spuse Ishmael. I l-am dat eu.

— Nu făcea decât s-o curețe de coajă, comentă Gen.

Nu pricepea nicio boabă din limba pe care o vorbeau între ele.

— N-are voie să umble cu cuțitul, spuse Beatriz în spaniolă de astă dată. Așa a spus generalul. Nu vrea nimeni să asculte?

Încruntată, continua să îi amenințe cu arma. Îi lăcrimau ochii din pricina cepei și fața îi fu grabnic inundată de lacrimi pe care ceilalți le interpretară greșit.

— Ce-ai zice să facem așa? începu încetișor Thibault tot cu mâinile ridicate. Vă îndepărtați, iar eu îi arăt lui Ishmael cum se curăță vânăta. Tu mă ții în bătaia armei și dacă ți se pare că încerc să fac ceva, tragi. Poți să tragi și în Gen dacă fac ceva rău.

Carmen lăsă cuțitul din mână.

— N-aș zice… încercă Gen să spună ceva, dar nimeni nu-i dădu atenție.

Parcă i se strecurase în inimă ceva dur, mic și rece, ca un sâmbure de cireașă. Nu ținea să fie împușcat și nici nu-i plăcea să fie oferit drept țintă.

— Pot să te-mpușc? întrebă Beatriz. Doar nu era rolul lui să-i dea permisia, nu-i așa? Oricum n-avusese nicio intenție să tragă.

— Dă-i drumul, ceru Ishmael, apoi scoase și își îndreptă și el pistolul spre ambasador. Încerca să rămână serios, dar nu prea reușea. Trag și eu dacă e nevoie. Am împușcat oameni pentru mai puțin decât o ceartă ca asta. Arată cum se curăță vânăta.

Berenjena, ăsta era cuvântul în spaniolă. Un cuvânt frumos. Putea fi nume de femeie.

Așa că Thibault luă cuțitul și se apucă de treabă. Nu-i tremurau mâinile, cu toate că avea două pistoale îndreptate spre el. Carmen se reapucase să mărunțească usturoiul. Lovea cam furioasă cu cuțitul în fundul de lemn. Nu lua parte la jocul lor. Thibault nu privea decât pielița violetă, strălucitoare.

— E greu să faci asta cu un cuțit așa mare. Trebuie să-i strecori lama chiar sub pieliță. Ca la pește. Uite cum. E o mișcare foarte lină. Treabă delicată.

Frumusețea vinetei se transforma în panglici care cădeau pe podea. Felul îngrijit în care se desfășura totul aducea un fel de calm în jur.

— E-n regulă, murmură Ishmael. Am priceput. Dă-mi mie acum.

Lăsă arma din mână și întinse mâinile. Thibault întoarse mânerul cuțitului spre el și îi dădu altă vânătă. Ce-ar fi zis Edith dacă ar fi fost împușcat din cauza unei vinete sau pentru că aprinsese televizorul? Dacă tot era să moară, spera să aibă parte de un strop de onoare.

— Ei bine, zise Ruben în vreme ce își ștergea fața cu un prosop, nimic din ce se întâmplă pe-aici nu e fără importanță!

Beatriz își ștergea lacrimile cu mâneca jachetei verde închis.

— De la ceapă, explică ea și înfipse la locul lui, în centură, pistolul proaspăt uns.

— Aș fi încântat să o tai eu în locul tău dacă m-ai socoti demn de așa ceva, spuse Thibault, și se duse să se spele pe mâini.

Gen rămăsese lângă chiuvetă. Încerca să găsească mijlocul cel mai potrivit pentru a formula o întrebare. Oricum ar părea nepoliticoasă. Îi șopti lui Thibault în franceză:

— De ce i-ai spus că ar putea să mă împuște?

— Pentru că orice s-ar întâmpla, dumitale nu ți-ar face nimic. Prea țin cu toții la dumneata. Din partea mea a fost o mișcare inofensivă. Mi-am spus că vorbele mele o să fie mai

credibile. De riscat, am riscat când i-am spus că poate să tragă în mine. De mine puțin le pasă, în vreme ce pentru dumneata au toată stima. Nu era același lucru nici dacă le-aș fi spus că pot să tragă în bietul Ruben. Fata aia poate că de-abia așteaptă să-i găurească pielea.

— Și totuși… încercă Gen să continue.

Voia să apere punctul lui de vedere, simțea însă că pierde teren. Uneori își zicea că e cel mai slab de înger dintre ostatici.

— Am auzit că i-ai dat ceasul.

— Cine v-a spus?

— Toată lumea știe. Îl arată la cea mai mică ocazie. Ar trage ea în cel care i-a dăruit ceasul?

— Păi, n-avem de unde ști.

Thibault își șterse mâinile și, cu un gest familiar, îl luă de gât pe Gen.

— Nu i-aș fi lăsat să tragă în dumneata, cum nu i-aș fi lăsat să tragă în propriul meu frate. Ascultă ce-ți spun, Gen, când o să se termine chestia asta, o să vii la noi la Paris. Cum scăpăm de-aici, îmi dau demisia și mă întorc împreună cu Edith la Paris. Când o să te simți în stare să o iei iarăși la drum, îi aduci la noi pe domnul Hosokawa și pe Roxane. Ai putea să te căsătorești cu una dintre fetele mele dacă vrei, astfel mi-ai deveni fiu, nu frate. Se aplecă și îi șopti la ureche: Toate astea o să ni se pară foarte caraghioase.

Gen îi simți respirația. Ar fi vrut să își poată însuși ceva din curajul și indiferența lui. Să își închipuie că într-o bună zi au să fie toți în vizită în apartamentul lui Thibault la Paris, însă nu era în stare să își imagineze asemenea scenă. Thibault îl sărută pe obraz, lângă ochiul stâng, și îi dădu drumul. Se duse să caute o tavă pentru friptură.

— Vorbiți franțuzește, îi reproșă Ruben lui Gen. E tare nepoliticos.

— De ce e franceza nepoliticoasă?

— Pentru că aici toată lumea vorbește spaniola. Nici nu-mi aduc aminte de când n-am mai fost într-o încăpere unde să vorbească toată lumea aceeași limbă, iar voi stați la taclale într-o limbă la care am rămas corijent.

E adevărat, când discutau în spaniolă, nicio persoană din bucătărie nu aștepta să i se explice ce și cum, nimeni nu era forțat să stea cu ochii pe pereți în timp ce alții schimbau vorbe

de neînțeles. Nimeni nu avea de ce să aibă bănuieli privitoare la ce se spunea, nimănui nu-i trecea prin cap că ar fi bârfit. Din cele șase persoane din cameră, spaniola era limbă maternă doar pentru Ruben. Pentru Gen era japoneza, pentru Thibault franceza, câtă vreme cei trei care mânuiau cuțitele vorbiseră mai întâi quechua, apoi un amestec de spaniolă și quechua, iar spaniola lor nu era cine știe ce.

— Ia-ți o zi liberă, îi spuse Ishmael interpretului, fără să se întrerupă din curățatul vinetelor. Panglica unei pieliță îi atârna de cuțit. Nu-i nevoie să rămâi aici.

În clipa aceea, Carmen, care rămăsese cu ochii doar la usturoiul pe care îl mărunțise, ridică privirea. Toată ziua îi lipsise curajul de care dăduse dovadă în cursul nopții pentru un atât de scurt timp. Reușise să-l evite pe Gen, asta nu însemna că dorește să-l vadă plecând. Avea nevoie să creadă că fusese trimisă la bucătărie cu un rost. Se ruga la Sfânta Roșa de Lima să risipească tot atât de grabnic ceața timidității care o orbea, pe cât de brusc o învăluise.

Gen, la rândul lui, n-avea nicio intenție să plece.

— Pot să fac și altceva decât să traduc, zise el. Pot să spăl legumele sau să mestec într-o cratiță dacă e nevoie.

Thibault reapăru ținând în fiecare mână câte o enormă tavă pentru friptură. Le așeză pe mașina de gătit, unde fiecare ocupa cam trei ochiuri.

— Am auzit ceva despre plecare? Gen are de gând să ne părăsească?

— Mă gândeam să mai stau.

— Nu pleacă nimeni! Gătim pentru cincizeci și opt de persoane, nu? Nu pot să pierd o pereche de mâini, chiar dacă ele aparțin valorosului nostru traducător. Ce-și închipuie el, că o să facem asta în fiecare seară, pentru fiecare masă? Își închipuie cumva că deschid o casă de comenzi? Ea a tăiat ceapa? Pot să întreb în ce fază ești cu cepele, sau mă împușți?

Beatriz își flutură cuțitul spre el. Avea fața udă și roșie de la lacrimi.

— Te-aș fi împușcat dacă eram nevoită, dar n-am făcut-o, așa că ar trebui să-mi mulțumești. Iar de tăiat, am tăiat toate cepele tale cretine. Acum mai ai nevoie de mine?

— Ai cumva impresia că e gata masa? întrebă Thibault în vreme ce turna untdelemn în vase și aprindea gazele. Du-te și

spală puii. Gen, adu ceapa! Mestecă până se înmoaie!

— Ca ce chestie să se ocupe el de ceapă!? se revoltă Beatriz. E ceapa mea. Iar puii n-o să-i spăl pentru că nu-i nevoie de cuțit la așa ceva. Eu am fost trimisă aici doar ca să fac treabă cu cuțitul.

— Până la urmă o s-o omor, zise plictisit Thibault pe franțuzește.

Gen luă castronul cu ceapă și-l strânse la piept. Dacă stai să te gândești, momentul potrivit poate să nu vină niciodată, sau să vină oricând. Puteau să stea acolo amândoi ore întregi, la distanță de mai puțin de șase plăci de pardoseală, fără să scoată o vorbă, sau dimpotrivă, unul din ei putea să ia inițiativa și să deschidă gura. Speranța lui era să înceapă ea dar Gen spera și că vor fi eliberați, or niciuna din dorințe nu părea să aibă șanse de îndeplinire. Gen îi dădu ceapa lui Thibault, care o puse în cele două vase, unde începu să stropșească și să fâsâie de parcă ar fi fost însăși Beatriz. Gen își adună bruma de curaj și se duse la sertarul de lângă telefonul care atârna acum pe perete cu firul tăiat. Acolo găsi un carnețel și un creion. Scrise cuvintele *cuchillo, ajo, chica,* fiecare pe o foiță și se duse cu ele spre Carmen, în vreme ce Thibault și Beatriz se ciondăneau cine să mestece în vasele cu ceapă. Gen încerca să nu uite că vorbea o sumedenie de limbi, că fusese în foarte multe orașe și că prin gura lui trecuseră cuvinte foarte importante rostite de alții. Curajul de care avea nevoie era insignifiant, dar îi tremurau mâinile.

— „Cuțit”, spuse el punând pe masă prima hârtiuță.

— „Usturoi.”

Pe asta o puse pe grămăjoara de usturoi.

— „Fată.”

Ultima hârtioară i-o dădu lui Carmen, iar ea, după ce o privi un moment, o puse în buzunar.

Carmen dădu din cap, scoase un sunet asemănător cu un „ah”, dar nu chiar un cuvânt.

Gen oftă. Acum se simțea mai bine, însă doar un pic.

— Vrei să înveți?

Carmen dădu iar din cap, privind țintă pe mânerul unui sertar. Încerca s-o vadă pe Sfânta Rosa de Lima pe mânerul ăla, o femeie micuță cu o pelerină albastră, legănându-se pe mânerul curbat de argint. Încercă să își regăsească vocea în

rugăciune. Se gândi la Roxane Coss, la mâinile ei care îi împletiseră coada. Asta n-ar trebui să-i dea forță?

— Nu știu dacă sunt un profesor bun. Încerc să-l învăț limba spaniolă pe domnul Hosokawa. El își scrie cuvintele într-un carnețel și le memorează. Am putea să încercăm același lucru.

După un minut de tăcere, Carmen nu rosti decât același sunet, un soi de „ah” care nu dădea altă informație decât că auzise. O idioată! O nebună!

Gen se uită în jur. Ishmael îi observa, dar nu dădea semne că-i pasă.

— E perfectă vânăta! exclamă Ruben. Thibault, ai văzut vânăta asta? Toate cubulețele sunt exact de aceeași mărime.

— Am uitat să scot semințele, își aminti Ishmael.

— Ce mai contează semințele, aprecie Ruben. Nu mori din semințele alea.

— Gen, te-apuci de ceapă? spuse Thibault.

— O clipă, zise Gen și ridică o mână. Îi șopti lui Carmen: Te-ai răzgândit? Sau vrei să te ajut?

Și atunci se pare că sfânta o izbi zdravăn pe Carmen între omoplați, astfel încât cuvântul care i se blocase în gât, ca o bucățică de zgârci înțepenită în trahee, se desprinse.

— Da, răspunse ea gâfâit. Da!

— O să exersăm?

— În fiecare zi.

Carmen culese foițele pe care scria *cuchillo* și *ajo,* și le băgă în buzunar, lângă cea pe care scria *chica.*

— Literele le-am învățat. Dar n-am mai făcut exerciții de câtăva vreme. Le făceam în fiecare zi, dar am început antrenamentele pentru asta.

Gen parcă o vedea în munți, unde era veșnic frig noaptea, stând la foc, cu fața roșie de căldură și de concentrare, cu o șuviță de păr negru căzându-i de după ureche pe față, ca acum. Are în mână un caiet ieftin, un căpețel de creion. Iar el, în închipuirea lui, stă lângă ea și o laudă pentru șirurile de T și de H desenate precis, pentru curba delicată a lui Q. De afară se aud țipetele păsărilor în drum spre cuib la căderea serii.

Cândva crezuse că e băiat, iar gândul ăsta îl înfricoșa.

— O să repetăm literele, spuse el. Cu asta începem.

— Numai eu muncesc acilea? strigă Beatriz.

— Când? formă Carmen cuvântul cu buzele.

— Astă-seară, spuse Gen.

Nici lui nu-i venea să creadă ce-și dorea în clipa aceea. Dorea să o ia în brațe. Să o sărute pe cărarea din păr. Să-i atingă buzele cu vârful degetelor. Voia să-i șoptească ceva în limba lui. Poate că, dacă aveau când, putea să o învețe și japoneza.

— Astă-seară, în oficiu, unde e păstrată vesela, propuse Carmen. Învață-mă astă-seară!

Șapte

Preotul nu se înșelase cu privire la starea vremii, dar schimbarea avusese loc mai târziu. Pe la mijlocul lui noiembrie *garua* s-a oprit. N-a fost risipită de vânt. Nu s-a împuținat. S-a isprăvit pur și simplu. Tot ce fusese în ajun îmbibat cu apă, ca foile unei cărți căzute într-o cadă de baie, în dimineața aceea strălucea, aerul era proaspăt și cerul, de un albastru intens. Domnului Hosokawa îi amintea de anotimpul florilor de cireș la Kyoto, lui Roxane Coss, de zilele de octombrie pe lacul Michigan. Stăteau împreună la fereastră încă din zori, înainte de începerea repetiției. El îi arătă o pereche de păsări galbene, cu pene lucioase ca niște crizanteme. Erau pe creanga unui copac ascuns până atunci în ceață. Au ciugulit un răstimp scoarța buretoasă, apoi au zburat spre cer și peste zid, întâi una, apoi cealaltă.

Prin toată casa, paznici și prizonieri s-au apropiat rând pe rând de ferestre, au privit îndelung, s-au frecat la ochi, au tot privit. Atât de mulți își sprijiniseră mâinile și nasurile de sticlă, încât vicepreședintele Iglesias s-a simțit obligat să aducă o cârpă și o sticlă cu lichid de spălat și să se apuce de șters geamurile.

— Ia uitați-vă la grădina asta! exclamă el, fără să i se fi adresat cuiva în mod special. Buruienile s-au făcut cât florile de mari!

S-ar fi zis că atâta ploaie și atât de puțină lumină ar încetini creșterea plantelor, însă le mersese de minune. Atât buruienile cât și florile din straturi adulmecaseră miresmele junglei îndepărtate, își împinseseră rădăcinile cât mai adânc și frunzele cât se poate mai sus, într-o încercare de întoarcere a grădinii viceprezidențiale la starea de sălbăticie. Sorbiseră fiecare strop de ploaie. Ar mai fi rezistat încă vreun an de vreme ploioasă. Dacă li s-ar fi lăsat vreme destulă, ar fi ajuns să invadeze casa și să dărâme zidul grădinii. Curtea asta făcuse de fapt parte odinioară dintr-un întreg, un desiș de liane răsucite, întins până hăt, departe la coasta nisipoasă a oceanului. Nu le stăvilea avântul spre cotropirea locuinței decât grădinarul. El smulgea tot ce găsea nedemn de păstrat, ardea grămezile, iar restul îl aranja din foarfeci. Însă grădinarul era plecat într-o vacanță nelimitată.

Nu trecuse nici măcar o oră de la răsăritul soarelui, că

unele plante se și înălțaseră de vreun deget.

— Trebuie să fac ceva pentru curtea asta!

Ruben oftă, i-ar fi fost imposibil să găsească timp și pentru grădină cu câte avea el de făcut în casă. Nu că l-ar fi lăsat să iasă. Nu că i-ar fi dat uneltele necesare, cosoare, plantatoare, foarfeci să taie gardul viu. Fiecare lucru din magazia de unelte pentru grădinărit era o armă redutabilă.

Când a deschis ferestrele din salon, părintele Arguedas mulțumi Domnului pentru lumina aceea și pentru aerul proaspăt. Ploaia nu mai înăbușea sunetele, așa că zumzetele străzii se auzeau mult mai bine, cu toată grădina și zidul ei înconjurător. De dincolo nu se mai strigau mesaje, el însă își imagina mulțimea de oameni înarmați. Bănuia că nu mai era niciun plan de acțiune, ori că se trecuse la unul atât de complicat încât ei nici nu mai erau de fapt luați în seamă. Deși generalul Benjamin continua să decupeze din ziare orice mențiune a evoluției situației, o frântură de vorbă tot prinseseră ei la televizor, anume că s-ar săpa un tunel, că poliția avea de gând să se strecoare până la ei prin acel tunel, astfel încât să pună capăt crizei cam așa cum și începuse, cu niște necunoscuți care se năpustesc și le schimbă iar cursul vieții. Dar nimeni nu credea. Era prea neverosimil, prea semăna cu filmele de spionaj ca să fie adevărat. Părintele Arguedas aplecă privirea spre încălțările lui negre, ieftine, legate cu șireturi, înfundate în covorul acela atât de scump, și se întrebă ce putea să se petreacă în adâncimea pământului. Se rugă pentru salvarea lor, pentru salvarea fiecăruia dintre ei, până la unul, dar nu se rugă să fie eliberați grație unui tunel. De altfel, nici nu s-a rugat să fie eliberați. S-a rugat să se facă voia Domnului, să aibă parte de iubirea și de protecția Lui. Încerca să lepede din inimă gândurile egoiste, mulțumind totodată Domnului pentru tot ce îi oferise. Cum ar fi liturghia. În viața lui anterioară, căci așa o considera acum, nu i se îngăduise să facă el slujba pentru enoriași decât dacă toți ceilalți preoți erau în vacanță sau bolnavi. Chiar și atunci, era slujba de la șase dimineața sau în vreo marți. La biserică avea și acum aproape aceleași obligații ca înainte de a fi devenit preot: distribuia ostiile binecuvântate de altcineva, dar numai la capătul aleii laterale stângi, sau aprindea și stingea lumânările. Aici, după multe discuții, generalii fuseseră de acord să îl lase pe Messner să aducă ce era indispensabil pentru taina

comuniunii, iar cu o duminică mai înainte părintele Arguedas celebrase liturghia în sufragerie, înconjurat de prieteni. Până și cei care nu erau catolici veniseră, până și cei care nu înțelegeau ce spune îngenuncheaseră. Oricine se simte îmboldit să se roage când are ceva anume de cerut. Tinerii teroriști închiseseră ochii și își lăsaseră bărbiile în piept, în vreme ce generalii se mulțumiseră să rămână în fundul camerei. Lucrurile ar fi putut să se desfășoare cu totul altfel. Multe organizații teroriste pretindeau abolirea cu desăvârșire a oricărei religii, îndeosebi a catolicismului. Dacă ar fi fost ostaticii grupului La Direccion Autentica în locul celor mult mai rezonabili din La Familia de Martin Suarez, nu li s-ar fi permis în ruptul capului să se roage. LDA ar fi adus cu forța un ostatic pe zi sus pe acoperiș, să fie văzut de ziariști, apoi l-ar fi împușcat în cap ca să grăbească negocierile. La astfel de lucruri se gândea părintele Arguedas noaptea, întins pe covorul din salon. Aveau noroc, ăsta-i adevărul. Faptele nu puteau fi privite altfel. Faptul că erau liberi să se roage nu însemna că își păstraseră libertatea în sensul cel mai profund? În timpul serviciului divin, Roxane Coss cântase *Ave Maria,* un eveniment de o frumusețe înălțătoare, cu neputință de egalat într-o biserică, nici măcar la Roma, o simplă constatare lipsită de vreun spirit de competiție. Vocea ei atât de pură, desprinsă de urma oricărui efort, se ridicase spre cer purtând la Domnul Dumnezeu toate rugile lor. Îi mângâiase cu aripi de înger pe toți, astfel încât grație ei, chiar și catolicii care nu mai practicau de multă vreme ori ne-catolicii care asistaseră la slujbă pentru că nu aveau ceva mai bun de făcut, cei care nu înțelegeau nici boabă din ce se spunea, ca și ateii cu suflete împietrite, cărora nu le-ar fi păsat oricum de vreo slujbă, plecaseră de acolo emoționați, cu sufletul alinat, simțind poate unele semne ale credinței. Preotul rămăsese cu ochii la zidul acoperit cu stucatură, ușor îngălbenit, care îi proteja de pregătirile de afară. Trebuie să fi avut vreo trei metri înălțime și era pe alocuri invadat de iederă. Era un zid frumos, poate nu prea deosebit de zidurile care vor fi înconjurat Muntele Măslinilor. Nu s-ar fi spus că sărea în ochi, dar el înțelesese că un astfel de zid împrejmuitor poate fi o binecuvântare.

Roxane a cântat Rossini în dimineața aceea, se potrivea cu vremea. A cântat de șapte ori *Bella crudele.* Încerca desigur să perfecționeze ceva, să descopere ceva din inima partiturii, ceva

la care credea că nu ajunsese încă. Comunicarea dintre ea și Kato se făcea într-un mod aparte. Ea arăta cu degetul un pasaj. El îl interpreta. Ea bătea ușor ritmul cu degetele pe capacul pianului. El cânta din nou. Ea cânta pasajul fără acompaniament. El repeta singur. Abia apoi cântau împreună. Parcă și-ar fi dat târcoale, lăsând deoparte sentimentele, îngrijindu-se doar de muzică. În vreme ce el cânta introducerea, ea își închidea ochii și clătina ușor capul în semn de aprobare. Ce interpretare firească! Fără paradă, niciun gest exagerat. Un sunet delicat și limpede, întru totul potrivit pentru vocea ei. Era altceva când cânta singur, ca acompaniator era ca o persoană care încearcă să nu-și trezească vecinii.

Ținuta Roxanei îndepărta atenția ascultătorilor de la statura ei micuță. Ținea o mână pe pian, apoi încrucișa palmele pe piept. Cânta. Se luase după japonezi și nu mai purta pantofi. Domnul Hosokawa respectase obiceiul casei și rămăsese cu pantofii în picioare de-a lungul primei săptămâni de captivitate. Cu trecerea timpului simțea însă că nu mai poate suporta o asemenea barbarie. Să porți pantofi în casă e aproape la fel de nedemn ca luarea de ostatici. Când se hotărâse să rămână fără pantofi, l-au urmat Gen și Kato, domnul Yamamoto, domnul Aoi, domnul Ogawa și Roxane. Ea purta șosete albe luate de la vicepreședinte, ale cărui picioare nu erau mult mai mari decât ale ei. Cânta în șosete. Când piesa suna așa cum voia, relua totul de la început până la sfârșit fără ezitare. Nu se putea spune că ar fi sunat mai bine, era doar o schimbare greu de precizat. Cânta de parcă ar fi salvat viața tuturor de acolo. O adiere de vânt făcu să tremure perdelele fine, restul era cufundat în tăcere. Nu se auzea niciun zgomot de pe stradă. Cele două păsări galbene nu scoseseră nici ele vreun sunet.

În dimineața când se oprise ploaia, Gen a așteptat să se stingă ultima notă, apoi s-a dus alături de Carmen. Era momentul propice să-i vorbească fără să se bage de seamă, pentru că după ce Roxane termina de cântat erau toți într-o stare vecină cu beția. Dacă i-ar fi trecut prin minte cuiva să iasă, probabil că nu l-ar fi oprit nimeni, dar nimeni nu se gândea să plece. Când domnul Hosokawa se duse după apă, Roxane se ridică să-l urmeze, apoi îl luă de braț.

— E îndrăgostită de el, îi șopti Carmen lui Gen.

Pe moment, n-a priceput, auzise doar cuvântul îndrăgostită.

S-a concentrat și a repetat în minte întreaga frază. Făcea asta cu ușurință. Parcă avea în cap un magnetofon.

— Domnișoara Coss? Îndrăgostită de domnul Hosokawa?

Carmen aprobă cu o mișcare aproape imperceptibilă, dar el învățase să-i citească gesturile. Dragoste? Ce văzuse el și își dăduse silința să nu se remarce era că domnul Hosokawa se îndrăgostise de Roxane. Ideea că inversul era posibil nu-i trecuse prin cap. Întrebă ce o făcea să creadă asta.

— Totul, șopti Carmen. Cum îl privește, cum îl preferă dintre toți. Stă mereu cu el și nici nu pot măcar să-și vorbească. El e așa calm. Are de ce să vrea să fie cu el.

— Ți-a spus ea ceva?

— Poate, zâmbi Carmen. Îmi vorbește uneori dimineața, dar nu știu ce spune.

Firește, își spuse Gen. Privi cum se îndepărtau patronul lui cu soprana.

— Aș zice că toți sunt îndrăgostiți de ea. Cum ar putea să aleagă?

— Tu ești îndrăgostit de ea? întrebă și îl privi drept în ochi într-un fel de neînchipuit cu o săptămână în urmă.

Gen fu obligat să plece privirea.

— Nu, răspunse el. Nu.

Gen era îndrăgostit de Carmen. Nu dăduse mai nimic pe față, cu toate că se întâlneau seară de seară în oficiu ca să o învețe să citească și să scrie. Vorbeau despre vocale, despre consoane. Vorbeau despre diftongi, despre posesive. Ea copia litere într-un caiet. Oricât de multe cuvinte i-ar fi dat, ea tot mai cerea. I-ar fi plăcut să-l țină treaz toată noaptea repetând, exersând, întrebând. El își petrecea acum zilele într-o stare între zăpăceală și vis, nici complet treaz, nici cufundat în somn. Uneori se întreba dacă ceea ce îl frământa era dorința de iubire sau numai de somn. Se împiedica. Aținea pe vreun fotoliu și în acele clipe o visa pe Carmen. Ei bine, da, era o fată timidă, desigur, era o teroristă venită din junglă, însă la fel de ageră la minte ca oricare dintre fetele pe care le cunoscuse la facultate. Asta se vedea după viteza cu care învăța. Avea nevoie doar să fie instruită. Devora informația precum devorează focul paiele și tot nu se sătura. Își scotea arma în fiecare seară și o băga în dulapul cu uși de sticlă, lângă o sosieră albastră. Se așeza pe podea cu caietul ținut pe genunchi, cu un creion ascuțit în

mână.

De fapt, Gen nu cunoscuse nicio fată ca ea la universitate. Nu mai exista pe lume vreo fată ca ea. Fără un remarcabil simț al umorului e greu de acceptat că n-ai întâlnit femeia vieții nici la Tokio, nici la Paris, nici la New York, nici la Atena. Că ea se trage dintr-un sat pierdut în junglă, un sat al cărui nume e păstrat în taină, deși, chiar cunoscut, tot n-ar fi lesne de găsit pe vreo hartă. Că e o fetișcană îmbrăcată cu haine bărbătești, că în miez de noapte își depune pușca lângă o sosieră albastră ca să aibă mâinile libere să învețe să citească și să scrie. Că intrase în viața lui printr-o conductă de aer condiționat și că felul în care s-ar fi putut să iasă îl frământa și îl ținea treaz până și în puținele momente în care era liber să tragă un pui de somn.

— Domnul Hosokawa și domnișoara Coss, se miră Carmen. Dintre toți oamenii de pe lume, a fost scris să dea unul peste celălalt. Cât de mare trebuie să fie norocul să se întâmple una ca asta?

— Și cum rămâne cu doamna Hosokawa? spuse Gen.

Nu știa mare lucru despre soția patronului său, dar o întâlnea adesea. Avea o ținută demnă, mâini reci și voce liniștitoare. Lui i se adresa foarte ceremonios cu „domnule Watanabe”.

— Doamna Hosokawa e în Japonia, răspunse Carmen privind spre bucătărie. Asta trebuie să fie la vreun milion de kilometri de-aici. Și-apoi, el nu se întoarce acasă și, deși mi-e cam milă de doamna Hosokawa, nu cred că asta vrea să-nsemne că domnul Hosokawa trebuie să rămână singur.

— Cum adică nu se întoarce acasă?

Carmen schiță un zâmbet. Dădu ușor capul pe spate să i se lumineze fața umbrită până atunci de cozorocul șepcii.

— Acum trăim aici.

— Nu pentru totdeauna, spuse Gen.

— Sper, îngână Carmen doar cu buzele, fără glas.

Se întreba dacă nu vorbise mai mult decât ar fi trebuit. Știa bine că le datora generalilor ascultare absolută, dar Gen nu era oricine. Gen știa să păstreze orice taină, iar tot ce îi privea pe ei doi era o taină, locul unde se întâlneau, cititul… încrederea ei era nemărginită. Îl prinse de latura mâinii cu două degete, apoi se îndepărtă cu un pas. El așteptă câteva clipe înainte de a o urma. Carmen se deplasa fără zgomot, cu mișcări reduse și

elastice. Trecea ca o umbră. Intră în mica sală de toaletă de la capătul culoarului. Toate săpunurile cu miros de trandafir se terminaseră, prosoapele erau într-un hal fără de hal, dar apa curgea ca și înainte din gâtul lung al lebedei aurii de deasupra chiuvetei dacă erau apăsate robinetele în formă de aripi. Își scoase șapca și se spălă pe față. Încercă să își aranjeze părul cu degetele. În oglindă, chipul îi era prea întunecat, prea necioplit. Acasă i se spusese că e frumoasă. Între timp văzuse ce înseamnă frumusețe și pricepuse că așa ceva n-o să aibă niciodată. În unele dimineți, puține la număr, când intra în cameră să-i aducă micul dejun, Roxane dormea încă. Ea punea tava jos și îi atingea umărul. Când își deschidea ochii mari, luminoși, îi zâmbea, trăgea de cuvertură și îi făcea semn să vină lângă ea pe cearșafurile brodate. Carmen avea grijă să lase bocancii să-i atârne în afara patului. Roxane o acoperea până la gât, închideau ochii și mai dormeau cinci minute. Cât de repede începea Carmen să își viseze mama și surorile! În numai câteva minute de somn, veneau toate să o viziteze. Voiau să o vadă acolo, cocoloșită între perne într-un pat atât de confortabil, lângă o femeie de nedescris. Păr blond, ochi albaștri, piele ca trandafirii albi bătând în roz. Cine nu s-ar îndrăgosti de Roxane Coss?

— Gen, îl strigă Victor Feodorov tocmai când se apropiase de ușa toaletei. Cum se face că ești așa de greu de găsit când nici măcar nu ai unde să te duci?

— Nu mi-am dat seama că…

— Ce zici de vocea ei de azi-dimineață? Ce perfecțiune!

Gen îl aprobă.

— Cred că a sosit momentul să-i vorbesc.

— Acum?

— Știu eu că acum e momentul ideal.

— V-am tot întrebat toată săptămâna.

— Iar eu nu m-am simțit pregătit întru totul, ăsta-i adevărul. Însă azi-dimineață, când a tot repetat aria aia de Rossini, mi-am dat seama că va fi îngăduitoare cu defectele mele. E o persoană înțelegătoare. Astăzi am fost asigurat.

Feodorov își răsucea mâinile una în jurul celeilalte de parcă le-ar fi spălat sub un fir nevăzut de apă. Vocea îi era calmă, în ochi însă i se citea clar panica, degaja un miros iute de panică.

— Pentru mine, momentul nu-i prea…

— Pentru mine e, insistă Feodorov. Dacă nu, n-o să mai am curaj, a mai adăugat el, de astă dată cu glasul pierit.

Feodorov își răsese barba deasă, operație pe cât de dureroasă, pe atât de îndelungată, dat fiind că nu avusese la dispoziție decât lame de proastă calitate. Rezultatul era o mare suprafață de piele roz și iritată. Îl rugase pe vicepreședinte să-i spele și să-i calce hainele în vreme ce el tremura pe lângă mașina de spălat numai cu un prosop în jurul șoldurilor. Făcuse baie și își tăiase firele de păr din nas și din urechi cu o forfecuță de unghii obținută de la Gilbert contra unui pachet de țigări. Dacă tot pusese mâna pe ea, își tăiase și unghiile. Încercase să își tundă și părul, dar asta se dovedise prea mult pentru forfecuță de unghii. Făcuse toate eforturile cu putință. Fără nicio îndoială că aia era ziua.

Atunci Gen i-a arătat ușa săliței de toaletă.

— Tocmai mă duceam…

Feodorov se uită peste umărul lui și-apoi întinse un braț, de parcă îi arăta lui Gen drumul.

— Desigur. Desigur, nu-i nimic. Doar atâta pot să aștept. Oricât ar fi. N-ai de ce să te grăbești. Te aștept în fața ușii. Vreau să fiu sigur că sunt primul pe lista traducătorului nostru când termină.

Sudoarea începuse să curgă șiroaie pe la subsuorile cămășii lui Feodorov, adăugând pete noi, mai întunecate, peste urmele decolorate ale unor istorii trecute. Gen se întrebă dacă nu cumva asta era pricina pentru care nu mai putea să aștepte.

— Doar un minut, a spus el încet și apoi a intrat fără să bată la ușă.

— Ce n-aș da să știu ce spunea! râse Carmen.

Încercă să imite vorbele, un soi de rusă fără sens care părea să fie „cană cină, nicio voi”. Gen îi puse un deget pe buze. Camera era mică și întunecoasă, pereții de marmură neagră, podeaua de marmură neagră. Unul din becurile de la oglindă era ars. Gen își puse în minte să-i spună lui Ruben să-l înlocuiască.

Ea se așeză pe marginea chiuvetei.

— Avea aerul că-i ceva important. Era Ledbed, rusul? întrebă în șoaptă.

Gen răspunse că fusese Feodorov.

— Aha, malacul ăla! Cum de știi și rusește? Cum de știi atâtea limbi?

— Asta mi-e meseria.

— Nu, nu. E pentru că tu ai priceput ceva și aș vrea să știu și eu ce.

— N-am decât un minut, șopti el.

Era atât de aproape de părul ei negru, și mai întunecat decât marmura din jur.

— Are nevoie de mine ca să-i traduc ceva. Mă așteaptă în fața ușii.

— Vorbim diseară.

Gen scutură din cap.

— Vreau să vorbim despre ce spuneai. Ce vrei să spui cu vorba asta, că trăim acum aici?

Carmen oftă.

— Știi doar că nu pot să-ți spun! Dar pune-ți și singur întrebarea: ar fi oare atât de groaznic dacă am rămâne toți aici, în casa asta minunată?

Încăperea avea cam o treime din suprafața oficiului. Îi atingea picioarele cu genunchii ei. Iar dacă el făcea o jumătate de pas înapoi dădea peste scaunul closetului. De ce ar dori el să o părăsească, să plece de aici? Ar fi vrut să-l ia de mână.

— Povestea asta are să se termine mai devreme sau mai târziu, zise el. Așa ceva nu durează la nesfârșit, se găsește cine să-i pună capăt.

— Doar dacă se întâmplă ceva teribil. Noi n-am făcut rău nimănui. Nimeni nu e nefericit aici.

— Toți cei de-aici sunt nefericiți.

Însă chiar în timp ce rostea vorbele astea, Gen se îndoia că e întru totul adevărat. Carmen lăsă capul în jos cu ochii la mâinile strânse în poală.

— Hai, du-te să traduci!

— Dacă e ceva, ar trebui să-mi spui.

Carmen avea ochii umezi. Își strânse pleoapele cu efort. Ce caraghios ar fi să se pună pe plâns. Și de ce ar fi, la urma urmelor, atât de groaznic să rămână aici? Să fie împreună până când ar fi vorbit și ea spaniola, până când ar fi citit și ar fi scris, până când ar fi învățat puțină engleză, ba poate și ceva japoneză. Dar toate astea nu erau decât în folosul ei. Știa foarte bine asta. Gen are dreptate să vrea s-o părăsească. Ea nu-i oferă nimic. Doar îi irosește timpul.

— Dar nu știu nimic.

Feodorov bătu la ușă. Cu nervozitatea crescândă a rusului, nu se mai putea întârzia.

— In-ter-pre-tu-le!! cântă el.

— O clipă, răspunse Gen prin ușă.

Nu mai era vreme, iar obrajii fetei se umpleau de lacrimi. Aveau nevoie să stea zile întregi împreună. Aveau nevoie de săptămâni și de luni în șir să își spună tot ce era nevoie să fie spus.

— Poate că ai dreptate, spuse el într-un sfârșit.

Cum ședea așezată pe marginea chiuvetei de marmură neagră în fața oglinzii, putea să-i vadă și fața și spatele îngust. Privind-o, peste umărul ei se vedea pe sine în oglinda ovală cu ramă de frunze aurii. Pe chip i se citea atât de deslușit iubirea, încât ea trebuie că acum aflase tot ce era de aflat.

Erau atât de aproape, iar moleculele de aer din încăperea aceea minusculă erau acum toate ale lor, astfel încât se îngreunaseră de dorință și îi împingeau unul spre altul. A fost destul un pas, fața i s-a înfundat în părul ei, ea l-a cuprins și s-au trezit îmbrățișați. Atât de lesne fusese să se ajungă aici, atât de minunată eliberarea, că nu își imagina cum de n-o îmbrățișase în fiecare dintre clipele trecute de când se văzuseră.

— Hei, interpretule, zise Feodorov, de data asta îngrijorat.

Carmen întinse buzele și îl sărută. Nu era vreme pentru sărutări, dar voia să-i dea de înțeles că în viitor va fi. Un sărut într-o astfel de singurătate e ca o mână care te trage afară din apă, nu te lasă să te îneci, îți dăruiește abundența indiferentă a aerului. Un sărut, încă un sărut.

— Du-te, șopti ea.

Gen, care nu dorea nimic altceva în afară de fata asta și de pereții acestei sălițe, o sărută iar. I se tăiase respirația și era ametit. Se sprijini o clipă de umărul ei înainte de a ieși. Carmen se dădu jos de pe marginea chiuvetei, se ascunse după ușă, o deschise și îl trimise înapoi în lume.

— Nu te simți bine? întrebă Feodorov mai mult iritat decât îngrijorat. I se udase și spatele cămășii. Oare interpretul nu pricepea cât de greu avea să-i fie lui? Cât timp îi luase întâi să se hotărască dacă vorbește sau nu, și se hotărâse în sfârșit să vorbească. După această hotărâre, fusese și cea privitoare la ce avea să spună. În inimă, simțămintele erau limpezi, dar tălmăcirea lor era altceva. Ledbed și Berezovski îl înțelegeau,

dar numai pentru că erau ruși. Înțelegeau frământarea iubirii lui Feodorov, doar simțeau același lucru. Nu era de altfel cu neputință să își facă și ei curaj și să se adreseze lui Gen ca să le deschidă calea spre soprană. Cu cât Feodorov vorbea despre ce avea pe suflet, cu atât erau mai convinși că luaseră și ei boala.

— Vă rog să-mi scuzați întârzierea, spuse Gen.

În jurul lui, camera se topea și tremura ca linia orizontului în deșert. Se rezemă de ușa închisă a sălii de toaletă. Ea era înăuntru, la nici doi centimetri distanță.

— Nu arăți bine, spuse rusul, iar acum părea îngrijorat, îl simpatiza pe traducător. Ai vocea pierită de tot, adăugă el.

— O să-mi revin, nicio grijă!

— Mi se pare că ești cam palid. Și ai ochii umezi. Poate că, dacă ești bolnav, generalii or să te lase să pleci. De când cu acompaniatorul, par să fie foarte înțelegători când e vorba de sănătate.

Gen își strânse pleoapele în speranța că o să oprească mobilele din țopăit, dar dungile strălucitoare ale unei otomane continuau să pulseze o dată cu sângele lui. Se îndreptă și își scutură capul.

— Vedeți, spuse el nu prea sigur. Mă simt excelent acuma. N-am nicio intenție să plec.

Privi cum soarele invadase ferestrele înalte, camera, cum cădeau pe covor umbrele frunzelor. În sfârșit, stând aici cu rusul, înțelegea și Gen ce voise să spună Carmen. Ce încăpere! Draperiile și candelabrele, pernele moi și pufoase ale canapelelor, culorile, auriu și verde și albastru, toate nuanțele giuvaierurilor. Cine n-ar vrea să rămână aici?

Feodorov zâmbi și îi dădu o palmă amicală pe spinare.

— Ce om ești! Faci totul pentru ceilalți. Ah, ce mult te admir!

— Totul pentru ceilalți, repetă Gen.

Limba asta slavă îi luneca pe limbă ca un rachiu de pere.

— Păi, să mergem să vorbim cu Roxane Coss! Nu e vreme să mă mai spăl o dată. Dacă iar mă opresc, îmi pierd curajul definitiv.

Gen îl conduse spre bucătărie, dar la fel de bine putea să fi fost și singur. Nu-i ardea de Feodorov, de sentimentele lui sau de ce avea să-i spună Roxanei. Capul lui Gen era plin de Carmen. Carmen pe chiuvetă. Așa avea să-i rămână veșnic în

minte. Ani mai târziu, când îi revenea în memorie, o vedea ca atunci, cocoțată pe marmura neagră, purtând ghetele grele de șantier reparate cu bandă izolantă, sprijinindu-se cu palmele de bordura rece. Părul liber, drept, cu cărare pe mijloc, dat pe după urechile ei delicate. Nu uitase sărutul, brațele ei cuprinzându-l, dar plăcerea cea mai intensă rămăsese imaginea chipului ei, forma pură de inimioară, ochii căprui, întunecați, cu sprâncenele zbârlite, gura rotundă pe care atât de mult o dorise. Când studiau împreună, domnul Hosokawa își pierdea ușor atenția. O zi îi spunea un cuvânt, a doua zi putea să-l uite. Când greșea, râdea și punea semne minuscule alături de cuvintele prost scrise. Nu și Carmen. Dacă i se spunea ceva, vorbele acelea rămâneau țesute în pliurile mătăsoase ale creierului ei. Închidea ochii, rostea cuvântul, îl spunea pe litere cu glas tare, îl scria pe hârtie, apoi îi aparținea. Nu era nevoie să o mai întrebe. Mergeau înainte, grăbindu-se în noapte, de parcă îi urmărea o haită de lupi. Dorea din toate mai mult. Mai mult vocabular, mai multe verbe. Îl ruga să-i explice reguli gramaticale și de punctuație. Gerunzii și infinitive și participii. La sfârșitul unei lecții, când erau amândoi prea obosiți ca să mai atace alt cuvânt, ea se rezema de rafturile cu farfurii și căsca.

— Spune-mi ce-i cu virgulele, zicea.

Toate vasele acelea erau deasupra capului ei, un serviciu cu margine aurită pentru douăzeci și patru de persoane, un altul cu o bandă lată de cobalt pe margini pentru șaizeci, cu fiecare ceașcă agățată în cârligul ei.

— E târziu! N-ai nevoie de virgule astă-seară.

Își încrucișa brațele pe piept și se lăsa să alunece pe podea, întinsă pe spate.

— Virgulele marchează sfârșitul propoziției, spunea, forțându-l să o corecteze, să-i explice.

Gen închidea ochii, se apleca, își punea capul pe genunchi. Somnul era o țară pentru care nu putea obține viză.

— Virgulele, spunea el înăbușindu-și un căscat, odihnesc fraza și separă ideile.

— Ah, exclamă Feodorov, e cu patronul dumitale.

Gen ridică privirea și Carmen dispăru. El era în bucătărie cu Feodorov. Oficiul se afla doar la un metru și jumătate. După câte știa, numai el și Carmen intrau acolo. Domnul Hosokawa și Roxane stăteau lângă chiuvetă. Nu vorbeau, cu toate astea

dădeau în mod curios impresia că sunt mereu în plină conversație. Ignacio, Guadelupe și Humberto, instalați la masa unde se lua micul dejun, își curățau armele. Pe foi de ziar răspândite în fața lor, aveau o grămadă de piese de metal pe care le ungeau. Thibault era la aceeași masă, citind o carte de bucate.

— Presupun c-ar fi mai bine să încerc din nou mai târziu, oftă Feodorov. Când n-o să mai fie așa de ocupată.

Roxane Coss nu părea deloc ocupată. Era în picioare și își plimba degetele pe marginea unui pahar, cu fața ridicată spre lumină.

— Cel puțin am putea să o întrebăm, propuse Gen.

Ar fi vrut să scape de această obligație, să nu-l mai aibă întruna pe Feodorov pe urmele lui, spunând din două în două minute ba că vrea să vorbească, ba că nu mai vrea. Tocmai scosese din buzunar o batistă mare și își ștergea fața de parcă voia să se curețe de o murdărie.

— N-are niciun rost acum. Nu plecăm nicăieri. N-o să fim niciodată eliberați. Nu-i destul că pot să o văd zi de zi? Ăsta-i un adevărat lux. Restul nu-i decât egoism. Oare ce am de spus?

Gen nu asculta. Rusa nu era nici pe departe limba pe care o știa cel mai bine, iar dacă îi lipsea concentrarea, fie și doar pentru o clipă, totul devenea o cacofonie de consoane, de litere chirilice care săreau ca măzărichea pe un acoperiș de tablă. Zâmbi spre Feodorov și înclină capul. Era într-o stare de lenevie pe care nu și-ar fi permis-o nicicând în viața de toate zilele.

— Nu găsești că lumina asta e nemaipomenită? îl întrebă domnul Hosokawa când observă că Gen era acolo. Brusc mi s-a făcut foame și singurul lucru care poate să mă hrănească e lumina soarelui. Nu-mi vine să fac nimic altceva decât să stau la fereastră. Mă întreb dacă nu-i cumva vorba de lipsă de vitamine.

— Cred că tuturor ne lipsește câte ceva, replică Gen. Pe domnul Feodorov îl cunoașteți.

Domnul Hosokawa se înclină adânc, Feodorov, tulburat, se înclină în răspuns, apoi se înclină și spre Roxane, care îi răspunse la rândul ei cu o înclinare abia schițată. Așa cum stăteau, în cerc, nu păreau să fie decât niște gâște care își întind gâturile lungi să ajungă la apă.

— Ar dori să-i vorbească lui Roxane despre muzică.

Gen vorbise întâi în japoneză, apoi în engleză. Domnul

Hosokawa și Roxane îi adresară un zâmbet lui Feodorov, care își apăsă batista pe gură, de parcă voia să muște din ea.

— Bine, atunci eu plec să joc șah, declară domnul Hosokawa și își consultă ceasul. Partida e la unsprezece. Nu-i prea devreme.

— Sunt sigur că nu-i nevoie să plecați, sugeră Gen.

— Dar nici să rămân.

Domnul Hosokawa se uită la Roxane și, cu o anumită expresie tandră, dădu impresia că îi comunică tot: că pleacă să joace șah, că ea poate să vină să privească partida mai târziu dacă îi face plăcere. Schimbară în grabă un zâmbet, apoi domnul Hosokawa dispăru pe ușa batantă. Se mișca cu pași ușori. Gen nu ținea minte să-l mai fi văzut mergând așa. Cu capul sus. Își purta cu demnitate pantalonul mototolit și cămașa din ce în ce mai cenușie.

— Prietenul dumitale e o persoană remarcabilă, zise ea încet, cu ochii la locul unde stătuse domnul Hosokawa.

— Asta a fost întotdeauna și părerea mea, răspunse Gen.

Era încă nedumerit, în ciuda spuselor lui Carmen. Privirea pe care o schimbaseră cei doi îi era cunoscută. Gen era îndrăgostit, dar știa atât de puține despre sentimentul acesta încât îi venea greu să creadă că ar mai fi și alții ca el. Cu excepția lui Simon Thibault, desigur, care era acolo cu cărțile de bucate în față, arborând eșarfa albastră a soției lui ca pe o flamură. Știau toți că Thibault e îndrăgostit.

Roxane își înălță fruntea spre masivul Feodorov. Avea o cu totul altă atitudine decât cu puțin înainte. Gata să asculte, gata să fie felicitată, gata să-i ofere interlocutorului impresia că spusele lui o interesează.

— Domnule Feodorov, nu v-ați simți mai bine dacă ne-am așeza comod în salon?

Feodorov se pierdu la auzul întrebării directe. Dădu impresia că nu prea înțelege traducerea, dar în momentul în care Gen se pregătea să repete întrebarea, răspunse:

— Mi-e bine unde vă e dumneavoastră bine. Sunt foarte fericit să rămân în bucătărie. Consider că e o încăpere minunată, în care eu personal nu prea am petrecut mult timp.

În realitate, oricâtă încredere avea în Ledbed și în Berezovski, prefera să își dea pe față sentimentele într-o cameră unde niciunul dintre cei care vorbeau rusește sau englezește nu

putea trage cu urechea. Decât să fie auzit de cineva, prefera zgomotul întâmplător al pieselor metalice lovite de masă ori plescăitul satisfăcut al lui Thibault când îi plăcea vreo rețetă.

— Și pentru mine e cât se poate de bine aici, acceptă Roxane și sorbi din paharul cu apă.

Feodorov fu cuprins de un tremur, apa, buzele ei... Simți nevoia să privească în altă parte. Oare ce voia să-i spună? Mai bine i-ar scrie o scrisoare, n-ar fi mai simplu? Traducătorul o traduce. Cuvântul tot cuvânt rămâne, ori că-l spui, ori că-l scrii.

— Cred că mi-ar trebui un scaun, șopti Feodorov.

Gen îi auzi glasul pierit și se repezi după un scaun.

Matahala începuse să se prăbușească înainte de a fi ajuns el cu scaunul, dar izbuti să i-l strecoare la vreme sub șezut. Urmă un oftat nesfârșit care ar fi putut să fie ultima suflare a rusului, iar capul îi căzu între genunchi.

— Doamne Dumnezeule, exclamă Roxane aplecându-se, i s-a făcut rău?

Smulse un șervet de vase agățat de mânerul frigiderului, îl înmuie în paharul cu apă din care băuse și puse cârpa umedă pe ceafa latră și roz a rusului. El îngăimă ceva nedeslușit când îi simți mâna.

— Știi ce-i cu el? îl întrebă Roxane pe Gen. Era bine, mersi când a intrat aici. Parcă ar fi Christopf, aceeași culoare, aceeași slăbiciune. N-o fi cumva și el diabetic? Pune mâna, uite ce rece e!

— Spune-mi ce zice, șopti Feodorov cu capul tot între genunchi.

— Vrea să știe ce vi se întâmplă, zise Gen.

Urmă o tăcere lungă, după care Roxane așeză două degete delicate pe gâtul rusului, sub urechea lui mare și clăpăugă. Pulsul îi era însă regulat.

— Spune-i că iubirea e de vină, mormăi el.

— Iubirea?

Feodorov făcu un semn cu capul. Părul îi era des și ondulat, nu prea curat, tâmplele îi erau argintii, dar în creștet, la vedere, rămăsese încă negru, ca al unui om tânăr.

— Nu mi-ați spus nimic despre iubire, îi reproșă Gen, simțindu-se tras pe sfoară și pus într-o situație stânjenitoare.

— Doar n-oi fi îndrăgostit de dumneata, zise Feodorov. De ce să-ți vorbesc tocmai dumitale de iubire?

— Nu așa ceva mi-am imaginat că am de tradus.

Cu efort evident, Feodorov reuși să își îndrepte spatele. Era plin de sudoare și fața lui căpătase culoarea și consistența unei moluște.

— Și cam ce-ai avea chef să traduci, ce-ar fi pe gustul dumitale? Avem voie să vorbim și despre altceva decât despre starea vremii? De când ai dumneata căderea să hotărăști ce se cuvine și ce nu se cuvine să-și spună unii și alții între ei?

Feodorov avea dreptate. Gen nu putea să nu fie de acord. Sentimentele interpretului nu intră la socoteală. Nu-i treaba lui să coordoneze discuția. Abia dacă i se cuvine să asculte.

— Foarte bine, acceptă el. Ce lesne putea fi exprimată lehamitea în rusește! Foarte bine, atunci!

— Ce tot spune? întrebă Roxane în vreme ce muta cârpa udă de pe ceafă pe frunte.

— Dorește să știe ce spuneți, îi traduse Gen lui Feodorov. Să-i vorbesc de dragoste?

Feodorov îi zâmbi strâmb. N-o să se lase el impresionat de atâta lucru. Nu se întâmplase nimic grav, o slăbiciune fără însemnătate. Își dorea să înceapă cu începutul, să își înceapă discursul așa cum îl repetase de o sută de ori în fața lui Ledbed și a lui Berezovski. Își drese vocea.

— În țara mea sunt ministrul comerțului, începu el cu vocea topită. E un post în care ești numit, așa că pot să-l pierd uite-așa. Plesni din degete, dar nu reuși să scoată și pocnetul așteptat. Avea degetele umede, lunecau unele peste altele. Pentru moment e o slujbă foarte bună și-i mulțumesc sorții, continuă el. Dacă un om apreciază ce are când are ceva, înseamnă că e fericit.

Încercă să se uite în ochii ei, dar era prea mult. O durere copleșitoare îi răsucea mațele.

Gen tălmăci, încercând să nu se gândească prea mult la rostul acelor vorbe.

— Întreabă-l dacă se simte ceva mai bine, îi ceru Roxane. Cred că a mai căpătat ceva culoare în obraji.

Îi luă cârpa de pe frunte, iar el păru dezamăgit.

— Ar dori să știe cum vă mai simțiți.

— Ascultă ce povestesc eu sau nu?

— Puteți să vă dați seama la fel de bine ca mine.

— Spune-i că mă simt bine. Spune-i așa: Rusia n-a avut nici

cea mai mică intenție să facă investiții în țara asta săracă. Rămase cu ochii ațintiți îndelung în ochii lui Roxane, dar când îi simți obosiți prea tare, se întoarse spre Gen și continuă: Noi înșine avem o țară săracă și, în plus, alte țări sărace de sprijinit. Când a sosit invitația la petrecerea asta, prietenul meu Berezovski, un mare om de afaceri, era aici. Mi-a transmis că ar fi bine să vin și eu. Mi-a spus că o să cântați. Am fost la școală împreună, Berezovski, Ledbed și cu mine. Eram buni prieteni. Eu sunt acum în guvern, Berezovski e în afaceri, iar Ledbed, am putea spune că Ledbed se ocupă de împrumuturi. A trecut o eternitate de când am studiat împreună la Sankt Petersburg. Orașului i se zice iarăși Sankt Petersburg. Mergeam mereu la operă. Când eram tineri, dădeam câteva ruble și stăteam în picioare în fundul sălii, și nici măcar rublele alea nu prea le aveam. Apoi am avut fiecare dintre noi slujbe și ne-am cumpărat locuri. Cu cât erau slujbele mai bune, cu atâta erau mai bune și locurile. S-ar putea măsura importanța câștigată printre oameni după poziția fotoliilor ocupate, după sumele plătite sau, mai târziu, după cele oferite. Ceaikovski, Musorgski, Rimski-Korsakov, Prokofiev, am fost la toate operele rusești.

Traducerea lua mult timp, iar cei implicați așteptau.

— Sunt multe opere rusești frumoase, zise Roxane. Lăsase prosopul în chiuvetă și se întorsese să își ia singură un scaun, pentru că nimeni nu se gândea să îi aducă, iar povestea părea să se lungească. Abia când se întorsese, băiatul cu numele de Cesar, care continuase să își curețe arma, sări de la masă și îi aduse el unul. *Gracias,* mulțumi ea. Doar atât știa să spună.

— Ah, îmi pare rău, se scuză Gen, rămas tot în picioare. Nu știu la ce mă gândeam.

— Cred că te gândeai la limba rusă, spuse Roxane. Cred că nu mai rămâne loc în cap și pentru altceva. Ai cumva idee unde vrea să ajungă cu povestea asta?

Feodorov zâmbea în tăcere. Obrajii îi erau acum rozalii.

— Am o idee vagă.

— Bine, să nu-mi spui, abia aștept surpriza. Trebuie să fie divertismentul zilei.

Se sprijini de spătar, își puse picior peste picior și întinse o mână spre Feodorov invitându-l să continue. El lăsă să treacă un moment. Își refăcea în întregime planul. După săptămâni de-a rândul pentru alcătuirea unui plan, își dădea seama acum că

direcția aleasă nu era cea potrivită. Ce voia el să-i spună nu începea cu perioada de studii. Nici cu mersul la operă, chiar dacă la asta îl condusese. Istoria pe care ar fi trebuit s-o povestească începea cu mult înainte. Așa că o luă de la capăt, vorbind despre Rusia, despre copilărie, despre scara răsucită și întunecoasă care urca la apartamentul părinților lui. Își aplecă umerii spre Roxane. Se întrebă în ce direcție ar putea fi Rusia față de locul unde era așezat.

— Când eram copil, orașului îi zicea Leningrad, știți asta. O perioadă foarte scurtă s-a numit Petrograd, dar așa ceva n-a mulțumit pe nimeni. Era mai bine să se revină la vechiul nume sau să i se dea unul nou, nu unul care să le amestece. Pe atunci locuiam toți laolaltă, maică-mea, taică-meu, cei doi frați ai mei și bunica, mama maică-mii. Bunica avea o carte cu picturi. Un obiect enorm, aprecie el ridicând mâinile pentru a da o idee de dimensiunile albumului. (După gestul lui, trebuie să fi fost cu adevărat o carte uriașă.) Ea ne-a spus că-i fusese făcută cadou la cincisprezece ani de către un admirator din nu știu ce țară europeană, unul pe nume Julian. N-am idee dacă e adevărat. Bunică-mea era neîntrecută la spus povești. Mai mult decât felul în care primise albumul, ceea ce rămâne un mister pentru mine e cum de-a putut să-l păstreze în timpul războiului. Cum de nu l-a vândut sau cum de nu l-a ars să se încălzească pe vremurile când oamenii ardeau totul, cum de nu i se confiscase, fiind un lucru greu de ascuns, toate lucrurile astea sunt extraordinare. Dar când eram eu copil războiul se terminase demult, iar ea era o femeie vârstnică. Pe timpurile acelea nu ne duceam la muzee să vedem tablouri. Treceam pe lângă Palatul de Iarnă, un loc minunat, dar nu intram. Îmi imaginez că nu erau bani pentru așa ceva. Seara însă bunica scotea albumul și ne cerea fraților mei și mie să ne spălăm pe mâini. Până la zece ani n-am avut voie nici să-i ating paginile, dar tot mă spălam pe mâini, fie și numai pentru privilegiul de a privi, îl ținea învelit într-o plăpumioară, sub canapeaua din salon unde dormea ea. Îi era greu să-l deplaseze singură, dar nu lăsa pe nimeni să o ajute. Când era sigură că masa a fost bine curățată, îl așeza și desfăcea cu grijă învelitoarea. Apoi se așeza. Era mică de statură, iar noi stăteam în picioare în jurul ei. Dădea mare atenție luminii care cădea pe masă. Nu trebuia să fie prea puternică, îi era frică să nu se decoloreze paginile, dar nici prea slabă, de teamă că nu s-ar fi

văzut bine reproducerile. Își punea niște mănuși de bumbac albe, foarte simple, păstrate doar pentru această ocazie, și întorcea paginile, iar noi priveam. Puteți să vă imaginați scena? N-aș zice că eram teribil de săraci, eram la fel de bogați sau de săraci ca toată lumea. Apartamentul era mic, eu dormeam în același pat cu frații mei. Familia noastră nu se deosebea de celelalte familii din imobil decât prin acest album. Ce minune mai era și albumul ăsta! Îi zicea *Capodopere ale perioadei impresioniste.* Nimeni nu știa că-l avem. Nu aveam voie să vorbim nimănui despre el deoarece bunicii îi era teamă să nu vină cineva să îl ia. Erau tablouri de Pissaro, de Bonnard, de Van Gogh, de Monet, de Manet, de Cezanne, sute de reproduceri. Culorile pe care le vedeam în serile când răsfoia albumul erau miraculoase. Trebuia să studiem fiecare tablou. Fiecare, zicea, merită un respect deosebit. În unele seri nu ne arăta decât două pagini și sunt convins că a trecut un an până când le-am văzut pe toate. Cred că era o carte bună, făcută cu măiestrie. E drept că n-am văzut originalele tuturor tablourilor reproduse acolo, dar cele pe care am avut prilejul să le admir mulți ani mai târziu semănau foarte bine cu ce îmi aminteam. Bunica ne spunea că în tinerețe vorbea franțuzește și ne citea cum știa ea mai bine explicațiile. Desigur că născocea, pentru că de fiecare dată era altceva. N-avea importanță, poveștile ei erau minunate. „Ăsta e câmpul unde picta Van Gogh floarea-soarelui”, zicea. „Ziua toată rămânea în bătaia soarelui încins, sub cerul albastru. Dacă se adunau nori albi, îi păstra în minte pentru alte picturi, cum se poate vedea pe pânza asta.” Așa vorbea, prefăcându-se că citește. Uneori continua douăzeci de minute de-a rândul, când de fapt erau câteva rânduri de text. Avea obiceiul să spună că asta era pentru că franceza e o limbă mult mai complicată decât rusa și că fiecare cuvânt conține înțelesul a câteva propoziții. Erau atât de multe tablouri de studiat! Au trecut mulți ani până le-am învățat pe de rost. Până și acum aș putea să spun câte căpițe de fân sunt pe un anume câmp și din ce parte bate lumina.

Feodorov se opri să-i permită lui Gen să-l ajungă din urmă. Se folosi de pauză ca să-i revadă pe cei din jurul mesei: bunica, acum moartă, mama și tatăl, morți, fratele mai mic, Dmitri, înecat într-un accident de pescuit la douăzeci și unu de ani. Numai doi mai erau în viață. Se întreba ce-o mai fi cu fratele lui,

Mihal, care probabil urmărea acasă reportaje despre sechestrare la televizor. Dacă avea să moară și el aici, Mihal rămânea singur pe lume, nu mai era nimeni din familie să-l îmbărbăteze la nevoie.

— Se întâmpla să treacă o vreme când bunica lăsa albumul la locul lui, continuă Feodorov. Zicea că e obosită. Zicea că atâta frumusețe îi face rău. Câteodată putea să treacă o săptămână, dacă nu chiar și două. Fără Seurat! Îmi amintesc că eram teribil de tulburat, atât de dependent devenisem de picturile acelea. Dar pauza, așteptarea ne făceau să iubim albumul și mai și. Aș fi putut să am altă viață, dar am ce am datorită cărții păstrate de bunica, spuse el cu o voce mai calmă. Ce miracol să fie și ăsta? Am fost învățat să iubesc lucrurile frumoase. Mi s-a oferit un limbaj al frumosului. Mai târziu, el s-a extins la operă, la balet, la arhitectură, la tot ce vedeam. Încă și mai târziu mi-am dat seama că lucrurile văzute în tablouri puteam să le întâlnesc pe vreun câmp sau pe malul râului. Ori la oameni. Și totul datorită acelui album. Către sfârșitul vieții, bunica nu mai putea să-l ridice și mă punea pe mine să-l aduc. Îi tremurau teribil mâinile și-i era frică să nu rupă foile, așa că ne lăsa pe noi să întoarcem pagina. Mâinile mele deveniseră prea mari pentru mănușile ei însă avea să-mi arate cum să le țin între degete ca pe niște cârpe ca să păstrez foile curate. Feodorov oftă, ca și cum asta era amintirea care îl emoționa cel mai mult. Albumul e acum la fratele meu. El e doctor lângă Moscova. La câțiva ani o dată, albumul se mută la celălalt. Niciunul dintre noi nu se poate lipsi definitiv de el. Am încercat să găsesc alt exemplar, n-am avut noroc. Cred că nu mai există pe lume o carte ca asta!

Tot vorbind, Feodorov reușise să se liniștească. Dacă știa să facă bine ceva, asta era să vorbească. Înainte de a fi ajuns în acest punct al istorisirii, nu făcuse însă legătura dintre acea carte și concluzia la care voia să ajungă. Acum se întreba cum de nu își dăduse seama mai demult.

— Pentru bunica a fost o tragedie că niciunul dintre noi nu arăta vreun talent particular pentru pictură. Până la sfârșitul vieții, pe când eram în școala de administrație, îmi tot cerea să mai încerc. Dar nu eram în stare de așa ceva. Bunicii îi plăcea să spună că fratele meu, Dmitri, ar fi devenit un mare pictor, dar zicea așa doar pentru că Dmitri era mort. Ne putem imagina ce

vrem noi despre morți. Frații mei și cu mine eram foarte buni observatori. Unii sunt născuți să facă artă, alții să o aprecieze. Nu vi se pare? E un fel de talent în sine să fii un bun public, fie că vizitezi o galerie de tablouri, fie că o asculți pe cea mai mare soprană din lume. Nu oricine poate să fie artist. Trebuie să existe și unii care să fie martori ai artei, care iubesc și apreciază ce au avut privilegiul să vadă.

Feodorov vorbea lent. Făcea pauze lungi așa încât Gen să nu se chinuie să țină pasul, dar din cauza asta era greu de spus dacă a terminat sau nu ce avea de spus.

— E o poveste frumoasă, rosti Roxane într-un târziu.

— Însă își are și tâlcul ei.

Roxane se așează mai comod pe scaun să audă tâlcul acelei istorii.

— Poate să nu pară evident din prima clipă că aș fi un om cu o adâncă înțelegere a artei, dar aș vrea să știți că sunt. Ministrul comerțului din Rusia, ce poate să însemne asta pentru dumneavoastră? Însă datorită educației primite pot spune că eu sunt întru totul calificat.

Din nou Roxane așteptă ce ar mai fi putut urma, iar când i se păru că nu mai era nimic de așteptat întrebă:

— Calificat să faceți ce?

— Să vă iubesc, spuse Feodorov. Vă iubesc.

Gen se uită la Feodorov și clipi îndelung. Simțea cum îi dispare tot sângele din obraji.

— Ce-a spus? îl întrebă Roxane.

— Hai, îl îndemnă Feodorov. Spune-i!

Părul lui Roxane, care îi încadra de obicei chipul, era tras pe tâmple și prins la spate cu un elastic roz găsit în camera pe care o ocupase fata cea mare a vicepreședintelui. Fără machiaj, fără bijuterii, cel care n-ar fi știut nimic despre ea nu vedea decât o femeie cu înfățișare comună, cu trăsături obosite. Gen își zicea că fusese atât de răbdătoare să-l asculte pe Feodorov vreme îndelungată, să-l urmărească insistent fără să-i alunece privirea spre fereastră. Își zicea că alegerea domnului Hosokawa drept companie era grăitoare pentru caracterul ei, căci erau mulți alții disponibili, mai puțin importanți poate, dar care vorbeau englezește. Gen îi admira talentul, se înțelegea de la sine. Era profund emoționat când o auzea cântând, dar nu era atras de ea. De fapt, nici nu i se cerea. Nici nu-i trecea prin minte că ea

ar fi putut crede că era propria lui declarație de dragoste, însă nu se simțea în stare să-i traducă vorbele lui Feodorov. Nu fusese preocupat de așa ceva, dar acum își dădu seama cu certitudine că nici nu spusese vreodată asemenea cuvinte de iubire, nici nu le scrisese cuiva ori în numele cuiva. Când scria felicitări de ziua celor de-acasă încheia cu „Ai grijă te tine, te rog”. Nu pronunțase cuvintele „te iubesc” în fața nimănui, nici a părinților lui, nici a surorilor lui. Nu le adresase nici uneia dintre cele trei femei cu care se culcase și nici la școală fetelor pe care le însoțise întâmplător până în clasă. Pur și simplu nu le spusese niciodată, iar acum, pentru prima oară în viața lui când era potrivit să rostească vorbe de dragoste unei femei, avea să le transmită unei alte femei din partea altui bărbat.

— Ai de gând să-mi spui? întrebă Roxane.

Interesul manifestat în voce era doar ceva mai accentuat acum.

Feodorov aștepta cu mâinile împreunate. O expresie de mare ușurare i se citea pe față. A spus ce avea de spus. A împins lucrurile cât a putut de departe.

Gen își înghiți saliva și încercă să o privească pe Roxane cu indiferență profesională.

— E calificat să vă iubească. A zis „vă iubesc”.

Gen formulase traducerea astfel încât să sune în felul cel mai potrivit cu putință.

— Ce iubește? Vrei să spui că-i place cum cânt?

— Pe dumneavoastră vă iubește, rosti Gen cu pregnanță.

Nu simțea nevoia să-l mai consulte pe Feodorov. Rusul zâmbi ușor.

Era rândul lui Roxane să-i evite privirea. Respiră profund și o vreme privi pe fereastră de parcă i se făcuse o ofertă și ea îi cântărea importanța. Când întoarse iar privirea, îi adresă lui Feodorov un zâmbet. Avea o expresie atât de împăcată, atât de tandră, încât pe moment Gen își închipui că și ea îl place pe rus. Era oare posibil ca o asemenea declarație să aibă efectul dorit? Că ea putea să-l iubească numai pentru că el o iubea pe ea?

— Victor Feodorov, spuse ea. Ce poveste minunată!

— Vă mulțumesc, răspunse el înclinându-se.

— Mă întreb doar ce s-o fi întâmplat cu tânărul acela, Julian, spuse ea, dar dădea impresia că vorbește de una singură. Una e să oferi unei femei un colier. Prezentat într-o cutioară. Chiar și

unul foarte scump nu presupune prea mult deranj. Dar să aduci din altă țară un asemenea album e ceva extraordinar. Mi-l imaginez aducându-l cu trenul, bine împachetat în hârtie.

— Dacă putem crede că a existat un Julian.

— Și de ce nu!? Nu văd în niciun fel de ce s-ar pune la îndoială povestea așa cum v-a fost istorisită.

— Sunt sigur că aveți dreptate. De-acum înainte o să mă gândesc la ea ca la un fapt petrecut fără doar și poate.

Gen nu era preocupat decât de Carmen. Și-ar fi dorit să-l aștepte, așezată în continuare pe chiuveta aceea de marmură neagră, dar știa că nu e cu putință. Probabil că acum patrula în sus și-n jos pe culoarele de la etaj, cu pușca în mână și conjugând verbe în șoaptă.

— Cât despre iubire… rosti în cele din urmă Roxane.

— Nu e nimic de spus, întrerupse Feodorov. E un dar. Asta e! Ceva ce vă ofer. Dacă aș avea un colier sau un album de artă, pe ele vi le-aș oferi. Vi le-aș oferi o dată cu dragostea mea.

— Atunci sunteți prea generos cu darurile.

Feodorov dădu din umeri.

— Poate că aveți dreptate. În alte împrejurări ar fi fost ridicol, exagerat. În alte împrejurări nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, pentru că sunteți o femeie celebră și în cel mai fericit caz aș strânge doar o clipă mâna asta celebră când v-ați urca în limuzină după spectacol. Dar aici vă aud cântând în fiecare zi. Aici vă observ în timpul mesei, iar în inima mea e numai iubire. N-ar avea niciun rost să nu vă vorbesc despre ce simt. Cei care ne țin într-o atât de plăcută captivitate s-ar putea hotărî să ne ucidă. E o posibilitate. Și, dacă ar fi așa, ce rost ar avea să iau cu mine această iubire pe lumea cealaltă? De ce să nu vă întorc ce vă aparține?

— Dar dacă eu nu am ce să vă ofer în schimb?

Părea interesată de argumentarea lui Feodorov.

El scutură din cap.

— Cum puteți să spuneți una ca asta după tot ce mi-ați oferit? Dar nici măcar nu e vorba despre cine dă și ce dă. Cu darurile nu e deloc așa. Un dar nu-i o afacere. Aș fi fericit dacă mi-ați împărtăși iubirea? Dacă tot ce ați dori ar fi să veniți în Rusia, să fiți alături de ministrul comerțului, să luați parte la dineuri, să vă beți cafeaua în patul meu? Un gând minunat, ce-i drept, dar soția mea n-ar fi foarte fericită. Când vă gândiți la

iubire, vă gândiți americănește. Ar trebui să gândiți rusește. Perspectiva e mult mai cuprinzătoare.

— Americanii au prostul obicei de a gândi americănește, spuse Roxane cu amabilitate.

Îi zâmbi lui Feodorov și o vreme tăcură toți. Întrevederea se terminase, nu mai era nimic de spus.

Atunci, în fine, Feodorov se ridică de pe scaun și își plesni palmele una de alta.

— Eu unul mă simt mult mai bine. Ce povară purtam pe inimă! Acum cred că am să mă odihnesc puțintel. Ați fost tare bună să mă ascultați.

Îi întinse mâna, iar când ea se ridică și i-o strânse, el o duse la buze și o lipi o clipă de obraz.

— Am să-mi amintesc veșnic de această zi, de acest moment, de această mână. Niciun om nu și-ar putea dori mai mult. Zâmbi și îi lăsă mâna. Ce zi minunată, exclamă el. Ce lucru minunat mi-ați oferit în schimb!

Se întoarse și părăsi bucătăria fără niciun cuvânt pentru Gen. Emoționat, uitase cu desăvârșire de interpret, așa cum uită oricine când traducerea curge lin.

Roxane se reașează, iar Gen luă locul lui Feodorov.

— Ei bine, oftă ea. A fost foarte obositor.

— Mă gândeam la același lucru.

— Bietul de Gen, exclamă Roxane aplecându-și capul pe umăr. Toate lucrurile astea plictisitoare pe care trebuie să stai să le asculți!

— A fost penibil, nu plictisitor.

— Penibil?

— Nu găsiți penibil gestul unui străin care vă depune inima la picioare?

La urma urmelor, de ce s-ar fi simțit jenată? Trebuie că din oră-n oră se găsea cineva care să-i declare iubire eternă. Trebuie că avea o echipă întreagă de interpreți care să-i traducă declarațiile și cererile în căsătorie.

— E mai ușor să iubești o femeie când nu pricepi nicio vorbă din ce spune, zise Roxane.

— Aș vrea să aducă niște iepuri, îi strigă Thibault lui Gen în franceză. *Des lapins.*

Bătea toba cu degetele pe cartea de bucate.

— Ce-ați zice de niște iepuri, băieți? îi întrebă pe teroriști în

spaniolă. *Conejo.*

Băieții ridicară capul de la treabă. Puștile erau aproape montate la loc. De la început fuseseră curate, acum nu puteau fi decât și mai curate. Cine e obișnuit cu armele poate să le privească nu fără interes, ca pe niște sculpturi sobre de așezat în salon pe vreo măsuță joasă.

— *Cobayo,* zise cel înalt, Gilbert, care fusese cât pe ce să tragă în Thibault, când cu televizorul.

— *Cobayo?* întrebă Simon Thibault. Gen, ce poate să-nsemne *cobayo*?

Gen a stat să se gândească. Avea încă mintea cufundată în rusă.

— Alea mici cu blană, nu hamsteri... Pocni din degete: Cobai! Porcușori de Guineea.

— Gustoși sunt cobaii, nu iepurii, spuse Gilbert. Sunt foarte fragezi.

— Ah, exclamă Cesar luându-și arma în brațe, ce n-aș da acum pentr-un cobai!

Cu gândul la asemenea plăcere, își duse degetele mănunchi la buze. Fața lui Cesar era plină de coșuri care mai dispăruseră oarecum de când erau acolo.

Thibault închise cartea. La Paris, una din fetele lui avusese în copilărie un cobai alb. Îl ținea într-un acvariu mare și îl botezase Milou, un jalnic substitut al câinelui pe care și-l dorea. În cele din urmă Edith fusese cea care îl hrănea. Îi era milă de el, singur cât era ziua de lungă, uitându-se prin sticla acvariului la cei din jur. Uneori, când citea, îl lua în poală. Parcă-l vedea pe Milou, un ghem lângă tivul puloverului lui Edith, cu nasul amușinând de plăcere. Cobaiul acela era seamănul lui Thibault, fratele lui, pentru că acum tot ce își dorea era să i se ofere privilegiul acelui animal, dreptul de a pune capul în poala soției lui, cu fața în sus, cu nasul în puloverul ei. Milou murise demult, când și de ce, Thibault nu își mai aducea aminte. Putea el să și-l imagineze jupuit și fript, Milou servit la masa de seară? Dacă-i dai animalului un nume, nu mai poți să te-nfrupți din el. Dacă l-ai simțit frate în mintea ta, trebuie să-l lași să se bucure de libertate, ca pe un seamăn.

— Și cum îi gătiți?

Se iscă o conversație animată despre cea mai bună rețetă pentru prepararea porcușorilor de Guineea și despre cum poți

ghici viitorul în mațele lor când li se taie burta de vii.

— Oamenii se iubesc unii pe alții din motive felurite, comentă Roxane, ferită de conversația despre cobai la frigare pe foc mic, dat fiind că nu înțelegea spaniola. De cele mai multe ori suntem iubiți pentru ceea ce știm să facem, nu pentru ce suntem. Dar nu-i așa de rău să fii iubit pentru ce știi să faci.

— Cealaltă variantă e mai bună, își dădu Gen cu părerea.

Roxane își trase genunchii la piept și-i înconjură cu brațele.

— Mai bună! Nu-mi place să spun asta, dar așa e. Ești măgulit când te iubește cineva pentru ce știi să faci, dar tu ce motiv ai să-l iubești? Dar, dacă te iubește pentru ce ești, trebuie să te cunoască, ceea ce înseamnă că și tu trebuie să-l cunoști.

Roxane îi adresă lui Gen un zâmbet.

După ce ieșiseră toți din bucătărie, întâi ceilalți băieți, apoi Gen, Roxane și Thibault, cei pe care Cesar îi numea mai degrabă adulți decât ostatici, rămas singur, puștiul se apucă să cânte aria din Rossini în timp ce termina ce avea de făcut. Bucătăria îi stătea pentru moment la dispoziție și voia să profite de această rară ocazie. Soarele pătrundea prin ferestre și strălucea în metalul lustruit al armei, în vreme ce lui, Doamne, ce mult îi plăcea lui să audă vorbele care-i ieșeau din gură! Ea cântase aria de atâtea ori în dimineața aceea încât ținea minte toate cuvintele. N-avea importanță că nu știa limba, pricepea rostul vorbelor. Cuvinte și muzică se împreunau, deveneau o parte din făptura lui. A cântat iar și iar refrenul, aproape în șoaptă, de teamă să nu fie auzit, să nu-și bată cineva joc de el, să nu-l pedepsească. Era prea copleșit de spaimă ca să-i treacă măcar prin minte că n-ar fi pățit nimic. Însă fierbea de dorință să se dezlănțuie așa cum făcea ea, să sape în adâncul ființei lui și să vadă ce era cu adevărat ascuns acolo. Îl tulbura să o audă cântând atât de plin, atât de înalt. Dacă n-ar fi avut pușca, s-ar fi simțit teribil de stânjenit din pricina cântecului ei, care îl umplea de o patimă furioasă și sfâșietoare, dorința creștea în el înainte să fi auzit măcar un vers pe de-a-ntregul și devenea tot mai aprigă o dată cu desfășurarea ariei până când îl rătăcea într-un amestec de plăcere și de aprigă durere, încât se freca pe nesimțite de arma din brațe ca să se elibereze. Rămânea rezemat de perete ametit și electrizat. Pentru ea erau acele erecții turbate. Băieții nu visau decât să o încalece, să-i umple gura cu limbile lor și să intre în ea. O iubeau, iar în fantasmele

lor diurne sau nocturne ea le înapoia iubirea. Dar pentru Cesar era mai mult decât atât. Cesar știa că muzica îi trezea simțurile. De parcă muzica ar putea să fie îmbrățișată, iubită, pătrunsă.

Opt

Lângă dormitorul musafirilor era un salonaș unde se reuneau de obicei generalii și câteodată domnul Hosokawa și generalul Benjamin jucau șah ore întregi. Părea să fie singurul lucru care îi îngăduia lui Benjamin să îndepărteze gândul de la durerea provocată de erupția de pe față. Pustulele îi asediaseră un ochi, care se infectase, făcuse conjunctivită și era teribil de roșu. Cu cât se concentra asupra partidei, cu atât reușea să ocolească durerea. De uitat, n-avea cum să o uite, însă reușea să se smulgă din centrul ei în timpul jocului.

Oaspeților nu li se permisese multă vreme să se miște decât prin zone bine delimitate ale casei, dar acum, pentru că totul devenise mai puțin strict, aveau sporadic acces și prin alte locuri. Până când nu fusese invitat să joace, domnul Hosokawa nu știuse de existența acestei încăperi unde nu erau decât o masă de joc și două scaune lângă fereastra acoperită cu draperii galbene, o canapea micuță, un *secretaire* cu un dulăpior cu geamuri plin de cărți îmbrăcate în piele, pe perete o fotografie înrămată reprezentând un vas cu pânze, pe jos un covor cu flori albastre. Nimic deosebit, doar că era mică, iar o cameră mică, după trei luni petrecute în enorma peșteră a salonului, îi dădea domnului Hosokawa o extraordinară senzație de ușurință, confortul sever al unui copil bine înfășurat în pulover și haină. Nu se gândise la asta decât a treia oară când jucaseră acolo. În Japonia nimeni nu avea prilejul să se afle într-o încăpere atât de vastă ca salonul, decât dacă ar fi fost sala de banchete a vreunui hotel sau holul Operei. În această cămăruță ajungea să te urci pe un scaun ca să atingi tavanul cu vârfurile degetelor. Era deosebit de recunoscător oricărui lucru care îi făcea lumea din jur mai apropiată, mai familiară. Tot ce cunoscuse sau bănuise domnul Hosokawa mai înainte cu privire la felul în care se desfășura viața se dovedise fals în ultimele luni. De unde înainte petrecea ore nesfârșite muncind, purtând negocieri, făcând compromisuri, acum singura lui ocupație erau partidele de șah cu un terorist pentru care simțea o inexplicabilă tandrețe. De unde înainte avea o familie respectabilă unde totul se petrecea în cea mai desăvârșită ordine, acum era înconjurat de oameni la care ținea, însă cărora nu le putea vorbi. De unde n-avusese parte decât înainte de culcare de câteva minute de operă înregistrată stereo, acum profita zilnic de ore întregi de

muzică, de căldura vie a unei voci, cu perfecțiunea și cu slăbiciunile ei, se bucura de prezența femeii dăruite cu acea voce, care stătea lângă el râzând și ținându-l de mână. Restul lumii credea că domnul Hosokawa suferă, iar el știa că nu va fi niciodată în stare să explice cuiva că nu fusese așa. Restul lumii. Nu putea să-l dea cu totul uitării. Dar gândul că după o vreme avea să piardă toate deliciile care îi erau acum oferite îl făcea să țină darurile astea și mai strâns la piept.

Generalul Benjamin era un bun jucător de șah, dar nu mai bun decât domnul Hosokawa. Niciunul nu era obișnuit să stea cu ceasul pe masă, așa că fiecare își făcea mișcarea de parcă timpul n-ar fi existat. Deoarece erau amândoi la fel de talentați și la fel de lenți, nu-și pierdeau răbdarea. O dată, domnul Hosokawa se dusese pe canapea și închisese ochii așteptând să-i vină rândul. Când se trezise, generalul Benjamin încă mai mișca tura înainte și înapoi pe aceleași trei pătrățele, având în același timp grijă să păstreze degetele pe capul calului. Aveau strategii diferite. Generalul Benjamin încerca să aibă controlul centrului. Domnul Hosokawa juca în apărare: întâi un pion, apoi calul. Câștiga ba unul, ba altul. Nu făceau comentarii. Jocul era, într-adevăr, mult mai pașnic fără vorbe. Mișcările abile n-aveau nevoie de felicitări, o primejdie neluată în seamă nu era deplânsă. Loveau regina apoi regele, o dată pentru șah, de două ori pentru șah mat. Niciunul nu-și amintea cuvintele pe care le scrisese Gen. Până și sfârșitul partidelor se petrecea în liniște, un mic semn de salut, doar atât, apoi treceau la reașezarea pieselor pe tablă astfel încât a doua zi să fie gata pentru altă partidă. Nu le-ar fi trecut prin cap să plece din cameră lăsând piesele împrăștiate pe masă și nu la locul lor pe eșichier.

Chiar dacă reședința era enormă după orice criteriu, nu se bucura nimeni de intimitate, cu excepția lui Gen și a lui Carmen, care se întâlneau după două noaptea în oficiu pentru ca lecțiile lor să rămână un secret. Opera, gătitul și jocul de șah erau la dispoziția tuturor. Camera de oaspeți era pe aceeași parte a casei cu biroul unde se afla televizorul, care funcționa ore în șir, așa că dacă vreunul dintre tinerii teroriști căuta să se distreze, era probabil să nu se fi dus la șah. Mai degrabă ostaticii rămâneau să privească șahul zece-cincisprezece minute, asta când li se îngăduia să pornească pe culoar, în funcție de capriciile celui care stătea cu pușca la ușă. Dar, în atât de puțin

timp, se puteau socoti norocoși dacă asistau la o singură mutare. Ei erau amatori de fotbal, încercau să considere șahul drept sport, era desigur un joc, dar ei voiau să vadă că se întâmplă ceva. Camera aceea avea asupra lor un efect de liturghie nesfârșită, de curs de algebră, de sedativ.

Cei doi spectatori care reușeau să rămână acolo fără să adoarmă erau Roxane și Ishmael. Roxane venea să vadă cum joacă domnul Hosokawa, care, în definitiv, își petrecea aproape tot timpul asistând la repetițiile ei. Ishmael rămânea pentru că tare ar fi dorit să joace și el șah cu generalul Benjamin și cu domnul Hosokawa, dar nu era sigur că i s-ar fi permis. Tinerii teroriști încercau să nu întreacă măsura pretinzând mai mult decât era cu putință. Ca toți copiii, poate că mai împingeau puțin limitele, însă, din respect pentru generali, nu pretindeau prea mult. Poate că pierdeau vremea în fața televizorului, dar nu săreau peste obligația gardei. Nu-i cereau lui Messner să vină cu cutii de înghețată de câte cinci kilograme. Numai generalii își permiteau, iar până acum o făcuseră numai de două ori. Nu se prea băteau între ei, deși tentația era uneori teribilă. Generalii îi pedepseau pe bătăuși cu severitate, iar generalul Hector lua asupra lui sarcina pedepsei, și îi bătea mult mai rău și mai îndelung decât s-ar fi bătut între ei, ca să le intre în cap să-și facă datoria împreună. Dacă era absolut nevoie, dacă se ajungea la un conflict imposibil de rezolvat altfel, se întâlneau în subsol, își scoteau cămășile și aveau grijă să nu își lovească fața.

Nu se petreceau toate conform regulilor, reguli învățate pe dinafară și repetate în cursul instrucției. Unele, cum ar fi să vorbești respectuos superiorului, erau neclintite. Altele, de pildă să nu vorbești unui ostatic decât pentru a-l pune la punct, își pierduseră rigiditatea, fuseseră date uitării. Ce îngăduiau și ce nu îngăduiau generalii nu era chiar mereu clar.

În tăcere, Ishmael memora pozițiile de pe tabla de șah. Nu cunoștea numele pieselor, în cameră nimeni nu vorbea. El își tot pregătea fraza cu care să abordeze subiectul. Se gândea chiar să-l roage pe Gen să vorbească în numele lui. Gen avea un fel de a face ca lucrurile să pară teribil de importante. Sau ar fi putut să-l roage pe Gen să-i ceară lui Messner s-o facă, doar el era cel prin care treceau toate negocierile. Dar Gen părea foarte ocupat în ultima vreme, iar Messner, zău așa, nu părea să facă

mare brânză de vreme ce ei tot aici erau. Pe vicepreședinte ar fi vrut Ishmael să-l roage mai cu seamă, era omul pentru care avea cea mai mare stimă și la care se gândea ca la un prieten, dar generalii făceau tot posibilul ca să-și bată joc de Ruben. Orice ar fi cerut, îl refuzau cu siguranță.

Așa că, dacă Ishmael dorea ceva, singura persoană pe care se putea bizui era el însuși. Prin urmare, după câteva zile în plus de așteptare, își luă inima-n dinți. Cum fiecare zi era aidoma cu următoarea, își zise că nu există un moment mai prielnic sau mai puțin prielnic pentru formularea cererii.

Generalul Benjamin tocmai făcuse o mișcare, iar domnul Hosokawa abia începea să se gândească la următoarea. Roxane era pe canapea, aplecată, cu coatele pe genunchi, sprijinindu-și bărbia în palme. Se uita la tabla de șah ca la un animal care ar fi putut încerca să o ia la fugă. Ishmael se întreba dacă nu cumva și ea încerca să învețe jocul.

— Domnule, începu Ishmael, cu un glas sugrumat de parcă avea o așchie de gheață înfiptă în gât.

Generalul Benjamin înălță fruntea și își miji ochii. Nu observase că băiatul era în cameră. Cât era de micuț! Rămăsese orfan, iar unchiul lui îl înrolase doar cu câteva luni înainte de atac, zicând că toți băieții din familia lor erau la început foarte mici de statură, dar se porneau apoi să crească, însă generalul Benjamin începea să aibă dubii că era adevărat. Ishmael n-avea un corp care să dea impresia că și-a planificat să realizeze ceva deosebit. Totuși, făcea tot ce-i stătea în puteri să țină pasul cu ceilalți și să le suporte micile mizerii. Și apoi, era util să fie printre ei și o persoană mică de statură care la nevoie să poată fi săltată și împinsă printr-o fereastră.

— Ce dorești?

— Mă întrebam, domnule, dacă ați putea lua în considerare… Se opri, își stăpâni emoția, o luă de la capăt. Mă întrebam, dacă e timp mai târziu, dacă mi-ați permite să joc și eu cu câștigătorul… își dădu brusc seama că domnul Hosokawa avea șanse să câștige în proporție de cincizeci la sută, așa că cererea putea să pară nelalocul ei. Dacă nu, cu cel care pierde.

— Tu joci șah? se miră generalul Benjamin.

Domnul Hosokawa și Roxane nu și-au ridicat privirea de pe tabla de joc. Fusese o vreme când din politețe, dacă vorbea cineva, s-ar fi uitat la acea persoană, chiar dacă nu înțelegeau

nicio vorbă din cele spuse. Acum amândoi știau câteva cuvinte în spaniolă și nu-și mai dădeau silința să ridice privirile. Domnul Hosokawa se pregătea să-i ia generalului nebunul. Roxane vedea ce intenție are.

— Cred că da. M-am tot uitat. Cred că acum înțeleg jocul.

Generalul Benjamin râse, dar fără răutate. Îi făcu un semn domnului Hosokawa, care ridică privirea, își împinse ochelarii în sus pe nas și se uită cum generalul Benjamin ia o mânuță de-a lui Ishmael într-a lui, o pune pe un pion, apoi mută pionul de colo-colo pe tablă. Arătă apoi spre ei trei și totul deveni clar. Domnul Hosokawa îi zâmbi lui Ishmael și îl bătu pe umăr.

— E hotărât, spuse generalul Benjamin, o să joci cu câștigătorul.

Ishmael, simțindu-se purtat de un val de noroc, se așeză la picioarele lui Roxane și privi eșichierul cum făcea și ea, ca pe o făptură vie. Nu mai avea la dispoziție decât o jumătate de partidă să învețe ce mai era de învățat despre șah.

Gen bătu discret în ușorul ușii deschise a biroului. În spatele lui era Messner. Arăta sfârșit de oboseală, însă părul îi strălucea ca soarele dimineții. Purta în continuare cămașă albă, pantaloni negri, cravată neagră, iar hainele lui, ca și ale celorlalți, începeau să arate semne de uzură. Își încrucișă brațele și se uită la joc. Fusese în echipa de șah la facultate, mergeau cu autocarul să joace cu francezii, cu italienii. I-ar fi făcut și acum plăcere să joace, dar dacă rămânea în casă timp de trei ore, la ieșire ar fi trebuit să vină cu ceva concret pentru a demonstra rostul întârzierii.

Generalul Benjamin ridică o mână fără să privească, începuse să priceapă că nebunul lui era în primejdie.

Messner îi urmări privirea. Stătu pe gânduri dacă să-i spună că nu nebunul era de fapt problema, dar era limpede că Benjamin nu l-ar fi ascultat.

— Transmite-i că am adus ziarele de azi, îi spuse lui Gen.

Pentru atâta lucru s-ar fi descurcat și singur în spaniolă, dar știa că generalul n-ar fi făcut decât să-l privească mustrător că a deschis gura în timpul unei mutări.

— O să-i spun.

Roxane Coss ridică o mână, o flutură spre Messner în chip de salut, dar rămase cu ochii la tablă, ca și Ishmael, care începea să simtă un gust amar din pricina fricii. Poate că de fapt

nici nu știa să joace.

— Plănuiți să ne scoateți de-aici în curând? întrebă Roxane.

— Nimeni nu face nicio mișcare, răspunse Messner, încercând să păstreze un ton cât mai detașat. N-am văzut în viața mea un joc atât de indecis.

În mod ciudat, îl invidia pe Ishmael care stătea chiar la picioarele ei. Dacă ar fi mișcat mâna doar trei centimetri, îi atingea glezna.

— Ar putea să ne lase să murim de foame, spuse Roxane cu o voce egală, calmă, de parcă nu voia să tulbure jocul. Mâncarea nu e grozavă, dar nici așa rea cum ar trebui dacă i-ar interesa să miște ceva. Nu se poate să fie prea interesați să ne elibereze, de vreme ce ne trimit cam tot ce dorim.

Messner se scărpină după ceafă.

— Mi-e teamă că dumneavoastră sunteți cauza. Dacă erați celebră înainte de a sosi în țara asta, ar trebui să citiți ce se scrie acum. Pe lângă dumneavoastră, Callas nu mai e decât o figurantă! Dacă ar încerca cineva să vă lase să muriți de foame, guvernul ar fi răsturnat într-o singură după-amiază.

Roxane ridică ochii spre el, clipi ca pe scenă, mulțumită.

— Prin urmare, dacă ies vie de aici pot să-mi dublez onorariile?

— Puteți să le și triplați.

— Doamne sfinte, exclamă Roxane, zâmbind acum cu toată gura. La vederea dinților ei Messner simți că i se rupe inima. Vă dați seama că i-ați oferit soluția răsturnării guvernului? Iar el nici nu-și dă seama. Asta-i tot ce-și dorea și tocmai pe-asta n-a auzit-o!

Generalul Benjamin avea mâna pe nebun. Îl clătina de pe-o parte pe alta. Cuvintele îi treceau pe deasupra capului, se scurgeau pe lângă el ca apa peste o piatră.

Băiatul dădea impresia că își ține respirația până ce generalul avea să facă o mișcare. Messner îl observa. Mai mult decât în oricare dintre negocierile în care fusese implicat, de astă dată chiar că nu-i păsa care dintre părți va avea câștig de cauză. De fapt nu asta era ideea, pentru că guvernele câștigau întotdeauna. Nu l-ar fi necăjit să scape toți cei de aici, absolut toți. Ar fi dorit ca teroriștii să se folosească de tunelul pe care îl săpau militarii, să se târască înapoi pe conductele de aerisire, apoi în jos prin tunel și să se întoarcă de unde veniseră, în

frunzișul care le servea de cartier general. Nu pentru că inteligența lor ar fi fost sclipitoare, dimpotrivă, tocmai pentru asta nu meritau pedeapsa necruțătoare care îi aștepta mai devreme sau mai târziu. Îi părea rău pentru ei, asta era. Niciodată nu mai avusese asemenea sentimente pentru vreun terorist.

Ishmael oftă când generalul luă mâna de pe nebun și alese calul. Era o mișcare greșită. Până și el putea să își dea seama. Se rezemă de canapea, iar Roxane îi puse o mână peste umeri și alta pe creștet, mângâindu-i părul cu neatenția cu care îl mângâia pe al ei. Ishmael nici nu simți. Era cu ochii la jocul care se și isprăvi în șase mutări.

— E-n regulă, am jucat destul! zise generalul Benjamin fără să se adreseze cuiva în particular.

O dată jocul terminat, ecluza se redeschise și durerea năvăli iar. Îi strânse mâna domnului Hosokawa, rapid și formal ca după fiecare joc. Domnul Hosokawa se înclină adânc de câteva ori, iar Benjamin răspunse la fel, un obicei curios pe care și-l însușise pe nesimțite, așa cum se întâmplă cu ticurile nervoase. Când terminară cu temenelile, Benjamin se întinse, apoi îi făcu semn lui Ishmael să se așeze în locul lui. Însă numai dacă domnul dorește să joace. Nu se cade să te impui. Și îi ceru lui Gen să-l întrebe pe domnul Hosokawa dacă n-ar prefera să se oprească și să revină să joace a doua zi.

Domnul Hosokawa era încântat să joace cu Ishmael, care se și instalase confortabil pe scaunul cald al generalului. Începu să pună piesele la locul lor.

— Ce aveți pentru mine? îl întrebă generalul pe Messner.

— Cam aceleași lucruri, de fapt. Messner scormoni prin teancul de hârtii. O scrisoare imperioasă de la președinte. O scrisoare imperioasă de la șeful poliției. Nu vor să cedeze. Cum să vă spun, acum sunt și mai puțin dispuși să o facă decât înainte. Guvernul nu se resimte de pe urma felului în care merg lucrurile. Oamenii s-au cam obișnuit cu toată povestea asta. Trec prin fața casei și nici nu se mai opresc.

Îi înmână lista zilnică de exigențe ale militarilor în vreme ce Gen traducea. În unele zile nu mai schimbau nici măcar un cuvânt de pe lista lor de revendicări. Făceau doar copii și schimbau data cu creionul.

— Ei bine, or să se lămurească ei, noi știm să așteptăm mai

bine ca oricine. Putem să așteptăm o veșnicie.

Generalul Benjamin făcu un mic semn din cap tot uitându-se pe listă. Apoi se duse la *secretaire* și scoase de acolo setul de hârtii pe care Gen le bătuse la mașină cu o seară înainte.

— Dați-le astea.

Messner luă hârtiile fără să se uite la ele. Erau aceleași, desigur. În ultima lună nu prea mai ținea seamă de nimic, cereau eliberarea prizonierilor politici din alte țări, oameni pe care nici nu-i cunoșteau, cereau să fie distribuite alimente săracilor, să fie schimbat sistemul electoral. Generalul Hector o inventase pe asta din urmă după ce răsfoise niște cărți de drept de-ale vicepreședintelui. În loc să reducă cererile, faptul că nu li se îndeplinea niciuna îi făcea să pretindă și mai mult. Ca de obicei, proferau amenințări și asigurau că vor începe să execute ostaticii, dar „amenințare”, „asigurare” și „cerere” deveniseră cuvinte decorative. Nu aveau mai mult sens decât ștampilele și sigiliile puse de guvern pe hârtiile lor.

Domnul Hosokawa îl lăsă pe Ishmael să înceapă. Băiatul deschise jocul cu pionul din fața unui nebun. Generalul Benjamin se așeză să se uite.

— Ar trebui să stăm de vorbă despre toate astea, propuse Messner.

— Nu-i nimic de vorbit.

— Cred că… începu Messner. Simțea apăsarea unei imense responsabilități. Începea să creadă că, dacă ar fi fost mai priceput, ar fi reușit până acum să aranjeze cu ei un final posibil pentru povestea asta. Cred că trebuie să luați în considerare unele lucruri.

— Șșt, spuse generalul Benjamin, și duse un deget la buze. Arătă spre tabla de șah. A început.

Messner se rezemă de perete, istovit. Ishmael ridică vârful degetului de pe pion.

— Îmi permiteți să vă conduc? îi spuse Roxane lui Messner.

— Ce zice? întrebă generalul Benjamin.

— Spune că o să-l însoțească pe Messner până la ușă, răspunse Gen.

Generalul n-avea chef să-l conducă. Voia să vadă dacă băiatul e în stare să joace.

— Spuneți-mi ce au de gând să facă, se interesă Roxane în drum spre hol.

Venise și Gen, așa că vorbeau toți trei englezește.

— N-am nicio idee.

— Ba da, aveți, spuse Roxane.

O privi. De câte ori o vedea era din nou surprins de statura ei. Seara, în amintirea lui, era deasupra tuturor, era o forță. Dar stând lângă ea vedea că-i atât de mică, încât putea să o ascundă sub un mantou, dacă ar fi purtat așa ceva. Era atât de mică încât ar fi putut să o scoată din casă luând-o la subsuoară. La Geneva avea trenciul care ar fi mers perfect pentru asta, fusese al tatălui lui, un om mai voinic decât el. Dintr-un amestec de dragoste filială și de simț practic, Messner îl purta și era atât de larg, încât flutura pe el.

— Eu nu sunt decât un curier, un serviciu de livrări. Aduc hârtii, iau hârtii, mă ocup de untul de pe pâine. Nu mi se spune nimic.

Roxane îl luă de braț, dar fără cochetărie, mai degrabă în felul în care se lasă însoțită de un gentleman o eroină de roman englezesc din secolul al nouăsprezecelea. Messner îi simțea căldura mâinii prin mânecă. N-ar fi vrut să o mai lase în casa aceea.

— Spuneți-mi, șopti ea. Eu am cam pierdut noțiunea timpului. Uneori mi se pare că ăsta e locul unde am trăit până acum și unde am să trăiesc toată viața de-aci înainte. Dacă aș ști că ăsta-i adevărul, aș putea să fiu liniștită. Mă înțelegeți? Dacă mai durează încă foarte mult timp, aș vrea să fiu la curent.

Faptul că o vedea în fiecare zi, că stătea pe trotuar diminețile, laolaltă cu mulțimea care o asculta cântând, nu era oare nemaipomenit?

— Îmi imaginez, spuse Messner, că va dura încă foarte mult timp.

În vreme ce mergeau, Gen îi urma ca un majordom bine educat, pe cât de discret, pe atât de prezent dacă era nevoie de el. Asculta. Messner a spus-o. Foarte mult timp. Se gândi la Carmen, la toate limbile care erau la dispoziția unei fete inteligente pentru a le învăța. Poate că aveau într-adevăr nevoie de foarte mult timp.

Când îi văzu venind, Ruben înaintă pe culoar cu pași repezi înainte ca vreunul dintre soldați să-i taie calea.

— Messner! exclamă el. Ce miracol! Vă așteptam, dar v-ați strecurat pe lângă mine fără să vă văd. Ce mai face guvernul

nostru? Pe mine m-au înlocuit deja?

— Ar fi imposibil, răspunse Messner.

Roxane îi lăsă brațul și se întoarse spre Gen. Messner simți că se face frig în jur.

— Avem nevoie de săpun, spuse vicepreședintele. Tot felul de săpunuri, pentru baie, pentru vase, pentru spălat rufe…

Messner era distrat. Conversația cu Roxane ar fi trebuit să dureze mai mult. Nu aveau nevoie de Gen. Adesea, Messner visa în engleză. Nu era chip să fie singuri.

— Am să văd ce pot să fac.

Fața lui Ruben se întunecă.

— Doar nu cer nimic complicat.

— O să vin mâine cu săpunul, reluă el cu voce caldă.

De unde această subită tandrețe? Messner dorea să se întoarcă în Elveția, unde poștașul, chiar dacă nu știa cine e când se încrucișau pe culoar, îi punea întotdeauna scrisorile acolo unde se cuvine. Dorea să fie liber, necunoscut.

— Vi s-a vindecat în sfârșit obrazul.

Vicepreședintele, dându-și seama că fusese ridicol să se supere și simțind ce povară ducea amicul său, își atinse obrazul.

— N-am crezut că se va vindeca. A lăsat ditamai cicatricea, nu-i așa?

— O să deveniți erou național, zise Messner.

— O să spun că de la dumneata am luat lovitura, spuse Ruben uitându-se în ochii lui Messner. Că ne-am bătut cu șișurile într-un bar de noapte.

Messner avansă spre ușă. Beatriz și Jesus, de gardă, îl pipăiră până când fu stânjenit de insistența mâinilor lui Beatriz. Una e să fii controlat la sosire. Nu înțelegea de ce trebuia repetat același lucru la ieșire. Ce-ar fi avut de dus afară pe ascuns?

— Își închipuie probabil că plecați cu săpunul, glumi vicepreședintele, ca și cum i-ar fi citit amicului gândurile. Se întreabă probabil unde a dispărut, de vreme ce ei nu folosesc așa ceva.

— Înapoi pe canapea, ordonă Jesus cu două degete așezate pe țeava puștii ca să indice direcția.

Oricum, vicepreședintele se pregătea să-și facă siesta, așa că plecă fără să mai aștepte alt ordin. Messner ieși fără o vorbă.

Roxane își petrecea timpul cu gândurile ei. Se gândea la

Messner. Părea că s-ar fi simțit mai puțin împovărat alături de ei, decât fiind singura persoană din lume liberă să intre și să iasă de aici. Se gândea la lieduri de Schubert și la arii de Puccini, la spectacolele pierdute în Argentina și la spectacolele de la New York pe care le pierdea acum, concerte pentru care negocierile duraseră o veșnicie și care erau atât de importante pentru ea, deși la vremea aceea nu voia să o recunoască. Se gândea la ce va cânta a doua zi, poate tot niște

Rossini? Se gândea îndeosebi la domnul Hosokawa, la faptul că îi devenise indispensabil. Dacă n-ar fi fost el acolo, era încredințată că și-ar fi pierdut mințile din prima săptămână. Firește, dacă n-ar fi fost el acolo, ea n-ar fi venit în țara asta, nici n-ar fi fost invitată. Viața ei ar fi continuat ca un tren cu orare precise: Argentina, New York, o vizită la Chicago, apoi înapoi în Italia. Acum nu se mai urnea din loc. Se gândea la Hosokawa Katsumi așezat la fereastră să o asculte când cântă și se minuna cum de e cu putință să iubești pe cineva cu care nici măcar nu poți să schimbi o vorbă. Acum își spunea că tot șirul acela de evenimente avea o rațiune: aniversarea lui, invitația ca ea să fie, într-un sens, cadoul lui de aniversare, motivele pentru care fuseseră blocați aici de atâta vreme... Altfel cum s-ar fi întâlnit? Oare ce altă cale ar fi existat să te poți înțelege cu cineva care vine de la capătul lumii și cu care nu poți vorbi, decât să ai la dispoziție un timp nesfârșit fără nimic altceva de făcut decât de stat și de așteptat împreună? Va trebui să aibă grijă de Carmen, ăsta era primul lucru de făcut.

— O știi pe Carmen, i se adresă lui Gen.

Se întorceau să vadă cum progresa jocul de șah, dar ea îl oprise în mijlocul culoarului, la distanță de toate ușile.

— Carmen?

— Știu că știi cine e, dar o și cunoști puțin, nu-i așa? V-am văzut stând de vorbă.

— Desigur.

Gen simți un val de fierbințeală și încercă să-l stăvilească, de parcă așa ceva poate fi oprit. Roxane privea fără țintă, arăta obosită. Era doar miezul zilei, însă părea adesea obosită după ce cânta dimineața. Santinelele o lăsau să urce în camera ei să se odihnească. Uneori, când Carmen nu era de gardă, se ducea să o caute, o lua de mână, Carmen o urma. Îi era mult mai ușor să doarmă dacă era și Carmen prin preajmă. Carmen avea probabil

vreo douăzeci de ani mai puțin, însă felul ei de a fi o liniștea pe Roxane.

— E o fată tare drăguță. Ea îmi aduce micul dejun dimineața. Uneori deschid ușa noaptea și ea doarme pe jos, în hol. Dar nu întotdeauna.

Nu întotdeauna. Nu când era cu el.

Roxane îl privi iar, apoi zâmbi.

— Bietul de Gen, e mereu în centrul evenimentelor. Oricine are un secret trebuie să-l treacă prin dumneata.

— Sunt convins că-mi scapă multe.

— Vreau să te rog să-mi faci o favoare, ca toți ceilalți. Să faci ceva pentru mine.

Pentru că, dacă era cum zice Messner, dacă avea să mai dureze mult această captivitate, atunci merita cel puțin asta. Și, dacă la sfârșitul acelei lungi perioade erau oricum asasinați, cum umbla vorba, dacă militarii îi ucideau ca să dea vina pe teroriști, sau dacă teroriștii îi lichidau într-un moment de disperare, deși asta i se părea mai greu de crezut, atunci cu atât mai mult o merita. Iar dacă cel de-al treilea scenariu era adevărat, anume că vor fi eliberați rapid și nevătămați, că se vor întoarce la viețile lor dinainte lăsând în urmă acest episod, atunci merita asta mai mult decât oricând, pentru că e sigur că n-avea cum să-l mai vadă pe Hosokawa Katsumi.

— Găsește-o te rog pe Carmen astă-seară și spune-i să doarmă în altă parte. Spune-i să nu vină cu micul dejun mâine dimineață. Poți să faci asta pentru mine?

Gen încuviință dând din cap.

Dar nu-i ceruse suficient. Nu-i ceruse tot ce trebuia, pentru că ea nu avea cum să-i spună domnului Hosokawa să vină la noapte în camera ei. Voia să-l invite în camera ei, dar nu era decât o cale, să-l roage pe Gen să-i traducă vorbele în japoneză. Dar care ar fi înțelesul pe care avea de gând să-l transmită? Că îl invită să rămână cu ea peste noapte? Iar Gen va trebui să o roage pe Carmen să găsească o cale să-l aducă pe domnul Hosokawa la etaj. Și ce avea să se întâmple dacă erau descoperiți, ce ar păți domnul Hosokawa în acest caz? Dar Carmen? În principiu, dacă faci cunoștință cu cineva și vrei să-l revezi, poți să iei masa cu el în oraș sau să-l întâlnești la un pahar. Se rezemă de perete.

Doi băieți înarmați au trecut pe lângă ei. Dacă era Roxane

prin preajmă nu se ciondăneau, nu se băteau. După ce s-au făcut nevăzuți, Roxane a respirat adânc și i-a comunicat lui Gen ce voia. El nu spuse că e o nebunie. Ca și cum n-ar fi cerut nimic neobișnuit, ascultă încuviințând pe măsură ce vorbea. Poate că un interpret nu se deosebește de doctor, de avocat, sau chiar de preot. Trebuie să fie un cod moral care să-i țină departe de bârfă. Chiar dacă n-ar fi fost sigură de loialitatea lui în ceea ce o privea, știa că ar fi făcut orice îi era cu putință pentru a-i fi de folos domnului Hosokawa.

Ruben Iglesias intră să golească coșurile de gunoi din încăperea pe care el tot cameră de oaspeți o numea, deși era acum biroul generalilor. Trecea din loc în loc cu un sac de gunoi verde și strângea nu numai ce fusese pus în coșuri, dar și ce era lăsat pe jos, sticle de limonadă, coji de banană, bucățelele tăiate din ziarele cenzurate. Pe ele Ruben le punea pe furiș în buzunar ca să le citească noaptea la lumina unei lanterne. Domnul Hosokawa și Ishmael jucau șah. Rămase și el în ușă o clipă să privească. Era foarte mândru de Ishmael, care se dovedea mult mai inteligent decât ceilalți băieți. Ruben cumpărase jocul ca să-l învețe pe băiatul lui, Marco, dar socotise că e totuși prea mic. Generalul Benjamin stătea pe canapea. După o vreme ridică privirea spre Ruben. Ochiul lui infectat îi tăie respirația lui Ruben.

— Ishmael ăsta, ia te uită la el ce repede a prins! exclamă generalul Benjamin. Nu i-a arătat nimeni. S-a tot uitat și a învățat singur.

Era binedispus datorită reușitei băiatului. Își amintea de vremea când fusese învățător.

— Veniți o clipă pe culoar, îi spuse Ruben în șoaptă. Am să vă vorbesc despre ceva.

— Atunci spune aici.

Ruben întoarse ochii spre băiat, indicând că era o discuție confidențială între bărbați. Benjamin oftă și se propti să se ridice de pe canapea.

— Toți aveți câte ceva de rezolvat! mormăi el.

La ușă, Ruben lăsă jos sacul de gunoi. Nu-i plăcea să vorbească cu generalii. Prima întâlnire cu ei stabilise un precedent pe care nu-l uitase, dar niciun om cinstit nu putea să pretindă că nu observă asemenea erupție.

— Ce-ți trebuie? întrebă Benjamin agasat.

— Ce vă trebuie dumneavoastră, i-o întoarse Ruben. Băgă mâna în buzunar și scoase un flacon de pilule cu numele lui înscris pe el. Antibiotice. Mi-au dat mai mult decât am avut nevoie. Mi-au vindecat obrazul.

— Norocul dumitale! zise generalul Benjamin.

— Și al dumneavoastră. Mai sunt multe în flacon. Luați-le. Nici nu vă închipuiți ce schimbare produc.

— N-oi fi doctor?

— Nu-i nevoie să fii doctor ca să vezi o infecție. Ascultați ce vă spun!

Benjamin îi zâmbi.

— Și cum să știu eu că nu vrei să mă otrăvești, micuțul meu vicepreședinte?

— Da, da, oftă Ruben. Asta am eu de gând, să vă otrăvesc. Am de gând să murim împreună. Deschise flaconul, îl clătină așa încât să-i cadă o pilulă în gură și după ce fu sigur că Benjamin a văzut-o pe limbă, o înghiți. Apoi îi dădu flaconul. Nu vă întreb ce intenție aveți cu ele, dar, poftim, sunt ale dumneavoastră.

Benjamin se reîntoarse la șah, Ruben reluă punga de gunoi și porni spre următoarea cameră care dădea pe culoar.

Era sâmbătă, dar fiindcă zilele semănau unele cu altele singurii care se gândeau la asta erau părintele Arguedas, care asculta confesiuni sâmbăta și plănuia ce să spună la slujba de duminică, și Beatriz, care găsea că weekendul era ca un pustiu dezolant, pentru că telenovela care-i plăcea, *Istoria Mariei*, nu se dădea decât de lunea până vinerea.

— E foarte sănătos să ai de așteptat, îi spuse generalul Alfredo, pentru că și lui îi plăcea serialul. Simți cu anticipare plăcerea, explică el.

— Eu nu vreau să aștept, protestă ea, și brusc simți că-i venea să plângă, atât de frustrată se simțea, pierdută în întinderea mohorâtă a după-amiezii care sporea. Își curățase pușca de pe acum și trecuse cu bine de inspecție, iar de gardă nu avea să fie decât în cursul nopții. Ar fi putut să se culce o vreme sau să se uite la una din revistele pe care le mai văzuse de o sută de ori și nu pricepuse mai nimic, dar totul i se părea de nesuportat. Voia să iasă de aici. Voia să se plimbe pe străzi ca orice altă fată și bărbații să claxoneze trecând pe lângă ea. Voia să aibă ceva de făcut.

— Mă duc să văd ce face preotul, îi spuse lui Alfredo.

Își întoarse brusc fața. Plânsul era strict interzis. Ea însăși îl considera drept cel mai groaznic lucru care i se putea întâmpla.

În privința confesiunii, părintele Arguedas adoptase sistemul interpretului facultativ. Dacă oamenii doreau să se confeseze în altă limbă decât în spaniolă, era încântat să stea și să asculte, presupunând că păcatele lor sunt filtrate prin el și spălate de Domnul, tot așa cum se întâmplă dacă el pricepe ce i se spune. Dacă voiau ca el să înțeleagă, așa cum cere tradiția, puteau să vină cu Gen, în cazul în care nu-i tulburau programul. Gen era perfect, părând că nu ascultă nici măcar ce-i iese pe gură. În ziua aceea, toate astea nu aveau importanță, pentru că se confesa Oscar Mendoza în limba pe care-o vorbeau amândoi. Stăteau față-n față pe două scaune din sufragerie trase într-un colț. Ceilalți respectau aranjamentul și ocoleau sufrageria când preotul era cu cineva acolo. La început, părintele Arguedas venise cu ideea să improvizeze un confesional în dulapul de haine, însă generalii nu fuseseră de acord. Ostaticii rămâneau în mod obligatoriu într-un spațiu deschis, unde puteau să fie văzuți în orice clipă.

— Binecuvântează-mă, părinte, pentru că am greșit. Sunt trei săptămâni de când nu m-am confesat. Acasă mergeam la confesional în fiecare săptămână, vă rog să mă credeți, dar nu prea sunt multe ocazii de păcătuit în situația în care ne aflăm aici, spuse Oscar Mendoza. Nici băutură, nici jocuri de noroc, doar trei femei. Chiar să vrei să păcătuiești de unul singur e aproape imposibil. Avem atât de puțină intimitate.

— Avem și recompense pentru felul în care trăim.

Mendoza fu de acord, deși îi era greu să vadă lucrurile în felul ăsta.

— Am tot timpul vise, totuși. Se poate să fie unele vise considerate drept un păcat, părinte?

Preotul dădu din umeri. Îi plăcea confesiunea, ocazia de a vorbi cu oamenii, posibilitatea de a-i ajuta să scape de povara sufletească. Putea să numere pe degetele de la o mână de câte ori îi fusese îngăduit să asculte confesiuni înainte de sechestrare, dar aici fuseseră momente când se aștepta la rând. I-ar fi convenit să fie poate ceva mai multe păcate de mărturisit, dacă nu pentru altceva, măcar pentru a-i păstra mai multă vreme lângă el.

— Visele țin de subconștient. E un teritoriu tulbure. Cu

toate astea, cred că cel mai bine ar fi să-mi spui despre ce e vorba. Aș putea să te ajut, cine știe?

Beatriz băgă capul pe ușă. Coada ei grea se clătina în lumină.

— Ați terminat?

— Nu încă, spuse preotul.

— Mai e mult?

— Du-te și te joacă nițel. Urmezi la rând.

Să se joace! Da' ce-i trece lui prin cap, că-i copil? Se uită la ceasul lui Gen de la încheietura mâinii. Era unu și șaptesprezece minute. Acum înțelegea de minune cum merge ceasul, dar o cam sâcâia. Nu putea să reziste mai mult de trei minute fără să vrea să știe ora, oricât ar fi încercat să se abțină. Beatriz se așează pe jos, pe un covoraș roșu oriental, chiar lângă ușă, de unde părintele nu putea s-o vadă, însă ea putea să audă confortabil confesiunea. Își strecură în gură vârful cozii. Oscar Mendoza avea glasul tot atât de puternic pe cât îi erau umerii, se auzea de departe foarte deslușit, chiar dacă șoptea.

— E mai mult sau mai puțin același vis în fiecare noapte. Oscar Mendoza se opri, nu era chiar foarte sigur că voia să vorbească despre asemenea lucruri oribile unui preot atât de tânăr. Vise de o teribilă violență.

— Împotriva celor care ne țin aici?

De afară, de pe culoar, Beatriz ciuli urechile.

— Ah, nu, nimic de felul ăsta. Aș vrea să ne lase liberi, dar nu le doresc să aibă parte în mod special de vreo violență, de obicei nu. Nu, visele au de-a face cu fetele mele. Mă întorc acasă. Am evadat, sau am fost eliberat, depinde de la un vis la altul. Când ajung, casa e plină de băieți. Un fel de școală de băieți. Băieți de toate vârstele, cu pielea albă, cu pielea măslinie, unii grași, unii slăbănogi. Mișună peste tot. Mănâncă din frigiderul meu și fumează pe verandă. Sunt în baie, se bărbieresc cu briciul meu. Când trec pe lângă ei ridică privirea, se uită nepăsători, fără să se sinchisească, apoi își văd mai departe de treabă. Nu asta-i partea oribilă. Băieții ăștia, ce fac ei mai cu seamă e să... E să le cunoască intim pe fetele mele. Stau la coadă în fața dormitoarelor lor, chiar și la ușa celor două mai mici. E groaznic, părinte. Prin unele uși aud râsete, prin altele sughițuri de plâns. Atunci încep să-i omor pe băieții aceia, unul câte unul. Cobor în hol și îi fac bucățele, ca pe niște bețe de

chibrituri. Nici nu se feresc din calea mea. Se arată surprinși numai când îi apuc de gât.

Mâinile lui Oscar tremurau, așa că le puse una într-alta și le propti între genunchi.

Beatriz încercă să privească discret pe după colț, să vadă dacă nu cumva uriașul plângea. I se păruse că aude un tremur în vocea lui. Așa ceva visează ceilalți oameni? Asta povestesc ei la confesiune? Se uită la ceas. Unu și douăzeci.

— Ah, Oscar, Oscar!

Părintele Arguedas îl bătu pe umăr.

— Nu-i decât presiunea la care ești supus. Nu-i un păcat. Ne rugăm să nu ne ducă mintea la lucruri oribile, dar ea o face uneori, iar bieții de noi suntem lipsiți de putere.

— Am sentimentul că totul e extrem de real când visez, zise Oscar. Nu sunt prea nefericit în vis, sunt furios, dar mă bucur să-i omor, adăugă el încurcat.

Acest ultim amănunt era ceva mai tulburător.

— Ascultă ce-ți spun. Roagă-te la Domnul să-ți dea putere, să-ți facă dreptate. Apoi, când o veni vremea să te întorci acasă, pacea o să domnească iar în sufletul tău.

— Cred că aveți dreptate.

Oscar încuviință încet, fără să pară prea convins. Își dădea acum seama că nu voise de la preot o absolvire, ci o asigurare că era imposibil să se întâmple ce visa el. Că fetele lui erau în siguranță, că nu erau maltratate la ele acasă.

Părintele Arguedas se uită atent la el. Se aplecă spre el, îi vorbi cu o voce gravă.

— Roagă-te Fecioarei. Trei rozarii. Înțelegi ce spun?

Își scoase propriul rozariu din buzunar și îl depuse în mâinile uriașești ale lui Oscar.

— Trei rozarii, zise Oscar și, cum era normal, presiunea din piept începu să cedeze de îndată ce se apucă să treacă boabele printre degete.

Plecă din cameră mulțumindu-i părintelui. Dacă se ruga, măcar făcea ceva, nu ca până acum.

Preotul petrecu și el câteva minute în rugăciune pentru păcatele lui Oscar Mendoza. Când termină, își drese vocea și o strigă pe Beatriz.

— Ei, te-ai amuzat bine?

Ea așteptă, își șterse vârful cozii de mânecă, apoi se

rostogoli pe burtă astfel încât să ajungă în prag.

— Nu știu ce vreți să spuneți.

— N-ar trebui să tragi cu urechea.

— Sunteți în captivitate aici, spuse ea, fără prea multă convingere. Nicicând n-ar fi ridicat arma împotriva unui preot, în schimb îl ținti cu degetul. Am tot dreptul să aud ce vă spuneți.

Părintele Arguedas se rezemă de spătarul scaunului.

— Ca să te asiguri că nu complotăm să vă omorâm în somn.

— Chiar așa!

— Treci și fă-ți confesiunea! Ai deja ceva de mărturisit. Așa o să-ți fie mai ușor.

Părintele Arguedas o păcălea. Niciun terorist nu venea să se confeseze, deși mulți erau de față la liturghie, iar el le dădea totuși comuniunea. Credea că și asta fusese probabil decretat de generali. Fără confesiune.

Dar Beatriz nu fusese în viața ei la confesiune. În satul ei, preotul venea în mod neregulat, numai când își găsea un pic de timp liber. Preotul era un om foarte ocupat, care slujea o regiune vastă din inima munților. Uneori treceau luni întregi între vizitele lui, iar când venea era tot timpul ocupat, nu numai cu slujbele, dar și cu botezurile, cu nunțile, cu îngropăciunile, cu certurile pentru pământ, cu sfânta comuniune… Confesiunea era rezervată criminalilor și muribunzilor, nu fetelor lipsite de ocupație care nu fac nimic mai rău decât să își necăjească surorile sau să nu-și asculte mama. Era ceva pentru cei foarte bătrâni și pentru cei foarte răi, iar Beatriz socotea că, orice s-ar spune, n-avea cum să facă parte din vreuna dintre aceste categorii.

Părintele Arguedas îi întinse mâna și-i vorbi cu blândețe. Era singura persoană care îi vorbise în felul ăsta.

— Vino încoace, spuse el. O să te ajut să-ți fie foarte ușor.

Era ușor să te duci la el, să stai pe scaunul acela. Îi spuse să își încline capul, îi puse mâinile de-o parte și de alta a cărării ei drepte și începu să se roage. Ea nu asculta rugăciunea. Auzea doar o vorbă ici-colo, cuvinte frumoase, „părinte” și „slăvit” și „iertare”. Apăsarea mâinilor lui pe creștetul ei era o senzație atât de plăcută. Când își retrase mâinile, după un timp care ei i se păruse extrem de lung, se simți minunat, ușoară, eliberată. Ridică fața spre el și zâmbi.

— Acum îți treci prin minte păcatele, spuse el. De obicei

asta se face înaintea confesiunii. Tu îl rogi pe Domnul să-ți dea curaj să îți amintești păcatele și curaj să le mărturisești. Iar când intri în confesional spui: „Binecuvântează-mă, părinte, pentru că am greșit. Aceasta e prima mea confesiune”.

— Binecuvântează-mă, părinte, căci am greșit. Aceasta e prima mea confesiune.

Părintele Arguedas așteptă un moment, dar Beatriz continua să zâmbească.

— Iar acum îmi înșiri păcatele tale.

— Care păcate?

— În primul rând, zise el, faptul că ai ascultat confesiunea domnului Mendoza, deși știai că nu e bine.

Beatriz își scutură coada.

— N-a fost un păcat. V-am spus doar, îmi făceam datoria.

Părintele Arguedas îi puse mâinile pe umeri și efectul fu și de data asta un același calm minunat.

— Când te confesezi trebuie să spui doar adevărul. Îi spui Domnului adevărul prin mine, iar eu nu repet nimănui ce ai spus. Asta rămâne între tine și mine și Dumnezeu. E o regulă sfântă. Nu trebuie niciodată, niciodată, să minți la confesiune. Înțelegi asta?

— Înțeleg, șopti Beatriz.

El avea chipul cel mai simpatic dintre toți cei de-acolo, mai simpatic chiar decât al lui Gen, de care-i plăcuse nițeluș înainte. Toți ceilalți ostatici erau prea bătrâni, băieții din trupă erau prea tineri, iar generalii erau generali.

— Roagă-te, spuse preotul. Încearcă din toate puterile să înțelegi acest lucru.

Deoarece îl plăcea, încercă să își dea silința să se gândească numai la asta. Îi simțea mâinile pe umeri. A închis ochii, s-a rugat și deodată totul i se păru limpede. Desigur că știa că nu e voie să asculți confesiunea altcuiva. Știa de parcă era un lucru vizibil cu ochii închiși, și asta o făcu să se simtă fericită.

— Mărturisesc că am ascultat.

Tot ce avea de făcut era să-l numească și păcatul dispărea, pleca de la ea în zbor. Nu mai era păcatul ei.

— Nimic altceva?

Altceva. Se gândi din nou. Se uită atentă în întunericul de dincolo de pleoapele închise, spre locul unde știa ea că stăteau

stivuite păcatele ca niște lemne uscate, gata să fie puse pe foc. Mai era altceva, grămezi de altceva. Începea să le vadă pe toate. Dar era prea mult și nu știa ce nume să le dea lucrurilor, cum să transforme atâtea păcate în vorbe.

— N-ar fi trebuit să îndrept arma spre cineva, spuse ea într-un târziu, pentru că nu era chip să le dea de rost la toate.

Avea impresia că ar trebui să stea aici o veșnicie și tot n-ar fi avut cum să le dea în întregime pe față. Nu să nu le mai facă, nici vorbă de așa ceva. N-avea cum să se oprească. Nu i s-ar fi îngăduit și nici măcar n-ar fi fost dorința ei. Vedea acum care-i sunt păcatele și știa că o să mai facă multe, multe altele.

— Domnul te iartă, spuse preotul.

Beatriz deschise ochii și pleoapele i se zbătură.

— Și o să scap de păcate?

— Trebuie să te rogi. Trebuie să te căiești.

— Asta pot să fac.

Poate că ăsta era răspunsul, un fel de trecere de la una la alta, de la păcat la căință. Ar putea să vină în fiecare sâmbătă, poate și mai des, iar el o să-l roage pe Domnul să o ierte. Atunci ea ar avea drum liber spre ceruri.

— Aș vrea să spui acum niște rugăciuni.

— Nu știu toate cuvintele.

Părintele Arguedas încuviință.

— Putem să le spunem împreună. Pot să te învăț. Dar, Beatriz, e nevoie să te porți cu blândețe, să le fii de ajutor celorlalți! Asta face parte din penitența ta. Aș vrea să încerci chiar de astăzi.

Carmen era în salon, tot acolo erau generalul Hector și vreo șase dintre băieții mai mari. Patru jucau cărți, ceilalți se uitau. Își înfipseseră cuțitele în masa de joc, fapt care îl împingea pe vicepreședinte la marginea nebuniei. Era o masă de pe la 1800, sculptată de mână de artizani spanioli cărora nu le trecuse prin minte că din lemnul lustruit de ei aveau să iasă într-o zi cuțite, ca niște țepi de arici. Gen trecu fără grabă pe lângă ei. Nici măcar nu putea să încerce să-i prindă privirea lui Carmen. Nu putea decât să spere că ea îl vede și că-i dă prin cap să se ia după el. Gen se opri să-i spună o vorbă lui Simon Thibault, întins pe o canapea alături cu *Un veac de singurătate* în spaniolă.

— Cartea asta o să-mi ia o veșnicie, îi zise Thibault lui Gen în franțuzește. Poate chiar un veac. Știu cel puțin că nu timpul

îmi lipsește.

— Cine-ar fi bănuit că o sechestrare seamănă cu studiile universitare?

Thibault râse și întoarse o pagină. Oare ea îi auzise? Văzuse că se îndepărta? Plecă spre bucătărie, unde din fericire nu era nimeni, se strecură în oficiu și se puse pe așteptat. De câte ori venea acolo, Carmen îl aștepta. Nu fusese niciodată singur, iar la vederea teancurilor de farfurii înălțate până la tavan i se umplu inima de dragoste pentru Carmen. Erau atâtea farfurii, că un cuplu ar fi putut mânca din ele timp de un an fără să aibă măcar una de spălat. Nu era nicio clipă să nu fie solicitat pentru vreo traducere. Avea capul plin de zarva produsă de sentimentele exprimate cu prea mult foc de alte persoane. Aici era liniște, putea să și-o imagineze pe Carmen stând lângă el, cu picioarele ei lungi și zvelte încrucișate, conjugând verbe. Ea îi ceruse să-i facă un serviciu, iar el urma să-i ceară acum ajutorul. Împreună aveau să-i ajute pe domnul Hosokawa și domnișoara Coss. În împrejurări normale ar fi zis că viața personală a patronului nu era treaba lui, dar nimeni nu pretindea că ar fi dus acolo o viață normală. Nu se putea gândi la doamna Hosokawa, la Nansei sau la Japonia. Toate astea rămăseseră atât de departe în urmă, încât era aproape imposibil să crezi că existaseră. Acum credea în realitatea acestui oficiu, a acestor farfurioare, a acestor boluri de supă, a farfuriilor pentru pâine și unt înălțate în stive până la tavan. Credea în noaptea asta. Deodată își dădu seama că o căutase mai întâi pe Carmen, că nu vorbise cu domnul Hosokawa, probabil că el juca încă șah cu Ishmael. Nu putea să fie în două locuri deodată și se simți dintr-odată liniștit, simți podeaua sub el, dură și rece, simți o ușoară durere în spate. Se afla aici, numai aici, în țara asta pe care n-o cunoștea, așteptând fata pe care o învăța și o iubea, așteptând să-i dea o mână de ajutor domnului Hosokawa la care ținea de asemenea. Ciudat, Gen care nu știuse ce e iubirea, acum iubea două persoane.

Nu luă seamă la trecerea timpului, iar ceas nu mai avea. Nici nu putea să ghicească. Cinci minute păreau la fel de lungi ca o oră. *L'amour est un oiseau rebelle que nul ne peut apprivoiser, et c'est bien en vain qu'on l'appelle, s'il lui convient de refuser.* Îngâna cuvintele, fredonând încetișor. Ar fi dorit să le poată cânta, dar Gen nu știa să cânte.

Atunci apăru Carmen, roșie la față de parcă ar fi fugit, când de fapt mersese spre bucătărie cât mai încetinel cu putință. Închise ușa după ea și se așeză pe podea.

— Am înțeles ce voiai, șopti și se lipi de el de parcă i-ar fi fost frig. M-am gândit că mă aștepți.

Gen îi luă mâinile într-ale lui, erau atât de mici. Cum de-și închipuise că ea nu era decât un băiat frumușel?

— Trebuie să te rog ceva.

Amorul i-un copil pribeag, ce-n veci nu poți să-l stăpânești, se gândi el din nou și o sărută.

Ea îi întoarse sărutul, îi atinse părul. Părul lui lucios și des era pentru ea o nesecată sursă de fascinație.

— N-am vrut să mă ridic imediat. Am crezut că-i mai bine să aștept puțin înainte să vin după tine.

O sărută din nou. Se supunea unei logici incredibile, logica sărutului, o atracție magnetică între două persoane. E de mirare că o pereche poate să-și înfrâneze nevoia de a rămâne clipă de clipă în împreunarea sărutului! Dacă n-ar fi așa, lumea ar fi un vârtej de sărutări în care ne-am scufunda fără să mai găsim vreodată forța cuvenită pentru a ieși la suprafață.

— Roxane Coss a venit să-mi vorbească astăzi. Mi-a spus că ar vrea să dormi altundeva în noaptea asta și să nu-i duci micul dejun mâine dimineață.

Carmen se retrase, păstrând doar o mână pe pieptul lui. Roxane Coss nu voia să-i mai ducă ea micul dejun?

— Am greșit cu ceva?

— Ah, nu, spuse Gen. Ține mult la tine. Așa mi-a spus.

O cuprinse cu un braț, îi simțea răsuflarea pe umăr. Asta trebuie că înseamnă să te simți cum se simte un bărbat cu o femeie. Era ceva de care Gen n-avusese parte, ocupat cu traducerea cuvintelor dintr-o limbă în alta.

— Ai avut dreptate în privința sentimentelor ei pentru domnul Hosokawa. Dorește să fie cu el în noaptea asta.

Carmen ridică capul.

— Cum o să urce la etaj?

— Roxane vrea să-l ajuți.

Gen avea o singură viață, viața asta era acum cea de ostatic, prietenii lui erau și ei ostatici, și, chiar dacă o iubea pe Carmen și păstra raporturi politicoase cu teroriștii, nu se zăpăcise până-ntr-atât încât să își dorească să devină membru

al grupului LFDMS. Pentru Carmen era însă cu totul altceva. Ea avea două vieți distincte. Făcea flotări dimineața, trecea la inspecție. Făcea de gardă cu arma în mână. Păstra un cuțit în carâmbul ghetei și știa cum să se folosească de el. Asculta de ordin. Era, așa cum i se explicase, o părticică din forța care avea să producă schimbarea. Dar era și fata care se ducea noaptea în oficiu, care învăța să citească în spaniolă și care putea încă de pe acum să spună câteva cuvinte în engleză. *Good morning. I am very well, thank you. Where is tbe restaurant?* În unele dimineți Roxane Coss o lăsa să se urce pe cearșafurile alea imposibil de mătăsoase de pe patul enorm, o lăsa să închidă ochii câteva minute și să își închipuie că acolo îi era locul. Să își închipuie că era ostatică și ea, că trăia într-o lume cu atât de multe privilegii, încât nu mai rămânea nimic pentru care să lupți. Însă, oricât de bine s-ar fi înțeles cele două părți, erau două părți, iar când trecea de la una la alta, era o piedică de depășit. Ori refuza să-l ajute pe domnul Hosokawa să urce la etaj, în care caz îi dezamăgea pe Gen, pe domnul Hosokawa și pe domnișoara Coss, care fuseseră atât de buni cu ea, ori primea și astfel călca în picioare toate jurămintele față de partidul ei și risca o pedeapsă pe care nici nu se încumeta să și-o imagineze. Dacă Gen ar fi înțeles ceva din toate astea nu i-ar fi cerut așa ceva. Pentru el nu însemna decât o mână de ajutor, un gest prietenesc. De parcă ar fi cerut o carte cu împrumut. Carmen închise ochii și îl lăsă să își închipuie că ar fi fost obosită. Se rugă Sfintei Roșa de Lima. „Sfântă Rosa, arată-mi calea! Sfântă Rosa, luminează-mă.” Își frecă pleoapele și îi ceru singurei sfinte pe care o știa să intervină. Dar o sfântă nu-i de prea mare ajutor când e vorba să introduci pe ascuns un om căsătorit în dormitorul unei cântărețe de operă. Pentru așa ceva, Carmen trebuia să se bizuie doar pe sine.

— Desigur, șopti Carmen, cu ochii încă închiși, cu urechea sprijinită de inima cu bătăi regulate a lui Gen.

Mâna lui Gen se ridică și o mângâie pe cap, din nou și din nou. Așa făcea și mama ei când era mică și avea febră.

Nimeni, nici măcar Ruben Iglesias, nu cunoștea atât de bine reședința vice prezidențială pe cât o cunoșteau membrii grupului LFDMS. O parte din ziua lor de muncă o petreceau memorând unde se află ferestrele și care sunt cele pe unde se poate sări în grădină. Calculau cum să cadă, apreciau riscul de

fractură. Cunoșteau toți lungimea culoarelor, încăperile din care se putea ieși direct afară, cele mai rapide căi spre acoperiș sau spre curte. Astfel încât Carmen nu putea să nu știe că există o scară de serviciu care urca din culoarul de lângă bucătărie până la încăperile rezervate servitorilor și că în fostul dormitor al Esmeraldei era o ușă care dădea spre camera copiilor, de unde se ieșea în culoarul principal de la etaj care ducea chiar în budoarul unde dormea Roxane Coss. Ce-i drept, la etaj dormeau și alte persoane. Acolo aveau camerele generalii Benjamin și Hector. Generalul Alfredo, care nu avea somnul bun, își găsea bruma de odihnă în apartamentul pentru oaspeți de la parter. Mulți dintre băieți dormeau la etaj, nu întotdeauna în același loc, de aceea Carmen prefera să doarmă pe culoar, în fața camerei Roxanei Coss, în cazul în care vreunul dintre băieți s-ar trezi agitat în miezul nopții. Ea însăși folosea acest drum ca să vină în oficiu în fiecare noapte, în șosete, fără niciun zgomot. Cunoștea fiecare loc unde parchetul lustruit scârțâia, știa cine are somnul ușor. Știa cum să se piardă în umbră dacă ar fi venit cineva de după colț în drum spre baie. Patina pe podele ca pe ghețuș. Carmen avea antrenament, era neîntrecută în deplasarea discretă. Mai mult, bănuia că domnul Hosokawa era foarte priceput să nu facă zgomot. Slavă Domnului că Roxane Coss nu se îndrăgostise de vreun rus. Se îndoia că aceștia ar fi putut să ajungă la etaj fără să se oprească să aprindă o țigară sau fără să povestească în gura mare una dintre acele istorii pe care nu le pricepea nimeni în afara lor. Gen trebuia să-l aducă pe domnul Hosokawa în culoarul de la bucătărie la ora două noaptea, iar ea să-l conducă până la camera lui Roxane Coss. Două ore mai târziu, avea să vină să-l ia înapoi. Nu aveau de schimbat nicio vorbă, asta era simplu. Chiar dacă în povestea asta erau aliați, nu puteau să își spună nimic.

O dată planurile făcute, Carmen îl părăsi pe Gen ca să se uite la televizor împreună cu ceilalți soldați. A văzut o reluare a *Istoriei Mariei.* Maria plecase la oraș să își caute iubitul pe care îl alungase. Rătăcea pe străzile aglomerate cu o valijoară în mână, iar pe la colțuri pândeau în umbră persoane necunoscute, pregătindu-se să o sfâșie. Toți cei care se aflau în biroul vicepreședintelui erau emoționați până la lacrimi. După terminarea programului, Carmen a jucat dame, apoi a participat la alcătuirea listei de provizii, ba chiar s-a și propus pentru tura

de gardă de după-amiază, în cazul în care ceilalți erau obosiți. Dorea să fie exemplară ajutând și participând la toate activitățile. Nu voia să dea ochi nici cu Gen, nici cu domnul Hosokawa, nici cu Roxane Coss, de frică să nu roșească și să se dea de gol, de frică să nu se înfurie pe ei că îi cereau atât de mult.

Câte se pot afla într-o casă? Bârfă nu putea să fie, dar era în aer o tensiune, o electricitate care îi făcea pe toți să ridice capul, să privească în jur fără să vadă nimic. Peștele sărat cu orez de la cină nu le căzuse bine, unul după altul lăsaseră pe masă farfuriile golite doar pe jumătate și se îndepărtaseră. Kato pianota Cole Porter, timpul se scurgea domol în tonuri mohorâte. Poate că vremea era de vină, faptul că nu li se îngăduise să iasă în grădină. Vreo șase bărbați stăteau lângă o fereastră deschisă respirând aerul nopții care cobora făcând să dispară treptat contururile grădinii neîngrijite și ale florilor răsucite. De partea cealaltă a zidului se putea auzi zgomotul înfundat al mașinilor care treceau prin apropiere. Pentru un moment, cei de la fereastră și-au amintit că acolo, afară, era o lume întreagă, însă la fel de iute au lăsat gândul ăsta să le iasă din minte.

Roxane Coss se dusese devreme la culcare. Ca și Carmen nu voia să rămână printre ceilalți o dată ce se hotărâse. Domnul Hosokawa era așezat lângă Gen pe bancheta de două persoane din apropierea pianului.

— Mai spune-mi o dată, ceru el.

— Vrea să vă vadă astă-seară.

— Așa a spus ea?

— Carmen o să vă conducă la camera ei.

Domnul Hosokawa își privi mâinile. Erau mâini de om în vârstă. Mâinile lui taică-său. Avea unghiile lungi.

— E tare neplăcut că știe Carmen de așa ceva. Că știi și dumneata…

— Nu era altă cale.

— Și dacă e primejdios pentru fată?

— Carmen știe ce face, îl asigură Gen.

Primejdios? Doar cobora în fiecare seară până în oficiu. N-ar fi rugat-o să facă ceva care s-o pună în pericol.

Domnul Hosokawa clătină ușurel din cap. Avea senzația distinctă că tot salonul se înclina, că devenise o barcă pe o mare

vălurită. Încetase de mulți ani să se gândească la ce i-ar face plăcere mai mult și mai mult, poate chiar de pe vremea când era copil. Își impusese să dorească lucruri pe care putea să le obțină: o enormă industrie, o familie rodnică, înțelegerea muzicii. Și iată că acum, la câteva luni după ce împlinise cincizeci și trei de ani, într-o țară în care nu mai fusese până atunci, simțea în adâncul ființei dorința, nevoia care se trezește numai când obiectul ei se află în apropiere. Copil, visa la dragoste, nu doar ca martor, cum era la operă de pildă, visa să o simtă el însuși. Asta însă, hotărâse el, nu putea fi decât nebunie. Însemna să vrei prea mult. Pentru seara aceea, își dorise lucruri mărunte, să facă baie, să aibă haine curate, să aibă ceva de oferit, măcar flori. Însă dintr-odată camera se înclină pe partea cealaltă, el își desfăcu mâinile din strânsoare și se lepădă de toate dorințele acelea. Nu mai dori nimic. I se ceruse să fie la ea în cameră la două noaptea. Nu mai era nimic altceva de dorit.

Când veni ora culcării, domnul Hosokawa se întinse pe spate și privi ceasul în lumina lunii. Îi era teamă să nu-l prindă somnul, deși știa că nu va adormi. Se minuna de Gen. Întins lângă el pe covor, respira liniștit, împăcat. Nu știa însă că Gen se trezea în fiecare noapte la ora două, ca un prunc înfometat, și se strecura afară din salon fără să-l simtă nimeni. Domnul Hosokawa rămase atent la turul santinelelor, Beatriz și Sergio, închidea ochii ori de câte ori erau pe aproape. Se opreau să-i observe dormind pe unii dintre membrii grupului. Șopteau între ei și dădeau din cap. Pe la ora unu dispăruseră, întocmai cum îi spusese Gen că avea să se întâmple. Era lumea nopții, despre care domnul Hosokawa nu știa nimic. Își simțea sângele zvâcnind în tâmple, la încheietura mâinilor, la gât. Se întinse cât era de lung. Acum era momentul. Ar fi zis că dormise o veșnicie. Că fusese mort. Iar acum, deodată, viața clocotea în el.

La două fără cinci Gen se ridică de parcă ar fi sunat un deșteptător. Se ridică, își privi patronul, apoi porniră să traverseze salonul împreună, punând cu grijă pasul printre prietenii și cunoștințele lor care dormeau. Întâi argentinienii. Apoi portughezii. Nemții dormeau lângă italieni. Rușii erau adăpostiți în sufragerie. Iată-l pe Kato, cu mâinile lui minunate așezate pe piept, cu degetele zvâcnind ușor în somn, un câine care îl visa pe Schubert. Iată-l pe preot, întins pe o parte, cu

amândouă mâinile sub obraz. Împrăștiați printre ei erau și câțiva soldați lungiți pe spate, de parcă somnul îi izbise ca o mașină în viteză și îi zdrobise de asfalt, cu capetele înclinate pe-o parte, cu gurile larg deschise, cu armele ca niște fructe coapte în căușul mâinilor.

Carmen aștepta în culoarul dinspre bucătărie, așa cum spusese Gen, cu părul împletit, cu picioarele goale. Mai întâi îl privi pe Gen, iar el o atinse ușor pe umăr în loc să vorbească și totul fu limpede între ei trei. Nu avea sens să mai întârzie, orice întârziere ar fi fost chinuitoare. Carmen își dorea să fie încă de pe-acum în oficiu, cu picioarele peste picioarele lui Gen, citind cu glas tare paragraful pe care i-l scrisese cu mâna lui drept exercițiu. Zarurile erau însă aruncate. Fusese de acord. Se rugă la iuțeală sfintei, care la o oră atât de târzie nu răspunse. Se închină iute, ca un colibri care ciugulește de patru ori la rând. Apoi se întoarse și porni de-a lungul culoarului, cu domnul Hosokawa urmând-o în tăcere. Gen îi privi până ce dădură colțul. Nu se gândise cât de greu era să fii lăsat în urmă.

Când au ajuns la scara îngustă și răsucită, cu treptele de scândură ieftină bune doar să poarte pașii servitorilor de la un nivel la altul, Carmen s-a întors și l-a privit pe domnul Hosokawa. S-a aplecat și i-a atins glezna, apoi a atins-o pe a ei, a mișcat piciorul lui o dată cu al ei, iar când s-a ridicat el a dat semn că a înțeles. Era foarte întuneric și pe măsură ce urcau se făcea și mai întuneric. Rugăciunile ei nu rămăseseră nicicând în întregime neascultate. Încerca acum să creadă că sfânta îi dădea o lecție, că răspunsul întârziat era o încercare, și că, dacă aveau să fie descoperiți, nu fusese părăsită de ea pentru totdeauna.

Domnul Hosokawa nu-i mai vedea decât conturul îngust al spatelui. Încerca să facă ce i se ceruse, să pună pasul exact unde îl pusese ea, tot gândind la cât putea să fie de firavă. El slăbise în captivitate, iar acum nu putea decât să fie satisfăcut pentru fiecare kilogram pierdut. Și-a ținut respirația și a ascultat tăcerea. Nu făceau niciun zgomot. Niciodată nu fusese mai conștient de absența desăvârșită a zgomotului. Nu urcase nicio scară de când se afla acolo. Până și asta i se părea un act temerar. Ce bine era să urci! Ce bucuros era că în sfârșit avea ocazia să riște! O dată sus, Carmen împinse ușa cu vârfurile degetelor și pe față îi căzu o rază de lumină, o asigurare că o

parte din călătorie era de-acum terminată. Se întoarse spre el și zâmbi. Era o fată frumoasă. Propria lui fiică.

Intrară pe culoarul îngust spre camera guvernantei, iar la deschiderea ușii se auzi un scâncet ușurel. Niciun zgomot din partea lor, fusese ușa. Însă era cineva în pat. Așa ceva nu se întâmpla prea des. Patul guvernantei era cel mai puțin confortabil din casă, rareori venea cineva să doarmă acolo. Dar dacă nu se întâmpla decât arareori, în noaptea aceea se întâmplase. Carmen puse mâna pe pieptul domnului Hosokawa invitându-l să-i lase camerei un moment de răgaz să uite de scârțâitul ușii. Îi simțea bătăile inimii atât de limpede de parcă i-ar fi ținut-o în palmă. Carmen respiră, așteptă, apoi înclină capul fără să se întoarcă și înaintă un pas. Poate că era greu, dar nu imposibil. Nimica toată, în comparație cu intrarea în casă prin conductele de aer condiționat. Mai fuseseră și alte nopți când găsise pe cineva dormind în patul ăsta.

Era Beatriz. Se culcase la jumătatea gărzii de noapte. Li se întâmpla tuturor. Carmen o făcuse și ea, desigur. Veghea era prea lungă. Sergio găsise probabil vreo altă cameră unde era cufundat într-un somn adânc și vinovat. Beatriz nu avea pătură pe ea, nu își scosese ghetele. În somn, ținea arma la piept ca pe un copil. Domnul Hosokawa încercă să se urnească din loc, dar i se făcuse frică. Strânse pleoapele și se gândi la Roxane Coss, la iubire, încercă chiar să spună o rugăciune închinată iubirii, dar când îndrăzni să deschidă ochii Beatriz se ridică în fund și îndreptă fulgerător arma spre el. La fel de iute, Carmen se așeză între ei. De aceste două lucruri era sigur domnul Hosokawa, Beatriz îl luase în bătaia puștii, iar Carmen se așezase în fața lui. Apoi făcuse un pas spre Beatriz, care trebuia să-i fie prietenă, singura fată dintr-o trupă alcătuită doar din bărbați, o luase în brațe și o ținuse strâns, astfel încât țeava armei să fie îndreptată spre tavan.

— Ce faci? șuieră Beatriz printre dinți. Până și ea înțelegea că nu era cazul să facă zgomot. Lasă-mă-n pace!

Carmen continua să o imobilizeze. Aproape că îi căzuse în brațe, atât era de înfricoșată și în același timp eliberată de o povară, acum că fusese prinsă.

— Nu cumva să spui, îi șopti la ureche.

— L-ai adus sus? O să dai de bucluc!

Beatriz se lupta să scape din strânsoare însă descoperise o

Carmen mult mai puternică decât credea. Sau poate că era ea prea adormită. Se culcase în timpul gărzii, Carmen putea s-o pârască.

— Șșșt, o liniști Carmen.

Își îngropase nasul în coada lui Beatriz, desfăcută în somn, și n-o lăsa din strânsoare. Pentru o clipă uitase de domnul Hosokawa, acum era doar între ele două. Beatriz avea spatele fierbinte de șederea în pat, țeava puștii o simțea rece pe obraz. Deși nu se gândise să-i ceară ajutorul, auzi vocea Sfintei Rosa de Lima care-i șoptea: „Spune-i adevărul”.

— E îndrăgostit de cântăreață, șopti Carmen.

Nu-i mai păsa de secrete. Singura ei speranță era să facă ce șoptise sfânta.

— Voiau să fie singuri în noaptea asta.

— Pentru asta or să te omoare, îi zise Beatriz, deși nu credea să fie adevărat.

— Ajută-mă! îi ceru Carmen.

Asta voia să-i spună de fapt sfintei, dar cuvintele îi scăpaseră din gură de disperare. Beatriz avu impresia o clipă că aude vocea preotului. El o iertase. El o îndrumase să dea dovadă de bunătate. Se gândi la propriile ei păcate și la ocazia pe care o avea să ierte și ea păcatele altora. Ridică de bine, de rău, brațul blocat de Carmen și o atinse ușor pe spate.

— Dar ea îl iubește?

— O să vin să-l duc înapoi în două ore.

Beatriz se răsucise în strâmtoarea brațelor care o înlănțuiau, iar Carmen îi dădu de astă dată drumul. Abia îi zărea chipul. Nu putea să fie întru totul sigură că în întuneric era domnul Hosokawa. El o învățase cum să citească ceasul. El îi zâmbise de fiecare dată. O dată, când întinseseră mâna să deschidă în același timp ușa de la bucătărie, el se înclinase în fața ei. Beatriz închise ochii și răscoli prin întuneric în stiva ei de păcate.

— Nu te spun, șopti.

Și pentru a doua oară în ziua aceea se simți ușurată, de parcă i se luase de pe umeri o grea povară.

Carmen o sărută pe obraz. Era plină de recunoștință. Acum își dădu seama ce mare noroc avusese. Apoi se retrase în întuneric. Beatriz voia să obțină o făgăduială din partea ei, și anume că nici ea n-avea să spună nimănui că o găsise dormind.

Fără îndoială că n-avea să spună, n-ar fi putut. Din nou întinsă pe pat, deși nu asta îi fusese intenția, în clipa următoare Beatriz dormea. Incidentul se termină la fel de brusc precum începuse.

Din camera copiilor, unde era încă aprinsă o aplică de forma lunii care lumina câteva păpuși orfane, apoi printr-o altă sală de baie cu o cadă de porțelan mai mare decât oricare canoe în care se urcase vreodată Carmen, ajunseră în holul cel mare, unde casa redevenea cea cunoscută, largă, elegantă, magnifică. Carmen îl conduse pe domnul Hosokawa la a treia ușă și se opri. Aici își făcea ea mai în fiecare noapte puținul somn pe care-l dormea. De când trecuseră de Beatriz, îl ținuse tot timpul de mână, îl ținea și acum. Li se părea că făcuseră un drum foarte lung, același pe care copiii vicepreședintelui îl făceau în mai puțin de un minut, trecând din dormitorul mamei prin camera lor, scurtând pe la Esmeralda și-apoi în jos pe scări până la bucătărie, deși li se ceruse să nu fugă prin casă. Carmen avea multă simpatie pentru domnul Hosokawa. I-ar fi plăcut să i-o spună, însă, chiar dacă avea la îndemână cuvintele necesare n-ar mai fi avut și curajul. Îi strânse mâna cu putere și îi dădu drumul.

Domnul Hosokawa s-a înclinat adânc în fața ei și a rămas așa un răstimp care ei îi păruse foarte lung. Apoi s-a întors și a deschis ușa.

Prin fereastra înaltă de pe culoarul de la etaj pătrundea luna și scălda în lumină scara principală. Carmen nu coborî pe acolo. Urmă același itinerar înapoi, prin camera copiilor, pe lângă patul unde Beatriz dormea profund. Se opri să-i desfacă degetele de pe trăgaciul armei. Rezemă pușca de perete și îi trase pe umeri o cuvertură. Spera ca Beatriz să nu se apuce să vorbească în cursul dimineții, ba chiar să se trezească zicându-și că totul nu fusese decât un vis. Coborând scara spre bucătărie, inima începu să-i bată nebunește, însă altfel decât până atunci. Și-o închipuia pe Roxane Coss de cealaltă parte a ușii, îngrijorată de așteptare. Și-l imagina pe domnul Hosokawa, tăcut, plin de demnitate, luând-o în brațe. Cu gândul la tandrețea apropierii, la îmbrățișarea aceea protectoare, Carmen își trecu palma pe ceafa umedă de sudoare. Cobora fără zgomot, dar treptele veneau spre ea mai rapid, patru, trei, două, una, uite că a și trecut de culoar, de bucătărie. S-a oprit din fugă doar după ce ajunse în lumea fermecată din oficiul unde Gen

stătea pe jos, cu o carte nedeschisă așezată pe genunchi. Când își ridică privirea, ea, cu fața luminoasă, cu obrajii în flăcări, cu ochii larg deschiși, duse palma la gură. Când avea să se întoarcă, el se va ridica, desigur, și avea să o urmeze.

Cât noroc poate să aibă cineva într-o singură noapte? Oare norocul vine în porții bine măsurate, cum e laptele în sticlă, iar dacă s-a vărsat ce s-a vărsat, rămâne ce mai rămâne? Sau poate că e oferit cu ziua? Dacă într-o zi ești norocos, se ține oare toată ziua norocul după tine? Dacă prima variantă e adevărată, însemna că ea folosise tot norocul reușind să-l conducă pe domnul Hosokawa până la dormitorul Roxanei. Dar dacă era a doua, și toată ființa îi spunea că așa e, atunci noaptea asta era noaptea ei. Dacă toți sfinții din paradis o sprijineau, norocul mai rămânea cu ea încă vreo câteva ore.

Carmen îl luă de mână pe Gen și îl conduse prin bucătărie pe veranda din spatele casei unde el nu mai fusese. Deschise ușa, apăsând pur și simplu pe clanță și ieșiră amândoi în noapte.

Și ce noapte! Ca un uriaș reflector, luna spăla ce fusese cândva o grădină îngrijită și zidul împrejmuitor devenise o cascadă de lumină. Aerul era îmbălsămat de iasomie și de crinii amurgului care terminaseră demult treburile zilei și trăseseră obloanele. Iarba urca deasupra gleznelor și foșnea mângâindu-le pulpele, iar ei s-au oprit să privească cerul de parcă ar fi fost mare lucru de văzut din mijlocul unui mare oraș. Nu se zăreau decât câteva stele.

Carmen ieșea mereu în grădină. Chiar și pe timp ploios se ducea zilnic să facă turul de gardă ori doar să își dezmorțească picioarele, dar lui Gen noaptea i se părea miraculoasă, aerul și cerul și scrâșnetul moale al ierbii strivite. Era înapoi în lume, iar lumea era în acea noapte de o neînchipuită frumusețe. Oricât de puțin ar fi fost de cuprins cu privirea, n-ar fi putut să nu jure că lumea-i frumoasă.

Toată viața, Gen avea să păstreze despre noaptea aceea două amintiri cu totul deosebite una de alta.

Mai întâi amintirea a ceea ce nu s-a petrecut.

În acea primă viziune, el o ia de mână pe Carmen și o conduce spre poarta din capătul aleii de la intrare. De partea cealaltă a zidului păzesc gărzi înarmate, dar sunt tot tineri și dorm, ei doi trec fără grijă pe lângă soldații aceia și pornesc pe străzile capitalei acelei țări. Nu-i știe nimeni ca să-i oprească. Nu

sunt celebri și nimănui nu-i pasă de ei. Merg la un aeroport unde găsesc un avion care zboară spre Japonia și se duc acolo să trăiască fericiți împreună pentru totdeauna.

Apoi amintirea a ceea ce se petrecuse.

Lui nici nu-i trece prin minte să scape, așa cum nu-i vine unui câine să părăsească o curte cu care s-a învățat. Se simte fericit pentru puțina lui libertate. Carmen îl ia de mână și se duc în colțul unde Esmeralda organiza picnicuri pentru copiii vicepreședintelui, un locșor cu câțiva copaci subțirei unde zidul cotește în jurul unui petic de iarbă și de unde casa nu se poate zări. Carmen îl sărută, el o sărută și nu-i mai deosebește mirosul de mireasma nopții. Sunt în iarba deasă și înaltă, într-un colț al curții acoperit de umbra zidului, iar el nu vede nimic. Mai târziu, avea să își aducă aminte că prietenul lui, domnul Hosokawa, era în casă, la etaj, în patul cântăreței, dar în noaptea asta nu se gândește la ei. Carmen își scoate jacheta fără să dea atenție la vântul răcoros al nopții. Ea îi descheie nasturii cămășii, el îi acoperă sânii cu mâinile. Atât de încrezători, prin întuneric nu mai sunt ei înșiși. Gen o răstoarnă, Carmen îl răstoarnă, iar în căderea lor lină își pierd greutatea. Sunt desculți, pantalonii le alunecă, oricum erau largi, senzația aceea, voluptatea dintâi a pielii peste piele.

Uneori Gen nu vrea să își amintească mai mult.

Pielea ei, noaptea, iarba, afară și în ea. Nu știe să dorească mai mult, pentru că nicicând nu i-a fost dat atât de mult. Tocmai când ar fi putut să o ducă departe, el o trage cât mai aproape. Părul ei i s-a înfășurat în jurul gâtului. În noaptea aceea îi pare că nimeni n-a căpătat atât de mult, abia mai târziu avea să afle că trebuia să ceară mai mult. Degetele îi alunecă pe conturul catifelat al coastelor, pe șanțurile subțiri săpate de foame. Îi simte dinții, îi prinde limba. Carmen, Carmen, Carmen, Carmen. Cândva, va încerca să îi rostească numele pe săturate, însă nu va fi niciodată destul.

Casa e cufundată în somn, atât ostatici cât și santinele, nimeni nu-i deosebește pe unii de alții. La etaj, japonezul, în pat cu soprana lui iubită, interpretul împreună cu Carmen sub cele șase stele de afară; nimănui nu-i pasă de ei. Numai Simon Thibault a rămas între trezie și un vis unde era împreună cu Edith, soția lui. Când se trezește de-a binelea și își dă seama că ea nu e alături, începe să plângă, încearcă să se stăpânească,

însă imaginea ei e atât de vie! În vis erau în pat, unul în brațele celuilalt. Se iubeau și, iubindu-se, fiecare rostea cu tandrețe numele celuilalt. După ce i se desprindea din brațe, Edith se ridica dintre așternuturile învălmășite și îi așeza pe umeri eșarfa albastră să-i țină de cald. Simon Thibault își îngroapă fața în eșarfă, însă plânge și mai nestăpânit. Niciun alt gând nu poate să-l potolească, iar după o vreme nici măcar nu mai încearcă.

Nouă

Dimineața următoare, totul era în cea mai desăvârșită ordine. Soarele inunda salonul și dădea la iveală nenumăratele pete de toate formele de pe covor. Afară, păsările ciripeau căutându-se unele pe altele. Cu puștile la umăr, Jesus și Sergio au dat ocol vilei. Bocancii li se umeziseră de rouă. Acasă la ei ar fi împușcat probabil vreo pasăre-două, dar aici trasul cu arma era *strict interzis exceptând cazurile de forță majoră.* Păsări săgetau în jurul lor, bătaia aripilor învolbura aerul și îi ciufulea. Ajunși la fereastra bucătăriei, au tras cu ochiul înăuntru. Pe plită se fierbeau ouăle. Carmen și Beatriz scoteau chifle din pungi mari de plastic. S-au uitat una la alta, Carmen a schițat un zâmbet, iar Beatriz s-a făcut că nu bagă de seamă. Carmen și-a zis că s-ar putea să fie semn bun. Oricum, destul de bun. În bucătărie era un miros puternic de cafea. Carmen a dispărut o vreme în oficiu și a revenit cu un teanc de farfurii albastre tivite cu auriu și cu cuvântul „Wedgwood” imprimat pe dos. La ce bun să le ai dacă nu le folosești?

Totul era așa cum fusese în orice altă dimineață. Numai că Roxane Coss nu coborâse la pian. Kato o tot aștepta. După ceva timp, s-a ridicat de pe taburetul pianului să își dezmorțească picioarele. S-a aplecat, a cules o partitură de Schumann, o piesă ușoară, bine-cunoscută, o piesă bună să țină de urât. Nu se uita la clape. Cânta de parcă vorbea de unul singur fără să își dea seama că îl aud cei din jur. Roxane dormea. Carmen nu-i dusese micul dejun. Nu era nimic teribil în asta. În definitiv, cânta în fiecare zi. Nu avea și ea dreptul la o zi de odihnă?

Nu era însă ciudat că dormea și domnul Hosokawa? Acolo, pe canapea, cu atâtea persoane care se învârteau în jurul lui, era tot culcat pe spate, cu ochelarii strânși pe piept, cu buzele întredeschise. Nimeni nu-l văzuse până atunci dormind. El se scula primul dimineața. Poate că se îmbolnăvise. Guadelupe și Humberto, băieții de gardă în interiorul vilei, s-au aplecat peste speteaza canapelei și au privit cu atenție să vadă dacă respiră. Respira, așa că l-au lăsat în pace.

Opt și un sfert. Beatriz știa ora pentru că avea ceasul la mână. S-au regulat toată noaptea, și-a zis ea, lui Carmen însă nu i-a spus nimic. O lăsa să creadă că uitase, însă nu era deloc așa. Nu știa cum să se folosească de informație, dar se delecta la asemenea gând de parcă ar fi fost vorba de bani de buzunar.

Sunt atât de multe posibilități când știi așa ceva!

Viața de zi cu zi se desfășura după același tipic. Beau cafeaua, se duceau să se spele pe dinți și se întorceau în salon să o asculte pe Roxane Coss cântând. Așa se desfășurau diminețile. Acum rămăseseră cu ochii ațintiți la scară. Unde era? Dacă nu se îmbolnăvise, de ce nu mai cobora o dată? Era exagerat să i se ceară să fie consecventă cu ea însăși? I se arăta un deosebit respect, glorie, nu era firesc să fie și ei respectați? Îl priveau pe Kato ca pe unul care, pe un peron de gară, continuă să se uite la ușile deschise ale vagoanelor încă multă vreme după ce toți călătorii au coborât. Unul despre care știi că e părăsit înainte să bage el însuși de seamă. Rămas în picioare, lovea clapele fără să dea atenție la ce face. Își zicea că e momentul să se așeze și să cânte ceva fără ea. Era prima dată când Kato se întreba ce rost avea în lipsa ei. Ce avea să se întâmple oare când toată povestea asta se va termina, iar el n-avea să mai petreacă toată ziua la pian și toată noaptea recitind partituri? Acum e pianist. Dovadă sunt finele tendoane albăstrui ale mâinilor. Ar mai fi în stare să se întoarcă la viața cealaltă, când se scula la patru dimineața ca să cânte pe furiș o oră înainte de plecarea la slujbă?

Ce se va întâmpla când avea să revină la poziția de vicepreședinte la Nansei și va redeveni omul cifrelor? Un om fără soprană, asta-i tot ce va fi. Se gândea la primul acompaniator, care preferase să moară decât să plece singur în lume. Vidul unui viitor înghețat îi crispa degetele, care alunecau pe clape fără sunet.

Atunci se petrecu ceva ieșit din comun. Se auzi o voce a cuiva, a altcuiva, o voce care, din capătul celălalt al salonului, cânta *a cappella, o* voce superbă, o voce cunoscută. La început nimeni n-a priceput ce se întâmplă, apoi unul câte unul băieții începură să râdă. Humberto și Jesus, Sergio și Francisco, Gilbert, veneau și cei din hol, râdeau cu gura până la urechi, se sprijineau unul de altul să nu se tăvălească pe jos de râs. Cesar cânta „*Vissi d'arte, vissi d'amore, non feci mai male ad anima viva!".* Într-adevăr era caraghios, pentru că o imita incredibil de bine pe Roxane. S-ar fi spus că el devenise ea în timpul nopții, când ceilalți dormeau. Asemenea ei, întindea o mână când cânta *„Sempre con fe sincera diedi fiori agli altar*"[3] Era straniu,

[3] Plină de credință mereu am dus flori la altar (it.). (N. Ed.)

pentru că, de bună seamă, Cesar nu avea nimic în comun cu înfățișarea divei. Era slăbănog, avea fața plină de coșuri, vreo douăzeci de tuleie mătăsoase și negre sub nas, dar gesturile lui erau acum atât de asemănătoare cu ale ei, își înclina capul în același fel, apoi, în momentul în care ea însăși ar fi făcut-o, închidea ochii. Nu părea să audă râsetele din jur. Privea în gol. Nu cânta pentru nimeni anume. Nu o maimuțărea, doar umplea golul lăsat de ea. Ar fi fost bătaie de joc dacă i-ar fi imitat doar gesturile, însă nu era așa. Vocea era a ei. Vocea legendară a lui Roxane Coss. Sunetele erau limpezi și ținute atât cât se cuvine. Forța o găsea folosind cu măiestrie volumul plămânilor, de care nu avusese nevoie când i se întâmpla să fredoneze o melodie oarecare. Registrul piesei cântate acum era prea înalt pentru vocea lui, totuși se cocoța și apuca sunetul de-un colț. Urca și îl prindea. Nu înțelegea ce spune, știa doar că vorbele erau rostite cum se cuvine. Fusese prea atent ca să fie ceva anapoda. Rostogolea cuvintele pe limbă în arcuri perfecte. Fără să fie soprană, fără să vorbească italiana, crea iluzia atât a uneia cât și a celeilalte, astfel încât pe moment îi dădură crezare. Treptat, râsetele băieților s-au potolit, apoi au încetat. Toți, oaspeți, băieți, generali, rămăseseră cu ochii la Cesar. Carmen și Beatriz veniseră din bucătărie cu urechile ciulite, fără să știe dacă ce se întâmplă e de bine sau de rău. Domnul Hosokawa, care cunoștea bucata mai bine decât ceilalți, se trezi cu senzația că vocea Roxanei era stranie în dimineața aceea și se întrebă dacă nu cumva era obosită, uite, până și el mai dormea încă. Se sculă totuși, încredințat că e vocea ei.

Cum aria nu e prea lungă, ajuns la sfârșit, Cesar abia se opri să își tragă sufletul. Continuă însă de îndată. Dacă nu s-ar mai ivi și altă ocazie să cânte!? Doar nu fusese premeditat. Ea nu mai cobora, toți așteptau, astfel încât sunetele izvorâseră de la sine și nu mai era nimic de făcut să le oprească. Ce minunat e să cânți! Ce fantastic să îți auzi vocea! Continuă cu aria din *La Wally.* Nu putea să cânte decât piesele favorite ale lui Roxane, cele repetate de ea tot timpul. Erau singurele ale căror cuvinte le cunoștea. Dacă s-ar fi prefăcut că știe vorbele și ar fi pus de la el numai atât cât să sune mai mult sau mai puțin bine în vreme ce ele ar fi însemnat cu totul altceva sau chiar nimic, oricine și-ar fi dat seama că trișează. Iar Cesar nu știa că în toată casa nu erau decât patru persoane care vorbeau italiana.

Era mai simplu, desigur, să fi cântat ceva ce n-ar fi fost asociat cu ea, altfel cum să-i pui pe unul lângă altul? Dar nu era nimic de făcut, n-avea de unde să aleagă. Nu știa că există piese pentru femei și piese pentru bărbați, că diferitele cântece se adresează unor voci diferite. Tot ce auzise vreodată erau arii pentru soprană. De ce nu i s-ar fi potrivit și lui? Nu se compara cu ea. Nu era loc de comparație. Ea e cântăreața. El – doar un băiat care își arată iubirea prin cântec. Ori poate iubirea e cântecul? Nu mai știa. El e înăuntru, în adâncime.

Închide ochii și se lasă în voia vocii. Undeva, în depărtare, aude pianul care îl urmărește, îl prinde din urmă, îl împinge înainte. Aria sfârșește cu note foarte înalte, iar el nu mai știa dacă avea să poată să le cânte sau nu. Parcă se prăbușea, nu, parcă sărea de foarte sus în apă și își răsucea corpul prin aer fără să-i mai pese de ce ar fi putut să-l aștepte.

Domnul Hosokawa venise lângă pian zăpăcit de somn, ciufulit, cu cămașa mototolită. Nu știa ce să mai creadă. Se gândea să-l oprească pe băiatul ăsta în cazul în care nu era decât o bătaie de joc, însă totul părea să fie remarcabil, iar lui îi plăcea cu adevărat *La Wally.* Gesturile băiatului descumpăneau totuși, de pildă împreunarea mâinilor pe inimă, așa cum făcea Roxane. Firește, ce ieșea din gura lui era diferit, dar aducea în mod straniu aminte de ea, ca o înregistrare nu prea reușită. Închise ochii. Da, erau deosebiri considerabile, fără îndoială. Totuși vocea băiatului ăstuia dădea la iveală o zguduitoare senzație de iubire. Domnul Hosokawa o iubea pe Roxane Coss. Poate că băiatul ăsta nici măcar nu cânta. Poate că nu era decât iubirea care transfigura orice banalitate în însăși ființa ei.

Roxane Coss era acolo și asculta. Cum se face oare că nimeni n-o văzuse coborând scara? Nu pierduse timp cu îmbrăcatul, era într-o pijama de mătase albă peste care trăsese halatul albastru de alpaca al soției vicepreședintelui, cu toate că era mult prea gros pentru timpul frumos. Era în picioarele goale și avea părul lăsat liber pe spate. După atâtea luni petrecute acolo îi crescuse, la rădăcină se putea lesne recunoaște o nuanță mai ternă de castaniu, presărat cu sclipiri de fire albe. Băiatul cânta. Vocea o trezise dintr-un somn adânc. Ar mai fi dormit câteva ore, însă cântecul o deșteptase și, nedumerită, pornise pe scară în căutare. Să fi fost o înregistrare? Dar *a cappella*? Apoi îl văzu, era Cesar, un băietan care nu făcuse

nimic deosebit până acum. Când învățase oare să cânte? Mintea îi rătăcea în toate direcțiile. Era bun. Era excelent. Dacă cineva ar da de un astfel de diamant neșlefuit la Milano, la New York, l-ar lua pe sus și l-ar duce neîntârziat la conservator. Ar deveni celebru, căci acum nu era nimeni, era lipsit de cea mai elementară educație muzicală și ia te uită ce ton! Ia te uită ce forță îi zguduie umerii! Se îndrepta spre final, către un do de sus pentru care nu avea cum să fie pregătit. Firește, ea cunoștea muzica asta așa cum își cunoștea respirația, prin urmare se repezi spre el, de parcă ar fi fost un copil în mijlocul drumului iar nota aceea imposibilă, o mașină în plină viteză gata să-l strivească. Îl apucă de mână.

— *Detengase! Basta!* Nu știa limba spaniolă, însă auzea în fiecare zi acele două cuvinte. Stop. Gata.

Cesar se opri brusc și rămase cu gura deschisă, trist, cu forma ultimului cuvânt întipărită pe buze. Și pentru că ea nu îi ceru să o ia de la capăt, începu ușurel să tremure.

Roxane Coss îl ținea de braț. Cuvintele se învălmășeau în gura ei, însă el nu înțelegea nicio boabă. Se uită nedumerit, pricepu totuși că era contrariată, chiar speriată. Cu cât părea să fie încă și mai cuprinsă de panică, cu atât vocea îi devenea mai puternică și cuvinte fără înțeles pentru el dădeau năvală, până când, pentru că el nu zicea nimic, Roxane strigă:

— Gen!

Însă întreaga încăpere îi privea, așa ceva nu mai era de suportat. Cesar fu cuprins de tremur din cap până-n picioare și, în ciuda faptului că ea era alături, că mâna ei o atingea pe a lui, întoarse spatele și fugi. Stingheriți, toți cei de față tăcură, de parcă băiatul le apăruse brusc în pielea goală. Primul care a bătut din palme a fost Kato în vreme ce italienii, Gianni Davansate și Pietro Genovese, au strigat *bravo.* Atunci s-au pus toți să aplaude și să ovaționeze, însă el plecase, ieșise pe ușa din spate și se cocoțase într-un copac de unde adeseori, când era de gardă, privea ce mai e prin lume. Putea să-i audă, bâzâitul egal din salon ajungea până la el, dar cine să-l lămurească dacă își băteau joc de el sau nu? Poate că acum ea se imita pe ea însăși, pretinzând că e el care pretinde că e ea.

Ea însă îl apucase de mână pe Gen.

— Du-te după el! Spune-i cuiva să se ducă după el!

Când Gen se întoarse, Carmen era lângă el. Carmen era

întotdeauna acolo, cu ochi luminoși ațintiți asupra lui, gata să-i sară în ajutor de parcă îi salvase viața. Nici măcar n-a fost nevoie să-i spună, așa de bine se înțelegeau unul pe altul. Ea făcu stânga-mprejur și fugi afară.

După atâta vreme de împărțit același sălaș, fiecare știa ce le place celorlalți. Ishmael, de pildă, se ținea după vicepreședinte ca un cățeluș. Îl cauți pe Ishmael? Vezi unde-i vicepreședintele, băiatul trebuie să i se fi încurcat printre picioare. Beatriz era de găsit în fața televizorului, doar dacă nu i s-o fi ordonat cumva să se ducă într-altă parte. Pasiunea lui Gilbert era baia, mai cu seamă cada mare de lângă dormitorul principal, acolo unde apa pornește cu zgomot grozav de îndată ce se întoarce robinetul. Ce surpriză nemaipomenită fusese prima oară! Lui Cesar îi plăcea copacul, un stejar viguros, cu crengi aplecate până la zid pe care se putea urca lesne, totodată destul de groase ca să devină la nevoie un culcuș relativ confortabil. Cesar era socotit printre ai lor ori tâmpit ori temerar, pentru că uneori se urca atât de sus încât depășea zidul, așa încât oricare dintre soldații de dincolo ar fi putut să tragă în el ca într-o veveriță. Uneori generalii îi cereau să se uite de acolo în stradă și să raporteze ce se mai întâmplă, iar el o zbughea și-ntr-o clipită era sus, printre ramuri. Carmen n-avea de ce să își frământe mintea ca să dea de el. A ieșit în curte, un loc fără nicio asemănare cu cel din ajun. A luat calea cea mai ocolită ca să treacă pe lângă colțul acela apărat de întorsătura zidului și, uite, iarba strivită păstra urma spatelui ei. Sângele îi năvăli în cap și, ametită, trebui să se sprijine de zid. Doamne sfinte, dacă bagă cineva de seamă!? N-ar face mai bine să se oprească acum, să stea o clipă să îndrepte firele? Oare iarba se mai poate înălța la loc? N-o să rămână culcată la pământ? Știa însă că nu va putea să nu piseze iarăși la noapte iarba din locul ăla, să strivească ierburile din toată grădina cu șoldurile, cu umerii, cu tălpile ei goale. Dacă i-ar fi stat în puteri, l-ar fi adus acolo pe Gen fără să mai piardă vreo clipă, l-ar fi prins între picioare și s-ar fi cățărat pe el ca într-un copac. Cui ar fi putut oare să-i treacă prin minte că un bărbat ca el dorește să fie cu ea? Era atât de plină de certitudinea iubirii, încât uitase de ce ieșise în curte. Însă văzu în depărtare o gheată care atârna printre frunzele înalte din stejar, un soi de fruct mare și hidos, iar lumea se năpusti iarăși asupra ei. Carmen s-a apropiat, a

apucat o ramură de deasupra capului și a început să se cațăre.

Într-adevăr, Cesar era acolo, dârdâia, plângea. Oricine altcineva care ar fi încercat să se suie după el ar fi fost azvârlit de acolo drept în cap. L-ar fi lovit crâncen cu gheata sub bărbie și l-ar fi făcut să zboare cât-colo. Însă capul care urca era al lui Carmen, iar pe Carmen o plăcea. Își zise că trebuie să-l înțeleagă pentru că ea ține pe față la Roxane Coss. Ea era cea mai norocoasă, îi ducea gustarea de dimineață, dormea în fața ușii ei. Cum Carmen era foarte discretă, el nu mai știa și restul: că dormise în pat cu Roxane, că-i peria părul, că-i dusese iubitul pe ascuns în timpul nopții, că Roxane avea încredere în ea. Dacă ar fi știut toate astea putea să facă o criză de gelozie. Nu era cazul să-l vadă nimeni plângând ca un mucos, era însă oricum ceva mai puțin grav dacă era Carmen. Înainte să se fi îndrăgostit de Roxane Coss, cu mult înainte de venirea lor în oraș, se tot gândea cât de mult i-ar fi plăcut să o sărute pe Carmen, să o sărute și chiar mai mult decât atât, dar se lăsase păgubaș după ce luase o palmă zdravănă de la generalul Hector. Asemenea treburi erau complet interzise între soldați.

— Cânți atât de frumos, spuse ea.

Cesar întoarse capul. O crenguță îi zgârie ușurel obrazul.

— Aiurea, m-am făcut de râs, se căină el ascuns printre frunze.

Carmen încălecă o ramură de pe care putea să-l privească.

— Nu te-ai făcut deloc de râs! Trebuia să faci ce-ai făcut. N-aveai încotro.

De unde era, putea să vadă parcela de iarbă strivită. De sus părea mai mare și aproape rotundă, de parcă s-ar fi rostogolit împreună în cerc, ceea ce nu era cu neputință. Simțea mirosul de iarbă din păr. Dragostea e mișcare. Dă peste tine. N-ai încotro.

Cesar tot nu voia s-o privească. De acolo se putea vedea peste zid dacă s-ar fi întins câtuși de puțin. Ea nu se întinse.

— Roxane Coss m-a trimis să te aduc, îi zise. Ce spunea era pe cât se poate de aproape de adevăr. Vrea să-ți vorbească despre felul în care cânți. După părerea ei, ești foarte bun.

Putea să-i spună toate astea pentru că ea însăși îl socotea foarte bun și pentru că era sigură că tot asta avea să-i spună și Roxane. Nu ajunsese nici pe departe să știe atâta engleză încât să înțeleagă ce se vorbise în salon, dar începuse să descifreze

multe fără să fie nevoie să mai cunoască și vorbele.

— Ce știi tu!

— Uite că știu. Interpretul era de față.

— A zis „stop”. A zis „gata”. Am priceput și eu ce-a zis.

O pasăre coborî în zbor planat, sperând să găsească un loc unde să se așeze, însă își continuă drumul.

— Voia să-ți vorbească. Ce știe ea să spună în spaniolă? Oricine are nevoie de ajutorul lui Gen. El e singura cale ca să ajungi să pricepi ceva.

Cesar își trase nasul, își șterse ochii cu o mânecă. Într-o lume perfectă n-ar fi trebuit să fie Carmen cu el în copac. Ar fi trebuit să vină după el însăși Roxane Coss în persoană. I-ar fi mângâiat obrazul și i-ar fi vorbit într-o spaniolă perfectă. Ar fi cântat împreună. Cuvântul care denumește așa ceva e *duet.* Ar fi călătorit împreună prin lumea întreagă.

— Hai, doar nu ești veveriță. N-o să stai o veșnicie aicea sus. Trebuie să cobori să-ți faci rândul de gardă, iar când ai să vii are să-ți vorbească și ea prin intermediul interpretului. Ai să vezi, are să-ți spună cât ești de bun, iar ție are să ți se facă rușine că te-ai îmbufnat și că ai făcut pe nebunul cocoțându-te aici. Toată lumea ține să te felicite. O să rămâi fără toate astea.

Cesar întinse o mână și mângâie coaja aspră a copacului. Carmen nu mai vorbise niciodată așa. Când erau la instrucție, mai că nu deschidea gura de timidă ce era. Printre altele, asta o și făcea atât de atrăgătoare. N-o mai auzise înșiruind două propoziții.

— Cum se face că știi tu toate astea?

— Păi, nu ți-am spus, de la interpret.

— Și cum poți tu să știi că-i adevărat?

Carmen se uită la el de parcă n-ar fi fost în toate mințile, fără să-i mai spună totuși vreo vorbă. Coborî până la ramura de dedesubt, o strânse bine, își lăsă picioarele să atârne, apoi desfăcu mâinile și sări. Era expertă la sărit. Cu genunchii flexați, își îndreptă trupul de îndată ce atinse iarba cu picioarele fără să piardă nicio clipă echilibrul. Îl lăsă în urmă pe Cesar fără să-i adreseze nici măcar o privire peste umăr. N-are decât să stea acolo până când o să-i vină acru. Pe drumul de întoarcere trecu pe lângă o fereastră care dădea în salon. Ce ciudat e să vezi totul de afară! Se opri nițel lângă un tufiș care la vremea când ajunseseră ei acolo era rotunjit din foarfeci cum se cuvine, iar

acum crescuse aproape cât ea de înalt. Gen stătea lângă pian, vorbea cu Roxane Coss și cu domnul Hosokawa. Era și Kato. Îl privea pe Gen, îi vedea spatele drept și buzele moi, mâinile care o ajutaseră să se dezbrace și apoi o înfășuraseră cu grijă la loc în haine. I-ar fi plăcut să poată să bată în geam și să-i facă un semn cu mâna. Oricum, era minunat să urmărești persoana iubită fără să știe, ca un străin care o zărește prima oară! Nu se putea opri să-l admire, cu toate că ea nu era dintre cei care cred că tot ce zboară se mănâncă. Ia priviți-l pe bărbatul acela superb! Pe mine mă iubește omul acela strălucit! Se rugă Sfintei Roșa de Lima. Să-l ia pe Gen în pază. Să aibă parte de fericire și de viață lungă. Să-l ocrotească și să-l călăuzească. Mai privi o dată pe fereastră. El vorbea cu Roxane, Roxane care fusese atât de bună cu ea. Așa că se rugă și pentru ea. Înclină capul și făcu o cruce ca să ajungă rugăciunea cât mai grabnic.

— N-ar fi trebuit să-i cer să se oprească, spunea Roxane.

Gen traduse în japoneză.

— N-are unde să plece, o liniști domnul Hosokawa. O să se întoarcă. Să nu ne îngrijorăm!

În Japonia, se simțea adesea stingherit de afișarea asta modernă a sentimentelor, băieți și fete care se țin de mână în public, se sărută la despărțire în metrou! Asemenea gesturi erau de neînțeles pentru el. Era convins că sentimentele nu privesc pe nimeni altcineva și trebuie să rămână ferecate acolo, doar că el nu avusese nicicând inima plină ca acum. Atât de multă iubire de purtat, cât de dureroasă povară! Inimă grea! Cum să fi crezut că așa ceva poate să fie adevărat? Nu-și dorea decât să o ia de mână sau să-i pună un braț în jurul umerilor.

Roxane Coss se aplecă spre el, coborî o clipă capul pe umărul lui doar atât cât să-i atingă cămașa cu obrazul.

— Ah, ești totul pentru mine! suflă domnul Hosokawa.

Gen îl privi. Cum putea fi tradusă vorba tandră șoptită de patronul lui!? Domnul Hosokawa luă mâna Roxanei, o apropie de piept și atinse cu ea cămașa în dreptul inimii, înclină fruntea. Oare pentru el era semnul acela? Îi cerea să traducă? Sau doar pentru ea? Gen se simțea teribil de încurcat. Voia să privească în altă parte. Era o scenă intimă. Abia acum înțelese ce înseamnă asta.

— Totul! repetă domnul Hosokawa, însă de data asta îl privi pe Gen.

Așa că Gen traduse.

Încercă să vorbească și el cu glas cât mai scăzut.

— Cu tot respectul, domnul Hosokawa ar dori să știți că sunteți totul pentru el.

Îi spusese ceva foarte asemănător din partea rusului.

Spre norocul lui, Roxane nu întoarse capul. Cu ochii în ochii domnului Hosokawa, primea cuvintele de la el.

Carmen reveni. Era agitată, toți credeau că din pricina lui Cesar, pe când ea aproape că și uitase de el. Voia să se ducă spre Gen, dar mai întâi se duse la generalul Benjamin.

— Cesar e în copac, spuse ea.

Era gata să spună mai mult, însă își aminti în fața cui era. E întotdeauna mai înțelept să aștepți.

— Ce face acolo? o întrebă generalul.

Nu putea nici el să nu observe ce frumușică se făcea fata asta. Dacă ar fi fost așa de la început, nu ar fi înrolat-o. Ar trebui să-i spună să mai bage părul ăla sub caschetă. Ar trebui să-i dea drumul de îndată ce or să se întoarcă acasă.

— Stă bosumflat.

— Nu pricep.

— Se simte încurcat.

Poate că nu fusese deloc o idee bună să lase o fată drăguță să se ducă după Cesar. Unul dintre băieți trebuia să se fi dus să scuture copacul până când l-ar fi dat jos. Generalul Benjamin oftă. Fusese impresionat de cântecul lui Cesar. Se întreba dacă din pricina talentului avea hachițe, după cum și soprana avea hachițe. În cazul ăsta, ar fi fost nevoit să-l lase și pe Cesar să plece și, uite-așa, pierdea doi soldați. Asta îi aminti unde se află, iar întoarcerea acasă ori simpla alegere între păstrarea sau eliberarea cuiva din trupă i s-au înfățișat ca fiind cu neputință de realizat. De ce își pierdea el timpul cu fleacuri? Cesar în copac? Ei, și ce-i cu asta?

— Las’ să stea acolo!

Generalul Benjamin se uită peste capul lui Carmen spre partea cealaltă a camerei. Era felul lui de a încheia o conversație.

— Pot să transmit asta domnișoarei Coss?

Își plecă privirea spre ea clipind. Era ascultătoare, binecrescută. Ce păcat că toată povestea asta nu ieșise mai bine! Desigur că fetele frumoase aveau și ele un rol în revoluție.

N-avea niciun rost să fie dur cu ea.

— Cred că ar vrea să afle și ea.

Carmen, fericită, se înclină adânc.

— Salută! se răsti generalul.

Iar Carmen îl salută păstrând o expresie la fel de serioasă ca a oricărui soldat. Apoi plecă în grabă.

— Cesar e-ntr-un copac, le spuse Carmen.

Se plasase între domnul Hosokawa și Kato. Îl avea în față pe Gen, așa că n-ar fi putut să-l apuce de mânecă în fața tuturor dacă simțea nevoia s-o facă. Îi adora vocea când îl auzea traducând.

— Nu vrea să intre în casă? întrebă Roxane.

Ochii ei albaștri erau înconjurați de umbre vineții. Carmen n-o mai văzuse atât de obosită decât în primele zile.

— Ei, o să vină el. E tare stânjenit. Crede că s-a făcut de râs. Își închipuie că socotiți că-i o prostie faptul că a încercat să cânte. Eu i-am spus că nu credeți așa ceva.

O privea pe Roxane, prietena ei.

Gen traduse vorbele în engleză și în japoneză. Atât cei doi bărbați cât și Roxane aprobau. Cuvintele lui Carmen în japoneză. Aveau o sonoritate atât de plăcută!

— Vrei să-l întrebi pe general dacă aș putea să mă duc chiar eu afară după el? întrebă Roxane. Crezi c-ar fi cu putință?

Carmen asculta. Era inclusă. Credeau că ea ar fi persoana cea mai indicată să ceară așa ceva. I se cerea părerea. Era mai mult decât orice și-ar fi închipuit! Dintre toți oamenii ăștia din încăpere, cu banii, cu educația și cu talentul lor, ei credeau că ea era cea mai indicată. Ar fi dorit să-i spună lui Roxane Coss, cu cea mai politicoasă voce de pe lume: nu, nu vă vor lăsa nicicând afară, dar eu sunt încântată că mi-ați pus mie întrebarea. E drept, n-ar fi avut ea idee cum să spună toate astea în engleză. Generalii nu erau atenți la conversația lor, Hector și Alfredo părăsiseră încăperea, băieților nu le păsa, numai Beatriz trăgea cu urechea. Carmen o vedea cu coada ochiului. De ce nu s-ar bizui oare pe Beatriz? Avusese încredere în ea. Oricum, de data asta nu făcea nimic interzis.

— Spune-i că o să fiu încântată să-i transmit rugămintea, i se adresă lui Gen.

Știa că nu se ține așa cum s-ar cuveni și încercă să își îndrepte spatele, să semene cu Roxane Coss. Se strădui să

tragă de umerii căzuți, deși efectul rămânea ascuns de cămașa verde care o acoperea ca o prelată.

Îi mulțumiră în engleză, în japoneză, iar la sfârșit în spaniolă. Gen era mândru de ea, era conștientă de asta. În alte condiții, i-ar fi pus mâna pe umăr și i-ar fi spus-o de față cu toți prietenii lui. Ce păcat că nu era cu putință să i se îngăduie lui Roxane Coss să iasă în grădină să-i vorbească lui Cesar, rămas cocoțat în copac! Reținerea ostaticilor înăuntrul casei era prioritară. Cine să aibă regula asta importantă mai vie în conștiință decât Carmen, care tocmai o încălcase în ajun?! Însă nu era de nasul ei să refuze rugămintea. Nimeni nu-i ceruse ei un răspuns, i se spusese doar să transmită generalului o întrebare. La drept vorbind, ar fi preferat să n-o facă. Ce rost are să ceri, când știi că ai să fii refuzat? Carmen se întreba dacă n-ar fi fost mai bine să-l întrebe pe general cu totul altceva, de pildă dacă n-ar avea cumva poftă de o ceașcă de cafea fierbinte, toți ar vedea că-i vorbește fără să audă. S-ar întoarce și le-ar spune că din păcate nu se poate. Însă nu putea să o înșele nici pe Roxane Coss, nici pe domnul Hosokawa, oameni care puneau preț pe părerea ei și se purtau cu ea prietenește. Mai cu seamă nu putea să-l mintă pe Gen. Trebuia să transmită întrebarea pentru că a zis că are să o facă. I-ar fi convenit să aștepte vreo oră-două. Generalilor nu le face plăcere să fie abordați când abia au fost deranjați. Însă o oră-două nu se putea aștepta. Cesar n-ar mai fi fost de multă vreme în copac. Carmen stătuse și ea în copacul acela, știa așadar că e totodată agreabil și incomod. Porția de timp petrecută îmbufnat printre crengi era limitată, iar Roxane Coss dorea să profite de ocazie ca să-l ademenească pe Cesar să coboare. N-avea niciun rost să stea să le explice ostaticilor dragi ei mecanismul reacțiilor generalului, după cum era de prisos să își dea osteneala să dezvăluie scopul lui Roxane Coss generalului Benjamin, căruia puțin i-ar fi păsat de una ca asta. Tot ce putea să facă era să transmită rugămintea. Carmen zâmbi, părăsi grupul, traversă în sens invers camera până lângă șemineu unde stătea generalul Benjamin într-un fotoliu cu rezemătoare de cap. Citea ziarele. N-ar fi putut spune ce ziare erau, deși vedea că sunt scrise în spaniolă. Acum putea să citească un pic, însă nu foarte bine. Generalul privea puțin cruciș pe sub sprâncenele îmbinate la rădăcina nasului. Erupția era întinsă pe tot obrazul și pătrunsese

într-un ochi ca lava topită, dar nu părea să mai fie infectată. A ridicat o mână să pipăie bubulițele, a tresărit de durere și s-a reîntors la citit. Știa ea ce știa, n-ar fi trebuit să-l scoată dintr-ale lui.

— Domnule! murmură ea.

Nu trecuseră cinci minute de când îi vorbise ultima oară, însă o privi de parcă n-o recunoștea. Ochii îi erau roșii și umezi, mai cu seamă cel stâng, înconjurat de pustule cât gămălia acului.

Carmen așteptă să vorbească, el însă tăcea. Era datoria ei să deschidă gura.

— Vă rog să mă iertați, domnule general, că vă deranjez din nou, însă Roxane Coss m-a rugat să vă rog…

Se opri, zicându-și că avea să i-o reteze și s-o trimită la plimbare. El însă tăcu mâlc. Stătea. Dacă ar fi întors capul și s-ar fi apucat din nou de citit, putea să înțeleagă. Dacă țipa, știa ce să facă, numai că generalul Benjamin nu făcea decât s-o privească. Carmen își trase răsuflarea, își îndreptă umerii și o luă de la capăt.

— Roxane Coss ar vrea să iasă în grădină să-i vorbească lui Cesar. Știți, Cesar e în copac. Vrea să-i spună că a cântat bine.

Din nou așteptă, din nou nu se întâmplă nimic.

— În cazul ăsta, și traducătorul ar trebui să se ducă, să priceapă Cesar ce i se zice. Am putea trimite câțiva să-i păzească. Aș putea să-mi iau și eu arma…

Se opri și așteptă răbdătoare refuzul rugăminții. Nu-i trecuse altă posibilitate prin cap. Însă el nu spunea nimic, ba chiar strânse pleoapele o clipă ca și cum n-ar mai fi vrut s-o vadă înaintea ochilor. Ea aruncă o privire spre ziare și simți un fior înghețat. Brusc îi fu teamă că generalul avea vești proaste, că în ziarele alea era ceva care amenința să-i distrugă ei fericirea.

— Domnule general Benjamin, i se adresă aplecându-se așa încât să nu audă altcineva. E ceva grav?

O șuviță de păr scăpată de după urechea ei căzu pe umărul generalului. Mirosea a lămâie. Roxane îi spălase părul cu un șampon de lămâie comandat de Messner din Italia.

Aroma lămâilor. E doar un băietan care aleargă pe stradă spre școală cu un sfert de lămâie strâns între dinți, strălucirea galbenă a cojii se zărește printre buzele întredeschise, acrimea

aia fără egal, gustul imposibil de confundat de care nu se mai putea lipsi. Luis, frate-său mai mic, aleargă alături de el. Pentru că nu e decât un băiețel, Benjamin are grijă de el. Ține și el o felie de lămâie în gură, se uită unul la altul și izbucnesc în râs așa că trebuie să ducă mâna la gură să nu cadă cojile. Aroma de lămâie îl aduce înapoi. Carmen mai voia ceva. E tot în salon. De ce oare înțelege de-abia acum că toate astea aveau să sfârșească rău? Nu i se pare ciudat că știe, ci că n-a știut chiar de la început, că n-a pus trupa să facă stânga-mprejur și să dispară prin conductele de aerisire chiar în clipa când se lămuriseră că președintele Masuda nu era prezent la petrecere. Greșeala aia era acum aproape cu neputință de înțeles. Totul din pricina speranței. Speranța ucide.

— Vrea să iasă?

— Da, domnule!

— Cesar mai e acolo?

— Așa cred, domnule.

Generalul Benjamin dădu din cap.

— Ce vreme frumoasă s-a făcut! Se uită îndelung pe fereastră să se asigure că e adevărat ce spune. Să iasă toți afară! Informează-i pe Hector și pe Alfredo. Puneți soldați de-a lungul zidului. Se uită îndelung la Carmen. Dacă ar fi avut ceva în cap, ar fi fost mai atent cu fata asta. Avem nevoie de ceva aer aici, nu crezi? Să-i vadă și pe ei nițel soarele.

— Toți, domnule? Vreți să spuneți domnișoara Coss și interpretul?

— Vreau să spun toți ăștia. Făcu un gest larg. Dă-i pe toți afară!

Astfel, chiar a doua zi după ce Carmen fusese afară cu Gen, toată lumea primi permisiunea să iasă în curte. N-ar fi vrut să fie ea cea care să le ducă vestea generalilor Hector și Alfredo. N-avea însă de ales, primise ordin. Se opri în pragul biroului, uluită de noutate. Afară! Generalii se uitau la un meci de fotbal. Ședeau pe marginea canapelei, strângând genunchii în mâini, urlând la televizor. Pe masa din fața lor era un joc de cărți părăsit, printre pernuțe se vedeau două pistoale automate. Când reuși să le atragă atenția, nu spuse nicio vorbă despre cererea de a ieși afară, despre dorința Roxanei Coss de a vorbi cu Cesar care era în copac, nu comunică decât că generalul Benjamin luase o hotărâre și că o trimisese pe ea să-i anunțe.

Folosi cât mai puține cuvinte cu putință.

— Afară? urlă generalul Alfredo. Demență! Cum să-i supraveghem afară?

Gesticula cu mâna fără două degete, la vederea căreia Carmen simțea întotdeauna o profundă compasiune.

— Ce-i de supravegheat? exclamă generalul Hector, întinzându-și oasele cu mâinile ținute deasupra capului. Ca și cum ar mai pleca undeva acuma!

Era o surpriză. Hector se împotrivea de obicei la orice opinie. Dacă ar fi protestat vehement, amândoi l-ar fi determinat poate pe Benjamin să se răzgândească. Soarele intra însă pe toate ferestrele, în jur se instalase lâncezeala. La urma urmelor, de ce n-ar deschide ușile? Și de ce nu azi, dacă zilele nu se deosebesc unele de altele? Merseră în salon, cei trei generali chemară trupa și ordonară să ia fiecare pușca și să o încarce. Chiar după luni de tolăneală pe canapele, băieții, Beatriz și Carmen erau încă ageri. Nu știau cu ce rost încarcă puștile, nu întrebaseră. Primiseră un ordin și îl executau cu priviri mai reci ca de obicei. Generalul Benjamin nu se putu abține să își spună că ar fi destul să le dea ordin să ucidă toți ostaticii și s-ar supune pe loc. Ar face tot ce li s-ar cere să facă. Era o idee bună să iasă. Au și soldații ceva de făcut! Le amintește ostaticilor atât de autoritatea, cât și de bunăvoința lui. Era momentul să se iasă din casă.

Roxane Coss avea brațul domnului Hosokawa de care să se sprijine, Gen însă rămase singur, cu ochii la iubita lui care alerga împreună cu cedați soldați prin salon, cu pușca la piept.

— Nu pricep ce se întâmplă, șopti domnul Hosokawa.

O simțea pe Roxane tremurând, îi apăsa mâna cu a lui.

Parcă se apăsase pe un buton și cei despre care își închipuiau că i-ar cunoaște deveniseră brusc persoane străine.

— Înțelegi cumva ce spun? îl întrebă Roxane pe Gen în șoaptă. Ce s-o fi întâmplat?

Firește că înțelegea. Strigau „Încărcați armele! Alinierea!” Ce rost ar fi avut să-i traducă lui Roxane așa ceva!? Ceilalți ostatici se strânseseră lângă ei. Se îngrămădeau unii într-alții ca niște oi pe câmp sub o ploaie torențială. Treizeci și nouă de bărbați și o femeie, un grup din care nervozitatea se ridica în aer ca un abur.

Generalul Benjamin păși înainte și strigă:

— *Traductor!*

Domnul Hosokawa îi atinse interpretului brațul în clipa când acesta păși înainte. Gen ar fi vrut să-și păstreze curajul. Chiar dacă nu era pe lângă ei acum, dorea să rămână curajos în ochii lui Carmen.

— Am hotărât să iasă toată lumea afară, îi spuse generalul Benjamin. Anunță-i că acum ies cu toții afară.

Gen însă nu traduse. Asta nu mai ținea de meseria lui.

— În *ce* scop?

Dacă urma o execuție, n-avea să fie el cel care conduce oițele la zid. Nu-i destul să traduci ce ți se spune, trebuie să cunoști adevărul.

— În ce *scop*? repetă întrebarea generalul Benjamin.

Se apropie atât de mult, încât Gen văzu vinișoarele roșii mai subțiri decât ața de cusut care îi împânzeau obrazul.

— Mi s-a spus că Roxane Coss vrea să iasă afară.

— Și-i lăsați pe toți afară?

— Ai vreo obiecție?

Generalul Benjamin era gata să se răzgândească. Tot ce le arătase oamenilor ăstora nu fusese decât bunăvoință, iar acum îl priveau ca pe un ucigaș.

— Credeți că vă trimit afară ca să vă împușc?

— Păi, armele…

Gen se înșelase. Acum își dădea seama.

— Protecție, spuse generalul, printre dinți.

Gen se întoarse cu fața spre ceilalți, cei pe care îi considera ai lui. Se vedea cum li se luminează chipurile la auzul vocii lui.

— Ne ducem în curte, spuse Gen în engleză, în japoneză, în rusă, în italiană, în franceză. Ne ducem în curte, spuse în spaniolă și în daneză.

Numai patru cuvinte, însă în fiecare limbă reușea să transmită că nu vor fi împușcați, că nu era niciun vicleșug la mijloc. Grupul se înveseli, oftă ușurat și se risipi. Preotul își făcu iute o cruce în semn de recunoștință pentru ruga împlinită. Ishmael se duse și deschise ușa, iar ostaticii ieșiră pe rând la lumină.

Slăvită lumină!

Vicepreședintele Ruben Iglesias nu crezuse să apuce să mai simtă iarba sub picioare. Părăsi poteca de dale de șist și se scufundă în vegetația luxuriantă a propriei curți. O privise în

fiecare zi pe fereastra salonului, dar acum, că era cu adevărat acolo, îi părea o nouă lume. Se plimbase oare el seara în jurul peluzei? Dăduse el atenție copacilor, minunatelor tufe înflorite care creșteau în jurul zidului? Oare cum le-o fi zicând? Își îngropă capul în cuibul de flori mov și trase mireasma adânc în piept. Doamne Dumnezeule, dacă ieșea cu viață din povestea asta, o să fie mai grijuliu cu plantele lui. Poate chiar că s-ar apuca de grădinărit. Frunzele noi erau de un verde lucios și catifelate la pipăit. Prinse câteva între degetul mare și arătător, atent să nu le strivească. De prea multe ori sosise acasă după apusul soarelui. Viața grădinii se restrângea pentru el la umbre și la siluete. Dacă e adevărat că poți să te întâlnești cu norocul și a doua oară într-o viață de om, el avea să își bea cafeaua de dimineață în grădină. O să se întoarcă de la treburi să prânzească alături de nevastă pe o pătură întinsă sub pomi. Fetele or să fie la școală, dar o să țină băiatul pe genunchi să-l învețe numele păsărilor. Cum de-a ajuns el să trăiască într-un loc atât de minunat? Inaintă prin iarbă spre aripa de vest a casei. Iarba era atât de deasă încât n-avea să fie ușor de tăiat. Îi plăcea așa. Poate că nici n-o să mai bage coasa în ea. Cu un zid înalt de trei metri în jur, faci ce vrei în grădina ta. Noaptea târziu, ar putea chiar să facă dragoste cu nevasta în locul acela unde zidul cotește în jurul unui petic de iarbă și trei copăcei subțiratici se țin laolaltă. Ar putea să se ducă acolo după ce copiii sunt în pat, după ce se culcă servitorii. Cine i-ar fi văzut? Pământul sub ei e la fel de moale ca patul. Își imagină părul ei lung, negru, despletit și răspândit prin iarba deasă. O să fie un soț mai bun, un tată mai bun. Se lăsă în genunchi și întinse mâna printre crinii înalți galbeni. Trase de o buruiană la fel de înaltă ca florile, cu tulpina groasă de un deget, apoi de alta și de alta din nou. Mâinile îi erau pline de tulpini verzi, de rădăcini, de pământ. Era așa demult de lucru!

Soldații nu-i împingeau, nici nu-i mânau într-un loc sau într-altul. Stăteau pur și simplu de-a lungul zidului la distanțe egale. Se sprijineau de zid în bătaia soarelui. Erau mulțumiți și ei să facă ceva diferit. Erau mulțumiți să aibă din nou armele cu ei, să se simtă niște adevărați ostași înarmați, așezați în formație. Ostaticii își tot ridicau brațele deasupra capului și se întindeau. Unii priveau florile, alții se întinseseră în iarbă. Gen nu se uita la flori, ci la soldați, iar când întâlni ochii lui Carmen, ea îi făcu

ușurel un semn din cap și îi arătă discret cu vârful puștii unde se afla copacul lui Cesar. Fiecare arăta satisfăcut să se afle afară, în lumina soarelui. Pentru voi am făcut asta, ar fi vrut Carmen să spună, eu am transmis întrebarea. Dar nu scoase nicio vorbă. Trebuia să nu se mai uite la Gen ca să nu zâmbească.

Gen dădu peste Roxane care îl ținea de mână pe domnul Hosokawa. Se plimbau de parcă nu erau decât ei doi în grădină. Arătau altfel în dimineața asta, nu mai părea chiar atât de ciudat să se afle unul lângă celălalt. Gen se întrebă dacă nu cumva și el arăta schimbat. Își spuse că poate n-ar trebui să-i deranjeze, dar nu știa câtă vreme mai avea să li se permită să rămână afară.

— Am aflat unde e băiatul, spuse Gen.

— Băiatul? se miră domnul Hosokawa.

— Cântărețul.

— Ah, desigur, băiatul!

Gen repetă în engleză și toți trei porniră spre copacul de lângă zidul din spatele casei.

— E acolo sus? întrebă Roxane.

Îi venea greu să se concentreze, vântul și vegetația abundentă o zăpăceau. Obrajii îi frigeau de atâta soare. Voia să mângâie zidul, să își împletească degetele printre firele de iarbă. Nu i se mai întâmplase vreodată să-i fie atenția atrasă de iarbă.

— Acesta e copacul.

Roxane dădu capul pe spate și văzu de îndată tălpile celor două ghete care atârnau printre crengi. Putea să vadă și o cămașă, ba chiar și o bărbie.

— Cesar? Un chip apăru printre frunze. Spune-i te rog că eu am zis că a cântat foarte frumos, îi ceru ea lui Gen. Spune-i că vreau să-i fiu profesoară.

— Își bate joc de mine, strigă Cesar.

— Tu de ce-ți închipui că suntem toți afară? îl întrebă Gen. Arată asta a bătaie de joc? Ea a ținut să vină să-ți vorbească, iar generalii au hotărât să ieșim toți. Găsești că așa ceva e nimica toată?

Cam așa și era. De unde se instalase, Cesar vedea tot. Erau cei trei generali și toți soldații, cu excepția lui Gilbert și Jesus. Ei fuseseră probabil lăsați de gardă înăuntru. Toți ostaticii mergeau prin curte de parcă erau beți sau orbi, pipăiau și

miroseau, se clătinau și dintr-odată se așezau pe jos. Erau îndrăgostiți de locul ăsta. Nu l-ar mai fi părăsit nici dacă se dărâma zidul. Să-i fi împuns cu țeava puștii în spate, să le fi cerut să plece, ei tot s-ar fi întors.

— Vasăzică ați ieșit, se minună Cesar.

— Și-a pus cumva în cap să rămână cocoțat în copac? întrebă Roxane.

Chiar și pentru Cesar era greu de înțeles că nu i se dăduse ordin să vină la datorie. N-ar fi îndrăznit să nu coboare. Putea doar să își închipuie că fusese uitat în învălmășeala produsă de hotărârea de a se ieși. Toți îl uitaseră, în afară de Roxane Coss.

— Nu e de părere că m-am făcut de râs?

— Vrea să știe dacă sunteți de părere că s-a făcut de râs, traduse Gen.

Ea suspină în fața unei atât de copilărești compătimiri de sine.

— Dacă rămâne în copac se face de râs, dar cu cântatul, în niciun fel.

— Te faci de râs în copac, nu la cântat, îi transmise Gen. Dă-te jos și vorbește cu ea.

— Nu prea sunt convins, replică Cesar.

Dar era. Se și vedea cântând împreună cu ea, auzea vocile lor urcând împreună, îi simțea mâna strânsă într-a lui.

— Ce-ai de gând, să rămâi toată viața-n copac? strigă Gen.

Îl durea ceafa tot căznindu-se să se uite în sus.

— Parc-ar vorbi Carmen, răspunse Cesar.

Se aplecă și apucă o creangă de sub el. Stătuse cam multișor acolo sus. Avea un picior amorțit și altul țeapăn. Când atinse pământul, niciunul nu-l susținu, căzu așadar grămadă printre cei trei și se lovi cu capul de trunchi.

Roxane Coss se lăsă în genunchi și îi prinse capul în mâini. Simțea cum îi zvâcnește sângele în tâmple.

— Doamne Dumnezeule, eu nu i-am cerut să se arunce!

Domnul Hosokawa prinse din zbor o umbră de surâs pe chipul lui Cesar. O intenție de zâmbet repede reprimată, însă ochii tot închiși îi ținea.

— Spune-i că n-a pățit nimic, îi ceru domnul Hosokawa lui Gen. Iar băiatului spune-i că poate să se ridice.

Gen îl ajută pe Cesar să stea așezat, îl propti de trunchiul copacului ca pe o păpușă moale. Deși îl durea cumplit capul,

Cesar nu mai avea nimic împotrivă să deschidă ochii. Roxane Coss era lângă el, atât de aproape, încât parcă putea să o vadă pe dinăuntru. Ce ochi albaștri! Mult mai adânci, mult mai înșelători decât își imaginase de la distanță. Era tot în halat și în pijamaua albă, la o palmă de nasul lui, iar pijamaua avea un decolteu al cărui unghi se termina în locul unde i se apropiau sânii. Cine e japonezul ăsta bătrân care se ține scai de ea? Seamănă cam prea mult cu președintele. Cesar își zise că, la urma urmelor, în ciuda minciunilor îndrugate, putea să fie chiar președintele, sub nasul lor de la bun început.

— Fii atent la mine, spuse ea, iar interpretul a tradus în spaniolă.

Ea emise cinci sunete unul după altul. Îi cerea să le asculte, să le urmărească și să le repete. El îi văzu interiorul gurii, o grotă rozulie și umedă. Tot ce poate să fie mai intim.

Cesar își deschise gura, se auziră câteva cârâieli, apoi își atinse capul cu mâna.

— Lasă, spuse ea. Poți să cânți și mai târziu. Acasă cântai, înainte să vii aici?

I se întâmplase, firește, ca oricui, fără să-și bată capul, în vreme ce făcea altceva. Putea, de asemenea, să-i imite pe cei pe care îi auzea ocazional la radio, când nu era stricat. Numai că asta n-avea atât de-a face cu cântatul, cât cu scălâmbăielile care îi făceau pe cei din jur să se prăpădească de râs.

— Vrea el să învețe? E dispus să lucreze din greu ca să aflăm dacă are cu adevărat voce?

— Să lucrez cu ea? îl întrebă pe Gen. Doar noi doi?

— Îmi închipui că o să mai fie și alții prin jur.

Cesar îl trase de mânecă pe Gen.

— Zi-i că sunt timid. Zi-i că aș lucra mult mai bine dacă s-ar putea să fim singuri.

— Când o să știi englezește ai să-i spui asta chiar tu, îi recomandă Gen.

— Ce vrea? întrebă domnul Hosokawa.

Se apleca peste ei, încercând să o ferească pe Roxane de soarele care-i cădea în ochi.

— Aiureli, răspunse Gen. Apoi îl întrebă pe băiat în spaniolă: Da sau ba, vrei să iei lecții de la ea?

— Sigur că vreau, răspunse Cesar.

— Începem chiar azi după-amiază, hotărî Roxane. Începem

cu game.

Îi luă mâna și i-o mângâie. El se îngălbeni din nou și închise ochii.

— Să-l lăsăm să se odihnească, spuse domnul Hosokawa. Băiatul vrea să doarmă.

Cu palmele sprijinite de zid, Lothar Falken își dezmorți picioarele trecând greutatea corpului întâi pe un călcâi, apoi pe celălalt. Se îndoi din mijloc atât cât să atingă degetele de la picioare, apoi făcu torsiuni din șolduri într-o parte și în cealaltă, iar când își simți picioarele destul de încălzite și de sprintene începu să alerge desculț prin iarbă. Iritați, soldații luară la început poziție de tras, dar cam în silă, însă el nu se opri din alergat. În raport cu peluzele din orașe, curtea era mare, dar destul de mică față de o pistă de stadion, astfel încât, la puțin timp după ce dispăruse, Lothar termină de ocolit vila și reapăru cu capul sus, cu brațele legănate în ritm pe lângă corp. Era subțiratic, avea picioare lungi, zvelte, iar dacă asta scăpase din vedere câtă vreme fusese întins pe o canapea, aici, în soare, alergând în jurul vilei vicepreședintelui, nu era greu de constatat că fabricantul de medicamente german fusese cândva atlet. Cu fiecare nou ocol își simțea tot mai bine corpul, legăturile dintre mușchi și oase, efectul oxigenului care îi clocotea sângele. Ridica sus călcâiele, fiecare pas i se înfunda în iarba deasă. După o vreme, Manuel Flores din Spania începu să alerge lângă el, ținând pasul, dar rămase curând în urmă. Simon Thibault începu și el să alerge și se dovedi aproape de nivelul lui Falken. Ce zi superbă, ce putea fi mai potrivit decât alergarea! Victor Feodorov îi dădu prietenului Egor țigara începută și li se alătură, dar după două ture inima începuse să-i bată nebunește și se prăbuși exact în locul de unde pornise.

În vreme ce ei alergau, Ruben Iglesias plivea buruienile de pe unul dintre numeroasele straturi de flori. Un gest neînsemnat pe lângă enorma cantitate de muncă necesară. Era totuși un început. Oscar Mendoza și tânărul preot se aplecaseră să-l ajute.

— Ishmael, strigă vicepreședintele după amicul lui. Ce tot stai acolo să sprijini zidul? Treci la treabă! Carabina aia a ta, de care ești așa de mândru, ar fi mai de folos la afânat pământul!

— Nu te mai lega de băiat, protestă Oscar Mendoza. E singurul care-mi place.

— Știi bine că nu pot să vin, răspunse Ishmael schimbând

pușca de pe un umăr pe altul.

— Ei, ai putea să vii, reluă Ruben. Dar n-ai chef să-ți murdărești mânușițele. Le ții curate pentru șah. Da' treabă nu vrei să faci.

Ruben îi zâmbi. Chiar ar fi vrut să poată veni lângă el. Să-l învețe să recunoască buruienile. Îi trecu prin minte că Ishmael ar putea să devină fiul lui, celălalt fiu. Erau amândoi mici de statură și, oricum, lumea crede ce i se spune. Ar fi loc berechet pentru încă un băiat mic de statură.

— Ba fac treabă, răspunse Ishmael.

— Așa e, eu l-am văzut, aprobă Oscar Mendoza în vreme ce își curăța mâinile murdare de pământ. Face mai mult decât toți ceilalți. Nu e el prea înalt, dar e deștept și ca un taur de puternic. Trebuie să fii al naibii de deștept ca să câștigi la șah!

Se aplecă spre zid, către băiat.

— Ishmael, o să-ți dau o slujbă dacă vrei. Când se termină povestea asta poți să vii să lucrezi la mine.

Ishmael era obișnuit să i se facă tot felul de șicane. Ale fraților lui erau adesea crude. Ceilalți soldați nu-l lăsau în pace. Într-o zi, l-au făcut găleată, l-au atârnat de picioare și l-au coborât într-o fântână până ce i s-a înmuiat capul în apa rece. Felul în care îl zgândărea vicepreședintele era însă plăcut, pentru că îl făcea să se simtă ca o persoană aparte. De Oscar Mendoza nu era sigur. Nimic din expresia lui nu părea să fie o glumă.

— Vrei o slujbă? întrebă Oscar.

— N-are nevoie de nicio slujbă, spuse Ruben, trăgând spre el o grămăjoară de buruieni. Acum era momentul. Oscar îi oferise o deschidere. O să trăiască la mine. O să aibă tot ce-i trebuie.

Oscar își privi prietenul și fiecare pricepu că celălalt era serios.

— Oricine are nevoie de slujbă, insistă el. O să trăiască la tine și o să lucreze la mine. Nu sună bine, Ishmael?

Cu patul puștii între picioare, Ishmael îi privea pe cei doi. Să trăiască în casa asta? Să rămână aici? Să aibă o slujbă și să câștige banii lui? Ar fi trebuit să le râdă în nas și să le ceară să-l lase în pace. Să ia totul în glumă: nu, nu mă prindeți voi nici mort într-un loc ca ăsta! Așa trebuie să te porți când ești ținta glumelor tuturor. Trebuie să le râzi în nas. Dar el nu putea. Ar fi

vrut atât de mult să creadă că ce-i spuneau ei era adevărat.

— Ba da.

E tot ce fu în stare să răspundă.

Oscar Mendoza îi întinse mâna cu urme de pământ lui Ruben Iglesias, iar acesta i-o strânse călduros.

— Pentru tine batem palma, îi spuse Ruben cu glasul unui om fericit. Afacerea e încheiată.

O să aibă încă un băiat. Băiatul va fi adoptat legal. Va fi cunoscut după asta drept Ishmael Iglesias.

Preotul îi observase în tăcere. Se așeză cu fundul pe călcâie și își puse mâinile murdare pe coapse, străbătut de un fior înghețat de alarmă. N-ar fi trebuit să-i vorbească lui Ishmael în felul ăsta. Uitaseră de împrejurări. Singurul lucru de dorit era să rămână totul așa cum este și să nu pomenească nimeni de viitor, căci dacă îl chemau putea să dea peste ei.

— Uite, părintele Arguedas o să te învețe catehismul. Așa-i, părinte? O să veniți pe-aici să-i dați lecții și o să stăm împreună la masă.

Ruben se rătăcise în poveste. Ar fi vrut să poată vorbi la telefon cu soția lui, să-i comunice vestea cea bună. El avea să-i spună lui Messner, iar Messner avea să-i spună ei. Când o să-l cunoască pe băiat, o să se îndrăgostească de el.

— Sigur c-o să vin!

Părintele răspunsese fără convingere, însă ei n-au băgat de seamă.

Zece

Domnul Hosokawa își găsea drumul pe întuneric. Erau nopți când închidea ochii să nu-i obosească de prisos. Știa rosturile fiecărei santinele, pe unde mergeau, când dormeau. Știa și cine se culcă pe podea și cum să pășească atent pe deasupra. Pipăia colțurile zidurilor, ocolea șipcile care scârțâie, clanța apăsată de el foșnea ca frunza desprinsă din pom. Se mișca prin casă cu atâta dibăcie, încât socotea că dacă n-ar fi avut unde să se ducă putea oricând să își dezmorțească picioarele trecând din cameră în cameră numai pentru că era în puterile lui. Ba chiar îi trecuse prin minte că ar fi izbutit să scape de-acolo dacă voia, să o ia noaptea pe poteca dintre intrare și poartă și să se elibereze. Numai că nu voia.

Tot ce știa prinsese de la Carmen, care îl învățase fără ajutorul vreunui interpret. Ca să arăți cuiva cum să se strecoare tiptil, nu e nevoie de vorbe. Tot ce dorise cu disperare domnul Hosokawa să afle primise de la Carmen în doar două zile. El tot se mai plimba de colo-colo cu caietelul lui, adăuga în fiecare dimineață încă zece cuvinte la vocabular, dar se chinuia cu ținerea de minte. Știa în schimb să nu facă zgomot. Carmen îi confirma dibăcia cu o privire sau cu o ușoară atingere a degetelor pe dosul mâinii. Îi arăta cum să umble alături de ea dintr-un loc într-altul sub nasul tuturor fără să fie zăriți, îl învăța cum să treacă nevăzut. El își însușea modestia, scoțându-și din minte iluzia că toți cei din jur n-ar avea altceva mai bun de făcut decât să se intereseze de persoana și de deplasările lui. Abia după ce Carmen începuse să-l școlească a izbutit domnul Hosokawa să își dea seama de geniul ei aparte, geniul de a trece neluat în seamă. Cât de greu ar fi trebuit să-i fie une fete frumoase într-o casă plină de bărbați greu de stăpânit, dar ei parcă nu-i dădea nimeni nicio atenție! Reușise să treacă drept băiat, apoi, lucru și mai de laudă, izbutise să se facă uitată după ce se dăduse pe față că e o fată frumoasă. Când Carmen mergea printr-o cameră nedorind să fie remarcată, aproape că nici aerul nu se mișca în jur. Nu se furișa. Nu căuta ascunziș după pian, după vreun scaun. Trecea prin mijlocul încăperii fără să ceară nimic nimănui, cu capul sus, fără zgomot. De fapt, lecția asta i-o dăduse încă din prima zi, dar el de-abia acum înțelegea.

Ea l-ar fi însoțit la etaj în fiecare noapte. Așa îi și spusese lui

Gen. Era însă mai bine să fie în stare să se ducă de unul singur. Nimic nu-i face pe oameni mai stângaci decât frica, iar ea putea să-i arate cum să nu-i fie frică.

— E o fată extraordinară, i-a spus domnul Hosokawa lui Gen.

— Așa e, a aprobat Gen.

Domnul Hosokawa i-a adresat un zâmbet fugar, de unchi binevoitor, dând de înțeles că nu mai e nimic de adăugat. Intra și asta în joc. Lucrurile intime. Domnul Hosokawa avea acum o viață intimă. După părerea lui, avusese întotdeauna parte și de o viață personală, acum însă înțelegea că nimic din ce trăise până atunci nu fusese cu adevărat personal. Asta nu însemna că nu avusese secrete, iar acum avea. Acum se petrecea însă ceva între el și o singură altă persoană, ceva în întregime restrâns la ei doi, astfel încât n-ar fi avut rost nici măcar să încerce să pomenească ceva despre asta altcuiva. Se întreba dacă oricine avea o viață personală. Se întreba dacă soția lui ar avea. Era cu putință ca în toți anii dinainte să fi fost singur, fără să aibă măcar habar că în jurul lui era un întreg univers despre care nimeni nu vorbea.

Încă de la începutul captivității dormise cât e noaptea de lungă. Acum dormea și se trezea în plină beznă fără ajutorul vreunui ceas. Adesea, când făcea ochi, Gen era plecat. Atunci se ridica și mergea atât de liniștit, atât de dincolo de orice posibilă bănuială, încât dacă s-ar fi trezit cineva și l-ar fi simțit n-ar fi putut să își închipuie decât că se duce să ia o gură de apă. Pășea peste vecinii compatrioți și își continua drumul spre scara de serviciu de lângă bucătărie. O dată i s-a întâmplat să vadă lumină pe sub ușa unei anexe, ba chiar i s-a părut că deslușește șoapta cuiva, însă nu s-a oprit să afle ce e. Nu era treaba lui, discreția e o parte din felul de-a fi al celui invizibil. Scara de serviciu o urca în zbor. Niciodată nu se simțise atât de bine în pielea lui. Niciodată nu fusese mai plin de viață decât acum, când era o fantomă. Ar fi fost o minune să aibă veșnic de urcat scările alea, îndrăgostitul care își poartă pașii neîncetat spre iubită. Era fericit, cu fiecare treaptă era încă și mai fericit. Dorea să oprească timpul în loc. Însă, oricât de copleșit era de iubire, nu putea să alunge gândul care neîndoielnic era adevărat: că fiecare noapte petrecută alături de ea e un miracol, iar asta dintr-o sumedenie de motive, printre care nu cel mai puțin

însemnat era că, mai devreme sau mai târziu, aceste zile aveau să se sfârșească. Încerca să nu se lase furat de iluzia că va divorța, că-și va urma iubita din oraș în oraș, spectator în rândul întâi al fiecărui teatru liric din lume. Le-ar fi făcut bucuros pe toate, renunțând la orice pentru ea. Știa însă că răgazul ăsta de vreme era atât de neobișnuit, încât dacă ar fi fost să revină cândva la viețile lor dinainte nimic nu putea să mai fie la fel.

Când ajungea la ușa ei, avea mai mereu lacrimi în ochi, așa încât întunericul îi convenea de minune. N-ar fi vrut să o îngrijoreze. Ea se apropia, el își cufunda fața umedă în cascada de păr cu miros de lămâie. Era îndrăgostit, nu i se mai întâmplase să dăruie atâta tandrețe. Și nici nu primise vreodată. Poate că astfel de viață tainică nu avea cum să dureze o veșnicie. Poate că fiecare o căpăta un răstimp, ca să petreacă apoi restul vieții cu amintirea.

Cuibăriți în oficiu, Carmen și Gen luaseră o hotărâre: două ore întregi de lucru înaintea amorului. Carmen continua să ia în serios studierea scrisului și a cititului în spaniolă. Și cât de mult progresase! Cu unele ezitări pe ici, pe colo, era în stare să citească un paragraf întreg fără să ceară niciun ajutor. Se apucase de engleză fără șovăială. Putea să conjuge în întregime zece verbe și știa pe puțin o sută de substantive și alte părți de vorbire. Spera să învețe și ceva japoneză, să-i poată vorbi lui Gen pe limba lui când toată istoria asta avea să ia sfârșit, iar ei or să fie noaptea în patul lor. Gen era la fel de hotărât să continue lecțiile cu Carmen. Ar fi fost o prostie să ajungă atât de departe și apoi să lase totul baltă numai pentru că se iubeau. Oare nu e chiar asta iubirea? Să dorești tot ce-i mai bun pentru cineva, să vrei să-l ajuți pe celălalt cum se ajutau Carmen și Gen unul pe altul. Nu, nu, vor studia și vor face exerciții timp de două ore încheiate, nu mai puțin decât făceau înainte. După asta, da, timpul era al lor și puteau să facă tot ce aveau chef. Carmen șterpelise de la bucătărie minutarul pentru fiert ouă. Tocmai se așezau la lucru.

Mai întâi spaniola. Carmen dăduse în dulapul fetei vicepreședintelui peste un ghiozdan plin cu cărți de școală, cărți subțirele cu poze de câini pe copertă. Era și un caiet gros cu linii continue și cu linii întrerupte pentru exercițiile caligrafice. Fetița folosise doar cinci pagini. Scrisese alfabetul și cifrele. Își scrisese numele de mai multe ori, Imelda Iglesias, cu litere frumos

rotunjite. Carmen și-a așezat numele sub al ei. A notat apoi ce-i dicta *Gen: pescado, calcetin, sopa.* Pește, șosetă, supă. El nu dorea decât să își lipească buzele de gâtul ei. Asta n-avea de ce să oprească lecția. Ea era aplecată peste caiet, silindu-se să facă litere la fel de frumoase ca ale fetiței de opt ani. Două șuvițe groase de păr i-au căzut pe caiet. Carmen nu le-a luat în seamă. Și-a mușcat buza de jos să nu i se risipească atenția. El s-a întrebat dacă nu cumva se poate muri din pricina unei dorințe prea puternice. În cămăruța aceea strâmtă unde se păstrau farfuriile nu erau alte mirosuri în afară de ale ei, aroma de lămâie din păr, mirosul de arsură de soare al uniformei și parfumul subtil, tainic, al pielii. Treizeci de secunde cât să o sărute pe gât, nu cerea prea mult. Nu e nicio supărare dacă ea își vede de scris. Ar săruta-o atât de ușor, nici măcar nu i s-ar clinti creionul pe foaie.

Când ridică ochii, fața lui era atât de aproape de a ei încât nu mai putea să își aducă aminte de cuvântul pe care tocmai i-l dictase și simțea că dacă l-ar fi repetat oricum nu mai era în stare să-l scrie și nici măcar să rotunjească o singură literă fără să părăsească linia dreaptă a caietului. Tot ce i-ar fi trebuit era un sărut, un singur sărut care să-i limpezească mintea, după care ar fi din nou în formă, gata să reînceapă lucrul. I se uscase gâtul și îl privea fără să clipească. Era sigură că nu i-ar fi trebuit decât un sărut ca să poată studia noaptea întreagă. Și așa tot școlăriță ar fi rămas. Oricum nu-i era capul la litere, nu se gândea decât la iarbă, iarba și pomii și cerul întunecat al nopții, mireasma de iasomie când el îi trăsese cămașa peste cap și căzuse în genunchi să-i sărute pântecul, sânii…

— *Pastel*, dictă Gen cu voce nesigură.

Poate că fusese, cine știe cum, dresată să funcționeze într-un mod pe care ea însăși nu îl înțelegea, ca un câine polițist, pentru că vorba aceea, care printre altele înseamnă „cozonac”, a dezlănțuit-o. De îndată ce fu rostită, se prăbuși peste el, cartea și caietul au zburat pe podea. Începu să-l înfulece, să își frece limba de limba lui, să se rostogolească pe lângă rafturile de jos unde erau aranjate castroane de supă cuibărite unele într-altele.

Nu s-au mai întors la lucru în noaptea aia.

Astfel încât noaptea următoare au căzut de acord: o oră de studiu înainte de a ceda ispitei. S-au concentrat cu mare

seriozitate. Însă planul ăsta fu dat peste cap cu trei minute mai repede decât fusese momentul ratării celui din ajun. Erau nesăbuiți, nesătui, incurabili și orice-ar fi făcut făceau încă o dată.

Au experimentat și intervale de timp mai scurte. Tot degeaba. Până când Gen a venit cu următoarea idee: o dată ușa trasă după ei, în siguranță, amor; în continuare, studiu. A fost de departe cea mai izbutită planificare. Mai și adormeau ei puțintel, Carmen făcută ghem la pieptul lui Gen, Gen prins ca-ntr-un clește de brațul lui Carmen. Ca niște soldați căzuți la datorie, rămâneau unde se prăbușeau. Alteori erau siliți de uitare să repete la repezeală amorul, de cele mai multe ori însă reușeau totuși să și lucreze un pic. Înainte de prima geană de lumină, își dădeau un ultim pupic de noapte bună, Carmen pleca la culcare pe culoar în fața ușii Roxanei, Gen înapoi, pe podea, alături de canapeaua domnului Hosokawa. Uneori li se năzărea un zgomot ușor când acela cobora scările, alteori Carmen se încrucișa cu el pe culoar.

Erau oare ceilalți la curent? Posibil, dar nu spuneau nimic. Îi bănuiau doar pe Roxane Coss și pe domnul Hosokawa, care nu ezitau în plină zi să se țină de mână ori să schimbe un sărut fugar. Dacă îi suspecta careva de ceva pe Gen și pe Carmen, era doar că îi ajută pe ceilalți doi să se întâlnească. Oricât de improbabilă ar fi fost perechea lor, Roxane Coss și domnul Hosokawa erau membri ai aceluiași trib, tribul ostaticilor. Atât de mulți o plăceau, încât era firesc să-i placă și ei de cineva. Cu Gen și cu Carmen era cu totul altă poveste. Chiar dacă generalii se bizuiau pe talentele de traducător și de excelent secretar ale lui Gen, chiar dacă îl considerau inteligent și cu un comportament destul de agreabil, nu uitau nicio clipă cine era. Iar Carmen, deși ostaticii aveau o slăbiciune pentru ea, îi apreciau privirea plecată și lipsa ei de gust pentru amenințarea directă cu arma, la orice chemare de-a generalilor se ducea să stea cu ei.

Viața se îmbunătățise recent pentru toți ostaticii, nu doar pentru îndrăgostiți. O dată deschisă ușa spre curte se deschidea acum în mod regulat. Ieșeau în fiecare zi și stăteau la soare. Lothar Falken încurajase și pe alții să alerge. Făcea cu ei câteva exerciții, apoi alergau în grup în jurul casei. Soldații jucau fotbal cu o minge găsită la subsol. Uneori se înfiripa un adevărat meci,

teroriști contra ostatici, însă teroriștii erau mult mai tineri și mai în formă și câștigau aproape întotdeauna.

Adesea Messner îi găsea pe toți în curte.

Părintele Arguedas, care de astă dată era ocupat cu săpatul, se ridică și-i făcu un semn de bun găsit.

— Cum mai e lumea? întrebă preotul.

— Nerăbdătoare, răspunse Messner.

Spaniola lui se îmbunătățise, totuși se interesă de Gen. Părintele Arguedas întinse mâna spre o siluetă lungită sub un copac.

— Doarme. Teribil ce-l mai pun ăștia la treabă! La fel și pe dumneata. Prea multă muncă! Să nu fie cu supărare, însă și dumneata arăți obosit.

E adevărat că-n ultima vreme Messner își pierduse sângele rece care îi îmbărbătase la început. Parcă îmbătrânise zece ani în cele patru luni și jumătate de când trăia aici. În vreme ce tuturor celorlalți părea să le pese din ce în ce mai puțin, lui Messner îi păsa din ce în ce mai mult.

— Soarele ăsta nu-mi e deloc prielnic, explică Messner. Cetățenii elvețieni sunt meniți să-și ducă viața la umbră.

— E foarte cald, recunoscu preotul. Însă plantele o duc de minune. Ploaie, soare, secetă, nimic nu le stă-n cale!

— Nu vreau să vă țin din treabă.

Messner îl bătu pe umăr ușurel. Își amintea cum încercaseră în câteva rânduri să-l scoată de acolo, iar el refuzase. Se întreba dacă până la urmă părintelui n-avea să-i pară rău că rămăsese. Probabil că nu. Spre deosebire de Messner, firea lui nu părea înclinată spre regrete.

Paco și Ranato au apărut în goană de pe peluza laterală, numită acum teren de joc și l-au percheziționat fără nicio tragere de inimă, adică i-au dat câteva lovituri ușoare cu palma peste buzunare. Apoi s-au înapoiat la jocul întrerupt în acest scop.

— Gen, zise Messner și cu vârful pantofului atinse umărul celui adormit. Pentru numele lui Dumnezeu, trezește-te!

Gen dormea somnul unuia care a înghițit un pumn de somnifere. Avea gura întredeschisă și molatică, brațele îi erau întinse pe lângă corp. Sforăia ușurel.

— Hei, interpretule!

Se aplecă și îi prinse o pleoapă între degetul mare și

arătător. Gen se scutură și deschise încet ochii.

— Doar știi spaniola, spuse el cu voce cleioasă. O știai de la bun început. Acum lasă-mă în pace!

Se rostogoli pe o parte și își trase genunchii la piept.

— Nu știu spaniola. Nu știu nimic. Ridică-te!

Lui Messner i se păru că pământul tremură. Desigur că și Gen simte de vreme ce stă cu obrazul lipit de iarbă. Era doar închipuirea lui că pământul se cască sub ei? Ce știau inginerii ăia? Cine putea să spună dacă n-o să-i înghită pământul pe toți, soprană și criminali de rând laolaltă? Messner se lăsă în genunchi. Apăsă iarba cu palmele și când se lămuri că nu era decât o criză de nebunie trecătoare îl scutură din nou pe Gen.

— Ascultă-mă cu atenție! vorbi el în franceză. Trebuie să-i convingem să se predea. Astăzi. Nu mai merge. Pricepi ce-ți spun?

Gen se rostogoli pe spate, se întinse ca o pisică și încrucișă brațele sub cap.

— Pe urmă să convingem copacii ăștia să facă pene albastre. Unde ți-a fost capul până acum, Messner? N-ai băgat de seamă că ăștia nu ascultă de nimic? Mai cu seamă de unii ca noi.

Unii ca noi. Messner se întrebă dacă nu cumva Gen voia să spună că el nu-și făcuse treaba ca lumea. De patru luni și jumătate trăia într-o cameră de hotel, la jumătate de glob depărtare de Geneva, iar el nu venise aici decât pentru o vacanță. Amândouă părțile se încăpățânau, iar ce nu voiau să înțeleagă cei de dincoace de zid era că orice guvern era intransigent, oriunde s-ar fi aflat, oricare ar fi fost circumstanțele. Guvernele nu cedau, iar când pretindeau că cedează mințeau de fiecare dată, nu era nicio îndoială. După cum vedea Messner lucrurile, treaba lui nu era atât să înlesnească un compromis, cât mai degrabă să evite o tragedie. Nu mai era multă vreme pentru asta. În ciuda bufniturilor ritmice ale alergătorilor și ale băieților care băteau mingea, el simțea deslușit că se întâmplă ceva în adâncul pământului.

Semnul Crucii Roșii, ca și steagul Elveției, înseamnă neutralitate. Messner nu mai purta demult banderola pe mânecă, dar asta nu însemna că era mai puțin credincios semnificației ei. Cei de la Crucea Roșie aduceau hrană și medicamente, uneori transferau de la unii la alții documente

pentru arbitrarea negocierilor, dar nu erau niște infiltrați. Nu făceau spionaj. Joachim Messner nu le-ar fi spus teroriștilor ce plănuiesc militarii, tot așa cum nu le-ar fi spus nici militarilor ce se întâmplă de partea cealaltă a zidului.

— Ridică-te, spuse el iarăși.

Gen se ridică în silă și-i dădu o mână lui Messner să-l tragă.

Ce era aici, un picnic? Băuseră ceva atât de devreme? Nimeni nu dădea impresia că suferă. Erau toți rumeni în obraji și plini de viață.

— Generalii sunt probabil încă pe terenul de joc, îi zise Gen. S-ar putea să joace.

— Trebuie să mă ajuți, îi ceru Messner.

Gen își dădu părul pe spate cu degetele să pară oarecum aranjat și, în sfârșit trezit cum se cuvine, își luă amicul pe după umăr.

— Când mi s-a-ntâmplat să nu te-ajut eu?

Generalii nu jucau, stăteau la marginea peluzei pe trei scaune de fier forjat aduse din *patio.* Generalul Alfredo dădea instrucțiuni jucătorilor, striga cât îl ținea gura, prins de joc, generalul Hector privea în tăcere, în vreme ce generalul Benjamin stătea cu fața ridicată în sus ca să profite de soare din plin. Toți trei erau cu picioarele îngropate în iarba înaltă.

Gilbert tocmai dăduse o lovitură frumoasă, iar Gen a așteptat să se termine faza ca să anunțe oaspetele.

— Domnule, se adresă el la întâmplare celui care ar fi ridicat ochii spre el, a sosit Messner.

— Încă o zi, exclamă generalul Hector.

I se rupsese de dimineață și al doilea braț al ochelarilor, așa că acum îi ridica la ochi ca pe un lornion.

— Trebuie să vă vorbesc, declară Messner.

Dacă intonația lui sugera o urgență, nimeni nu putea să o sesizeze din pricina răcnetelor de pe terenul de joc.

— Aveți permisiunea să vorbiți, a catadicsit să răspundă generalul Hector.

Generalul Alfredo nu își luase ochii de la joc, iar generalul Benjamin nici măcar nu deschisese ochii.

— Trebuie să vă vorbesc înăuntru. Trebuie să vorbim despre condiții.

Abia atunci și-a întors și generalul Alfredo capul spre Messner.

— Sunt gata să negocieze?

— Condițiile dumneavoastră.

Generalul Hector flutură o mână spre Messner de parcă în viața lui nu fusese atât de plictisit.

— Ne faceți să pierdem vremea. Se întoarse spre joc și strigă: Francisco! Mingea!

— Luați aminte cu seriozitate la ce vă spun, rosti încet Messner în franceză. Măcar o dată. Am făcut multe pentru voi. V-am adus de-ale gurii, v-am adus țigări. V-am purtat mesajele. Vă cer să ne așezăm împreună în jurul mesei și să stăm de vorbă.

Până și sub soarele torid, se vedea că fața lui Messner pălise. Gen îl privi, apoi traduse, încercând să-i reproducă tonul. Rămăseseră amândoi în picioare, însă generalii nu s-au mai uitat la ei. Era de obicei semnul că Messner se poate retrage. Numai că el n-avea să se miște de acolo. Aștepta cu brațele încrucișate.

— Nu ți-e destul? îi șopti Gen în englezește, însă Messner nu întoarse capul.

Aveau să aștepte mai bine de jumătate de ceas. Într-un târziu, generalul Benjamin a deschis ochii.

— E-n regulă, a zis, iar vocea îi era la fel de ostenită ca a lui Messner. Mergem la mine-n birou.

Cesar avusese curaj să cânte din *Tosca* în fața unui salon plin, însă prefera fără îndoială să exerseze după-amiaza, când erau mai toți afară, și asta îndeosebi pentru că exercițiul însemna cel mai adesea game, iar gamele erau înjositoare din punctul lui de vedere. Nu se întâmpla să rămână singur cu Roxane Coss, nici vorbă de așa ceva. Kato era acolo ca să acompanieze, domnul Hosokawa era acolo pentru că el era întotdeauna acolo. Ishmael, care de obicei era luat peste picior la fotbal, așezase în ziua aceea tabla de șah pe o măsuță joasă lângă pian și juca o partidă împreună cu domnul Hosokawa. Ishmael și Cesar aveau pușcile lângă ei. Dacă tot aleseseră să rămână în casă, deveneau santinele în mod automat. Când Cesar se plângea că rămâneau și alții să-l asculte, dacă se găsea prin preajmă careva capabil să traducă din spaniolă în engleză și invers, și erau câțiva dintr-ăștia, Roxane Coss îl lămurea că rostul cântecului era să fie ascultat de un public și că n-ar fi fost rău să capete asemenea obișnuință. El ar fi dorit

să învețe cântece, arii, opere întregi, în schimb ea îl punea să cânte game și versuri fără cap și fără coadă. Îi cerea să cânte cu forță, să stea cu buzele țuguiate și să nu respire până când se prăbușea pe un scaun și își lăsa capul să-i cadă spre genunchi. El i-ar fi poftit pe toți înăuntru dacă ar fi fost lăsat să cânte fie și o singură arie acompaniat de pian, însă, îi spunea ea, trebuie să meriți așa ceva.

— Acum e și un băiat care cântă? se miră Messner. Ăsta nu-i Cesar?

Se opri în salon să-l asculte. O dată cu el se opriră și generalul Benjamin și Gen. Din mânecile prea scurte ale jachetei lui Cesar îi ieșeau încheieturile mâinilor ca niște cozi de mătură de care fuseseră legate la repezeală niște mâini.

Generalul Benjamin era vizibil mândru de băiat.

— Cântă de câteva săptămâni. Doar că dumneata n-ai fost aici la momentul prielnic. Cesar cântă întruna. Señorita Coss spune că are stofă, că poate să devină mare, tot atât de mare ca ea.

— Nu uita de respirație, îi zise Roxane și, ca să priceapă, trase profund aerul în piept.

Tulburat de prezența generalului, vocea lui Cesar se poticni.

— Întreab-o cum se descurcă băiatul, îi ceru Benjamin lui Gen.

Roxane puse o mână pe umărul lui Kato, iar el ridică degetele de pe clape ca un aparat care se oprește când apeși pe un buton. Cesar cântă încă trei note și se opri când își dădu seama că nu mai era acompaniat.

— N-am început să lucrăm de multă vreme, cred însă că are un potențial enorm.

— Pune-l să cânte cântecul ăla al lui pentru Messner, ceru Benjamin. Messner are azi nevoie de un cântec.

Roxane Coss fu de acord.

— Ascultați asta, spuse ea. E o piesă pe care am lucrat-o.

Fredonă încetișor, atât cât să știe Cesar ce să cânte. Nu știa să scrie și să citească nici măcar în spaniolă, iar de italiană bineînțeles că n-avea habar. Abilitatea lui în reținerea și repetarea unui sunet era în schimb tulburătoare. Repeta cu atâta patos, încât ascultătorul era convins că înțelege perfect tot ce spune. După ce Roxane îi suflase primele note lui Cesar,

Kato a început să cânte *Malinconia, ninfa gentile,* prima din cele șase ariete de Bellini. Gen recunoscu melodia. O auzea din curte pe fereastră în toate după-amiezile. Băiatul închise ochii și privi în tavan. *Malinconia, ninfa gentile, la vita mia consacro a te.* A uitat un vers, atunci Roxane Coss l-a cântat ea însăși cu o surprinzătoare voce de tenor: *Fonti e colline chiesi agli Dei; m'udiro alfine, pago io vivro.* Iar Cesar a repetat. Era ca și cum ai fi privit un vițeluș care se ridică pentru prima oară pe picioare încă nesigure, în același timp stânjenitor și minunat. Cu fiecare pas învăța cum să meargă, cu fiecare notă cânta cu și mai multă siguranță. Cântecul era scurt, se termină aproape îndată ce începuse. Generalul Benjamin aplaudă, iar Messner fluieră entuziasmat.

— Nu-l lăudați prea mult, spuse Roxane. Asta strică.

Îmbujorat de mândrie, sau poate că doar sufocat, Cesar și-a plecat capul în fața lor.

— Când te uiți la el, nici nu-ți vine să crezi, exclamă generalul Benjamin pe culoar, în drumul spre birou alături de Messner și de Gen. Și chiar așa era. Dacă s-ar fi găsit ceva mai strâmb decât dinții lui Cesar, acela ar fi fost nasul lui. E lucru de mirare, continuă generalul. Ce minunății am fi putut face din viețile noastre dacă am fi știut cum!

— Eu, unul, știu că n-o să cânt niciodată, zise Messner.

— Asta o știu și eu, încheie generalul Benjamin.

Ajunși în cameră, se așezară.

— Vreau să vă spun că în curând n-o să mai fiu lăsat să vin aici, anunță Messner.

Gen tresări. Ce-o să ne facem fără Messner?!

— Îți pierzi slujba, surâse generalul.

— Guvernul are impresia că a făcut suficiente eforturi ca să ajungă la o înțelegere.

— Eu, unul, n-am văzut niciun efort. N-au făcut nicio ofertă rezonabilă.

— Spun asta ca unul care ține la dumneata, spuse Messner. Nu pretind că am fi prieteni, dar le doresc tuturor celor de-aici numai bine. Renunțați! Chiar astăzi. Ieșiți la vedere și predați-vă!

Messner își dădea seama că nu e convingător, însă nu-i venea în minte nimic altceva. Încurcat cum era, trecea de la o limbă la alta, ba nemțește, limbă pe care o știa de copil, de-

acasă, ba franțuzește, asta învățase la școală, ba englezește, cum vorbise patru ani de-a rândul în Canada, unde își petrecuse tinerețea, ba spaniola, pe care o știa din ce în ce mai bine. Gen își dădea silința să traducă peticele astea puse cap la cap, dar la fiecare frază trebuia să se oprească și să se gândească. Deși nu avea răgazul să se concentreze asupra înțelesului spuselor lui, Gen era înspăimântat de neputința lui Messner de a folosi o singură limbă.

— Și-atunci ce se-alege de cererile noastre? Le-ai vorbit și lor la fel? Le-ai vorbit și lor ca unor prieteni?

— Nu vor să accepte nimic, zise Messner. Nu e nicio posibilitate, oricât ați aștepta. Trebuie să mă credeți.

— Atunci omorâm ostaticii!

— Asta n-o s-o faceți, replică Messner. Se frecă la ochi. Cum v-am spus încă de prima oară: sunteți oameni de-nțeles. Și chiar dacă i-ați omorî, asta n-ar schimba nimic. Guvernul ar fi și mai puțin dispus să negocieze.

Din capătul lungului culoar care ducea spre salon, o auzeau pe Roxane cântând o frază muzicală, apoi pe Cesar care o repeta. O reluau o dată, încă o dată. Repetiția decurgea excelent.

Benjamin ascultă o vreme muzica apoi, ca și cum ar fi fost deranjat de o notă inacceptabilă, lovi cu pumnul în masa pe care o foloseau pentru jocul de șah. N-avea importanță, jocul era în cealaltă cameră.

— De ce să fie doar datoria noastră să dăm de la noi? E de așteptat să ne dăm bătuți numai pentru că atâta vreme n-am făcut decât să ne dăm bătuți? Eu încerc să scot din închisoare niște oameni pe care îi știu. Nu încerc să mă duc lângă ei. Nu am niciun chef ca soldații mei să intre în hrubele alea. Mai bine îi văd morți și îngropați.

S-ar putea să-i vezi morți, gândi Messner, dar n-o să ai cum să-i vezi și îngropați. Oftă. Nu exista pe lume un loc ca Elveția. Adevărat că se oprise timpul în loc. Parcă aici fusese de când se știe și aici avea să rămână pe veci.

— Mi-e teamă că doar între astea două v-a mai rămas de ales.

— Întrevederea s-a încheiat.

Generalul Benjamin se ridică. S-ar fi putut trasa parcursul acestei povești pe obrazul lui în flăcări. Cu fiecare vorbă rostită

sau auzită de el, erupția devenea tot mai intensă.

— Nu se poate încheia. Trebuie să găsim o soluție, este absolut necesar. Vă implor să vă gândiți la asta.

— Messner, ce crezi că fac eu aici tot timpul? rosti Benjamin și ieși.

Messner și Gen rămaseră singuri în apartamentul pentru oaspeți, unde ostaticilor nu le era îngăduit să rămână în absența unei santinele. Ascultară mica pendulă franțuzească bătând ora douăsprezece.

— Nu cred că mai pot să suport, exclamă Messner după câteva minute.

Oare ce nu mai suporta? Gen știa că totul merge din ce în ce mai bine, și nu doar în ce-l privea. Se simțeau toți mai bine. Uite, chiar acum, de pildă, erau afară. Îi vedea de la fereastră alergând.

— S-a ajuns la un punct mort, își dădu Gen cu părerea. Poate să fie doar punct, pur și simplu. Dacă ne țin aici o veșnicie, ne descurcăm noi.

— Ai înnebunit? izbucni Messner. Erai de departe cel mai isteț, acum ai devenit la fel de țicnit ca ceilalți. Da' ce-ți închipui? Că au să lase zidul în picioare, să pretindă că înăuntru e o grădină zoologică, să vă tot trimită de mâncare și să scoată parale din vânzarea de bilete pentru curioși? „Lume, lume, vino de vezi coexistența pașnică dintre ostaticii neajutorați și teroriștii ticăloși!" Nu merge! Cineva trebuie să pună punct și e nevoie să se hotărască cine îl pune!

— Crezi că armata are un plan?

Messner îl privi fix.

— Doar nu-ți închipui că în timp ce stați închiși aici restul lumii rămâne cu mâinile în sân.

— Deci o să-i aresteze?

— În cel mai bun caz.

— Pe generali?

— Pe toți.

Însă Carmen nu putea să facă parte din acești toți. Nici Beatriz, nici Ishmael, nici Cesar. Revăzând lista de nume, lui Gen nu-i venea să renunțe la niciunul, nici măcar la brute sau la tăntălăi. Cu Carmen se căsătorește. Îl roagă pe părintele Arguedas să-i cunune, astfel relația lor devine legală, executorie, așa că dacă vin după ei, o să le poată spune că e

soția lui. Dar asta înseamnă că salvează doar o persoană, chit că e cea mai importantă. Pentru ceilalți n-avea idei. Dar cum se făcea că voia să-i salveze pe toți? Pe cei care îl însoțesc peste tot cu pușca la spate? Cum de-i deveniseră dragi atât de mulți?

— Și-atunci ce-i de făcut? îl întrebă Gen.

— Poți să încerci să vorbești cu ei să se predea, răspunse Messner. Dar, ca să fiu cinstit, nici asta nu cred că ar mai folosi la ceva.

Gen se străduise toată viața să învețe ba rostogolirea sunetului r din italiană, ba învălmășeala vocalelor din daneză. Copil, la Nagano, stătea în bucătărie pe un scaun înalt și, în vreme ce maică-sa toca legume pentru cină, el îi imita accentul american. Ea fusese la școală la Boston, unde învățase franceza și engleza. Bunicul lui lucrase în China când era tânăr, tatăl lui învățase chinezește și la facultate studiase limba rusă. La ei în casă limbile se schimbau parcă din oră-n oră și nimeni nu păstra ritmul ăsta mai bine decât Gen. În loc de jucării, el și surorile lui se jucau cu vorbe de tot felul. Studia și citea, însemna cuvinte pe cartonașe, în metrou continua să învețe ascultând înregistrări pe casete. Nu se mai oprea. Oricât ar fi fost de înzestrat, nu se bizuia doar pe talent. Învăța. Gen era făcut să învețe.

În aceste ultime luni totul se întorsese însă cu fundul în sus, iar Gen își dădea acum seama că e la fel de lăudabil să oferi ce știi pe cât e să tot aduni la cunoștințe. Se trudea să uite la fel cât se trudise să învețe. Despre Carmen reușise să uite că e angajată într-o organizație teroristă care îl sechestrase. Și nu fusese ușor. Se silea zi de zi să se exerseze în privința asta până ce fu în stare să vadă în Carmen doar femeia iubită. Uita de viitor și de trecut. Uita de țara lui, uita de munca lui și de ce putea să-l aștepte când avea să se termine povestea asta. Uita că felul în care trăia acum se va sfârși într-o bună zi. Iar Gen nu era singurul. Carmen uita și ea. Nu își mai amintea de interdicția stabilirii de legături afective cu ostaticii. Când constată cât e de greu să-i iasă din minte un lucru atât de important, au ajutat-o să uite ceilalți soldați. Ishmael uita pentru că ținea să devină un al doilea fiu al lui Ruben Iglesias și angajatul lui Oscar Mendoza. Se și vedea în aceeași cameră cu fiul lui Ruben, Marco, devenit fratele lui ocrotitor. Cesar uita pentru că Roxane Coss îi spusese că putea să meargă cu ea la Milano și să învețe să cânte. Ce ușor îi venea să se imagineze pe scenă, alături de ea, sub o

ploaie de flori adunate la picioarele lor. Până și generalii îi ajutau să uite închizând ochii la blândețea și la nepăsarea din jur, iar ei puteau să o facă pentru că erau atât de multe pe care le uitau ei înșiși. Erau siliți să uite că ei îi recrutaseră pe tinereii ăștia, că îi luaseră din sânul familiilor lor făgăduindu-le muncă, viitor și o cauză pentru care să lupte. Erau siliți să uite că președintele țării n-avusese chef să vină la petrecerea de la care, după planurile lor atât de bine puse la punct, ar fi trebuit să-l răpească, și că, schimbând planurile, luaseră alți ostatici. Erau mai cu seamă siliți să uite că nu fuseseră în stare să încropească un plan de retragere. Erau siliți să creadă că o astfel de ocazie se va prezenta singură dacă așteptau suficient. La ce bun să își bată capul cu viitorul? Nimeni nu se mai obosea să se gândească la asta. Părintele Arguedas nici nu voia să audă. Veneau toți la liturghia duminicală. El își îndeplinea datoriile preoțești: comuniunea, confesiunea, până și ultimele taine. Pusese ordine în sufletele din casa asta, era singurul lucru important, la ce bun să se gândească la viitor? Viitorul n-o mai preocupa nici măcar pe Roxane Coss. Devenise atât de pricepută la uitat încât nici pentru soția iubitului ei nu mai avea vreun gând. N-o interesa nici că el era în fruntea unei corporații din Japonia sau că nu vorbeau aceeași limbă. Chiar și cei care n-aveau niciun motiv să uite uitau. Își duceau traiul gândindu-se doar la ora care urma. Lothar Falken se gândea numai la alergatul în jurul casei. Victor Feodorov, la jocul de cărți cu amicii și la discuțiile despre dragostea lor pentru Roxane Coss. Tetsuya Kato nu se gândea decât la responsabilitățile lui de acompaniator și uita restul. Era prea mare efortul amintirii lucrurilor care n-aveau să revină, așa că, rând pe rând, fiecare le lăsa să se scurgă printre degete. În afară de Messner, care își făcuse din amintire o meserie. Și de Simon Thibault, care chiar și în somn n-avea gânduri decât pentru soția lui.

Astfel încât, deși înțelesese că îi așteaptă ceva care nu putea fi trecut cu vederea, ceva primejdios, lui Gen a început să-i și iasă din minte de îndată ce Messner părăsi casa în după-amiaza aceea. S-a ocupat cu dactilografierea noilor liste de condiții puse de generali, iar mai târziu a ajutat la servitul mesei. După căderea nopții s-a dus la culcare și s-a trezit la două noaptea ca să o întâlnească pe Carmen în oficiu. De vorbit, i-a vorbit, însă fără sentimentul faptului urgent, pe care îl

avusese după-amiază. Reușise să uite că trebuia să se grăbească să facă ceva.

— M-au îngrijorat vorbele lui Messner, a zis.

Carmen i se cuibărise pe genunchi, cu picioarele spre stânga, cu brațele încolăcite în jurul gâtului lui. Îngrijorat. N-ar fi trebuit să folosească un cuvânt mai tare?

Iar Carmen, în loc să asculte, în loc să ceară lămuriri privitoare la propria ei siguranță, precum și la cea a celorlalți soldați, prietenii ei, nu făcu altceva decât să-l sărute, pentru că lucrul cel mai important era uitarea. Asta făceau, cu asta se ocupau. Sărutul acela era asemenea unui lac adânc și limpede unde înotau cuprinși de uitare.

— Om trăi și om vedea, a răspuns Carmen.

N-ar fi trebuit să facă ceva, să încerce să scape de-acolo? Nu se putea să nu fie o cale, deveniseră toți nepăsători. Mai nimeni nu mai supraveghea pe nimeni. Cu mâinile vârâte sub cămașa ei, peste omoplații care-i lunecau pe sub degete, Gen îi ceru părerea.

— Am putea să ne gândim să fugim de-aici, sugeră ea.

Numai că militarii aveau să o prindă și să o tortureze, asta le spuseseră generalii la instrucție. Și e sigur că sub tortură avea să dea ceva pe față. Nu mai ținea bine minte ce n-ar fi trebuit să spună, era însă vorba de ceva care ar fi dus la moartea tuturor. Nu existau decât două locuri pe lume: înăuntru și afară. Întrebarea era care e mai sigur. Niciodată nu se simțise mai în siguranță decât în casa asta, în sălița asta pentru păstrarea veselei. Aici se simțea luată sub protecție. Sfânta Roșa de Lima era primprejur, trăia în casa asta. Pentru rugile ei, sfânta o răsplătise din belșug. Întotdeauna e mai bine să rămâi alături de sfântul tău. L-a sărutat pe gât. Toate fetele visau să fie îndrăgostite cum era ea.

— Atunci, ne punem de acord? întrebă Gen, dar îi și scosese cămașa și o așternuse ca un covor pe care să se întindă. Unghiul făcut de corpurile lor cu podeaua se închise.

— Hai să ne punem de acord, acceptă ea, închizând grațios ochii.

De îndată ce se îndrăgostise, Roxane Coss s-a îndrăgostit iarăși. Oricât de diferite ar fi fost cele două iubiri, nu putea să nu facă o legătură între ele, pentru că se succedau. Când venise la miezul nopții în camera ei, Hosokawa Katsumi rămăsese în

picioare lângă ușă și o ținuse în brațe îndelung. Parcă era scăpat dintr-o catastrofă din care nimeni nu se mai aștepta să fi scăpat cineva, un avion prăbușit, un vapor pierdut în largul mării. Singurul lucru pe care mai putea să și-l imagineze era să o țină pe ea în brațe. N-aveau cum să-și vorbească, dar Roxane era departe de gândul că nu se poate comunica decât folosind aceeași limbă. La urma urmelor, ce era de spus? Doar o cunoștea. S-a sprijinit de el, i-a pus brațele în jurul gâtului, el a cuprins-o la rândul lui. Ea încuviința uneori din cap, iar el o legăna înainte și înapoi. După cum respira, s-a gândit că probabil plânge, dar și pe asta o înțelegea. A plâns și ea de ușurare că era acolo cu el în camera aceea neluminată, ușurare că iubește, că e iubită. Ar fi rămas așa toată noaptea, el ar fi plecat fără să ceară nimic altceva, dacă la un moment dat nu ar fi întins o mână și nu i-ar fi luat-o pe a lui ca să-l conducă spre pat. Sunt atâtea feluri de a vorbi. El o sărută pe când ea se lăsa pe spate, perdelele fuseseră trase, camera era cufundată în întuneric.

Dimineața se trezise o clipă, se întinsese, se rostogolise pe o parte și adormise iarăși. Nu știa cât mai dormise, a auzit doar o voce cântând și pentru a doua oară i-a trecut prin minte că nu mai e singură. Nu de Cesar se îndrăgostise, ci de vocea lui.

Era așa: în fiecare noapte domnul Hosokawa venea la ea în cameră și în fiecare dimineață Cesar o aștepta să exerseze. Dacă-ți mai puteai dori ceva pe lume, ea uitase.

— Respiră, îi spunea. Uite-așa.

Roxane își umplea plămânii, trăgea încă puțin aer, iarăși puțin, apoi nu mai respira. El nu înțelegea cuvintele, însă era lipsit de importanță. Ea se așeza în spatele lui, întindea o mână și îi punea palma în dreptul diafragmei. Era limpede ce comunica. Îi cerea să expire tot aerul din plămâni, apoi să și-i umple din nou. Ea cânta un vers din Tosti, mișcând mâna ca un metronom, el repeta. Nu era ca un student de la conservator care își imaginează că poate să placă doar dacă e conștiincios. Nu avea de depășit o viață de educație mediocră. Lui nu-i era frică. Era un băiat simplu, plin de cutezanța băieților simpli, așa că versul repetat de el era cântat puternic și cu pasiune. Cânta fiecare vers, fiecare gamă, ca și cum cântecul acela i-ar fi salvat viața. I se profila vocea acum, iar vocea asta o uluia. O voce care ar fi trăit și ar fi murit în junglă dacă nu venea ea să o

salveze.

Totul era minunat, atâta doar că Messner nu prea mai întârzia pe-acolo. Slăbise. Îi atârnau hainele de parcă erau puse pe un umeraș de sârmă. Lăsa la repezeală ce aducea și se grăbea să plece.

Lecțiile de canto se țineau dimineața. Cesar îi ruga pe toți să iasă în grădină, însă ei se așezau să asculte. Perfecționarea lui era atât de vertiginoasă, încât până și ceilalți băieți își dădeau seama că asistă la ceva chiar mai interesant decât ce se dădea la televizor. Vocea lui nu mai avea nimic de împărțit cu a Roxanei. Își descoperise propria amploare, în fiecare zi își desfășura vocea în fața tuturor ca un evantai bătut în pietre scumpe. Se îmbogățea pe măsură ce ascultau. De fiecare dată, mulțimea bulucită în salon se aștepta pe drept cuvânt să fie încă și mai bun decât cu o zi înainte. Nimic nu era mai uimitor. Mai avea mult până să dea la iveală fie și cel mai neînsemnat semn că ar fi atins limitele orizontului pe care era în stare să-l cuprindă. Cânta cu pasiune extatică și cu furia pasiunii. Părea cu neputință să auzi țâșnind o astfel de voce dintr-un asemenea băietan oarecare. Brațele tot îi mai atârnau de-a lungul corpului fără niciun rost.

După ce ultima notă s-a stins, toți răcneau, tropăiau, fluierau.

— Ave Cesar! au strigat ostatici și teroriști laolaltă.

Era băiatul lor. Nu era om să nu-i recunoască măreția și să nu aclame.

Thibault s-a aplecat și i-a șoptit vicepreședintelui:

— Sunt curios cum primește asta diva noastră.

— Strânge din dinți, fără îndoială, i-a răspuns Ruben în același fel, după care a băgat două degete în gură și, plin de entuziasm, a fluierat îndelung.

Cesar s-a înclinat stingherit de câteva ori, apoi mulțimea și-a reclamat soprana.

— Ro-xane! Ro-xane! au pretins toți.

Ea a clătinat de câteva ori capul în semn de refuz, dar nimeni n-a renunțat. S-a strigat și mai puternic. Când s-a ridicat în sfârșit, râdea din toată inima. Cine n-ar fi resimțit aceeași bucurie ascultând așa muzică? A ridicat mâinile să îi potolească.

— Unul singur! a spus. Nu pot să mă măsor cu el.

S-a aplecat spre Kato. Oare ce-i șoptea la ureche? Doar nu

vorbeau aceeași limbă.

Kato transcrisese *Il Barbiere di Siviglia* pentru pian. Degetele îi săreau la atingerea clapelor de parcă l-ar fi fript. O vreme, Roxane simțise lipsa orchestrei, greutatea suavă a tuturor viorilor din fața ei, acum nu se mai gândea la așa ceva. Păși în arie ca într-un pârâu într-o zi cu arșiță și începu *Una voce poco fa.* Muzica i se păru întocmai cum trebuia. Și-a zis că Rossini dorise, desigur, încă de la bun început ca acea piesă să se cânte întocmai. În ciuda unor vorbe șoptite pe ascuns, de bună seamă că se putea măsura cu el, ba chiar putea să câștige competiția. Cântecul ei era o bezea, iar când a ajuns la triluri, și-a pus mâinile-n șolduri și s-a legănat încoace și-ncolo zâmbind pervers spectatorilor. Ea era și actriță, trebuia să-l învețe și asta pe Cesar. *Saro una vipera e cento trappole prima di cederefaro giocar*[4]*.* Au aplaudat-o, au aclamat-o, au ovaționat-o. Ah, ce mult le plăceau notele acelea caraghios de înalte, acrobația ei imposibilă executată de parcă ar fi fost floare la ureche. La sfârșit, după ce îi ameți bine, a ridicat brațele, le-a strigat să iasă afară, și chiar și cei care nu înțelegeau cuvintele s-au supus ordinului ei și au ieșit la soare.

Domnul Hosokawa a râs și a sărutat-o pe obraz. Cine-ar fi crezut că poate să existe o asemenea femeie? El s-a dus la bucătărie să-i facă o ceașcă de ceai, iar Cesar s-a așezat lângă ea pe bancheta pianului, sperând să continue lecția după plecarea tuturor celorlalți.

Ceilalți ieșiseră să joace fotbal sau să stea pe iarbă și să se uite la joc. Ruben reușise să obțină un hârleț și o mică greblă din magazia grădinarului, care altfel rămânea încuiată. Săpa straturile de flori, după ce plivise cu mare grijă buruienile și iarba. Ishmael renunțase la fotbal și dădea o mână de ajutor. Nu era o corvoadă. Și nici nu-i plăcea să bată mingea. Ruben i-a dat o lingură mare de argint cu care să sape.

— Grozav ce se mai pricepea tata la plante, exclamă Ruben. Nu făcea nimic mai mult decât să-i șoptească pământului câteva vorbe plăcute și toate se și puneau pe crescut. Îi intrase-n cap să fie fermier, ca și taică-său, dar i-a făcut praf seceta pe toți.

A dat din umeri, a înfipt hârletul în pământul înțelenit și l-a

[4] Voi fi o viperă, nu mă voi da bătută fără să le întind mii de capcane (it.). (N. Ed.)

răsturnat.

— Acum ar fi mândru de noi, și-a dat cu părerea Ishmael.

Santinelele săriseră gardul viu de iederă care delimita curtea, își lăsaseră pușile sprijinite de zid și intraseră în joc. Alergătorii întrerupseseră cursa ca să joace și ei. *Una voce poco fa* încă le răsuna în urechi și alergau după minge în ritmul ariei chiar dacă n-ar fi fost în stare să o și îngâne. Beatriz l-a deposedat de minge pe Simon Thibault și a pasat-o lui Jesus care avea cale liberă să o trimită direct între cele două scaune care marcau poarta, în vreme ce generalii strigau: „Acum! acum!” Ramurile copacilor încărcate cu frunzișul sporit în ultimele luni urzeau brocarte din razele soarelui, totuși lumina scălda curtea întreagă. Era încă devreme, mai erau câteva ceasuri bune până la prânz. Kato lăsase pianul și venise să stea pe iarbă lângă Gen, așa că nu se mai auzea decât zgomotul mingii lovite și strigătele celor care fugeau pe teren și se chemau unii pe alții, Gilbert, Francisco, Paco…

Urletul Roxanei Coss fusese pricinuit de necunoscutul care intrase brusc în salon și înainta vertiginos spre ea. Nu de uniformă sau de armă se speriase, doar era obișnuită, ci de înaintarea înfricoșătoare, de parcă niciun zid nu l-ar fi oprit. Era hotărât să ducă la bun sfârșit ce avea de gând să facă, orice ar fi spus sau ar fi cântat ea ar fi fost fără rost. Cesar sări de pe banchetă, dar glonțul îl lovi înainte să fi ajuns la ușă. A căzut ca un stâlp, fără să întindă mâinile să se apere, fără să strige după ajutor. Ghemuită lângă pian, Roxane a dat alarma. S-a târât apoi spre băiatul despre care fusese încredințată că era menit să devină cel mai mare cântăreț al vremii și i-a acoperit trupul cu al ei, de groază să nu i se mai întâmple ceva. Simțea cum sângele lui fierbinte îi pătrunde cămașa, îi udă pielea. Îi luă capul între mâini și-l sărută pe obraji.

O dată cu împușcătura aceea, omul cu arma începu să se multiplice, mai întâi în doi, apoi în patru, în opt, în șaisprezece, în treizeci și doi, în șaizeci și patru. La fiecare pocnet de armă veneau și mai mulți și se răspândeau prin casă, săreau pe ferestre, se scurgeau puhoi pe uși în grădină. Nimeni n-a putut să vadă de unde apăruseră, atâta doar că erau peste tot. Cizmele lor păreau că distrug casa cu fiecare pas, că sparg toate ușile. Terenul de joc l-au luat cu asalt în vreme ce mingea încă se mai rostogolea. Armele trăgeau iarăși și iarăși, nu se putea

spune dacă cei căzuți încercau să se pună la adăpost sau erau loviți. A durat o clipă și în clipa aceea tot ce știuseră ei despre lume a fost uitat și învățat din nou. Oamenii aceia strigau ceva, dar cu sângele pulsându-i în urechi, cu șocul produs de adrenalină, cu surzenia instalată de zgomotul împușcăturilor, nici măcar Gen n-a putut să înțeleagă. L-a văzut pe generalul Benjamin întorcându-se spre zid, poate că apreciindu-i înălțimea, apoi dintr-o lovitură Benjamin era doborât, atins în cap. Cu un singur glonț își pierduse și viața lui, și pe a fratelui său, Luis, care avea să fie în curând ridicat din închisoare și executat pentru conspirație. Generalul Alfredo căzuse. Humberto, Ignacio, Guadelupe, morți. Apoi Lothar Falken a ridicat mâinile, părintele Arguedas a ridicat mâinile, Bernardo și Sergio și Beatriz au ridicat mâinile. *Ori und Stelle bleiben,* a strigat Lothar, *rămâneți pe loc.* Dar unde era oare interpretul? Germana nu-i era acum de niciun folos. Generalul Hector a pornit și el să ridice mâinile, dar înainte să-i ajungă la înălțimea pieptului a fost împușcat.

Nou-veniții au împărțit grupul în două de parcă îi cunoșteau pe toți îndeaproape. Nu ezitau nicio clipă, știind pe cine să tragă deoparte, pe cine să transfere din mână în mână până în spatele casei, de unde se auzea zgomot neîntrerupt de împușcături. Nici nu fuseseră în casă atâția. Chiar de-ar fi fost să tragă în fiecare de câte o sută de ori, tot nu era nevoie de atâtea împușcături. Ranato a fost luat pe sus de doi inși, se zvârcolea și țipa ca un animal sălbatic, tras fiind de cei care îl țineau fiecare de câte un braț. Părintele Arguedas s-a repezit să-l scape pe băiat, dar la fel de rapid a primit și el o lovitură. A crezut că era un glonț, un glonț în ceafă, și-n clipa aceea și-a adus aminte de Dumnezeu. Dar când a căzut pe iarbă și-a dat seama că se înșelase. Era viu și nevătămat. A deschis ochii și s-a pomenit privindu-l pe Ishmael, care murise cu nici două clipe înainte. Cu ochii strâns închiși, cu gura larg deschisă, vicepreședintele hohotea cu fruntea căzută peste gâtul băiatului său. Îi ținea capul în mâini. Ishmael strângea încă în pumn lingura cu care săpase.

Beatriz și-a ridicat mâinile deasupra capului. Soarele reflectat în geamul ceasului primit de la Gen arunca un cerculeț perfect de lumină pe zid. De jur împrejurul ei zăceau cei pe care-i știa așa de bine. Era generalul Hector, prăvălit pe o parte, cu ochelarii pierduți, cu cămașa leoarcă de sânge. Era Gilbert,

pe care îl sărutase o dată de atâta plictiseală. Căzuse pe spate, cu brațele întinse de o parte și de alta de parcă se pregătea să zboare. Mai încolo era altcineva, dar arăta îngrozitor. Nici măcar nu și-a dat seama cine putea să fie. Acum i se făcuse frică de ei, de cei cunoscuți. Avea mai mult în comun cu necunoscuții care trăgeau, ea era în viață asemenea lor. O să țină brațele în sus, mai drepte decât toți. În asta stă toată deosebirea. O să facă exact ce i se spune și asta o s-o salveze. A închis ochii și a căutat grămada neagră a păcatelor ei, sperând să mai scape de câteva dintre ele de una singură, fără ajutorul preotului. Își zicea că împuținarea păcatelor avea să o ușureze într-atât încât să i se poată citi asta pe chip, astfel încât acești nou-veniți să înțeleagă. Dar păcatele ei nu mai erau acolo. A răscolit, a tot răscolit în întunericul de după pleoape, dar spre mirarea ei nu mai rămăsese niciun păcat. L-a auzit pe Oscar Mendoza strigând-o pe nume, Beatriz, Beatriz, și a deschis ochii. Venea cu brațele întinse. Alerga spre ea ca un iubit și ea i-a zâmbit. Apoi auzi o altă împușcătură, dar asta îi luă pământul de sub picioare. Pieptul i se sfâșie de o durere care o azvârli departe de lumea asta teribilă.

Gen o văzu pe Beatriz căzând și o strigă pe Carmen. Unde era Carmen? Nu știa dacă era afară sau nu. De văzut, n-o vedea pe nicăieri. Nimeni n-o întrecea în istețime pe Carmen. Nimeni n-avea mai multe șanse decât ea să scape, în afară de cazul în care ar fi făcut vreo prostie. Dar dacă îi venea cumva ideea să-l salveze pe el?

— E soția mea! E soția mea! a început el să strige în tot balamucul ăla.

Fusese singurul plan pe care îl întocmise, cu toate că nu-i ceruse niciodată să-i devină soție, nici pe preot nu-l rugase să-i binecuvânteze. Era soția lui în toate felurile care puteau să aibă vreo însemnătate, iar asta avea să-i cruțe viața. Însă nimic nu mai putea să o scape. Carmen era moartă, împușcată chiar din primele momente. Fusese în bucătărie aranjând vesela în rafturi când venise domnul Hosokawa să facă ceai. El se înclinase profund, lucru care o făcea întotdeauna să surâdă cu timiditate. Când au auzit-o pe Roxane Coss, el nici nu pusese bine mâna pe ceainic. Nu era cântec, ci un țipăt, apoi un urlet ca de lup. S-au întors amândoi spre ușă, și domnul Hosokawa și Carmen. Au fugit împreună pe culoar, Carmen, mai tânără, mai rapidă, în

fața lui. Tocmai trecuseră de ușa sufrageriei, când au auzit împușcătura care îl dobora pe Cesar. La intrarea în salon i-a întâmpinat un om înarmat, care s-a întors spre ei chiar în clipa în care Roxane lua trupul elevului ei în brațe. Timpul, îndelung suspendat, se năpustise atât de năvalnic, încât clipele s-au înghesuit, s-au suprapus și totul s-a petrecut dintr-odată. Roxane îi zări în clipa în care îi observase și omul acela înarmat, Carmen îl remarcă pe Cesar, iar domnul Hosokawa o văzu pe Carmen, îi cuprinse mijlocul și o smulse cu energia unei explozii, numai că în fracțiunea de secundă în care încerca să o protejeze, iar între ei rămăsese o neînsemnată distanță, glonțul plecase. De la mai puțin de doi metri nu se putea să o rateze dacă nu era atâta zăpăceală în jur, zgomot de împușcături, frenezie de voci și dacă bărbatul care era pe lista celor de salvat n-ar fi pășit în fața ei. Un singur glonț i-a unit într-o pereche la care nu se gândise nimeni, domnul Hosokawa și Carmen, cu capul la stânga lui, de parcă i se uita peste umăr.

Epilog

O dată încheiată slujba de cununie, au ieșit în lumina soarelui coborât spre asfințit. Edith Thibault a sărutat mirii și, ca să fie socoteala rotundă, și-a sărutat și bărbatul, înfățișarea ei avea o strălucire care celorlalți le lipsea. Era încredințată că norocul n-o părăsise. Ea insistase să vină în ziua aceea la Lucca împreună cu Simon, să fie martorii lui Roxane și ai lui Gen. Era firesc să le ureze fericire.

— Mi s-a părut minunat, a spus ea în franceză.

Toți patru vorbeau franțuzește.

Thibault se sprijinea de brațul soției lui de parcă era ametit. Ar fi fost bine să le fi dat prin cap să-l aducă pe părintele Arguedas pentru celebrarea căsătoriei, dar niciunul nu se gândise, și acum era prea târziu. Guvernul francez aștepta nerăbdător ca Thibault să-și reia postul după o perioadă de odihnă, dar când plecaseră spre Paris luaseră totul cu ei. Simon și Edith nu mai aveau de gând să pună piciorul în țara aia uitată de Dumnezeu. *„Quel bled”*[5] exclamau ei.

Era pe la începutul lui mai, la Lucca nu începuse încă sezonul turistic. În curând, vechile străzi pietruite aveau să fie pline de forfota studenților cu ghiduri în mâini, acum însă orașul era pustiu. Li se părea că le aparține, așa cum își dorise mireasa, o căsătorie intimă în orașul de baștină al lui Giacomo Puccini. O pală de vânt fu gata să-i zboare pălăria, iar Roxane o ținu cu mâna.

— Sunt fericită, a spus ea, l-a privit pe Gen, a repetat, iar el a sărutat-o.

— La ora asta restaurantele nu sunt deschise, a spus Edith. A privit piața de jur împrejur cu mâna la ochi să se apere de soare. Orașul părea să fie o așezare abandonată din timpuri străvechi, abia scoasă la lumină și curățată lună de arheologi. Ce-ar fi să vă duceți să căutați un bar prin împrejurimi? întrebă ea. Ne-ar trebui un pahar de vin pentru urări. Roxane și cu mine vă așteptăm aici. Străzile astea n-au fost făcute pentru tocuri înalte.

Thibault fu năpădit de un val de neliniște, dar se stăpâni. Piața era prea deschisă, prea calmă. Fusese mai bine în biserică.

— Un pahar, firește!

O sărută pe tâmplă, apoi încă o dată, pe gură. La urma

[5] Ce văgăună (fr.). (N. Ed.)

urmelor era o zi de nuntă, nuntă în Italia.

— Nu te superi dacă aștepți? o întrebă Gen pe Roxane.

Ea zâmbi.

— Așteptarea nu le supără pe femeile măritate.

Edith Thibault îi luă mâna și admiră verigheta strălucitoare.

— Ba le supără, dar au totuși poftă de un pahar de vin.

Cele două femei s-au așezat pe marginea unei fântâni.

Roxane a pus buchetul în poală și s-au uitat amândouă după bărbații care se îndepărtau pe o stradă îngustă, asemenea tuturor celorlalte. Când îi pierdură din vedere, Edith își zise că a făcut o prostie. Ar fi trebuit să se descalțe și să meargă împreună cu ei.

Gen și Thibault traversară încă două piețe înainte ca vreunul să scoată o vorbă. Tăcerea făcea ca bocănitul pantofilor să răsune printre pereții înalți.

— Așadar v-ați stabilit la Milano, începu Thibault.

— E un oraș frumos.

— Și slujba ta?

Pentru că slujba lui fusese domnul Hosokawa.

— Mă ocup mai mult cu traducerea cărților acum. Pot să-mi organizez mai bine timpul. Îmi place să mă duc la repetiții cu Roxane.

— Bineînțeles, zise Thibault cu mintea parcă în altă parte. În mers, își înfundă mâinile în buzunare. Mi-e dor de vocea ei.

— Ar trebui să veniți în vizită!

Un băiat a trecut pe lângă ei călare pe o motoretă roșie, iar dintr-o brutărie au ieșit doi bărbați cu teckeli în lesă și au pornit înspre ei. Orașul nu era chiar pustiu.

— N-o să-ți fie dor de Japonia?

Gen scutură din cap.

— Pentru ea e mai bine aici, și e mai bine și pentru mine. Sunt convins. Toți cântăreții de operă ar trebui să trăiască în Italia. Arătă cu degetul o clădire la un colț de stradă. Uite un bar deschis.

Thibault se opri. El nu l-ar fi văzut. Nu era atent.

— Perfect, ne-am făcut datoria. Hai înapoi după neveste!

Dar Gen nu se întoarse. Rămăsese cu privirea spre barul acela, de parcă era un loc unde trăise cu mulți ani înainte. Thibault îl întrebă dacă nu i se întâmplase ceva. Și el rămânea nemișcat în felul ăsta din când în când.

— Voiam să te întreb, zise Gen, însă mai trecu o vreme până să găsească vorbele potrivite. Carmen și Beatriz nu sunt niciodată menționate în ziare. Peste tot am citit că ar fi fost cincizeci și nouă de bărbați și o femeie. Tot așa s-a scris și în Franța?

Thibault răspunse că, într-adevăr, fetele nu fuseseră menționate. Gen clătină din cap.

— Se vede că istoria e mai pasionantă în felul ăsta, cincizeci și nouă plus una. Purta un trandafir alb la butoniera costumului de mire. Îl adusese Edith într-o cutie, împreună cu buchetul de trandafiri albi pentru Roxane. Ea însăși îi prinsese floarea. Gen a continuat: Am contactat ziarele și le-am cerut să publice o rectificare. Nu-i pasă nimănui. E ca și cum nici n-ar fi existat.

— Nimic din ce citești prin ziare nu-i adevărat, zise Thibault.

Își amintea de ziua când fusese nevoie să pregătească ei masa, de puii ăia și cuțitele aduse de fete și de Ishmael.

Gen tot nu se uita la el. Parcă vorbea cu clădirea în care era barul.

— I-am telefonat lui Ruben, ți-am spus? I-am vorbit de căsătorie. El a zis că ar fi bine să mai așteptăm, că nu-i cazul să ne grăbim. A fost foarte drăguț, doar știi cum e Ruben. Dar n-am vrut să așteptăm. O iubesc pe Roxane.

— Nu, nu, ați făcut ce trebuia. În ce mă privește, căsătoria a fost tot ce mi s-a întâmplat mai bun în viață.

Deși amintirea lui Carmen îl pusese pe gânduri. Cum se face că nu se gândise la asta? Acum își aducea foarte bine aminte cum stăteau împreună, erau adesea în fundul camerei și vorbeau în șoaptă, iar chipul ei strălucea când se întorcea spre Gen. Thibault dorea să i se șteargă pentru totdeauna acel chip din minte.

— Când o aud pe Roxane cântând sunt încă în stare să gândesc de bine despre lume. O lume în care cineva a compus asemenea muzică, o lume în care ea încă poate să cânte cu atâta compasiune! Asta e ceva, nu-i așa? Cred că n-aș mai rezista nici măcar o zi fără asta.

Chiar după ce a închis ochii și i-a frecat, tot o mai vede pe Carmen. Cu părul strâns în coada care atârna peste ceafa ei grațioasă. Uite-o, râde. E o fată frumoasă, își spune.

Găsiseră un bar. Trebuia să se întoarcă lângă Edith. Își luă

amicul pe după umeri și îl întoarse în direcția pieței San Martino. Simțea că se înăbușă, trebuia să fie atent să nu i-o ia la fugă picioarele fără voie. Era convins că Gen și Roxane se căsătoriseră din dragoste, din dragoste unul pentru altul și pentru toți cei purtați în amintire.

Când au dat colțul, strada s-a deschis în piața însorită. Soțiile lor erau tot acolo, așezate pe ghizdul fântânii. Priveau catedrala, însă Edith s-a întors, l-a văzut și chipul i s-a umplut de bucurie. S-au ridicat și-au pornit amândouă spre ei. Edith strânsese toată lumina soarelui în părul ei negru, Roxane păstrase pălăria pe cap. Oricare dintre ele putea să fie mireasa. Thibault n-avea nicio îndoială că nu mai fuseseră nicicând pe lume femei atât de frumoase, iar aceste femei frumoase îi întâmpinau cu brațele deschise.

Romanul *Belcanto* a fost recompensat în 2002 cu PEN/Faulkner Award și Orange Prize, numărându-se, de asemenea, printre finaliștii National Book Critics Circle Award și IMPAC Dublin Literary Award.

Muzica de operă și terorismul par să nu aibă nimic în comun. În ***Belcanto***, ele se împletesc straniu, provocator și neașteptat de romantic. În America de Sud, aniversarea unui magnat japonez se transformă într-o serată cu ostatici și teroriști, subjugați deopotrivă de vocea dumnezeiască a unei celebre soprane. Pe alocuri realitate crudă, pe alocuri fantezie, romanul lui Ann Patchett seamănă cu un divin libret de Puccini acompaniat de rafale de mitralieră.

„În splendidul roman tragicomic al lui Ann Patchett se întâlnesc făgăduințele de glorie ale artei, politicii și iubirii."

The New Yorker

„Una dintre cele mai frumoase și romantice cărți ale ultimilor ani. O poveste captivantă."

San Francisco Chronicle

„Un imn închinat frumuseții și artei și, în același timp, o subtilă comedie de moravuri."

New York Times